

ASN Beleggingsfondsen N.V. Jaarverslag 2019

asn beleggingsfondsen

ASN Beleggingsfondsen N.V. Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord van de directie	4	3.2 Winst-en-verliesrekening	122
Kerncijfers	5	3.3 Kasstroomoverzicht	123
Begrippen	10	3.4 Toelichting op de jaarrekening	124
Verslag van de raad van commissarissen	13	3.5 Toelichting op de balans	146
		3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening	149
		3.7 Overige toelichtingen	153
		3.8 Voorstel resultaatbestemming	156
1 Verslag van de beheerder	17	4 Jaarrekening ASN Beleggingsfondsen	159
1.1 Opzet en opdracht van de fondsen	18	4.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds	160
1.2 Fondsdocumentatie	19	4.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds	166
1.3 Wijziging wet- en regelgeving	19	4.3 ASN Duurzaam Mixfonds	172
1.4 Fondskosten	20	4.4 ASN Milieu & Waterfonds	178
1.5 In- en uitstroom ASN Beleggingsfondsen	22	4.5 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	184
1.6 Ontwikkelingen AIF-beheerder	22	4.6 ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	190
1.7 Ontwikkelingen in de verslagperiode	22	4.7 ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	196
1.8 Duurzaam beleggingsbeleid	24	4.8 ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	202
1.9 Risicobeheer	32	4.9 ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	208
1.10 Economie en financiële markten in 2019 en vooruitzichten 2020	39	4.10 ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	214
1.11 Dividend	41	4.11 ASN Groenprojectenfonds	221
1.12 Beloningsbeleid	42	4.12 ASN-Novib Microkredietfonds	227
2 Verslag over het beheer van de ASN Beleggingsfondsen	45	5 Jaarrekening ASN Beleggingspools	235
2.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds	47	5.1 ASN Aandelenpool	237
2.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds	57	5.2 ASN Obligatiepool	254
2.3 ASN Duurzaam Mixfonds	63	5.3 ASN Mixpool	264
2.4 ASN Milieu & Waterfonds	66	5.4 ASN Milieupool	269
2.5 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	76	5.5 ASN Small & Midcappool	281
2.6 ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	85	5.6 ASN Groenprojectenpool	290
2.7 ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	88	5.7 ASN Microkredietpool	304
2.8 ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	91	5.8 Toerekenbare nettovermogenswaarde beleggingspools	324
2.9 ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	94	6 Overige gegevens	329
2.10 ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	97	Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten	330
2.11 ASN Groenprojectenfonds	100	Statutaire winstbestemming	330
2.12 ASN-Novib Microkredietfonds	109	Belangen bestuurders en raad van commissarissen	330
2.13 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder	119	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	331
3 Jaarrekening ASN Beleggingsfondsen N.V.	121	7 Bijlagen	337
3.1 Balans	122	Bijlage1 Beleidsbepalers en vermogensbeheerders	339
		Bijlage2 Adresgegevens en personalia	345

Voorwoord van de directie

2019 was voor onze beleggers een prima beleggingsjaar. Ondanks de brexit-perikelen en de voortslepende dreiging van een handelsconflict tussen China en de VS en dankzij de hervatte stimuleringen door centrale banken over de hele wereld. Vooral de aandelenmarkten wisten te profiteren van de lage renteniveaus. Al onze beleggingsfondsen sloten het jaar met positieve rendementen af, waarbij het merendeel in staat was zijn benchmark te verslaan.

Tegelijkertijd werd 2019 gekenmerkt door een aantal opvallende hitterecords en in het oog springende bosbranden die een enorme impact hebben op de biodiversiteit; geschat wordt dat bij de recente bosbranden in Australië meer dan 1 miljard dieren om het leven zijn gekomen. Herstel van het gebied zal waarschijnlijk jaren gaan duren.

Dit soort excessen maakt de noodzaak om op een verantwoorde manier met onze planeet om te gaan alleen maar groter en het sterkt ons nog meer in onze overtuiging dat we de duurzame vooruitgang verder moeten stimuleren.

In dat opzicht zijn we – onder het motto beter laat dan nooit- blij om te zien dat steeds meer van onze sectorgenoten het onderwerp duurzaam beleggen omarmen. Zelfs de grootste vermogensbeheerders ter wereld beginnen zich op dit terrein te bewegen. Dit is voor ons een bevestiging dat we in 1993 de juiste keuze hebben gemaakt. In dat jaar begonnen we met de voorloper van het Duurzaam Aandelenfonds en kozen we ervoor om niet in olie, wapens of mensenrechten-schendende bedrijven te beleggen maar in bedrijven en projecten die bijdragen aan de transitie naar een duurzame samenleving.

En dat beleggingsbeleid voeren we, ruim een kwart eeuw later, nog steeds. Zo dragen we bij aan een wereld waar mensen veilig en gezond kunnen leven en de natuur wordt beschermd, nu en in de toekomst.

Het feit dat de hele wereld nu deze richting op beweegt, maakt niet dat wij op onze lauweren kunnen rusten. Juist niet; wij willen de duurzame koploper blijven. Eén van de zaken die we afgelopen jaar hebben geïnitieerd is de aanvraag van een Europees (UCITS) paspoort waarmee een deel van onze beleggingsfondsen in 2020 ook in andere Europese landen verkrijgbaar worden. Hiermee gaan we onze impact nog verder vergroten.

Daarnaast zijn we bezig met het ontwikkelen van een methode om de impact (zowel de positieve als de negatieve) van onze beleggingen op de biodiversiteit te meten, en we zullen hier te zijner tijd over gaan rapporteren.

Op het moment van schrijven heeft de wereld te maken met de Corona-pandemie en gaan landen in toenemende mate in lock-down, waarmee grote delen van het maatschappelijk leven en de economie tot stilstand komen. Het verdere verloop en de economische gevolgen van deze pandemie, en daarmee de impact op beleggingen van de ASN beleggingsfondsen zijn onzeker en zullen afhangen van de lengte van de pandemie, of deze in een of meer golven komt en de reacties van overheden en centrale banken. ABB volgt de ontwikkelingen van de Corona crisis op de voet en heeft de noodzakelijke maatregelen getroffen om de continuïteit van het beheer van de ASN beleggingsfondsen te waarborgen.

Via deze weg willen we u als trouwe belegger graag bedanken voor het vertrouwen dat u in onze fondsen hebt gesteld, en de (soms kritische) vragen die u ons stelt. Dit laatste houdt ons scherp in de keuzes die wij elke dag maken. Het sterkt ons tevens in onze ambities om via de beleggingen die wij doen (en de aanverwante middelen als engagement en de mogelijkheid om te kunnen stemmen) bij te dragen aan een duurzame, rechtvaardige samenleving.

Bas-Jan Blom

Gert-Jan Bruijnooge

Kemcijfers

Rendement 2019

Wij vergelijken het rendement van elk fonds met dat van zijn benchmark. Dit is een hulpmiddel om de prestaties van beleggingen te vergelijken met die van soortgelijke beleggingen. De prestaties ten opzichte van de benchmark zijn in onderstaande tabellen weergegeven (het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds hebben geen benchmark). In hoofdstuk 2 leest u hoe de rendementen van de verschillende fondsen tot stand kwamen.

Kemcijfers laatste vijf jaar

ASN Duurzaam Aandelenfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	917.736	7.074.257	130,06	2,95	33,18	27,44
2018 ²	767.710	7.627.250	100,26	2,50	-9,29	-7,80
2017	839.973	7.458.053	112,93	2,15	11,81	9,22
2016	812.311	7.896.619	102,96	1,50	-2,45	5,76
2015	839.677	7.859.356	107,17	1,25	20,45	10,40

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

² De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

ASN Duurzaam Obligatiefonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	202.226	6.993.664	28,95	0,60	1,98	3,12
2018 ²	221.812	7.665.071	28,98	0,75	0,39	0,41
2017	255.242	8.638.061	29,62	0,60	-0,48	-0,29
2016	248.214	8.201.691	30,37	0,50	3,36	3,27
2015	226.340	7.584.183	29,87	0,40	0,30	1,64

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

² De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

ASN Duurzaam Mixfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	258.643	2.706.054	95,75	2,00	15,28	13,62
2018 ²	235.691	2.772.161	84,93	2,25	-4,26	-3,14
2017	253.565	2.800.544	90,92	1,75	5,06	3,93
2016	263.201	2.994.920	88,23	1,30	0,95	4,59
2015	249.180	2.817.932	88,73	1,30	9,70	5,79

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

² De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

ASN Milieu & Waterfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	631.894	16.860.096	37,55	0,35	36,15	29,16
2018 ²	493.339	17.530.949	27,88	0,45	-17,56	-9,19
2017	552.780	16.259.204	34,27	0,25	10,01	8,06
2016	460.322	14.762.975	31,39	0,20	9,09	13,19
2015	386.307	13.413.036	28,98	0,15	18,73	10,98

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

² De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	114.689	2.522.668	45,57	0,45	36,85	29,99
2018 ²	92.265	2.724.850	33,67	0,55	-17,45	-15,83
2017	103.180	2.490.291	41,33	0,70	22,89	19,61
2016	79.321	2.297.673	34,25	0,50	-4,72	3,16
2015	82.641	2.286.700	36,49	0,35	18,65	24,25

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

² De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	53.395	1.014.541	52,56	0,65	4,48	5,13
2018 ²	52.723	1.035.536	50,94	-	-0,31	-0,46
2017 ³	56.720	1.109.054	51,10	-	2,20	1,32

¹ Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

² De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

³ Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan twaalf maanden. Er is geen historie beschikbaar.

ASN Duurzaam Mixfonds Defensief

Jaar	Ontwikkeling	Rendement				
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	83.391	1.521.275	54,87	0,60	9,59	8,72
2018 ²	78.986	1.553.915	50,64	-	-2,71	-1,80
2017 ³	83.857	1.610.712	52,05	-	4,10	2,37

1 Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

2 De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

3 Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan twaalf maanden. Er is geen historie beschikbaar.

ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal

Jaar	Ontwikkeling	Rendement				
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	396.778	6.881.239	57,76	0,60	15,84	13,89
2018 ²	388.826	7.676.375	50,42	-	-4,89	-3,26
2017 ³	428.071	8.078.852	53,01	-	6,02	3,83

1 Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

2 De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

3 Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan twaalf maanden. Er is geen historie beschikbaar.

ASN Duurzaam Mixfonds Offensief

Jaar	Ontwikkeling	Rendement				
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	177.407	2.879.415	61,74	0,55	23,85	20,51
2018 ²	155.596	3.084.400	50,35	-	-8,17	-5,81
2017 ³	171.361	3.142.022	54,83	-	9,66	6,18

1 Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

2 De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

3 Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan twaalf maanden. Er is geen historie beschikbaar.

ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	304.224	4.707.101	64,56	0,70	30,95	25,73
2018 ²	268.668	5.342.613	49,92	-	-10,46	-7,57
2017 ³	320.100	5.752.551	55,75	-	11,50	7,66

1 Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

2 De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

3 Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan twaalf maanden. Er is geen historie beschikbaar.

ASN Groenprojectenfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	463.080	17.531.688	26,37	0,10	1,46	n.v.t.
2018 ²	409.250	15.683.050	26,09	0,10	-1,80	n.v.t.
2017 ³	402.580	15.227.259	26,67	0,30 ⁴	0,64	n.v.t.

1 Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

2 De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

3 Dit fonds is opgericht op 15 juni 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan twaalf maanden. Er is geen historie beschikbaar. Voor de historie van het voormalige ASN Groenprojectenfonds wordt verwezen naar § 3.13 'ASN Groenprojectenfonds'.

4 Het uitbetaalde dividend heeft betrekking op het resultaat behaald over 2016 van het voormalige ASN Groenprojectenfonds.

ASN-Novib Microkredietfonds

Jaar	Ontwikkeling		Rendement			
	Omvang vermogen (in duizenden euro's) einde verslagperiode	Aantal uitstaande aandelen einde verslagperiode	Koers einde verslagperiode (€)	Uitbetaald dividend (€)	Rendement inclusief herbelegging (%) ¹	Rendement van de benchmark (%)
2019	333.193	5.994.670	55,49	1,00	1,27	n.v.t.
2018 ²	309.597	5.541.655	55,73	0,10	2,42	n.v.t.
2017 ³	277.715	5.081.093	54,51	1,45 ⁴	2,25	n.v.t.

1 Rendementen zijn gebaseerd op de beurskoers, inclusief herbelegd dividend.

2 De kolom 'Rendement inclusief herbelegging' is zeer gering aangepast ten opzichte van jaarverslag 2018. Het cijfer is na aanpassing op identieke wijze gepresenteerd als de andere vermelde boekjaren.

3 Dit fonds is opgericht op 15 juni 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan twaalf maanden. Er is geen historie beschikbaar. Voor de historie van het voormalige ASN Novib-Microkredietfonds wordt verwezen naar § 3.14 'ASN Novib-Microkredietfonds'.

4 Het uitbetaalde dividend heeft betrekking op het resultaat behaald over 2016 van het voormalige ASN-Novib Microkredietfonds.

Lopendekostenfactor

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de kosten weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen, met uitzondering van interestkosten en transactiekosten die – achteraf en conform de wettelijke verplichting – gemaakt zijn voor het fonds. Bij berekening van de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) van het fonds wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende het jaar worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's. Onderstaande tabel toont de LKF in 2019 en

2018. In 2019 zijn de fondskosten van ASN Mixfonds Neutraal en Offensief verhoogd naar 0,90%. Aangezien de fondskosten van deze fondsen niet het hele jaar 0,90% waren, is de LKF op jaarbasis lager.

	<i>LKF (op jaarbasis)</i>	
	<i>01-01-2019 t/m 31-12-2019</i>	<i>01-01-2018 t/m 31-12-2018</i>
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85%	0,85%
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,45%	0,45%
ASN Duurzaam Mixfonds	0,65%	0,65%
ASN Milieu & Waterfonds	1,20%	1,20%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20%	1,20%
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	0,90%	0,66%
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	0,90%	0,64%
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	0,78%	0,65%
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	0,87%	0,85%
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	0,90%	0,90%
ASN Groenprojectenfonds	1,02%	1,00%
ASN-Novib Microkredietfonds	2,33%	2,32%

Begrippen

Aandeel

Via aandelen koopt een belegger of een beleggingsfonds als het ware een deel van een bedrijf. Een aandeel is het bewijs van deelneming in het eigen vermogen van een onderneming. Dit is risicodragend vermogen. In het geval van beursgenoteerde bedrijven komt de prijs van het aandeel, de koers, tot stand door vraag en aanbod op de effectenbeurs. Veel bedrijven keren hun aandeelhouders een of tweemaal per jaar dividend uit. Het rendement van aandelen bestaat uit koersveranderingen en dividend.

In het geval van niet-beursgenoteerde bedrijven kunnen beleggers aandelen kopen en verkopen buiten de beurs om. Daarbij onderhandelen bestaande en potentiële aandeelhouders op meer directe wijze met elkaar. Aandelen van een niet-beursgenoteerde onderneming worden gewaardeerd op basis van (een benadering van) de reële waarde, rekening houdend met recente markttransacties en marktontwikkelingen.

ABB

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) vormt de statutaire directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. ABB is statutair gevestigd te Den Haag, met adres Bezuidenhoutseweg 153, 2594 AG Den Haag. ABB is tevens AIF-beheerder van de ASN Beleggingsfondsen.

AIF-beheerder

Een beheerder van een beleggingsinstelling als bedoeld in artikel 2:65 Wft. ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) is aangesteld als AIF-beheerder van ASN Beleggingsfondsen N.V.

AIFMD

AIFMD is de afkorting van Alternative Investment Fund Managers Directive, in het Nederlands 'EU Richtlijn 2011/61/EU voor beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen'. AIFMD wordt ook wel AIFM-richtlijn genoemd. Deze richtlijn is verwerkt in de Wet op het financieel toezicht (Wft) en is op 22 juli 2014 volledig van kracht geworden. AIFMD vergroot de transparantie tegenover beleggers en toezichhouders en versterkt de financiële stabiliteit van beleggingsinstellingen. Het uiteindelijke doel hiervan is de bescherming van beleggers.

Assetallocatie

De verdeling van de beleggingsportefeuille over de verschillende beleggingscategorieën, zoals aandelen, obligaties, vastgoed en/of liquiditeiten. De strategische assetallocatie is de portefeuillevetdeling in normale omstandigheden op de financiële markten. De tactische assetallocatie is de verdeling anticiperend op actuele marktomstandigheden.

Beleggingsfonds

In een beleggingsfonds brengen meerdere beleggers geld bijeen. De professionele vermogensbeheerder belegt dit geld op basis van het beleggingsbeleid van het fonds. Er zijn vele soorten beleggingsfondsen, bijvoorbeeld aandelenfondsen die wereldwijd beleggen, in bepaalde regio's of sectoren, of in ondernemingen van een bepaalde omvang. Daarnaast bestaan er onder meer obligatie-, liquiditeiten- en vastgoedfondsen, fondsen voor onderhandse leningen en combinaties daarvan.

Beleggingsuniversum

Het beleggingsuniversum van de ASN Beleggingsfondsen: het ASN Beleggingsuniversum.

Benchmark

Een hulpmiddel of maatstaf om de prestaties van beleggingen te vergelijken met die van soortgelijke beleggingen. Benchmarks worden door financiële instellingen onderhouden.

Beurskoers

De beurskoers is de prijs van een beursgenoteerd instrument zoals een aandeel of een obligatie. De prijs komt op de beurs tot stand door vraag en aanbod. De beurskoers kan van dag tot dag en van moment tot moment variëren.

Creditspread

Het verschil tussen rentetarieven van obligaties met een vergelijkbare looptijd. Dit verschil is het gevolg van een verschil in kredietrisico. Er bestaat bijvoorbeeld een creditspread tussen staatsobligaties van landen met een hoog risico en staatsobligaties van landen met een gering risico. De creditspread in Europa duidt meestal op het verschil tussen enerzijds de rente op staats- of bedrijfsobligaties en anderzijds de rente op Duitse staatsobligaties of swaps met een vergelijkbare looptijd.

Derivaten

Financiële derivaten zijn beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed of financieel instrument, zoals aandelen. Dit andere goed wordt de onderliggende waarde genoemd. Soorten derivaten zijn bijvoorbeeld opties en futures. Financiële derivaten worden onder andere gebruikt om risico's te verkleinen en actieve marktposities in te nemen. ABB stelt strikte eisen aan het gebruik van derivaten. Een van de eisen is dat derivaten alleen gebruikt mogen worden om risico's te verminderen.

Dividend

Ondernemingen die winst maken, kunnen deze herinvesteren in de onderneming of uitbetalen aan de aandeelhouders. Deze uitbetaling van de winst aan aandeelhouders heet dividend. Ook een beleggingsfonds kan dividend ontvangen van de ondernemingen waarin het belegt, en dit op zijn beurt uitkeren aan de participanten in (of: aandeelhouders van) het beleggingsfonds. Ook een beleggingsfonds kan dus dividend uitkeren.

Duration

De *duration* is de gemiddelde gewogen looptijd van een obligatie, rekening houdend met de resterende looptijd en aflossingen. De duration geeft aan hoe gevoelig een obligatie of obligatieportefeuille is voor wijzigingen in de rente.

Impactfondsen

Een beleggingsfonds dat is gespecialiseerd in impact beleggingen. Daarbij heeft het fonds als primaire doelstelling om behalve een financieel rendement ook resultaat te boeken voor mens en milieu. Doorgaans worden beleggingsfondsen die niet in beursgenoteerde bedrijven beleggen, gezien als impactfondsen. ASN Groenprojectenfonds en ASN-Novib Microkredietfonds zijn impactfondsen.

Intrinsieke waarde

De waarde van alle bezittingen in het beleggingsfonds op een bepaald moment. De koersvorming van beursgenoteerde fondsen komt tot stand door vraag en aanbod, waarbij een op- of afslag in rekening wordt gebracht. Daardoor kunnen de aan- en verkoopkoers afwijken van de intrinsieke waarde.

Geïndexeerd rendement

Dit is de opbrengst van een beleggingsfonds die bestaat uit de som van de koerswinst en de uitgekeerde dividenden, gerekend vanaf de start van het fonds. De start van het fonds wordt gezien als een waarde van 100.

Greenbonds

Een greenbond is een groene obligatie waarmee wordt geïnvesteerd in duurzame energieprojecten en projecten op het gebied van milieu en landgebruik, zoals landbouw, bosbouw, water- en afvalbeheer.

Kredietrating

De kredietrating is een oordeel over de kredietwaardigheid van de uitgever van een obligatie of lening. Zo'n oordeel is afkomstig van een gespecialiseerd ratingbureau, zoals Moody's en Standard & Poor's (S&P). Zij beoordelen de kans dat de uitgever de verplichtingen uit hoofde van de obligatie zonder problemen kan voldoen. De kredietratings van bijvoorbeeld S&P lopen uiteen van AAA (hoge kredietwaardigheid) tot D (zeer lage kredietwaardigheid, faillissement).

Marktkapitalisatie

De marktkapitalisatie van een onderneming is haar totale beurswaarde (aantal uitstaande aandelen vermenigvuldigd met de beurskoers). Vaak worden de volgende grenzen gehanteerd:

- *largecaps*: bedrijven met een marktkapitalisatie van meer dan € 10 miljard,
- *midcaps*: marktkapitalisatie van € 4 miljard tot € 10 miljard,
- *smallcaps*: marktkapitalisatie van minder dan € 4 miljard.

Microfinancieringsinstelling of MFI

Een instelling die financiële diensten, waaronder kredieten, spaarproducten en verzekeringen, verstrekt aan lage-inkomensgroepen, micro-ondernemingen en het midden- en kleinbedrijf in lage- en middeninkomenslanden.

Modified duration

De *modified duration* is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van obligaties. Hiermee kan berekend worden wat de effecten zijn van een verandering in de marktrente op het rendement van de obligatie. Bij een modified duration van bijvoorbeeld 3 geldt bij benadering dat de koers van de lening 3% stijgt als de rente 1% daalt, en vice versa.

Obligatie

Obligaties zijn schuldbewijzen van (semi)overheidsinstellingen of ondernemingen. De belegger in een obligatie ontvangt jaarlijks een rente op zijn obligatie die meestal van tevoren is bepaald. Er is handel in obligaties via de beurs, waardoor koersvorming optreedt. Het rendement bestaat uit koersverandering en couponrente. Obligaties zijn de belangrijkste vorm van vastrentende waarden.

Onderhandse lening

Een onderhandse lening is een lening waarbij een of meer geldverstrekker(s) geld uitlenen aan een leningnemer. In tegenstelling tot de obligatielening is er bij de onderhandse lening sprake van direct contact en op maat gemaakte afspraken tussen de geldverstrekker(s) en de leningnemer.

Prospectus

Een prospectus is een wettelijk vereist document, juridisch van aard, dat verplicht gepubliceerd wordt bij een emissie (uitgifte) van financiële producten (aandelen, obligaties, beleggingsfondsen etc.). In het prospectus staan de voorwaarden van de emissie vermeld, evenals de financiële en niet-financiële informatie van de uitgevende instelling.

Risico-rendementsverhouding

De verhouding tussen risico en rendement van een belegging. In het algemeen geldt: hoe lager het risico, des te lager het verwachte rendement. En andersom: hoe hoger het risico, des te groter de kans op een hoog rendement op langere termijn.

Weging

De vermogensbeheerder van een beleggingsfonds heeft over het algemeen een vaste verdeling van zijn beleggingen over verschillende beleggingscategorieën (zie assetallocatie). Wanneer het belang in een bepaalde categorie groter is dan in de strategische assetallocatie, wordt dat een overwogen belang of overweging genoemd. Als het belang kleiner is dan de strategische assetallocatie, noemen we dat een onderwogen belang of onderweging. Het is ook mogelijk ten opzichte van de benchmark een onderweging of overweging aan te houden in specifieke landen, bedrijven of sectoren.

Verslag van de raad van commissarissen

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Als raad van commissarissen hebben we de taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in ASN Beleggingsfondsen N.V. Wij staan de directie met raad terzijde. Bij de vervulling van onze taak richten wij ons naar het belang van de vennootschap zonder daarbij het belang van de aandeelhouders, de medewerkers en de maatschappij uit het oog te verliezen.

Samenstelling van de raad van commissarissen

Op de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders in mei 2019 trad Kees Koedijk af als voorzitter van de raad van commissarissen. Anne Gram nam de voorzittershamer van hem over. De heer Koedijk was sinds begin 2017 voorzitter van de raad en maakte in totaal twee periodes van vier jaar vol. Lodi Hennink trad periodiek af, maar was beschikbaar voor herbenoeming. De aandeelhouders keurden zijn herbenoeming goed waarmee hij voor nog eens vier jaar is benoemd. De heer Hennink is vicevoorzitter van de raad en tevens voorzitter van de auditcommissie (AC). Met de benoeming van Tineke Lambooy bestaat de raad weer uit vijf personen. Mevrouw Lambooy is aangetrokken vanwege haar expertise op het gebied van legal, governance en corporate social responsibility (maatschappelijk verantwoord ondernemen).

Met de Wet bestuur en toezicht (Wbt) wordt sinds 1 januari 2013 gestreefd naar een evenwichtige verdeling van vrouwen en mannen in de raad van commissarissen. Onze raad bestaat sinds de benoeming van mevrouw Lambooy voor 40% uit vrouwen. Hiermee lopen we vooruit op het binnenkort wettelijk verplichte vrouwenquotum van 30%.

Alle leden van de raad voldoen aan de eisen zoals genoemd in art 2:142a lid 1 BW en aan de eisen voor onafhankelijkheid. Ultimo 2019 was de samenstelling van de raad als volgt:

Naam	Geslacht	Functie	Nationaliteit	1 ^e benoeming	Lopende termijn
Anne Gram	V	Voorzitter	Deense	20-04-2017	2017-2021
Lodi Hennink	M	Vicevoorzitter, tevens voorzitter AC	Nederlandse	30-04-2015	2019-2023
Rik Plomp	M	Lid, tevens lid AC	Nederlandse	29-04-2016	2016-2020
Peter Verbaas	M	Lid	Nederlandse	01-01-2017	2017-2021
Tineke Lambooy	V	Lid	Nederlandse	17-05-2019	2019-2023

Er vindt regelmatig overleg plaats tussen de raad van commissarissen en de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. In 2019 gebeurde dat ieder kwartaal. Daarnaast heeft de raad verschillende keren overleg gevoerd met de directie van ABB en met diverse stakeholders over de groeistrategie van ABB.

Samenstelling van de auditcommissie

De samenstelling van de auditcommissie, bestaande uit Lodi Hennink (voorzitter) en Rik Plomp, bleef ongewijzigd. De auditcommissie besprak het concept jaarverslag en accountantsverslag 2018 van ASN Beleggingsfondsen N.V. en het auditplan 2019 met de externe accountant (EY). Tevens boog de commissie zich over het interne Auditrapport van de Volksbank inzake de implementatie en werking van de ABB organisatie. Daarnaast keurde de auditcommissie EY goed als accountant voor nevendiensten. In 2019 bestonden die nevendiensten uit het controleren van de prospectus updates en het beoordelen van de halfjaarcijfers.

Met ingang van 2020 gaat de auditcommissie de vergadercyclus intensiveren en ieder kwartaal bijeenkomen. Deze bijeenkomst zal voorafgaand aan de vergadering van de raad plaatsvinden.

Strategiedag

Op 25 januari 2019 hadden wij een strategiedag, die we combineerden met een bedrijfsbezoek. We startten de ochtend met een presentatie door Piet Sprengers (Expertise Centrum Duurzaamheid van ASN Bank). De heer Sprengers informeerde de raad over de totstandkoming van het duurzaamheidsbeleid van ABB. Aan de orde kwamen onder andere

de uitgangspunten van het duurzaamheidsbeleid, het duurzaamheidsoverleg, het selectieproces en de lange termijn doelen.

Het tweede deel van de ochtend stond in het teken van de groeistrategie van ABB. We bespraken een rapport met de externe groeimogelijkheden van ABB. De ontwikkelingen in de markt, de eisen van distributiepartners en de ambitie om de duurzame missie van ABB te versterken en door te ontwikkelen, vereisen een strategische groeiambitie. We formuleerden zes groeirichtingen die in de loop van 2020 worden uitgewerkt.

In de middag bezochten wij Windpark Krammer in Bruinisse, een investering van het ASN Groenprojectenfonds. Windpark Krammer is gebouwd op en rond de Krammersluizen in de Philipsdam. Het park bestaat uit 34 turbines met een totaal vermogen van 102 MW. Het is het grootste particuliere windpark en daarmee het grootste burgerinitiatief van Nederland. De raad is trots dat het ASN Groenprojectenfonds aan dit mooie project heeft kunnen bijdragen.

Jaarverslag 2018

In maart 2019 besprak de raad het jaarverslag en de jaarrekening over 2018 van ASN Beleggingsfondsen N.V. Dit overleg vond plaats met de directie en de accountant, de heer Remco Bleijs van Ernst & Young Accountants LLP (EY). Tijdens de toelichting op het accountantsverslag door de heer Bleijs kwamen de kernpunten van de controle aan de orde. Na afronding van alle werkzaamheden liet EY weten dat het een goedkeurende controleverklaring kon verstrekken bij de jaarrekening 2018 van ASN Beleggingsfondsen N.V. De raad ondertekende de jaarrekening en stemde in met de dividendvoorstellen voor alle 12 subfondsen.

Periodieke rapportages

Tijdens de kwartaaloverleggen stonden we uitgebreid stil bij de commerciële- en financiële cijfers van ABB en rapportages rond performance review, risicomanagement en de Integriteit-en Compliance rapportage. De raad heeft geconstateerd dat de periodieke rapportages van ABB representatief zijn voor de lopende zaken. Ze geven een goed beeld van het functioneren van de fondsen. De raad zal deze controle ook in het komend jaar nauwkeurig blijven uitvoeren.

Risicomanagement en Compliance

In september 2019 is de raad uitvoerig bijgepraat op het gebied van risicomanagement en compliance. Aan de orde kwamen de financiële en niet-financiële risico's, evenals de strategische risico's. De compliance officer van ABB voert jaarlijks een Systematische Integriteit en Risico Analyse (SIRA) uit. De raad vindt het belangrijk om hierover geïnformeerd te worden omdat de SIRA essentieel is om te kunnen voldoen aan een integere en beheerste bedrijfsvoering.

Verantwoord bestuur (good governance)

De brancheorganisatie Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) heeft nadere richtlijnen opgesteld voor de organisatorische opzet en werkwijze van (beheerders van) beleggingsinstellingen. Deze richtlijnen staan in de Principles of Fund Governance (de Principles). De raad houdt onder andere toezicht op de naleving van deze Principles. De raad beoordeelt de naleving van de Principles onder meer op basis van de kwartaalrapportages van de compliance officer van ABB. De raad is positief over de naleving in 2019.

Operationele ontwikkelingen 2019

De raad en de directie bespraken de operationele plannen en ontwikkelingen voor de fondsen in 2019 en blikten terug op de plannen van 2018. Aan de orde kwam onder andere de voltooiing van fase 2 van de ASN Duurzame Mixfondsen. Door toevoeging van mikrokrediet aan de beleggingsmixen wordt de samenstelling van de portefeuille breder en is deze minder gevoelig voor de ontwikkeling van de kapitaalmarktrente. De raad heeft regelmatig contact met de vermogensbeheerders van de beleggingsfondsen inzake hun werkwijze en resultaten.

Ook spraken wij over de impact van de brexit. ABB voerde een analyse uit van de mogelijke impact, onder andere aan de hand van de risico's die de AFM heeft geïdentificeerd voor vermogensbeheerders. Deze analyse vond plaats op basis van door uitbestedingspartners ingevulde vragenlijsten. De conclusie is dat ABB een harde brexit met vertrouwen tegemoet kan zien en dat het geen impact zal hebben op de bedrijfsvoering. Verder namen wij met belangstelling kennis van de lange termijn doelen rond de duurzame thema's Leefbaar loon en Biodiversiteit en de toekomstgerichte plannen van de afdeling Portfoliomanagement.

COVID-19

Op het moment van schrijven heeft de wereld te maken met de Corona-pandemie en gaan landen in toenemende mate in lock-down, waarmee grote delen van het maatschappelijk leven en de economie tot stilstand komen. Het verdere verloop en de economische gevolgen van deze pandemie zullen afhangen van de lengte van de pandemie, of deze in één of meer golven komt en de reacties van overheden en centrale banken.

UCITS-vergunning

In 2019 hebben wij veelvuldig overleg gevoerd over de groeistrategie van ABB. Een van de groeirichtingen die in dit kader zijn geformuleerd betreft het gereed maken van de ASN beleggingsfondsen voor distributie in het buitenland. Belangrijke distributeurs hebben aangegeven de ASN beleggingsfondsen graag aan hun klanten in het buitenland te willen aanbieden. Om dit te faciliteren, en daarmee ook onze duurzame impact te vergroten, is eind 2019 een UCITS vergunning aangevraagd bij de AFM. ABB verwacht de vergunning in het tweede kwartaal van 2020 te verkrijgen.

Omdat een UCITS-vergunning en een AIF-vergunning niet binnen dezelfde vennootschap gevoerd kunnen worden, wordt beoogd ASN Beleggingsfondsen N.V. in 2020 te splitsen in twee aparte vennootschappen. Wij keurden het voorstel tot splitsing goed en ondertekenden het voorstel samen met de directie van ABB. Tijdens de buitengewone algemene vergadering van 16 maart 2020 stemden de aandeelhouders eveneens in met de splitsing.

Vaststellen jaarrekening 2019

Wij stellen de algemene vergadering van aandeelhouders voor om de jaarrekening 2019 die aan u is gepresenteerd, vast te stellen. Tevens verzoeken wij de algemene vergadering van aandeelhouders om de directie decharge te verlenen voor het in 2019 gevoerde bestuur en, separaat daarvan, de raad te dechargeren voor het in 2019 uitgeoefende toezicht. Wij danken de directie voor de constructieve en plezierige samenwerking en de open wijze waarop zij de raad steeds tegemoet treedt, en de medewerkers van ABB voor de wijze waarop zij hun werkzaamheden voor de vennootschap hebben verricht.

Den Haag, 2 april 2020

De raad van commissarissen

Anne Gram (voorzitter)

Lodi Hennink

Rik Plomp

Peter Verbaas

Tineke Lambooy

1 Verslag van de beheerder

Aan de algemene vergadering van aandeelhouders van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Hierbij biedt de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. u de, door Ernst & Young Accountants LLP, goedgekeurde jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar 2019 aan. In dit jaarverslag vindt u verder nog het verslag van de raad van commissarissen, het verslag van de beheerder, het verslag over het beheer van de ASN Beleggingsfondsen en de verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder.

1.1 Opzet en opdracht van de fondsen

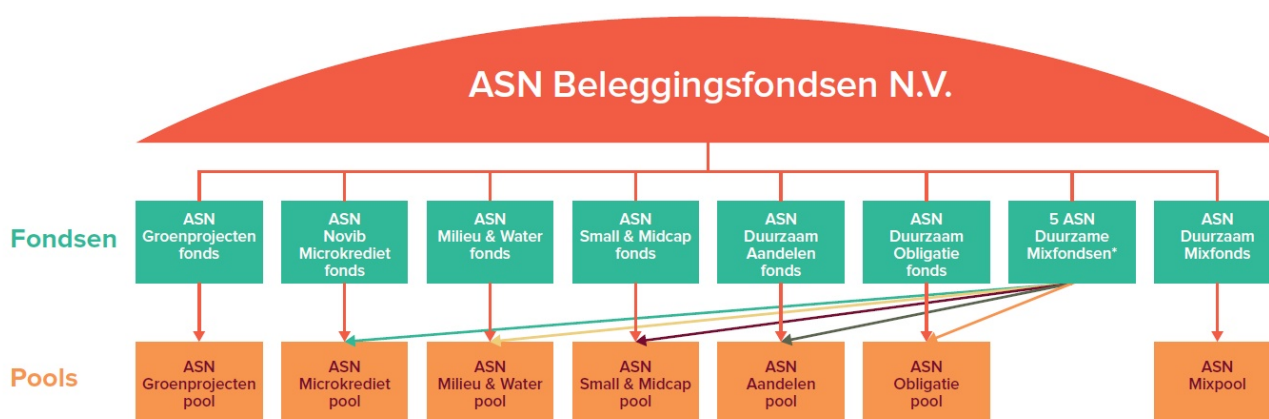
ASN Beleggingsfondsen N.V. is een open-end beleggingsinstelling, genoteerd aan Euronext Amsterdam, en opgezet volgens een paraplustructuur. Dit houdt in dat het aandelenkapitaal is onderverdeeld in verschillende series aandelen (de fondsen). Elk fonds heeft zijn eigen beleggingsbeleid en een kenmerkend rendements- en risicoprofiel dat daarmee samenhangt. ASN Beleggingsfondsen N.V. bestaat uit twaalf subfondsen.

De fondsen als zodanig hebben geen rechtspersoonlijkheid; het vermogen is van een en dezelfde rechtspersoon: ASN Beleggingsfondsen N.V. De fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. beleggen het vermogen van de vennootschap in besloten fondsen voor gemene rekening, zogenaamde beleggingspools (de pools). In de pools vindt de feitelijke uitvoering van het beleggingsbeleid plaats. ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB), de statutaire directie van ASN Beleggingsfondsen N.V., bepaalt het beleggingsbeleid van ASN Beleggingsfondsen N.V. en de pools. ABB treedt tevens op als AIF-beheerder van ASN Beleggingsfondsen N.V. en de pools. ABB staat als AIF-beheerder onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Elke beleggingspool had een specifieke opdracht en beleggingsbeleid. Voor alle pools geldt dat ze alleen kunnen beleggen in overheden, ondernemingen, projecten of instellingen die zijn toegelaten tot het ASN beleggingsuniversum. De ASN Aandelen-, ASN Milieu- en ASN Small & Midcappool beleggen in beursgenoteerde aandelen wereldwijd, luidend in verschillende valuta's. De ASN Obligatiepool belegt in staatsobligaties en in groene en sociale obligaties luidend in euro's. Overheden en beursgenoteerde ondernemingen komen in aanmerking voor het ASN beleggingsuniversum op voorwaarde dat zij voldoen aan de ASN-duurzaamheidscriteria.

De ASN Groenprojectenpool financiert hoofdzakelijk projecten op het gebied van duurzaam bouwen, duurzame energie en decentrale energievoorzieningen. Dat doet de pool via onderhandse leningen aan ondernemingen, overheden en non-profit-instellingen. Minimaal 70% van de projecten kwalificeert als groenproject volgens de Regeling groenprojecten van de Nederlandse overheid. De ASN Microkredietpool verstrekt onderhandse leningen aan en verwerft aandelen in microfinancieringsinstellingen (MFI's). Groenprojecten en MFI's worden toegelaten tot het beleggingsuniversum op voorwaarde dat zij voldoen aan sectorspecifieke duurzaamheidscriteria.

Hieronder ziet u hoe de fondsen en pools in 2019 waren georganiseerd.

*5 ASN Duurzame Mixfondsen: ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief, ASN Duurzaam Mixfonds Defensief, ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal, ASN Duurzaam Mixfonds Offensief en ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief

Gebruik van derivaten

Het gebruik van derivaten is onder strikte voorwaarden toegestaan: het instrument wordt alleen ingezet om risico's te beheersen en het instrument heeft betrekking op een onderliggende waarde die in bezit is. Daarnaast dienen tegenpartijen minimaal van *investment grade*-kwaliteit (beleggingen met een relatief goede kredietwaardigheid) te zijn.

Geen securities lending

Wij maken geen gebruik van *securities lending* (het uitlenen van effecten aan andere financiële instellingen tegen een vergoeding).

Corporate governance

ASN Duurzame Deelnemingen N.V. (ADD) is 100%-aandeelhouder van ABB en houder van een prioriteitsaandeel in ASN Beleggingsfondsen N.V. Dat prioriteitsaandeel geeft bijzondere bevoegdheden bij bijvoorbeeld de benoeming van bestuurders, statutenwijziging en ontbinding van de vennootschap.

ABB vormt tevens de directie van ASN Beleggingsfondsen N.V. Werkzaamheden van ABB worden uitgevoerd door werknemers van ABB en door verschillende uitbestedingspartijen waaronder de Volksbank N.V. (de Volksbank). De Volksbank is 100%-aandeelhouder van ADD. ASN Bank is een handelsnaam van de Volksbank en handelt onder de bankvergunning van de Volksbank.

Interne organisatie ABB

De dagelijkse leiding is in handen van twee bestuurders, die in totaal vier afdelingen aansturen. De bestuurder Sales en Fondsmanagement staat aan het hoofd van de afdelingen *Marketing & Sales* en *Portfoliomanagement*. De afdelingen *Risicomanagement* en *Productmanagement* worden aangestuurd door de bestuurder Risicomanagement. In totaal waren er aan het einde van 2019 18,2 fte werkzaam bij ABB. Hoewel ABB feitelijk als werkgever fungeert, zijn de werknemers formeel in dienst van de Volksbank. Bij het uitvoeren van zijn taken maakt ABB ook gebruik van verschillende uitbestedingspartijen. Omdat ABB eindverantwoordelijk is, monitort en evalueert ABB deze uitbestedingspartners voortdurend.

Algemene vergadering van aandeelhouders

Op 17 mei 2019 vond de jaarlijkse algemene vergadering van aandeelhouders plaats in de Beurs van Berlage in Amsterdam. In het halfjaerbericht 2019 is hiervan uitgebreid verslag gedaan.

In het verslagjaar hebben er geen buitengewone algemene vergaderingen van aandeelhouders plaatsgevonden.

Aandeelhouders van ASN Beleggingsfondsen N.V. kunnen de notulen van de vergadering opvragen bij ABB via telefoonnummer 070-356 93 89 of per e-mail: info@asnbeleggingsfondsen.nl.

1.2 Fondsdokumentatie

De wijzigingen die hebben plaatsgevonden in de verslagperiode, zijn verwerkt in de Essentiële Beleggersinformatie (EBI) en het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. Deze documenten vindt u op www.asnbeleggingsfondsen.nl onder het kopje *Documenten*.

1.3 Wijziging wet- en regelgeving

In 2019 vonden de volgende ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving plaats die voor ABB relevant waren.

PRIIPs

Per 1 januari 2018 geldt de Europese verordening *Packaged Retail and Insurance-based Investment Products* (PRIIPs). PRIIPs heeft als doel om beleggers beter te beschermen door de transparantie van beleggingsproducten te vergroten. Hiertoe is onder meer het *Essentiële-informatiedocument* (Eid) ingevoerd. Dit document bevat de voornaamste informatie over de aard van een product. Aanbieders van onder meer beleggingsproducten moeten een Eid verstrekken aan klanten.

Voor zover de huidige *Essentiële Beleggersinformatie* (Ebi) thans verplicht is, gold al een overgangperiode tot 31 december 2019. Deze overgangperiode is voor zowel ICBE-fondsen als AIF's met twee jaar verlengd tot 31 december 2021. Dit is onder meer gebeurd vanwege onduidelijkheid over de methodiek voor de berekening van transactiekosten en performansescenario's. Derhalve mag ABB de Ebi van zijn huidige fondsen pas per 1 januari 2022 vervangen door een nieuwe Eid. Uiterlijk eind 2020 moet ABB de eerste voorbereidingen treffen, zodat tijdig aan PRIIPs kan worden voldaan.

SRD II

Op 20 mei 2017 is de herziene Europese aandeelhoudersrichtlijn *Shareholders Rights Directive* (SRD II) gepubliceerd. Het doel van de wijzigingen is om de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders en transparantie te bevorderen. De herziene richtlijn voorziet onder meer in:

- een regeling om aandeelhouders te identificeren;
- transparantieverplichtingen voor institutionele beleggers, vermogensbeheerders en volmachtadviseurs;
- meer invloed van aandeelhouders op de beloning van bestuurders en commissarissen van vennootschappen; en

- verplichte openbaarmaking (en goedkeuring) van bepaalde transacties met verbonden partijen.

De bepalingen zijn onder meer van toepassing op:

- beursvennootschappen met een statutaire zetel in een EU-lidstaat waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt in een lidstaat; en
- vermogensbeheerders die vermogensbeheerdiensten verrichten voor institutionele beleggers.

In Nederland is de wet ter implementatie van de Europese richtlijn per 1 december 2019 in werking getreden. De impact hiervan is voor ABB en ASN Beleggingsfondsen N.V. uiteindelijk gering gebleken. Diverse nieuwe eisen moeten immers nu al onder de huidige wet- en regelgeving worden ingevuld. Dit geldt bijvoorbeeld voor rapportageverplichtingen op grond van de AIFMD.

AMLD5

Op 9 juli 2018 is de *vijfde Europese Anti-witwasrichtlijn* (AMLD 5) in werking getreden. Met AMLD 5 beoogt de wetgever diverse eerdere regels uit AMLD 4 nader uit te bouwen en te verscherpen. Zo moet bij derde-hoogrisicolanden in beginsel verscherpt klantonderzoek uitgevoerd worden. De lidstaten moesten AMLD 5 op 10 januari 2020 in de nationale wetgeving geïmplementeerd hebben. Hoewel de implementatiewet op 10 december 2019 door de Tweede Kamer is aangenomen, ligt deze thans nog ter behandeling bij de Eerste Kamer. De implementatiewet zal met name de *Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme* (Wwft) wijzigen.

ABB is als beheerder onderworpen aan de Wwft. De ASN Groenprojectenpool en de ASN Microkredietpool verstrekken immers leningen aan of nemen een belang in klanten waarmee zij een zakelijke relatie aangaan in de zin van de Wwft. Dit betekent onder meer dat ABB voorafgaand klantonderzoek moet verrichten. Ook moet het gedurende de relatie zowel klanten, rekeningen als transacties monitoren. De herziene Wwft leidt tot wijzigingen in het toepasselijke beleid van ABB.

SFAP

In 2018 lanceerde de Europese Commissie haar *Sustainable Finance Action Plan* (SFAP). Hiermee moet de financiële sector de doelstellingen van de EU voor klimaat en duurzame ontwikkeling ondersteunen. Uit het actieplan blijkt dat diverse ESG-maatregelen via Europese wet- en regelgeving worden afgedwongen. ESG staat voor *environmental, social en governance*, ofwel milieu, mensenrechten en goed bestuur.

De voorstellen gaan onder meer over thema's als *taxonomy* (indeling/classificatie), *disclosure* (openbaarmaking), *low carbon benchmarks* (vergelijgingsmaatstaven voor een lage CO₂-voetafdruk) en Europese ecolabels. Zo is inmiddels een Europese verordening gepubliceerd die betrekking heeft op informatieverstrekking over duurzaamheid in de financiële sector. Hiermee moet na 2021 onder meer inzichtelijk worden in hoeverre een belegging duurzaam is. ABB volgt de ontwikkelingen nauwgezet vanwege de verwachte impact op ABB en ASN Beleggingsfondsen N.V.

1.4 Fondskosten

ABB brengt per fonds een percentage in rekening om de dagelijkse werkzaamheden te vergoeden. Dit percentage kan per fonds verschillen. Deze 'fondskosten' worden op beursdagen gereserveerd en ten laste gebracht van het fondsvermogen. De fondskosten worden iedere maand achteraf in rekening gebracht.

ABB betaalt uit deze vergoeding de kosten die samenhangen met het beheer van het fonds. De verschillende kosten die hieronder vallen, zijn gedefinieerd in het prospectus. De partijen waaraan het vermogensbeheer van de fondsen is uitbesteed ontvangen van ons geen prestatiebeloning (*performance fee*) uit de fondsen. Dit past bij het uitgangspunt dat onze beleggingen een duurzame wereld bevorderen en niet gericht zijn op het behalen van het hoogst mogelijke rendement.

Lopendekostenfactor

De lopendekostenfactor (LKF) geeft de kosten weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen, rente en transactiekosten worden hierin niet meegenomen. De LKF wordt achteraf en conform de voorgeschreven methode berekend. Bij berekening van de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) van het fonds wordt afgegeven. Alle NAV's die gedurende het jaar worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's. In 2019 was de LKF van de fondsen als volgt:

	<i>LKF (op jaarbasis)</i>	
	<i>01-01-2019 t/m 31-12-2019</i>	<i>01-01-2018 t/m 31-12-2018</i>
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85%	0,85%
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,45%	0,45%
ASN Duurzaam Mixfonds	0,65%	0,65%
ASN Milieu & Waterfonds	1,20%	1,20%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20%	1,20%
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	0,90%	0,66%
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	0,90%	0,64%
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	0,78%	0,65%
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	0,87%	0,85%
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	0,90%	0,90%
ASN Groenprojectenfonds	1,02%	1,00%
ASN-Novib Microkredietfonds	2,33%	2,32%

1.5 In- en uitstroom ASN Beleggingsfondsen

De ASN Beleggingsfondsen zijn beursgenoteerd en worden onder andere aangeboden via ASN Bank. Ook andere banken en adviseurs (distributiepartners) kunnen de fondsen aanbieden aan hun klanten. De marketingactiviteiten van ASN Beleggingsfondsen richten zich vooral op de distributiepartners. Daarbij focussen wij ons op de grootbanken en de bankmerken van de Volksbank. De marketingactiviteiten hebben tot doel de distributiepartners te informeren over duurzaamheid, het beleggingsbeleid en het financiële verslag over de fondsen.

Het vermogen van de fondsen steeg in 2019 met € 462 miljoen naar € 3.937 miljoen. De stijging van het fondsvermogen werd voor € 604 miljoen veroorzaakt door koersstijgingen. De totale uitstroom was hoger dan de totale instroom en het saldo bedroeg € 142 miljoen, inclusief herbelegd dividend.

De beleggingsfondsen lieten een gemengd beeld zien qua in- en uitstroom van nieuw ingelegd geld. Het ASN-Novib Microkredietfonds (€ 25 miljoen) en het ASN Groenprojectenfonds (€ 50 miljoen) hadden met een netto instroom te maken. In september en oktober was de belangstelling voor het ASN Groenprojectenfonds zo groot dat wij het fonds vanaf 16 oktober 2019 tijdelijk hebben gesloten voor nieuwe aankopen. Dit deden we om te kunnen blijven voldoen aan het vereiste groenpercentage van 70%.

Eind 2018 zijn veel aandelenbeurzen flink gedaald, waarna dezelfde beurzen begin 2019 weer snel herstelden. In 2019 werden de (financiële) media beheerst door negatieve sentimenten. We gaan ervan uit dat deze heftige koersbewegingen, in combinatie met politieke onrust rond de brexit en de handelsoorlog tussen de VS en China, hebben gezorgd voor een laag niveau van vertrouwen onder beleggers. Door het lage rendement van beleggingsalternatieven boekten de aandelenmarkten in 2019 desalniettemin forse koerswinsten, hetgeen een positief effect had op het rendement van de ASN Beleggingsfondsen.

Bij een aantal distributiepartners is begin 2019 een herweging in hun modelportefeuilles doorgevoerd door de aandelenposities te verminderen. Dit leidde per saldo tot een uitstroom uit het ASN Duurzaam Aandelenfonds, het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en het ASN Milieu & Waterfonds.

Bij de ASN Duurzame Mixfondsen was sprake van een netto uitstroom van € 89 miljoen.

Wij hebben regelmatig contact met onze distributiepartners. Daarbij bespreken wij voornamelijk de duurzaamheid en we informeren hen over het gevoerde beleid. Dit doen we vaak samen met de fondsmanager van het betreffende fonds.

1.6 Ontwikkelingen AIF-beheerder

ABB is aangesteld als AIF-beheerder van ASN Beleggingsfondsen N.V. De samenstelling van de directie van ABB is in 2019 ongewijzigd en bestaat uit Bas-Jan Blom (voorzitter) en Gert-Jan Bruijnooge. Door de groei van de organisatie is de onderlinge taakverdeling tussen de directieleden gewijzigd. De heer Blom geeft als directeur Sales en Fondsmanagement leiding aan de afdelingen *Marketing & Sales* en *Portfoliomanagement*. De heer Bruijnooge heeft als directeur Risicomanagement a.i. de afdelingen *Risicomanagement* en *Productmanagement* onder zijn verantwoordelijkheid.

1.7 Ontwikkelingen in de verslagperiode

Lange termijn doelen

In 2019 heeft de directie van ABB twee nieuwe lange-termijn doelen aangenomen op het gebied van mensenrechten en biodiversiteit. Met het lange-termijn doel Leefbaar loon heeft ABB, samen met ASN Bank, de ambitie dat de kledingsector in 2030 alle benodigde processen geïmplementeerd heeft om een leefbaar loon voor werknemers in zijn keten mogelijk te maken. Met het lange-termijn doel Biodiversiteit streeft ABB er naar, samen met ASN Bank, verder verlies van biodiversiteit te voorkomen en bij te dragen aan een netto positief effect op biodiversiteit in 2030.

Wijziging op- en afslagen

Als gevolg van de jaarlijkse actualisatie werd de hoogte van de op- en afslagen aangepast voor een groot deel van de subfondsen die deel uitmaken van ASN Beleggingsfondsen N.V. Omdat de gemiddelde transactiekosten waren gewijzigd door marktomstandigheden, konden de op- en afslagen bijna allemaal naar beneden worden bijgesteld. De wijziging trad in werking per 31 januari 2019.

ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal

Het beleggingsbeleid van het subfonds ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal wijzigde per 1 april 2019. Het subfonds kan vanaf die datum ook beleggen in de ASN Microkredietpool en de ASN Small & Midcappool. De omzetting van de portefeuille vond gefaseerd plaats. Als gevolg hiervan stegen de fondskosten van het subfonds van 0,65% naar 0,90%.

ASN Duurzaam Mixfonds Offensief en ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief

Het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief en het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief beleggen met ingang van respectievelijk 1 augustus 2019 en 1 september 2019 in de ASN Microkredietpool. De samenstelling van de portefeuille is daardoor breder geworden. Beide fondsen beleggen na deze aanpassing relatief minder in euro-staatsobligaties via de ASN Obligatiepool. Daardoor zijn het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief en het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief minder gevoelig geworden voor de ontwikkeling van de kapitaalmarktrente. Doordat er een additionele beleggingsinstelling aan het fonds is toegevoegd, zijn de fondskosten van het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief per 1 augustus 2019 gestegen van 0,85% naar 0,90%. De fondskosten van het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief wijzigden niet en bedragen eveneens 0,90%.

ASN Milieu & Waterfondsen

ABB wijzigde het beleggingsbeleid van het ASN Milieu & Waterfondsen met ingang van 1 juli 2019. De bandbreedte waarvoor het fonds via de ASN Milieupool in de subsector afvalbehandeling & recycling mag beleggen, is teruggebracht van 10-30% naar 0-20%. Door deze aanpassing krijgt de subsector afvalbehandeling & recycling in het fonds dezelfde gewichting als de subsector voeding & landbouw.

ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfondsen, ASN Duurzaam Aandelenfondsen en ASN Duurzaam Small & Midcapfondsen

ABB veranderde het beleggingsbeleid van vier genoemde fondsen met ingang van 1 juli 2019. Deze fondsen beleggen in respectievelijk de ASN Obligatiepool, de ASN Milieupool, de ASN Aandelenpool en de ASN Small & Midcappool. Het wordt deze pools toegestaan om incidenteel debetstanden op de geldrekeningen te hebben van ten hoogste 2% van het vermogen van de betreffende pool. De beleggingen van de pools waarin deze fondsen beleggen, worden niet met vreemd vermogen gefinancierd. Wel kan het voorkomen dat gedurende korte perioden debetstanden op de geldrekeningen van de pools ontstaan, bijvoorbeeld door verwerking van beleggingstransacties in verschillende geografische locaties en tijdzones. De totale debetstand van de geldrekeningen als percentage van de omvang van een pool mag maximaal 2% bedragen.

ASN Duurzame Mixfondsen

De in de vorige paragraaf toegelichte wijzigingen rond de ASN Obligatiepool, de ASN Milieupool, de ASN Aandelenpool en de ASN Small & Midcappool, die op 1 juli 2019 zijn ingegaan, gelden ook voor de ASN Duurzame Mixfondsen die, direct of indirect, in deze pools beleggen.

ASN Groenprojectenfonds

Het ASN Groenprojectenfonds mag met ingang van 1 juli 2019 ook vreemd vermogen aantrekken van partijen die niet kwalificeren als Groene Instellingen. Deze wijziging is doorgevoerd om snel te kunnen inspelen op de beschikbaarheid van groene projecten. Het ASN Groenprojectenfonds kan vreemd vermogen aantrekken tot maximaal 20% van het fondsvermogen.

Sinds 16 oktober 2019 om 16.00 uur is het ASN Groenprojectenfonds tijdelijk gesloten voor aankoop van nieuwe aandelen. Deze maatregel is genomen met het oog op de instroom in de voorliggende periode en de regel dat tenminste 70% van het fondsvermogen in groenprojecten moet zijn belegd. Het fonds dreigde onder die 70%-grens uit te komen, de status 'groene instelling' te verliezen en daardoor kwam het mogelijke fiscale voordeel van de huidige fondsbeleggers in gevaar. Om dat te voorkomen hebben we het fonds tijdelijk gesloten. We zijn hard op zoek naar nieuwe groenprojecten.

ASN-Novib Microkredietfonds

De allocatieplanning van het ASN-Novib Microkredietfonds voorziet in een uitbreiding van beleggingen in achtergestelde leningen aan MFI's. Daarvoor werd per 1 juli 2019 een aanvullende restrictie in het beleggingsbeleid opgenomen, zodat de beleggingen van het ASN-Novib Microkredietfonds in achtergestelde leningen aan MFI's en aandelenparticipaties in MFI's bij elkaar opgeteld maximaal 40% van het vermogen van de ASN Microkredietpool zullen bedragen. Voor de portefeuille van aandelenparticipaties in MFI's blijft de restrictie van 25% van toepassing. Onveranderd is ook dat de ASN Microkredietpool in de regel geen belangen van 20% of meer neemt in het eigen vermogen van een individuele MFI.

Prospectus

Per 1 juli 2019 zijn er wijzigingen doorgevoerd in het kader van de jaarlijkse actualisatie van het prospectus. Het addendum van ASN Beleggingsfondsen N.V. is verwerkt in het prospectus. Er zijn aanpassingen ter verduidelijking en ter verbetering van de leesbaarheid doorgevoerd. Ook zijn bovengenoemde aanpassingen van de beleggingsrestricties in het geactualiseerde prospectus opgenomen.

1.8 Duurzaam beleggingsbeleid

De ASN Beleggingsfondsen investeren in duurzame ontwikkeling. Duurzaamheid is verankerd in onze missie en visie en vastgelegd in ons duurzaamheidsbeleid. Het duurzaamheidsbeleid is verder uitgewerkt in beleidsdocumenten rondom de peilers mensenrechten, klimaat en biodiversiteit.

Duurzame doelstellingen ASN Beleggingsfondsen

ABB heeft voor de pijlers klimaat, mensenrechten en biodiversiteit een langetermijndoelstelling vastgesteld.

Pijler duurzaamheidsbeleid	Langetermijndoelstelling
Klimaat	Klimaatpositief in 2030
Mensenrechten	In 2030 heeft de kledingsector alle benodigde processen geïmplementeerd om een leefbaar loon voor werknemers in zijn keten mogelijk te maken
Biodiversiteit	Netto positief effect op biodiversiteit in 2030

Hieronder geven wij een toelichting op de voortgang voor de lange termijn doelen per pijler.

Klimaat

De uitstoot van broeikasgassen, vooral CO₂, veroorzaakt de huidige snelle opwarming van de aarde. Deze klimaatverandering leidt tot extremer weer en steeds grotere maatschappelijke problemen. Banken dragen bij aan de klimaatverandering doordat ze activiteiten financieren die gepaard gaan met uitstoot van broeikasgassen, zoals bijvoorbeeld elektriciteitscentrales, industrie, transport en grootschalige landbouw en veeteelt.

Klimaatpositief in 2030

ABB wil de klimaatverandering zoveel mogelijk beperken. Daarom heeft de directie van ABB in 2018 het doel gesteld om in 2030 met de totale investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief te zijn.

CO₂ winst-en-verliesrekening

Van bijna al onze beleggingen berekenen we de uitstoot of vermeden uitstoot. Voor de berekening van de CO₂-impact van investeringen van de ASN Microkredietpool is nog geen methodiek beschikbaar. Wij werken hieraan en verwachten over 2020 de impact van dit fonds in de berekening mee te kunnen nemen. De uitstoot of vermeden uitstoot zetten we in de CO₂-winst-en-verliesrekening. Daarbij rekenen we de uitstoot van de verschillende broeikasgassen om in CO₂-equivalenten op basis van internationale standaarden. De ASN Beleggingsfondsen zijn klimaatneutraal als de omvang van de emissies gelijk is aan of kleiner is dan de vermeden emissies. Investerings die CO₂ uit de lucht halen, dragen bij aan het doel om klimaatpositief te worden. Door de tonnen vermeden CO₂-uitstoot te delen op de tonnen CO₂-uitstoot, berekenen we het percentage 'klimaatneutraal'.

De CO₂-winst-en-verliesrekening wordt opgesteld met behulp van een rekenmethode die ASN Bank in samenwerking met adviesbureau Navigant heeft ontwikkeld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van data van Trucost. U vindt een uitgebreide beschrijving van de rekenmethode op de website van ASN Bank: www.asnbank.nl/klimaatpositief. We werken voortdurend aan verbeteringen van de methodiek waarmee de CO₂-winst-en-verliesrekening opgesteld wordt, en aan de kwaliteit van de data die daarbij gebruikt worden. In 2019 zijn geen nieuwe aanpassingen gedaan.

CO ₂ -winst-en-verliesrekening ASN Beleggingsfondsen N.V. ¹	ultimo 2019	ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	340.302	330.895
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	-201.763	-144.503
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	138.539	186.391
Percentage klimaatneutraal	59%	44%

¹ De CO₂-uitstoot van de fondsen is berekend op basis van het belang dat de ASN Beleggingsfondsen op respectievelijk 31-12-2019 en 31-12-2018 hadden in de bedrijven/landen/leningen waarin zij beleggen. Voor de beleggingen die ASN Microkredietpool aanhoudt, is nog geen systematiek ontwikkeld om de CO₂-uitstoot te berekenen. Deze zijn nog niet in bovengenoemde cijfers opgenomen.

De totale CO₂-uitstoot is in 2019 met 9.407 ton CO₂ gestegen tot 340.302 ton CO₂. Daar staat tegenover dat de totale vermeden CO₂-uitstoot sterker is gestegen namelijk met 57.260 ton CO₂ tot -201.763 ton CO₂. Die laatste waarde gedeeld door de CO₂-uitstoot resulteert in een percentage klimaatneutraal van 59%. Vorig jaar bedroeg dit percentage nog 44%. De aandelenbeleggingen droegen negatief bij aan de stijging. Daar stonden veel nieuwe projecten in het ASN

Groenprojectenfonds en investeringen in green bonds in het ASN Duurzaam Obligatiefonds tegenover. Deze zorgden ervoor dat de vermeden CO₂-uitstoot fors sterker steeg.

De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is nog in ontwikkeling. De kwaliteit van de gebruikte data verbetert doorlopend. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst (met terugwerkende kracht) wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

CO₂-uitstoot per fonds

Per beleggingsfonds meten we de CO₂-intensiteit. Dit is de relatieve CO₂-uitstoot per fonds, berekend als de absolute uitstoot gedeeld door het fondsvermogen. Hierover rapporteren we in het verslag over het beheer van de desbetreffende beleggingsfondsen. Daar publiceren we tevens de absolute CO₂-uitstoot per fonds en lichten we toe- en afnames van de uitstoot toe.

Mensenrechten

Een aantal ASN Beleggingsfondsen belegt in kledingbedrijven. En wie in een bedrijf belegt, heeft invloed op het beleid en de praktijk ervan. De kledingbedrijven in het ASN Beleggingsuniversum voldoen aan onze duurzaamheidscriteria. Maar ze zorgen er nog niet voor dat hun eigen textielwerkers en die van hun toeleveranciers een leefbaar loon ontvangen.

Geen van de twaalf kledingbedrijven in het ASN Beleggingsuniversum betaalt zijn productiemedewerkers een leefbaar loon. Dat bleek uit onderzoek dat we in 2016 startten. Inmiddels is Amer Sports in 2019 uit het universum verwijderd nadat het is overgenomen. In 2019 zijn Hanesbrand en VF Corp toegevoegd. Vanaf 2020 wordt ook Coats Group toegevoegd.

Wij willen dat kledingbedrijven zich bewuster worden van de structurele onderbetaling van de mensen die kleding maken. Ook willen we dat zij deze onderbetaling aanpakken en samen met andere stakeholders, zoals vakbonden en overheden, aan oplossingen werken. Dat is niet eenvoudig. Kledingbedrijven zelf betalen immers de lonen niet; dat doen de toeleveranciers. Deze fabrieken willen concurrerend blijven in een competitieve markt, waarbij een rol speelt dat consumenten inmiddels zijn gewend aan goedkope kleding.

In 2017 en 2018 hebben wij, samen met het internationale accountantskantoor Mazars, de methodiek om leefbaar loon te meten geprofessionaliseerd. De methodiek sluit nu beter aan bij de Guiding Principles for Business and Human Rights van de Verenigde Naties en het bijbehorende Reporting Framework. Vanaf het tweede kwartaal van 2018 gebruiken wij deze methodiek om te meten hoever het staat met leefbaar loon bij de kledingbedrijven. Mazars geeft een onafhankelijke waarborg dat wij de methodiek zorgvuldig hebben toegepast. In 2019 hebben wij deze ook weer toegepast.

De eerste metingen die we deden, gingen vooral om de vraag: heeft het bedrijf beleid voor leefbaar loon? Met behulp van de vernieuwde methodiek beoordeelden we ook de praktijk. We beantwoordden voor elk bedrijf acht vragen. Vragen als: in hoeverre integreert het bedrijf zijn beleid voor leefbaar loon in de bedrijfsvoering, wat is de impact hiervan op de textielwerkers en hoe transparant is het bedrijf erover? Antwoorden op deze vragen leidden tot de indeling van de bedrijven in vier categorieën: van *embryonic* (het bedrijf doet niet of nauwelijks iets aan leefbaar loon), via *developing* (in ontwikkeling) en *maturing* (de ontwikkeling nadert haar voltooiing) naar *leading* (leidend). De meeste bedrijven bevonden zich in 2019 net als in 2018 in de middelste twee categorieën.

De uitkomsten zijn verschenen in het Living Wage Report 2019 dat in september gepubliceerd is. De onderzoeksresultaten vormen een goede basis voor diepgaande discussies, ook over de ambities van bedrijven voor de toekomst. Naar aanleiding van het rapport en de individuele beoordelingen per bedrijf hebben we in 2019 met bijna alle kledingbedrijven uit ons beleggingsuniversum gesproken.

Wij voeren engagement met de bedrijven als deelnemer aan het Platform Living Wage Financials (PLWF), dat ASN Bank samen met Triodos IM en MN heeft opgericht. Inmiddels zijn we ruim een jaar verder en heeft het platform een gezamenlijk belegd vermogen van EUR 2.500 miljard.

Biodiversiteit

Ook in 2019 verschenen meerdere berichten over het verlies van biodiversiteit. Met onze manier van leven onttrekken we bronnen aan de natuur en dat is meer dan de natuur kan herstellen. ABB wil zich maximaal inspanssen om een bijdrage te leveren aan het beschermen en verbeteren van biodiversiteit.

Biodiversiteit is de variatie aan levende organismen en de verscheidenheid aan relaties die zij met elkaar hebben in ecosystemen. Zij is een bron van welvaart, die maar gedeeltelijk in geld is uit te drukken. Biodiversiteit heeft voor velen een intrinsieke waarde die voldoende is om haar bescherming te legitimeren. Biodiversiteit levert via ecosystemen diensten die voor mensen economische, esthetische, religieuze en culturele waarden hebben. Bijvoorbeeld de productie van zuurstof, waterzuivering, voeding, brandstoffen, grondstoffen, medicijnen, bescherming en recreatie.

In de ecosystemen die deze diensten leveren, bestaat een fragiele balans tussen de verschillende dier-, plant- en micro organismen. Daarom is het belangrijk om de biodiversiteit te beschermen. De bescherming van biodiversiteit en ecosystemen is dus niet alleen vanuit een morele overweging gewenst, maar ook vanuit economisch oogpunt noodzakelijk. Veel diensten en producten zijn immers sterk afhankelijk van de biodiversiteit.

Om een bijdrage te leveren aan het beschermen en verbeteren van biodiversiteit is het belangrijk inzicht te hebben in onze impact. Daarom zijn wij in samenwerking met de consultants Pré Sustainability en CREM begonnen met het ontwikkelen van een methode. Deze methode geeft inzicht in de negatieve en positieve impact van onze beleggingen en financieringen op biodiversiteit. We ambiëren over 2020 onze positieve en negatieve impact te publiceren.

Ontwikkelingen duurzaam beleggingsbeleid

ASN Beleggingsfondsen N.V. streeft naar een duurzame, rechtvaardige samenleving. Een samenleving waarin mensen vrij zijn hun eigen keuzes te maken, zonder dat dit ten koste gaat van anderen. Een samenleving zonder armoede, waarin iedereen onderwijs kan volgen en beschikt over goede huisvesting en gezondheid.

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, microfinancieringsinstellingen en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. Ons duurzaamheidsbeleid is vastgelegd in beleidsdocumenten. Deze bevatten de duurzaamheidscriteria voor de selectie van alle financieringen en beleggingen. Het beleid voor elke pijler van het duurzaamheidsbeleid – mensenrechten, klimaat en biodiversiteit – is uitgewerkt in een apart beleidsdocument. U vindt het volledige duurzaamheidsbeleid via www.asnbeleggingsfondsen.nl, op de webpagina *Duurzame keuzes*.

In de verslagperiode hebben we het duurzaamheidsbeleid op vier beleidsonderdelen aangepast of nieuw geformuleerd:

■ Biomassa

Dit beleid is op enkele punten aangescherpt. Voor biomassacentrales op hout hebben we aangegeven dat deze alleen mogen werken met afvalhout. We willen namelijk voorkomen dat er commercieel hout geproduceerd wordt voor verbranding. Droge biomassa kan wel maar tot op zekere hoogte. Voor natte biomassa is meer ruimte. Daar trekken we geen grens met betrekking tot hoeveelheid maar stellen we kwaliteitseisen (NTA 8080 certificaten).

■ Alcohol

We hebben nieuw beleid vastgesteld gericht op de productie en verkoop van alcohol. We investeren niet in bedrijven die alcohol voor consumptiedoeleinden produceren en bedrijven die meer dan 10% van hun omzet halen uit de verkoop of distributie van alcohol. Wij hebben dit beleid ontwikkeld omdat uit wetenschappelijk onderzoek het steeds duidelijker is dat de consumptie van alcohol schadelijke effecten kan hebben op de gezondheid. Daarnaast kan alcoholmisbruik grote gevolgen hebben voor de maatschappij. Denk aan de veiligheid doordat alcohol kan leiden tot agressie, seksueel wangedrag en/of verkeersongevallen.

■ Cannabis

Wij hebben nieuw beleid ontwikkeld gericht op de productie en handel van cannabis. Wij investeren niet in bedrijven die cannabis produceren en er voor recreatief gebruik in handelen. De productie voor medicinale toepassing is mogelijk onder voorwaarden. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat recreatief gebruik van cannabis schadelijk kan zijn voor de gezondheid. Omdat medicinaal gebruik voordelen kan hebben voor de gezondheid van patiënten sluiten we die toepassing niet uit.

■ Stemmen

Dit beleid is op het gendercriterium aangescherpt. Wij stemmen tegen benoemingen voor het bestuur of raad van commissarissen als na de benoeming meer dan 60% van de directieleden van hetzelfde geslacht zijn. Wij willen investeren in bedrijven met een evenwichtige bestuurssamenstelling. Uit onderzoek is gebleken dat dit leidt tot beter geleide organisaties.

Toepassing duurzaamheidsbeleid

ABB past het duurzaamheidsbeleid voor ASN Beleggingsfondsen N.V. toe op drie facetten:

1. Duurzaamheidsonderzoek: van bedrijven, overheden, microfinancieringsinstellingen en projecten die nu tot het ASN Beleggingsuniversum behoren of daarvoor in aanmerking komen.
2. Engagement: de dialoog met bedrijven met als doel hen bewuster te maken van hun duurzaamheidsprestaties en hen aan te sporen deze te verbeteren.
3. Stemmen op aandeelhoudersvergaderingen: ASN Beleggingsfondsen N.V. maakt gebruik van dit recht als belegger om bedrijven aan te zetten tot duurzamer beleid en duurzamere praktijken.

Duurzame selectie

De selectie van entiteiten voor het ASN Beleggingsuniversum is een grondig, zorgvuldig proces. Onder entiteiten verstaan we:

- Bedrijven;
- Overheden;
- Microfinancieringsinstellingen (MFI's);
- Groene obligaties (greenbonds);
- Financieringsprojecten.

Het team van analisten van het Expertise Centrum Duurzaamheid (ECD) van ASN Bank voert het duurzaamheidsonderzoek naar bedrijven, overheden en green bonds uit in opdracht van ASN Beleggingsfondsen. De selectie van microfinancieringsinstellingen wordt voorbereid door de portefeuillemanager en de duurzaamheidsmanager van ABB, in samenwerking met de projectadviseur, Triple Jump. Het gaat niet alleen om de selectie van nieuwe entiteiten: er wordt ook beoordeeld of entiteiten die al zijn geselecteerd nog voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ASN Beleggingsfondsen. Goedgekeurde entiteiten worden opgenomen in het ASN Beleggingsuniversum.

Voor de selectie van bedrijven baseren wij ons oordeel op de informatie van bedrijven en informatie die wordt verstrekt door gespecialiseerde onderzoeksinstituten, de media en niet-gouvernementele organisaties. We maken gebruik van de research van de onderstaande gespecialiseerde onderzoeksbureaus:

- Sustainalytics - verzamelt data over de duurzaamheidsprestaties van bedrijven.
- EIRIS Vigeo - helpt ons te beoordelen of activiteiten aan ons wapencriterium voldoen.
- RepRisk - verzamelt nieuwsberichten over bedrijven.
- TruCost - bepaalt de impact van bedrijfsactiviteiten op het milieu en het klimaat.

De analisten van ECD analyseren de verzamelde informatie. De analyses leiden tot een advies aan ASN Beleggingsfondsen N.V. Dit advies wordt besproken in de Investeringscommissie. Hierin hebben de directeur Sales & Fondsmanagement, de manager Risicomanagement, de manager SRI-fondsen en de manager Duurzaamheid stemrecht.

Voor de selectie van MFI's voert projectadviseur Triple Jump due diligence onderzoeken op duurzaamheidsvlak naar MFI's uit. Dit onderzoek resulteert in een rapport over de onderzochte MFI. Op basis hiervan gaan wij na of de MFI voldoet aan onze sectorspecifieke duurzaamheidscriteria. Deze criteria weerspiegelen thema's die belangrijk zijn voor MFI's, zoals een eerlijke rente voor kredietnemers, een verantwoorde schuldenlast van kredietnemers, transparantie, gendergelijkheid en salariering van de bestuurders.

Voor de selectie van green bonds toetsten de analisten van ECD de obligaties aan onze criteria voor green bonds. De analyse van een green bond wordt vastgelegd in een advies aan de Investeringscommissie. Deze besluit een green bond of een uitgevende instelling van green bonds goed of af te keuren.

Bij de selectie van financieringsprojecten voor het ASN Groenprojectenfonds schrijft de projectadviseur een projectvoorstel. De afdeling Duurzame Financieringen van ASN Bank voert een eerste toetsing uit. Als het project aan diverse vooraf gestelde criteria voldoet, is het akkoord. Als er twijfel is of een projectvoorstel voldoet, wordt dit gedeeld met de analisten van ECD. Zij beoordelen het projectvoorstel en leggen hun bevindingen via de afdeling Duurzame Financieringen met advies voor aan de Investeringscommissie van het ASN Groenprojectenfonds. Deze commissie keurt het projectvoorstel uiteindelijk goed of af.

ABB Investeringscommissie

De Investeringscommissie die besluiten neemt over beursgenoteerde bedrijven en obligaties heeft de beslissingsbevoegdheid entiteiten goed of af te keuren voor het beleggingsuniversum van ASN Beleggingsfondsen. Het ASN Beleggingsuniversum is de verzameling entiteiten waaruit de beleggingen voor de fondsen kunnen worden gekozen. De Investeringscommissie bereidt de goed- of afkeuring van entiteiten voor op basis van adviezen van de analisten van ASN Bank ECD. De Investeringscommissie kwam in de verslagperiode zes maal bijeen.

Na goedkeuring van de Investeringscommissie wordt een entiteit opgenomen in het ASN Beleggingsuniversum. Wijzigingen in het ASN Beleggingsuniversum vinden plaats door entiteiten: 1. nieuw toe te laten of 2. te verwijderen na heronderzoek, overname of faillissement. Als wij entiteiten na heronderzoek handhaven, verandert het ASN Beleggingsuniversum uiteraard niet.

ABB neemt minimaal één keer per vier jaar opnieuw een besluit over goedgekeurde bedrijven op basis van onderzoek uitgevoerd door ASN Bank ECD. Als uit specifieke informatie blijkt dat heronderzoek eerder moet plaatsvinden, wordt de 'doorlichting' vervroegd. De toetsing van overheden vindt eens per twee jaar plaats. Groene, sociale en duurzame obligaties (green bonds, social bonds, sustainable bonds) en leningen aan MFI's voor de ASN-Novib Microkredietpool en financieringsprojecten voor de ASN Groenprojectenpool worden getoetst bij de toelating.

In 2019 hebben we 226 bedrijven onderzocht omdat zij aan heronderzoek toe of nieuw waren. Aan het einde van 2019 voldeden in totaal 332 beursgenoteerde bedrijven aan onze duurzaamheidscriteria. Dat zijn er zeven minder dan aan het einde van 2018. Meer informatie over het ASN Beleggingsuniversum vindt u op de pagina Duurzame keuzes op onze website.

In het Verslag over het beheer leest u welke bedrijven, instellingen, overheden en green bonds er zijn onderzocht.

Engagement

Wij voeren een dialoog met beursgenoteerde bedrijven uit het ASN Beleggingsuniversum, het beleggingsuniversum van ASN Beleggingsfondsen. Wij vragen bedrijven om hun beleid en activiteiten duurzamer te maken en opheldering te geven als er mogelijk sprake is van misstanden. Bij misstanden gaat het om schendingen van mensenrechten of misstanden op het gebied van milieu en bestuur.

In het verslag over het beheer van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, het ASN Milieu & Waterfonds en het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds rapporteren wij over het gevoerde engagement met bedrijven. Hieronder leest u hoe wij invulling geven aan het strategische engagement. Strategisch engagement voeren wij met goedgekeurde bedrijven uit een sector als we hebben vastgesteld dat er veel misgaat in de sector. We willen positieve veranderingen in de sector en bij deze bedrijven realiseren. In 2019 voerden we strategisch engagement met bedrijven uit de farmaceutische sector en de kledingsector. In het hoofdstuk *Duurzaam beleggingsbeleid*, paragraaf *Duurzame doelstellingen onder Mensenrechten* doen wij verslag van ons engagement met de bedrijven uit de kledingsector. Hieronder doen wij verslag van ons engagement met de bedrijven uit de farmaceutische sector.

Dialoog met de farmaceutische sector

Farmaceutische bedrijven maken medicijnen. Daardoor zijn ze onmisbaar voor de gezondheid en het welzijn van mensen. Wij zien deze sector daarom graag vertegenwoordigd in het ASN Beleggingsuniversum. Veel farmaceutische bedrijven hebben een duurzaamheidsbeleid dat voldoet aan onze duurzaamheidscriteria. Helaas signaleren wij ook structurele misstanden bij deze bedrijven. De sector is zo belangrijk dat we erin blijven beleggen, maar we vinden het noodzakelijk de misstanden aan te pakken.

Daarom hebben wij in maart 2015 besloten intensief engagement te voeren met farmaceutische bedrijven. In opdracht van ASN Beleggingsfondsen onderzocht Sustainability de vijftien grootste farmaceutische bedrijven ter wereld. Uit dit onderzoek bleek dat deze bedrijven onvoldoende toezicht houden op of transparant zijn over het onderzoek en de

ontwikkeling, productie, marketing en verkoop van medicijnen. De meeste bedrijven hebben wel beleid, maar passen dit beleid te weinig toe.

Begin 2019 hebben we op basis van het nieuwe evaluatierapport van Sustainalytics (ook in opdracht van ASN Beleggingsfondsen uitgevoerd) het engagementtraject geëvalueerd. Het rapport eindigde met de conclusie dat er in de afgelopen jaren enige vooruitgang is geboekt en dat de farma-industrie echter nog steeds haar normen en *best practices* moet verbeteren om te voorkomen dat de gezondheid van patiënten en nationale gezondheidszorgsystemen in het gedrang komen.

Ook uit onze rapportkaarten blijkt dat er vooruitgang is geboekt, maar niet voldoende.

- Slechts één bedrijf scoort een voldoende op alle onderwerpen waarover wij engagement hebben gevoerd: GlaxoSmithKline. AstraZeneca en Novo Nordisk scoren gemiddeld een voldoende; hoewel er dus verbetering mogelijk is, zien we wel degelijk vooruitgang. Alle drie bedrijven zijn echter nog wel betrokken bij (ernstige) misstanden. Daarom kunnen we het engagement met deze bedrijven nog niet volledig afronden; we blijven met ze in gesprek.
- Astellas Pharma en Orion scoren nog steeds een onvoldoende. Zij zijn echter niet betrokken bij ernstige misstanden. Ook met deze bedrijven blijven we in gesprek.
- BTG, Indivior en Merck & Co lieten onvoldoende of geen vooruitgang zien en zijn daarom verwijderd uit het ASN Beleggingsuniversum.
- De score van Bristol-Myers Squibb ging duidelijk achteruit. Bovendien is het betrokken bij ernstige misstanden en heeft het matig beleid voor diverse duurzaamheidscriteria. Daarom is Bristol-Myers Squibb verwijderd uit het ASN Beleggingsuniversum.
- Novartis was al eerder verwijderd omdat het betrokken was bij ernstige misstanden.

Nieuw toegelaten is Merck KGaA. Dit bedrijf heeft voldoende beleid voor onze duurzaamheidscriteria en is niet betrokken bij ernstige misstanden.

De komende vier jaar blijven wij de farmabedrijven die zich nu in het ASN Beleggingsuniversum bevinden, extra scherp controleren op misstanden. Ook blijven we met hen in gesprek over de onderwerpen waarover wij engagement hebben gevoerd. We stellen hiervoor elke twee jaar, dus weer in 2020 en 2022, rapportkaarten op. Kortom we blijven de farmaceutische sector kritisch volgen.

Stemmen

De ASN Beleggingsfondsen hebben stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen van de bedrijven waarin zij beleggen. Daardoor kunnen zij invloed uitoefenen op het beleid en management van die bedrijven. ABB oefent namens de fondsen dit stemrecht uit op basis van onze missie en duurzaamheidscriteria. De uitgangspunten zijn neergelegd in het duurzame stembeleid van de ASN Beleggingsfondsen.

In 2019 stemden wij op 209 aandeelhoudersvergaderingen van 188 internationale bedrijven op basis van dit duurzame stembeleid. Omdat sommige bedrijven meerdere aandeelhoudersvergaderingen per jaar houden kan het aantal bezochte vergaderingen hoger liggen dan het aantal bedrijven waarin wordt belegd.

Tijdens de 209 vergaderingen brachten wij een stem uit bij 2.811 voorstellen. Bij 2.525 voorstellen stemden we voor, bij 285 voorstellen stemden we tegen en bij één voorstel onthielden we ons van stemming. Onze tegenstemmen gingen het vaakst naar voorstellen rond beloningen. We vinden het belangrijk dat bedrijven hun bestuurders niet alleen op financiële criteria beoordelen maar ook op duurzaamheidscriteria. Door tegen beloningsvoorstellen zonder duurzaamheidscriteria te stemmen, oefenen we druk uit op bedrijven om hun beloningspakketten te herzien. Daarmee stimuleren we duurzaam gedrag. Ook stemden we tegen benoemingen waarbij de diversiteit en onafhankelijkheid van het bestuur onvoldoende gewaarborgd waren. Het ging hierbij met name om Europese en Aziatische bedrijven. Tenslotte stemden we tegen de uitgifte van preferente of nieuwe aandelen als dit een negatieve invloed heeft op de belangen van werknemers, consumenten en gemeenschappen.

U vindt het volledige overzicht over ons stemgedrag op de pagina Duurzame keuzes op onze website.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties¹ (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. Daarom zijn deze duurzame ontwikkelingsdoelen van groot belang voor een wereldwijde agenda voor duurzame ontwikkeling. De SDG's hebben als doel om voor 2030 armoede te verminderen, ongelijkheden terug te dringen, klimaatverandering aan te pakken en natuurlijke hulpbronnen te beschermen. ASN Beleggingsfondsen onderschrijft het belang van deze doelstellingen voor een wereldwijde agenda voor duurzame ontwikkeling.

Wij hebben de overeenkomsten en verschillen tussen de SDG's en het duurzaamheidsbeleid van ASN Beleggingsfondsen in kaart gebracht. Daarbij hebben we gekeken naar de 17 doelstellingen (*goals*) en de 169 doelen (*targets*). Doordat wij al ruim een kwart eeuw internationale standaarden als uitgangspunten voor ons duurzaamheidsbeleid nemen, zijn er veel overeenkomsten tussen ons beleid en de SDG's. In principe zijn deze doelen voor landen opgesteld. Door ons op de targets te focussen bieden ze ook houvast voor onze beleggingsfondsen.

Invulling van de SDG's via het duurzame beleggingsbeleid

Wij vullen de SDG's op twee manieren in:

1. Do no harm: we sluiten alle activiteiten uit die schadelijk kunnen zijn voor mens, klimaat en natuur. Eventuele schadelijke invloeden verzachten (mitigeren) we. Dit is de basis van ons beleid. We dragen daarmee bij aan de SDG's, want een positieve impact begint met het verlagen van de negatieve impact. Anders gezegd: wij vinden dat een positieve bijdrage aan duurzame ontwikkeling begint door activiteiten met een negatieve impact op de SDG's uit te sluiten. Ons duurzaamheidsbeleid bevat daarom uitsluitingscriteria voor onder meer wapenhandel, ontbossing, activiteiten die ingaan tegen dierenwelzijn, en het gebruik van fossiele energie. Aan dergelijke onderwerpen besteden de SDG's weinig of geen aandacht.

2. Netto positieve invloed: met ons langetermijndoel voor klimaat, biodiversiteit en leefbaar loon en onze engagementinspanning op het gebied van farma creëren we een netto positieve invloed. In het kader van ons klimaatdoel meten we onze invloed op het klimaat. In het kader van ons biodiversiteitsdoel werken we aan een methodiek om onze impact op biodiversiteit te meten. Met ons leefbaar loon doel zetten we ons in voor het recht op een leefbaar loon in de textielindustrie. Ons engagement met de farmaceutische industrie moet bijdragen aan eerlijke farma.

De grafieken op de volgende pagina laten zien aan welke SDG's ons langetermijndoel klimaat en biodiversiteit en onze engagementinspanningen op het gebied van leefbaar loon en farma bijdragen.

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

Bijdrage lange-termijndoelen aan SDG's

Bijdrage van het lange-termijndoel klimaat

Bijdrage lange-termijndoel leefbaar loon in de kledingindustrie

Bijdrage van engagement voor eerlijke farma

Bijdrage van het lange-termijndoel biodiversiteit

1.9 Risicobeheer

ASN Beleggingsfondsen N.V. belegt middelen van aandeelhouders voor hun rekening en risico. Om de aandeelhouders zo goed mogelijk te informeren, staan alle bekende risico's waaraan de ASN Beleggingsfondsen onderhevig zijn, beschreven in het prospectus ASN Beleggingsfondsen.

Risicobeheer is een verantwoordelijkheid van de beheerder (ABB). Binnen ABB zijn de structuur en organisatie van het risicobeheer ingericht conform de geldende wet-en regelgeving.

Het risicobeheer van ABB is gebaseerd op het 'three lines of defense-model', een model met drie 'verdedigingslijnes'. In dit model hebben verscheidende organisatieonderdelen eigen taken en verantwoordelijkheden in de beheersing van risico's. De drie verdedigingslijnes ondersteunen en versterken elkaar.

- De 1ste lijn is de zogenaamde lijnorganisatie. De 1ste lijn is verantwoordelijk voor de uitvoerende beheerstaken en in die zin verantwoordelijk voor de risico's en de besturing daarvan.
- De 2de lijn wordt gevormd door de stafafdelingen van ABB en die van de aan ABB gelieerde partijen. Deze stafafdelingen, waaronder de afdelingen Risicomanagement en Compliance, zijn onafhankelijk van de 1ste lijn en toetsen of de beheersing van de risico's voldoet aan de beleidsuitgangspunten van ASN Beleggingsfondsen N.V. en ABB. Tevens adviseren zij de directie van ABB op het gebied van interne beheersing.
- De afdeling Audit vormt de 3de lijn. Deze afdeling, die volkomen onafhankelijk opereert van de 1ste en de 2de lijn en het management van ABB, toetst de kwaliteit van de interne beheersing.

In het risicobeheer onderkent ABB financiële risico's en niet-financiële risico's. In het vervolg van dit hoofdstuk worden deze risico's alsmede de beheersing daarvan toegelicht.

Financiële risico's

In het risicobeheer onderkent ABB de hierna beschreven financiële risico's. Omdat het beleid en de wijze van risicomitigatie verschilt per fonds, zijn in paragraaf 2.1 tot en met 2.12 per fonds de belangrijkste financiële risico's samengevat alsmede het daartoe strekkende beleid en de wijze van risicomitigatie. Paragraaf 1.10 geeft inzicht in de marktontwikkelingen die in de verslagperiode van invloed zijn geweest op de risico's.

Ook de jaarrekening ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3), de jaarrekening ASN Beleggingsfondsen (hoofdstuk 4) en de jaarrekening ASN Beleggingspools (hoofdstuk 5) geven inzicht in risico's die zich in de verslagperiode voordeden.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een belegging fluctueert als gevolg van schommelingen van externe factoren zoals valutakoersen (valutarisico), rentestanden (renterisico) en marktprijzen (marktrisico aandelen).

Het marktrisico verschilt per beleggingscategorie. Het is mogelijk dat de waarde van beleggingen in de hele markt of in bepaalde regio's en/of sectoren daalt. De mate van spreiding van beleggingen over regio's en sectoren en/of van de keuze van individuele beleggingen heeft invloed op de gevoeligheid voor marktrisico.

Het marktrisico van een fonds kan onder andere worden uitgedrukt door middel van de *Value at Risk*-maatstaf (VaR). Onder normale marktomstandigheden geeft de VaR-techniek een indicatie van de grootst mogelijke verlieswaarde van het desbetreffende fonds, waarbij deze verlieswaarde niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%.

Renterisico

Renterisico ontstaat als gevolg van beleggingen in vastrentende waarden en is het risico dat renteveranderingen op de financiële markten een negatieve invloed hebben op de winst en het vermogen van een fonds. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds, de ASN Duurzame Mixfondsen, het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds beleggen (via de pools) in vastrentende waarden. Hierdoor zijn deze fondsen blootgesteld aan renterisico, in absolute zin en als ten opzichte van de relevante benchmark.

Binnen de fondsen wordt de gevoeligheid voor het renterisico gemeten door de *modified duration*. Daar waar het door de beheerder relevant wordt geacht, zijn er voor de fondsen limieten benoemd voor de modified duration teneinde het renterisico te kunnen beheersen.

Marktrisico aandelen

Marktrisico aandelen is het risico dat één of meer van de beleggingen in aandelen in waarde zal dalen als gevolg van de dynamiek van de beurs. Ook is het marktrisico aandelen afhankelijk van de regio's of sectoren waarin kan worden belegd. Om het marktrisico te beperken, wordt voor elk fonds:

- bepaald welke maximale blootstellingen zijn toegestaan voor specifieke regio's en/of sectoren. Zie ook de paragraaf Concentratierisico.
- daar waar door de beheerder relevant geacht, een (interne) VaR limiet vastgesteld.

Valutarisico

Een specifieke vorm van marktrisico is het valutarisico. De waarde van beleggingen in financiële instrumenten wordt beïnvloed door de ontwikkelingen van de valutakoersen waarin de betreffende beleggingen luiden, voor zover dit niet de euro is. Om het valutarisico te beperken, wordt voor elk fonds bepaald welke valuta zijn toegestaan en of de niet-euro valuta's geheel of gedeeltelijk moeten worden afgedekt.

Concentratierisico

Het concentratierisico is nauw aan het marktrisico gerelateerd en is het risico van waarde-daling van de fondsen als gevolg van een concentratie van de beleggingen in bepaalde financiële instrumenten, sectoren, landen en regio's. Bij een hoge mate van concentratie kunnen specifieke gebeurtenissen van grotere invloed zijn op de waarde van een fonds dan dit het geval zou zijn bij een geringere mate van concentratie.

Concentraties binnen een fonds kunnen het gevolg zijn van marktontwikkelingen, het beleggingsbeleid en de beleggingsrichtlijnen, en/of de omvang en samenstelling van het beleggingsuniversum. Een kleiner beleggingsuniversum leidt tot geringere spreidingsmogelijkheden dan een groter universum.

Om het concentratierisico en daarmee de gevoeligheid voor marktrisico's (zie boven) te beperken, bepaalt de beheerder voor elk fonds (daar waar relevant geacht) welke concentraties in financiële instrumenten, sectoren, landen en regio's zijn toegestaan.

In hoofdstuk 6 geeft van elke beleggingspool de beleggingsportefeuille weer. Dit biedt inzicht in de individuele beleggingen alsmede de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Inflatierisico

Inflatierisico ontstaat als gevolg van veranderingen in het inflatieniveau van een land. Dit heeft een effect op verschillende financiële instrumenten, vooral op beleggingen in vastrentende waarden. Het inflatierisico wordt meegenomen in andere risico's die hierboven zijn genoemd zoals het renterisico.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat een kredietnemer of tegenpartij niet aan zijn rente-en aflossingsverplichtingen kan voldoen en daarmee een negatieve invloed heeft op het vermogen en het rendement van een fonds.

Creditspreadrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het creditspreadrisico. Dit is het risico dat de waarde van beleggingen in vastrentende waarden fluctueren als gevolg van wijzigingen in de kredietrisicopremies (*creditspreads*) die erop van toepassing zijn. Deze creditspread wordt beïnvloed door de positieve of negatieve ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de debiteuren, oftewel de ondernemingen, instellingen en overheden die deze vastrentende waarden uitgeven.

Verschillende *rating agencies* beoordelen de kredietwaardigheid van ondernemingen, instellingen en overheden. De inschatting van kredietwaardigheid wordt beïnvloed door factoren die gelden voor een bepaalde onderneming, instelling of overheid en door factoren die op een bepaalde sector of regio van toepassing zijn. Minder gunstige winstvooruitzichten voor een sector kunnen een negatieve invloed hebben op de inschatting van de kredietwaardigheid van alle ondernemingen in die sector.

Het creditspreadrisico heeft vooral betrekking op de fondsen die beleggen in vastrentende waarden. Het ASN Duurzaam Obligatiefonds, de ASN Duurzame Mixfondsen, het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds beleggen (via de pools) in vastrentende waarden.

Faillissementsrisico

Het faillissementsrisico is een specifieke vorm van kredietrisico. Bij het creditspreadrisico (zie hierboven) beïnvloeden ontwikkelingen in kredietrisicopremies de marktwaarde van beleggingen in vastrentende waarden. Daarnaast is het mogelijk dat een debiteur als gevolg van specifieke factoren die op hem van toepassing zijn, niet meer kan voldoen aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen, zonder dat dit adequaat in de kredietrisicopremie is verwerkt. Dit wordt faillissementsrisico genoemd. Dit kan resulteren in het verlies van de gehele marktwaarde van het financiële instrument.

Betalingsrisico of settlementrisico

Deze vorm van kredietrisico doet zich voor bij de afwikkeling van transacties in financiële instrumenten. Het betreft het risico dat een afwikkeling via een betaalsysteem niet plaatsvindt zoals verwacht, doordat de betaling of levering van de verkochte, respectievelijk gekochte financiële instrumenten door een tegenpartij niet of niet op tijd of zoals verwacht plaatsvindt. Bij aan- en verkooptransacties van financiële instrumenten ontstaan over het algemeen slechts zeer kortlopende vorderingen. Daardoor is het risico doorgaans beperkt, rekening houdend met het feit dat levering plaatsvindt tegen vrijwel gelijktijdige ontvangst van de tegenprestatie.

Overdrachtsrisico of transferrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het overdrachtsrisico of transferrisico. Dit is het risico dat de waarde van beleggingen en/of de rendementen van de fondsen negatief worden beïnvloed als gevolg van beperkingen of belemmeringen bij het overbrengen van tegoeden vanuit het buitenland.

Liquiditeitsrisico en verhandelbaarheidsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat een fonds niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan haar financiële korte-termijnverplichtingen te voldoen, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen. Dit risico is gerelateerd aan de omvang van het fonds en de individuele posities (van beleggers) in vergelijking met de omvang en de verhandelbaarheid van de beleggingen van het fonds.

Met uitzondering van het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds beleggen de fondsen hoofdzakelijk in financiële instrumenten die aan officiële gereguleerde markten in financiële instrumenten zijn genoteerd, merendeels in zogenoemde ontwikkelde landen. In het algemeen is de verhandelbaarheid van onderliggende financiële instrumenten dan ook zodanig dat aan- en verkopen tijdig kunnen worden uitgevoerd.

Het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds beleggen via de pools in financiële instrumenten die illiquide van aard zijn. Dit brengt een hoger liquiditeitsrisico en verhandelbaarheidsrisico met zich mee.

De beheerder verkleint het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico met behulp van een passend liquiditeitsbeheersysteem. Dit systeem bestaat uit procedures om het liquiditeitsrisico van de fondsen te controleren. Het doel is om de liquiditeit van het fonds in lijn te brengen met de onderliggende verplichtingen.

Actief-rendementsrisico

Het actief-rendementsrisico is het risico dat het rendement van een fonds afwijkt van het rendement van de fondsbenchmark. De waardefluctuaties van de financiële instrumenten waarin de fondsen beleggen, kunnen in positieve en negatieve zin afwijken van de instrumenten die zijn opgenomen in de benchmark van het fonds. De fondsen hebben de betreffende benchmark niet als uitgangspunt voor de portefeuille. Vanwege de duurzame selectie kunnen de beleggingen van een fonds sterk afwijken van de benchmark. De zogenaamde *tracking error* geeft de mate weer waarin het rendement van het fonds afwijkt van het rendement van de benchmark.

Paraplurisiko

Dit risico heeft betrekking op de risico's die voortvloeien uit beleggingsfondsen die deel uitmaken van een paraplustructuur. ASN Beleggingsfondsen N.V. is onderverdeeld in fondsen die binnen dezelfde juridische structuur (*de paraplu*) vallen.

De paraplu heeft een onverdeeld vermogen. Daardoor kan een negatief vermogenssaldo van een fonds gevolgen hebben voor de andere fondsen binnen de paraplu. Dit geldt met name bij uitkeringen en in het geval van opheffingen of vereffening van een fonds. Bij deze scenario's kan een eventueel negatief vermogenssaldo van een fonds voor rekening van de andere fondsen komen. Gezien de aard van de beleggingen en het beleggingsbeleid van de fondsen is de waarschijnlijkheid waarmee een dergelijke situatie zich kan voordoen, in principe beperkt. Voor de meeste fondsen worden de beleggingen in dit kader gezien uitsluitend met eigen vermogen gefinancierd.

Voor het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds is het, onder bepaalde voorwaarden zoals beschreven in het prospectus, ook toegestaan een beperkt gedeelte van de beleggingen met vreemd vermogen te

financieren. Dit verhoogt het paraplurisico. Risicoverminderende maatregelen die op het aantrekken van vreemd vermogen van toepassing zijn moeten dit paraplurisico reduceren.

Een andere component van het paraplurisico betreft de status van fiscale beleggingsinstelling (fbi-status) die op de fondsen van toepassing is. Als individuele fondsen niet kunnen voldoen aan de eisen die voor deze status gelden, kan dit consequenties hebben voor de fbi-status van de overige fondsen onder de paraplu.

Niet-financiële risico's

In het risicobeheer onderkent ABB de hierna beschreven niet-financiële risico's. Omdat de materialisatie van deze risico's generiek zijn voor de verschillende ASN Beleggingsfondsen en/of vooral spelen op het niveau van de beheerder (ABB), wordt in dit hoofdstuk ook materialisatie gedurende de verslagperiode behandeld.

Fiscaal en juridisch risico

De juridische en fiscale behandeling van de fondsen kan buiten de macht van de fondsen of de beheerder veranderen, met nadelige consequenties voor de fondsen en de aandeelhouders van de fondsen. Daarnaast kunnen veranderingen in de wettelijke en/of fiscale status van de aandeelhouders of relevante veranderingen in de lokale wetgeving en de interpretatie daarvan de fiscale positie van de aandeelhouders beïnvloeden.

Wijzigingsrisico belastingregimes

Het wijzigingsrisico met betrekking tot belastingregimes houdt in hoofdlijnen in dat een overheid de belastingwetgeving in ongunstige zin voor een fonds verandert. Daardoor wordt de waarde van de beleggingsportefeuille en/of de waarde van het eigen vermogen van een fonds negatief beïnvloed. Het is niet uitgesloten dat de wet of wetsinterpretatie verandert, al dan niet met terugwerkende kracht. Het is daardoor mogelijk dat additionele belastingen verschuldigd worden, inclusief eventuele bronheffingen met betrekking tot betaalbaar gestelde dividenden of rente, die niet voorzienbaar waren ten tijde van het uitbrengen van het prospectus of ten tijde van aankoop, waardering of verkoop. Dit risico neemt toe naarmate een fonds meer belegt in landen met minder stabiele regeringen en democratische procedures bij de totstandkoming van (belasting)wetgeving. Alle fondsen, behalve het ASN-Novib Microkredietfonds, beleggen via de pools overwegend in landen waar deze minder gunstige externe factoren niet van toepassing zijn. Niettemin geldt het wijzigingsrisico belastingregimes voor alle beleggingen in alle landen.

Risico niet-behouden status van fiscale beleggingsinstelling

ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling conform artikel 28 van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Als gevolg daarvan wordt eventuele winst belast tegen 0%. Aan de status van fiscale beleggingsinstelling worden voorwaarden gesteld. Elk fonds moet separaat aan deze voorwaarden voldoen. Als de fondsen niet voldoen aan een van de voorwaarden, leidt dit tot verlies van de status van fiscale beleggingsinstelling per 1 januari van het jaar waarin zij niet langer voldoen aan de voorwaarden. Als een fonds niet (tijdig) voldoet aan de zogenaamde doorstootverplichting, verliest ASN Beleggingsfondsen N.V. deze status reeds met ingang van het jaar waarop de doorstootverplichting betrekking heeft. Het verlies van de status van fiscale beleggingsinstelling heeft tot gevolg dat de fondsen dan belastingplichtig worden tegen het reguliere vennootschapsbelastingtarief. Daarnaast vindt er belastingheffing plaats over specifiek gevormde reserves. Bij beurs-genoteerde beleggingsfondsen bestaat er een verhoogd risico omdat er geen volledig inzicht bestaat in wie de aandeelhouders in het fonds zijn.

Erosierisico fondsvermogen

Uit hoofde van de status van fiscale beleggingsinstelling moet ASN Beleggingsfondsen N.V. jaarlijks de fiscale winst geheel aan de aandeelhouders uitkeren. De fiscale jaarwinst kan afwijken van de winst die wordt berekend op grond van de regels die gelden bij het opstellen van de statutaire jaarrekening. Daarnaast kan een fonds onder omstandigheden een beleid voeren waarbij meer dividend wordt uitgekeerd dan het jaarresultaat. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat het vermogen van één of meerdere fondsen door een dividenduikering meer afnemen dan de omvang van de jaarwinst. Dit risico wordt beperkt door een actief herbeleggingsbeleid van de fondsen.

Risico uit hoofde van FATCA/CRS

ASN Beleggingsfondsen N.V. moet voldoen aan de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA), de Common Reporting Standard (CRS) en de bepalingen die in dat kader in de Nederlandse wet zijn opgenomen. Één daarvan is dat ASN Beleggingsfondsen N.V. de status van aandeelhouders onder FATCA of de Nederlandse wet moet kunnen (blijven) vaststellen. Daarom kan het aan aandeelhouders documentatie opvragen. Als ASN Beleggingsfondsen N.V. niet voldoet aan FATCA en daardoor wordt onderworpen aan bronbelasting van de Verenigde Staten op zijn beleggingen, dan kan dit gevolgen hebben voor de waarde van het fonds.

Afdrachtvermindingsrisico

Als fiscaal vrijgestelde partijen of buitenlanders toetreden tot een fonds, kan dit gevolgen hebben voor het rendement van het fonds. ASN Beleggingsfondsen N.V. mag voor deze partijen de afdrachtvermindering niet toepassen op eventuele buitenlandse bronheffing.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Fiscaal en juridisch risico	Laag	Hoog	Fiscale en juridische risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	ABB onderhoudt frequent overleg met haar juridisch en fiscaal adviseurs.

Compliancerisico

Het compliancerisico is het risico dat consequenties van (veranderende) wet- en regelgeving niet of niet tijdig worden onderkend, waardoor wetten en regels worden overtreden. Naast het externe aspect van het compliancerisico bestaat er ook een intern aspect. Dit is het risico dat niet of niet tijdig wordt voldaan aan interne regels (beleid).

Integriteitsrisico

Een specifieke vorm van compliancerisico is het integriteitsrisico. Dat betreft aantasting van de reputatie, het vermogen of het resultaat van ABB als gevolg van het niet-naleven van (interne en externe) wet- en regelgeving. Vooral de cultuur en het gedrag van medewerkers, klanten en partijen waarmee ABB zaken doet, spelen een belangrijke rol. Handelingen die in strijd zijn met de kernwaarden van ABB, de gedragscode of wettelijke bepalingen, worden niet getolereerd.

In bepaalde landen en regio's waar de beleggingspools (met name de ASN Microkredietpool) beleggen is sprake van een verhoogde kans op integriteitsrisico's, waaronder het risico van betrokkenheid in witwaspraktijken. ABB hanteert een specifiek op witwasrisico's gericht beleid en daarop aansluitende procedures om deze risico's zoveel mogelijk te mitigeren.

Fraude- en corruptierisico

Fraude- en corruptierisico is een specifieke vorm van compliance risico. Fraude en corruptie kunnen de reputatie, het vermogen en/of het resultaat van de ASN Beleggingsfondsen en/of ABB aantasten. In bepaalde landen en regio's waar de beleggingspools (met name de ASN Microkredietpool) beleggen is sprake van verhoogde risico's op fraude en corruptie. ABB hanteert een fraude- en corruptiebeleid alsmede daarop aansluitende procedures om deze risico's zoveel mogelijk te mitigeren.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Compliance risico	Laag	Hoog	Compliance risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Onder meer via toepassing van integriteitsbeleid en klantacceptatiebeleid en gebruikmaking van een compliance officer.

Operationele risico's

Het operationele risico is het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van ontoereikende of gebrekkige interne beheersing van processen en systemen.

De portefeuillemanagers nemen binnen de vastgelegde restricties financiële risico's om rendement te kunnen realiseren. Bij het nemen van een beleggingsbeslissing maken de portefeuillemanagers een afweging tussen het verwachte rendement en het risico. Met betrekking tot het operationeel risico is deze afweging niet van toepassing. ABB en de fondsen hanteren een lage risicobereidheid voor operationeel risico.

Procesrisico

Een specifieke vorm van operationeel risico is het procesrisico. Dit is het risico dat er directe of indirecte verliezen ontstaan als gevolg van ontoereikende of gebrekkige opzet, bestaan en werking van interne processen.

Systeemrisico

Het systeemrisico is een specifieke vorm van operationeel risico. Het is het risico van directe of indirecte verliezen die het gevolg zijn van tekortkomingen in informatietechnologie-systemen voor adequate, tijdige informatieverwerking en communicatie. ABB is van mening dat het cruciaal is te beschikken over adequate informatietechnologiesystemen om de continuïteit en beheersbaarheid van de processen en dienstverlening voor de fondsen te kunnen waarborgen. Er zijn verschillende maatregelen van toepassing om systeemrisico's te mitigeren. Zo zijn er in geval van uitval adequate back-up- en recoverysystemen beschikbaar. Ook mitigeren de *business continuity planning* maatregelen de systeemrisico's.

Waarderingsrisico

Deze vorm van operationeel risico is het risico dat de toegekende waardering van beleggingen van het fonds niet eenduidig kan worden vastgesteld. Oorzaken hiervan kunnen bijvoorbeeld zijn ontoereikende informatie en/of onvolkomenheden in waarderingsprocessen. Het gevolg is dat de toegekende waardering de echte waardering mogelijk niet juist weergeeft.

Het waarderingsrisico heeft voornamelijk betrekking op het ASN-Novib Microkredietfonds en het ASN Groenprojectenfonds. De beleggingen in leningen en aandelenparticipaties van de ASN Groenprojectenpool en de ASN Microkredietpool hebben veelal geen notering aan een actieve, gereguleerde effectenbeurs. Door de beperkte verhandelbaarheid kunnen waarderungen van activa daardoor niet altijd eenduidig worden vastgesteld. De waarderungen komen tot stand op basis van waarderingsbeleid dat de beheerder vaststelt. Dit beleid wordt consistent toegepast op alle leningen en aandelenparticipaties. Het uitgangspunt van het beleid is waardering op basis van reële waarde (*fairvalue*). Het waarderingsbeleid is gebaseerd op algemeen in de markt geldende conventies voor het waarderen van beperkt verhandelde activa. Het waarderingsbeleid wordt periodiek gevalideerd en besproken met de externe accountant van de fondsen.

In de *Grondslagen voor de waardering van activa en passiva* in de jaarrekening (paragraaf 3.4.1) leest u meer over de waardering van de beleggingen.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Operationeel risico	Laag	Hoog	Er hebben zich in de verslagperiode geen operationele risico's voorgedaan die een negatieve impact hadden op de fondsen.	ABB monitort de operationele risico's op basis van haar control framework. Maandelijks wordt de effectiviteit van de controls op een onafhankelijke manier getoetst.

Uitbestedingsrisico

Dit is het risico dat de wederpartij niet aan haar verplichtingen voldoet, ondanks afspraken die zijn vastgelegd in contracten met uitbestedingsrelaties.

ABB maakt in het beheer van de ASN beleggingsfondsen gebruik van verschillende uitbestedingspartners:

- Het vermogensbeheer en projectadvies van diverse fondsen is door ABB uitbesteed aan verschillende vermogensbeheerders en projectadviseurs.
- De fondsadministratie, de rapportage en de verslaglegging rond de fondsen is uitbesteed aan BNP Paribas Securities Services SCA.

ABB hanteert voor deze uitbestedingen een stelsel van beleidsvoorschriften en procedures. De uitgangspunten en afspraken van deze samenwerking met uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in overeenkomsten. Een overzicht hiervan is opgenomen in paragraaf 3.7.

Met partijen waar ABB het vermogensbeheer aan heeft uitbesteed, heeft ABB vermogensbeheerovereenkomsten gesloten. Daarin zijn onder andere beleggingsrestricties uitgewerkt en afspraken geformaliseerd over onder meer de rapportages en beëindiging. De beleggingsrestricties bestaan uit een gedetailleerde, concrete uitwerking van het door ABB opgestelde beleggingsbeleid. ABB bewaakt onder andere dat de vermogensbeheerders doorlopend voldoen aan de geldende beleggingsrestricties.

ABB heeft uitbestedingsprocedures geïmplementeerd die onder meer toezien op het monitoren van de uitbestede activiteiten. Voor de uitbestedingen aan vermogensbeheerders en de fondsadministrateur vindt de monitoring onder meer plaats op basis van rapportages en *in control statements* van de vermogensbeheerders. Assurancerapportages, zoals ISAE 3402-rapporten, worden gebruikt om vast te stellen of de interne risicobeheersing van de betreffende vermogensbeheerders en de fondsadministrateur adequaat is.

In de uitbestedingsovereenkomsten zijn bepalingen opgenomen over aansprakelijkheden tussen ABB en de betreffende uitbestedingsrelatie. Bij vermogensbeheerovereenkomsten is ABB op elk moment bevoegd om de samenwerking te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Uitbestedingsrisico	Laag	Hoog	Uitbestedingsrisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Onder meer via toepassing van uitbestedingsbeleid en het monitoren van de externe managers en de fondsadministrateur.

Bewaarnemingsrisico

Het bewaarnemingsrisico is het risico dat activa verloren gaan als gevolg van onder meer insolventie of fraude bij de entiteit waar financiële instrumenten in bewaring zijn gegeven. Dit vindt plaats bij de *custodian* of, indien van toepassing, bij *subcustodians* die zijn aangesteld. ABB maakt alleen gebruik van (sub)custodians die onder wettelijk toezicht opereren.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Bewaarnemingsrisico	Laag	Hoog	Bewaarnemingsrisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	ABB maakt alleen gebruik van (sub)custodians die onder toezicht opereren.

Klimaatrisico

De beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen worden individueel geselecteerd op basis van hun positieve bijdrage aan de verduurzaming van de maatschappij (klimaat, biodiversiteit en leefbaar loon). Voor wat betreft de impact op het klimaat meet ABB de absolute en relatieve impact van de beleggingen in termen van CO₂-uitstoot en vermeden CO₂. Hiertoe hanteert ABB de methodiek van PCAF (Platform Carbon Accounting Financials). In het verslag over het beheer van de beleggingsfondsen (hoofdstuk 2) is per ASN beleggingsfonds aangegeven hoe de (vermeden) CO₂-uitstoot zich gedurende het verslagjaar heeft ontwikkeld.

Risicobeheer door ABB

Binnen ABB wordt in het risicobeheer een tweetal verantwoordelijkheidsgebieden onderscheiden:

- Financieel risicomanagement
- Operationeel risicomanagement

Financieel risicomanagement

Per type financieel risico heeft de beheerder maatregelen gedefinieerd om deze risico's te beheersen. De maatregelen kunnen, op basis van de strategie van het fonds, per fonds verschillen. Voor de geselecteerde maatregelen per fonds worden passende risicolimieten ingesteld die vervolgens worden gecontroleerd. Hiermee wordt gewaarborgd dat de fondsen binnen de gestelde mandaten handelen.

De risicolimieten worden in principe dagelijks gecontroleerd. De controle bestaat uit de berekening van de controlewaarden voor elk van de fondsen, vergelijking met de interne en externe risicolimieten en escalatie van de overschrijdingen binnen de organisatie.

Interne grenzen worden ingesteld als waarschuwniveaus. Hiermee wordt voorkomen dat de externe grenzen worden geschonden of dat een verdere beperking op grond van andere overwegingen plaatsvindt (bijvoorbeeld uit hoofde van het beleggingsuniversum).

De berekening voor de meeste limieten is uitbesteed aan de fondsadministrateur BNP Paribas Securities Services SCA. Als beheerder van de fondsen ontvangt ABB dagelijks een *portfolio compliance rapportage* die de eventuele overschrijdingen van de interne en externe grenzen aangeeft. De beheerder analyseert deze rapportages en draagt zorg voor de opvolging van eventuele overschrijdingen. Op maandelijkse basis wordt de Risico & Compliance Commissie van ABB geïnformeerd over alle gemelde overschrijdingen met inbegrip van de status of de oplossing daarvan.

Operationeel risicomanagement

Het operationeel risicomanagementbeleid omvat de strategie en de doelstellingen voor het operationeel risicobeheer en de processen die de beheerder heeft ingericht om de doelstellingen te bereiken. Doelstellingen voor het operationeel risicobeheer zijn:

- Alle belangrijke operationele risico's in de hele organisatie worden geïdentificeerd, gemeten, geëvalueerd, geprioriteerd, beheerd, gecontroleerd en behandeld op consistente en effectieve manier.
- Passende en betrouwbare instrumenten voor risicobeheer worden ingezet ter ondersteuning voor de risicomanagement rapportage en besluitvorming door de beheerder.
- Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor het beheren van operationele risico's in lijn met hun rollen en verantwoordelijkheden.
- De belangrijkste belanghebbenden ontvangen tijdig een bevestiging dat de organisatie de belangrijke operationele risico's voor haar activiteiten beheerst.

1.10 Economie en financiële markten in 2019 en vooruitzichten 2020

Economie

De wereldeconomie verloor gedurende 2019 verder aan groeimomentum. Dit was in belangrijke mate het gevolg van importbeperkende maatregelen en de daarmee samenhangende toenemende onzekerheid. De minder gunstige gang van zaken spitste zich vooral toe op de industrie. In de VS bleef de groeivertraging beperkt dankzij een aanhoudende stijging van de consumentenbestedingen. Maar bij een sterk dalend ondernemersvertrouwen en een terugvallende investeringsbereidheid werd het onderliggende plaatje er niet beter op. Geholpen door lagere rentes zaten de huizenmarktactiviteiten in de lift, maar dit legde slechts beperkt gewicht in de schaal.

Na flink tempoverlies in 2018 kende de economie van de eurozone in 2019 een periode van laagconjunctuur. Hierbij kwam Duitsland, de grootste economie van de regio, dichtbij een recessie. Dit kwam mede door de grote gevoeligheid van het land voor de algehele industriële malaise. Van de grote economieën waren ook de prestaties van Italië onder de maat, waar die in Frankrijk en Spanje nog relatief gunstig afstaken. Een klein lichtpuntje was dat de neergang van de industriële activiteit in de eurozone in het laatste gedeelte van het jaar niet heel hard leek door te zetten. Het beeld voor de Britse economie werd vertroebeld door flinke voorraadfluctuaties samenhangend met het risico van een 'No-deal brexit'. Het lage productenvertrouwen en de uitermate slechte investeringscijfers laten echter zien dat de economie in het Verenigd Koninkrijk er ongunstig voor staat.

De Chinese economie verloor het verslagjaar enigszins aan vaart. De Amerikaanse tariefmaatregelen leken geen groot effect op de export te hebben, maar de daar staat tegenover dat de groei van de binnenlandse vraag verder vertraagde. In Japan hielden de investeringen en consumptie de economie gaande, waarmee de prestaties nog relatief gunstig waren ten opzichte van het bijzonder moeilijke jaar ervoor.

Financiële markten

De stemming op de financiële markten werd in hoge mate bepaald door de centrale banken. Aan het begin van het jaar namen de Amerikaanse centrale bankiers afstand van hun eerdere verwachting de rente verder te zullen verhogen. In de periode juli-oktober werd het Fed-fundstarief zelfs drie maal verlaagd met in totaal 75 basispunten tot uiteindelijk 1,5-1,75%. De internationaal onzekere economische situatie en de daaruit voortvloeiende neerwaartse groeirisico's voor de Amerikaanse economie vormden de beweegredenen voor de verlaging.

ECB-president Draghi zinspeelde in juni op een verlaging van de geldmarktrentes met het oog op de te lage inflatie. In september volgde een daadwerkelijke verlaging van de depositorente met 10 basispunten tot -0,5%. Daarnaast rekten de centrale bankiers de 'forward guidance' maximaal op door de voorziene periode van lage rentes niet meer te koppelen aan een kalenderperiode, maar voor onbepaalde duur te laten gelden. Ook het beleid van kwantitatieve verruiming – dat per eind 2018 nog was stopgezet – werd weer hervat met aankoop van obligaties voor een bedrag van € 20 miljard per maand.

Onder invloed van de lagere groei- en inflatieverwachtingen daalden de obligatierentes per saldo verder. De Amerikaanse tienjaarsrente liep over het hele jaar met 78 basispunten terug tot 1,81%, met een laagste punt van 1,46% begin september. De Duitse tienjaarsrente zakte met 43 basispunten tot -0,19%, met een laagste punt eind augustus van -0,72%. Binnen de Europese muntunie sprong in het oog dat het verschil tussen de Italiaanse en Duitse tienjaarsrente terugliep met 92 basispunten tot 161 basispunten. De komst van een Europese regering vormt hiervoor slechts een deel van de verklaring.

Ondanks de matige conjunctuur en de niet al te overtuigende winstontwikkelingen boekten de aandelenmarkten forse koerswinsten. Het beleid van centrale banken en de lage directe rendementen van beleggingsalternatieven lijken hiervoor de belangrijkste verklaring. Importheffingen door de VS en China in het voorjaar, vrees voor een valutaoorlog in de zomer en de brexit perikelen waren wel van invloed, maar steeds slechts beperkt en heel tijdelijk. Dat aandelenmarkten goed presteerden bleek ook uit de indexen: de MSCI US steeg in 2019 met maar liefst 29,1%, de MSCI Europe boekte 20,0% winst, terwijl de MSCI Pacific en de MSCI Emerging Markets het verslagjaar 15% hoger afsloten.

Valuta's

De euro leverde in 2019 opnieuw terrein in, zij het dat het koersverlies van 2,25% veel minder was dan in 2018. De bijzonder matige prestaties van de economie van de eurozone, dalende inflatieverwachtingen en de ongekende verruiming van het monetaire beleid lijken verantwoordelijk te zijn geweest voor de daling. In het laatste gedeelte van

2019 kon de Europese eenheidsmunt enige steun ontlenen aan de (allerminst eenduidige) tekenen van een economische stabilisatie. Over heel 2019 gemeten zakte de euro met 2,6 dollarcent tot \$ 1,1210, met een dieptepunt van \$ 1,090 eind september.

Het Britse pond was in hoge mate speelbal van de brexit-perikelen. Aanvankelijk kon de Britse munt nog iets terrein winnen, maar met de komst van Boris Johnson als premier nam vanaf het voorjaar de vrees voor een 'no-deal'-brexit toe. Dat ging gepaard met een flinke koersduikeling. Toen de nieuwe Britse regering onverwacht een nieuw uittredingsakkoord met Brussel wist te bereiken, volgde koersherstel. Johnsons verkiezingsoverwinning op 12 december vergrootte het vertrouwen in een ordelijke brexit verder. Toen Johnson al snel aangaf niet bereid te zijn de transitieperiode te verlengen - waardoor beleggers de kans op een chaotische brexit per eind 2020 toch weer hoger gingen inschatten - kwam de munt opnieuw onder druk te staan. Per saldo sloot de Britse munt het jaar af op GBP 0,8474 per euro tegen GBP 0,8976 eind vorig jaar, met een dieptepunt van GBP 0,9284 op 12 augustus en een top van 0,8345 op 13 december.

Als veilige munt in een jaar van aanzienlijke geopolitieke spanningen was de yen gedurende het jaar aan de nodige fluctuaties onderhevig, maar op een ultimokoers van Y 108,63 per dollar is de munt per saldo slechts heel licht gestegen. Onder druk van het handelssconflict met de VS daalde de Chinese yuan vanaf het voorjaar om in augustus door de psychologisch belangrijke grens van 7 yuan per dollar te breken. Het nieuws in december dat de VS en China een voorlopig handelsakkoord hadden gesloten bracht weer enig herstel en over het gehele jaar gemeten is slechts sprake van een lichte depreciatie.

Economische vooruitzichten

Na een redelijke start van het nieuwe jaar kreeg de wereldeconomie te maken met de Corona-pandemie. Op het moment van schrijven gingen de meeste landen in toenemende mate in lock-down, waarmee grote delen van de economie tot stilstand komen. De eerste cijfers post-Corona wijzen erop dat de economische contractie fors wordt, in hevigheid de Grote Financiële Crisis overtreffend. Veel zal afhangen van de lengte van de pandemie, of deze in één of meer golven komt en de reacties van overheden en centrale banken. Het jaar 2020 zal geheel in het teken van de economische gevolgen van deze pandemie staan. Wel lijkt het erop dat de Europese Centrale Bank er voor kiest om, zelfs in deze extreme situatie, de rente niet verder te verlagen maar eerder de kant op gaat van controleren van de yieldcurve via grootscheepse aankopen van obligaties en zelfs andere waardepapieren. Daarnaast werken de regeringen in Europa en daarbuiten aan steunmaatregelen om de economische schade zoveel mogelijk te beperken.

1.11 Dividend

Wij stellen voor om per aandeel de volgende dividenden aan de aandeelhouders uit te keren.

ASN Duurzaam Aandelenfonds	€ 2,85
ASN Duurzaam Obligatiefonds	€ 1,00
ASN Duurzaam Mixfonds	€ 1,90
ASN Milieu & Waterfonds	€ 0,60
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	€ 0,80
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	€ 1,05
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	€ 1,10
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	€ 1,35
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	€ 1,25
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	€ 1,30
ASN Groenprojectenfonds	€ 1,00
ASN-Novib Microkredietfonds	€ 1,40

Vanwege de status van fiscale beleggingsinstelling dient het fonds de winst die voor uitkering beschikbaar is (gedefinieerd in het Besluit Beleggingsinstellingen 1970 zoals laatstelijk gewijzigd per 11 januari 2016) binnen acht maanden na afloop van elk boekjaar uit te keren.

1.12 Beloningsbeleid

De AIFM-richtlijn schrijft voor dat de beloning van de beheerder van het fonds in het jaarverslag wordt toegelicht. De beloningskosten maken niet direct onderdeel uit van de winst-en-verliesrekening van de fondsen. De beheerder brengt aan de fondsen fondskosten in rekening en betaalt daaruit de salarissen van de medewerkers die werkzaam zijn voor de beheerder. Derhalve worden de beloningskosten niet toegelicht in de jaarrekening maar in het verslag van de beheerder. De genoemde salariskosten zijn de salariskosten over het gehele boekjaar 2019.

Beloningsbeleid ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

In lijn met zijn missie stelt ABB betrouwbaarheid en integriteit van de dienstverlening en het belang van de beleggers centraal bij de uitvoering van zijn activiteiten. ABB streeft met het aanbieden van zijn dienstverlening naar een optimaal rendement voor de beleggers. Daarom hanteert het een passend beloningsbeleid, dat bijdraagt aan deze ambitie. Dit beleid leidt er enerzijds toe dat de continuïteit van de bedrijfsvoering wordt gewaarborgd. Anderzijds draagt het beloningsbeleid bij aan zingeving, adequate opleiding en de duurzame inzetbaarheid van de medewerkers van ABB. De beloning van de medewerkers van ABB sluit daarop aan en is uitlegbaar aan de beleggers en de maatschappij.

ABB onderkent dat het een zelfstandige verplichting heeft om te voldoen aan de (wettelijke) vereisten inzake beloning die van toepassing zijn op ABB als beheerder van de beleggingsinstelling. Aangezien het beloningsbeleid van de Volksbank gebaseerd is op de relevante vereisten van de European Banking Authority, betekent dit dat ABB het beloningsbeleid van de Volksbank moet aanvullen om te voldoen aan de sectorspecifieke beloningsbepalingen zoals opgenomen in:

- De richtsnoeren beloningsbeleid AIFMD (ESMA).
- Wft, Bgfo en Regeling beheerst beloningsbeleid Wft 2014 (nationaal niveau).

In het beloningsbeleid van de Volksbank worden de verantwoordelijkheden van de Remuneratiecommissie van de Raad van Commissarissen van de Volksbank (Remuneratie en Nominatie Commissie) beschreven. Als onderdeel van haar verantwoordelijkheid die voortvloeit uit de wet- en regelgeving op het gebied van (beheerst) beloningsbeleid bereidt de Remuneratie en Nominatie Commissie de beslissingen over beloning en beloningsbeleid voor.

Daarnaast is het beloningsbeleid van de Volksbank (na goedkeuring door de Raad van Commissarissen van de Volksbank) eveneens goedgekeurd door het bestuur van ABB. Bij de goedkeuring van het bestuur van ABB is het uitgangspunt dat het beloningsbeleid aansluit bij een deugdelijk, doeltreffend risicobeheer van ABB.

Het bestuur van ABB heeft, met ondersteuning van de compliance-officer van ABB, vastgesteld dat het beloningsbeleid van de Volksbank:

- In overeenstemming is met de strategie, (langetermijn)doelstellingen, waarden en belangen van ABB;
- In overeenstemming is met de wet- en regelgeving die op ABB van toepassing is;
- Niet aanzet tot het nemen van risico's die buitensporig zijn ten opzichte van het portfoliomanagementbeleid van de beleggingsinstelling;
- ABB in staat stelt de belangen van de beleggingsinstelling en de beleggers in de beleggingsinstelling af te stemmen op de belangen van de *identified staff* (zie hierna de uitleg van deze term), en bijdraagt aan het bereiken en vasthouden van een gezonde financiële positie.

Beloningskenmerken

Het beloningsbeleid van de Volksbank, dat na vaststelling door het bestuur van ABB ook van toepassing is op de medewerkers van ABB, bevat de volgende beloningskenmerken:

- Beloning met de menselijke maat: het hoogste salaris bij de Volksbank is maximaal tien keer het gemiddelde salaris bij de bank. Ieder mens is anders en levert zijn/haar bijdrage aan het bedrijfsresultaat, dat door middel van een financieel gebaar gewaardeerd kan worden;
- Financiële weerbaarheid: voor onze organisatie is het van belang dat arbeidsvoorwaarden en salaris marktconform zijn;
- Nut in plaats van rendement: niet alleen het resultaat geldt, ook goed gedrag wordt beloond;
- Duurzaamheid: een laag risicoprofiel bij beloning is belangrijk om de continuïteit van onze dienstverlening te garanderen.

Variabele beloning

ABB kent geen variabele beloning. Voor 2017 hanteerde de Volksbank nog de mogelijkheid om een variabele beloning toe te kennen die afhankelijk was van de beoordeling van de prestaties van de medewerker. Op 1 januari 2018 is dit veranderd en kent de Volksbank géén variabele beloningen meer toe. Door aan te sluiten bij het beloningsbeleid van de Volksbank laat ABB zien deze visie te delen. Bij ABB werken mensen die primair gedreven worden door hun ambitie een

bijdrage te leveren aan de beleggingsinstelling en een duurzame samenleving. Een maximale financiële beloning is voor hen geen primaire drijfveer. Dit past bij de waarden en het beleid van ABB en de Volksbank.

Het betreft alle vormen van variabele beloning: alle extra betalingen en verstrekkingen die afhankelijk zijn van de geleverde prestaties of, in bepaalde gevallen, andere contractuele criteria. Enige bijkomende betalingen die bij de Volksbank voor kunnen komen, maken deel uit van een algemeen, niet-discretionair, AIF-beheerderbreed beleid. Zij vormen geen stimulans om risico's aan te gaan en worden derhalve uitgesloten van de definitie van beloning voor de toepassing van de AIFMD-specifieke voorschriften voor risicogelateerde beloningen.

Identified staff

Vanuit wet- en regelgeving zoals vermeld onder paragraaf 2, heeft ABB vastgesteld dat uitsluitend de directieleden van ABB worden aangemerkt als *identified staff*.

In afwijking van de procedure om identified staff te identificeren, zoals uiteengezet in het beloningsbeleid van de Volksbank, is de compliance-officer van ABB verantwoordelijk voor het identificeren van identified staff bij ABB. Dat doet de compliance-officer in samenspraak met de stafafdeling Human Resources van de Volksbank. Hij gebruikt hiervoor de bepalingen uit de richtsnoeren voor een goed beloningsbeleid die van toepassing zijn.

Beloning in de verslagperiode

In 2019 kende ABB een beloning van in totaal € 1,94 miljoen toe aan zijn medewerkers. ABB kent geen variabele beloning. Het hiervoor genoemde bedrag is uitsluitend een vaste beloning. In de verslagperiode had ABB gemiddeld 17 medewerkers in dienst.

Beloning in euro's	Aantal personen in 2019	Vaste beloning 2019 ¹
Directie/Identified staff	2 ²	477.278
Medewerkers in controlefuncties	3	273.375
Overige medewerkers	15	1.191.260
Totaal	20	1.941.913

¹ Salaris inclusief door de werkgever betaalde pensioenpremies en sociale premies

² Een van de directieleden is ad interim in dienst van ABB. Hij is niet in loondienst van ABB, maar factureert zijn gewerkte uren aan ABB.

Beloningsbeleid uitbestedingsrelaties

ABB waarborgt dat personen die betrokken zijn bij uitbestede activiteiten die een materiële impact hebben op het risicoprofiel van de fondsen, voldoen aan de beloningsregels beschreven in de AIFMD en de Richtsnoeren voor een goed beloningsbeleid in het kader van de AIFMD. Het betreft hier de medewerkers bij de assetmanagers Actiam N.V., Impax Asset Management en Kempen Capital Management die zijn aangemerkt als 'Identified Staff'. Met de assetmanagers zijn afspraken gemaakt over het beloningsbeleid en deze zijn vastgelegd in de SLA's die met de assetmanagers zijn afgesloten. ABB monitort de afspraken die in de SLA zijn vastgelegd en evalueert deze eens per jaar.

Den Haag, 2 april 2020

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom

Gert-Jan Bruijnooge

2 Verslag over het beheer van de ASN Beleggingsfondsen

2.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt, via de ASN Aandelenpool, wereldwijd in aandelen van voornamelijk beursgenoteerde ondernemingen met goede financiële vooruitzichten die zich inspannen om de duurzaamheid van de samenleving te bevorderen. Tevens belegt de pool voor een beperkt deel in durfkapitaalfondsen via ASN Venture Capital Fonds N.V. Alle ondernemingen moeten voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ABB. ABB stelt het beleggingsbeleid van het fonds op. Binnen de kaders van dit beleid speelt vermogensbeheerder ACTIAM met zijn selectie van ondernemingen actief in op verwachte marktontwikkelingen. Dit actieve beleggingsbeleid is gericht op vermogensgroei op lange termijn. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid

ABB stelt het beleggingsuniversum van het ASN Duurzaam Aandelenfonds vast aan de hand van duurzaamheidsanalyses van bedrijven. ACTIAM voert de financiële analyse uit, gebaseerd op fundamentele en statistische analyse. Op basis van fundamentele analyse worden bedrijven uit het universum aan de portefeuille toegevoegd. Hierbij wordt gekeken naar zaken als marktpositie, concurrentie en financiële kengetallen. Op basis van statistische kenmerken (factoren) worden posities, ten opzichte van de benchmark, vergroot of verkleind. Hierbij worden bedrijven gegroepeerd door middel van overeenkomstige karakteristieken los van geografie en/of sector. Voor deze karakteristieken is uit onderzoek gebleken dat zij extra rendement kunnen genereren ten opzichte van neutrale posities. In het opbouwen van de portefeuille houdt de vermogensbeheerder hier rekening mee. Op basis van de financiële analyse worden posities ingenomen, zonder daar de benchmark als uitgangspunt te nemen. Hierdoor kunnen afwijkingen van de benchmark optreden en heeft het fonds een relatief hoge tracking error.

Portefeuillebeheer

Gedurende het jaar was er een lichte voorkeur voor cyclische aandelen versus defensieve aandelen. Vanaf eind juni werd er nagenoeg een neutrale risicopositionering aangehouden binnen de portefeuille. Dit werd met name gedreven door de politieke onzekerheden die het jaar beheersten, zoals brexit en handelsoorlogen en de daarmee gepaard gaande druk op de wereldwijde economische groei. Ingegeven door deze economische onzekerheid hebben we gedurende het jaar een overwogen positie in groei- en kwaliteitsbedrijven, bedrijven met een voorspelbare omzet- en winstontwikkeling, aangehouden. In de waarde-aandelen, aandelen die vooral profiteren van een aantrekkende economie, hebben we een meer neutrale positie aangehouden.

Wij breidden de belangen in onder meer de volgende ondernemingen uit, of voegden ze nieuw toe aan de portefeuille:

- Het Nederlandse **Signify**, dat tot mei 2018 Philips Lighting heette, ontwikkelt en produceert verlichtingsproducten en -systemen en levert hieraan gerelateerde diensten. De op LED-gebaseerde producten genereren een groot deel van de omzet. De gedragsregels van Signify behandelen de vier fundamentele arbeidsrechten: tegen kinderarbeid, tegen dwangarbeid, tegen discriminatie en voor vakbondsvrijheid. Het bedrijf is gecertificeerd volgens het milieubeheerssysteem ISO 14001. Eveneens voert Signify voor zijn producten een analyse van de levenscyclus uit.
- De Japanse producent van elektronische onderdelen **Murata** heeft gedragsregels die onder meer omkoping en belangenverstrengeling behandelen. Murata voert een actief milieubeleid met een beheerssysteem op basis van een Plan-Do-Check-Act-cyclus. Het heeft beleid om de uitstoot van broeikasgassen, water en afval te verminderen. Murata heeft ook beleid waarin staat dat zijn producten niet in wapens gebruikt mogen worden.
- Het Deense **Chr. Hansen** is een biowetenschappelijk bedrijf dat wereldwijd actief is. Het bedrijf maakt natuurlijke ingrediënten voor industrieën die voeding en geneesmiddelen produceren voor mens, dier en landbouw. Hansen onderscheidt twee soorten milieubeleid. Dit beleid is enerzijds gebaseerd op de Sustainable Development Goals (SDG's) en geeft aan in welke mate de producten een bijdrage leveren aan de verduurzaming van de samenleving. De andere helft van het milieubeleid behandelt de bedrijfsvoering. Hansen wil deze verder verduurzamen door vermindering van afval, recycling, energie-efficiëntie en waterefficiëntie.
- **Benesse** is voornamelijk actief op de Japanse markt voor onderwijs, zorg en opvoeding. Benesse ondersteunt het Global Compact van de Verenigde Naties. Ook heeft het bedrijf een goed milieubeleid. Het wil consumenten bewustmaken van het milieu en de invloed die zijn producten daarop hebben. Benesse stelt doelen om de milieubeheerssystemen en milieuprestaties voortdurend te verbeteren. Het wil onder andere afval verminderen en recyclen door schonere en betere technieken in te voeren.

- **Huaneng Renewables** is actief bezig om China te verduurzamen, voornamelijk door het aanleggen van windparken en het produceren en plaatsen van zonnepanelen. Huaneng Renewables maakt rapportages over de gevolgen voor het milieu van de windmolens die het plaatst. In deze rapportages behandelt het onder andere de impact van windmolens op de ecologie, het natuurlijke landschap en nadelige gevolgen voor water en atmosfeer.

Het (relatieve) gewicht van de belangen in **Reckitt Benckiser**, **Gildan Activewear**, **KDDI** en **HELLA** in de portefeuille werden gedurende het jaar verkleind op basis van financiële argumenten. De verkoop van alle aandelen in het Franse **Pernod Ricard**, de Amerikaanse bedrijven **Merck & Co.** en **Jones Lang Lasalle** en het Britse **Indivior** zijn voorbeelden van uitsluiting van deze bedrijven op grond van de duurzaamheidscriteria van het fonds.

Tien grootste belangen in %

in % van de portefeuille per 31-12-2019

	%
Salesforce.com	3,9
Micron Technology	2,6
Novo Nordisk	2,5
Becton Dickinson	2,5
Advanced Micro Devices	2,1
AstraZeneca	2,1
ASML	2,0
VF	2,0
GlaxoSmithKline	2,0
L'Oréal	1,9
Totaal	23,6

Rendement

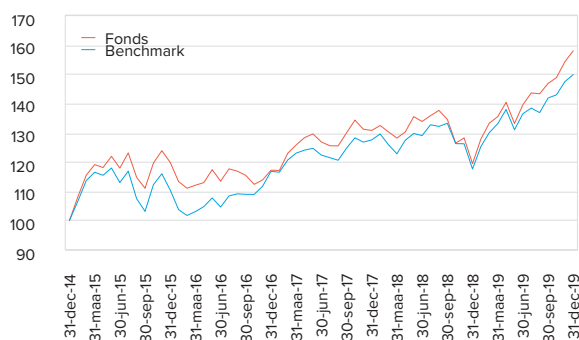
Rendement en kerncijfers ASN Duurzaam Aandelenfonds

Jaar	Fondsvermogen in miljoenen euro's	Rendement op basis van beurskoers in procenten	Rendement op basis van intrinsieke waarde in procenten	Rendement benchmark in procenten	Dividend per aandeel in euro's	Intrinsieke waarde per aandeel in euro's	Beurskoers per aandeel in euro's
2019	917,7	33,18	32,33	27,44	2,95	129,73	130,06
2018	767,7	-9,29	8,67	-7,80	2,50	100,50	100,26
2017	839,9	11,81	12,30	9,22	2,15	112,56	112,93

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds behaalde over 2019 (per 31 december 2019) op basis van de beurskoers een rendement van 33,18% (ultimo 2018: -9,29%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 2,95 per aandeel (over 2017: € 2,50). De samengestelde benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 27,44% (ultimo 2018: -7,80%). Dit is de samengestelde benchmark:

Beleggingspool	Benchmark	Gewicht benchmark
ASN Aandelenpool	MSCI Europe Index Net EUR	65%
	MSCI USA Index Net EUR	25%
	MSCI Japan Index Net EUR	10%

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Attributie rendement ASN Duurzaam Aandelenfonds 2019 ten opzichte van de benchmark

Rendement NAV fonds	Rendement benchmark	Outperformance	ESG overlay	Actief beheer	Kosten
32,33%	27,44%	4,89%	4,80%	0,93%	-0,85%

De rendementsbijdrage van het fonds kan gesplitst worden in rendement op grond van het bepalen van het beleggingsuniversum (duurzame selectie) en actief portefeuillebeheer binnen het universum. In 2019 leverde de selectie van bedrijven op grond van duurzaamheid 4,8% extra rendement op ten opzichte van de benchmark. De sterke vertegenwoordiging van technologieaandelen had een positief effect op het rendement van het fonds. Door belangrijke trends in de informatietechnologie, zoals kunstmatige intelligentie, data-analyse, cyber security, 5G en blockchain beleefden met name de chipproducenten een uitstekend jaar. Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt op grond van de duurzaamheidscriteria niet in banken en olie- en gasbedrijven. Dit had in 2019 een positief effect op het rendement van het fonds, omdat die sectoren duidelijk achter bleven in vergelijking met de brede aandelenmarkten. Bedrijven uit de oliesector wisten onder meer niet te profiteren van de fors opgelopen olieprijs. Banken ondervinden onder meer hinder van de historisch lage rentestanden. De overwogen posities in de meer defensieve sectoren als telecombedrijven en bedrijven die actief zijn in persoonlijke verzorgingsproducten hadden een beperkt drukkend effect op het fondsrendement. De telecomsector kampt met een verzadigde en zeer competitieve markt in combinatie met hoge investeringen. De fondskosten over 2019 bedroegen 0,85%.

Actief portefeuillebeheer voegde nog eens 0,9% aan rendement toe aan het fondsrendement. De grootste relatieve winsten werden geboekt in januari (circa 0,4%) vanwege een sterk presterende aandelenmarkt. Over het hele jaar bekeken hadden we een overwogen positie in factoren die profiteren van toenemende groei, zogenaamde 'risk-on' factoren. Voorbeelden hiervan zijn de factoren groei en kwaliteit. Deze posities droegen bij aan de positieve relatieve performance. Binnen de sector technologie hadden we een overwogen positie in chipbedrijven en die sprongen er in positieve zin uit.

Het fonds hield onder andere overwogen belangen aan in de volgende bedrijven, wat het rendement ten goede kwam:

- **Advantest** (ontwerper en producent van testsystemen voor halfgeleiderfabrikanten, Japan, +187%, relatieve bijdrage aan het rendement: 0,2%). Het bedrijf toonde keer op keer recordcijfers in omzet en winst, met dank aan de unieke marktpositie en de gunstige ontwikkelingen in de halfgeleidersector.
- **ASML** (chipmachinefabrikant, Nederland, +94%, relatieve bijdrage aan het rendement: 0,2%). De verkopen van de nieuwe generatie chipmachines, de EUV-chipmachines, leggen het bedrijf geen windeieren. Elke machine is namelijk goed voor een omzet van meer dan 100 miljoen euro. Het bedrijf uit Veldhoven heeft met de ontwikkeling van de EUV-chipmachine de technologische voorsprong op de concurrentie verder kunnen vergroten. Het maakte over 2019 record aan omzet en winst bekend en ook voor 2020 is het orderboek sterk gevuld.
- **Smurfit Kappa** (producent van kartonnen verpakkingen en papier, Ierland, +53%, relatieve bijdrage aan het rendement: 0,2%). Smurfit Kappa wint aan marktaandeel en dat terwijl de winstmarges verbeteren. Het management heeft zich positief uitgelaten over de toekomstige kasstromen van het bedrijf. Smurfit Kappa merkt bovendien dat er een toenemende vraag is naar duurzame oplossingen voor de verpakkingen, in dit segment is het bedrijf uitstekend gepositioneerd.
- **Dialog Semiconductor** (producent van energie-efficiënte geïntegreerde elektronische schakelingen met name voor mobiele telefonie, Verenigd Koninkrijk, +100%, relatieve bijdrage aan het rendement: 0,1%). Het management stelde de

financiële doelstellingen voor de lange termijn naar boven bij. De verwachting van een hogere winstmarge is gebaseerd op een betere productportfolio en kostenbesparingen.

- **Astellas Pharma** (farmaciebedrijf, Japan, +40%, relatieve bijdrage aan het rendement: 0,1%). Astellas Pharma dat wereldwijd medicijnen ontwikkelt en verkoopt maakte goede cijfers bekend. Bovendien is de pijplijn van nieuwe medicijnen goed gevuld. Zo werd er bijvoorbeeld flinke vooruitgang geboekt in de ontwikkeling van een medicijn tegen nierfalen (AKI).

Negatieve bijdragen kwamen vooral van:

- **KDDI** (telecombedrijf, Japan, +32%, relatieve bijdrage aan het rendement: -0,3%). Met name in het eerste kwartaal van het jaar bleef de koers van het aandeel KDDI achter in vergelijking met de bredere aandelenmarkt, op dat moment was er een overwogen positie in dit bedrijf.
- **Gildan Activewear** (sportkledingproducent, Canada, +1%, relatieve bijdrage aan het rendement: -0,2%). Het bedrijf gaf in oktober een winstwaarschuwing af. Het management schreef de teleurstellende cijfers toe aan het zwakke segment voor bedrukte T-shirts.
- **NOS SGPS** (mediabedrijf, Portugal, -17%, relatieve bijdrage aan het rendement: -0,2). De exploitant van satelliet- en kabeltelevisie en internet publiceerde redelijke omzet- en winstcijfers, maar beleggers maakten zich zorgen dat een eventuele nieuwe concurrent de Portugese markt gaat verstoren.
- **Pearson** (mediabedrijf, Verenigd Koninkrijk, -26%, relatieve bijdrage aan het rendement: -0,2%). Het aandeel verloor aan koerswaarde door teleurstellende omzetcijfers. Het bedrijf zit in een transitie van print naar digitaal, maar kan de beloftes van het management tot op heden nog niet waarmaken. Dit werd door beleggers hard afgestraft.
- **KPN** (telecombedrijf, Nederland, +6%, relatieve bijdrage aan het rendement: -0,2%). De concurrentie in de telecomsector zorgde voor achterblijvende omzetgroei en krimpende winstmarges. Bovendien werd de eerdere benoeming van de nieuwe CEO Dominique Leroy ingetrokken.

Kerncijfers ASN Duurzaam Aandelenfonds

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	33,18%	27,44%
2018	-9,29%	-7,80%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	10,54%	8,67%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	9,68%	8,43%
Gemiddeld per jaar sinds start (20-04-1993)	8,13%	8,31%

¹ Samengesteld: 65% MSCI Europe Index Net EUR, 25% MSCI USA Index Net EUR, 10% MSCI Japan Index Net EUR. Per 1 april 2015 is de benchmark van het ASN Duurzaam Aandelenfonds gewijzigd.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	130,06
Koers 31 december 2018	100,26
Hoogste koers in 12 maanden	131,30
Laagste koers in 12 maanden	99,31
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	129,73
Dividend over het boekjaar 2018	2,95

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsontwikkeling

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	917.736	767.710
Aantal uitstaande aandelen	7.074.257	7.627.250

ASN Venture Capital Fonds N.V.

Kleinere ondernemingen die (nog) niet beursgenoteerd zijn, onderscheiden zich vaak op het gebied van innovatie en duurzame ontwikkeling. Durfkapitaal (venture capital) is nodig om dergelijke ondernemingen te stimuleren, omdat hun risico- en rendementsprofiel verschilt van dat van gevestigde ondernemingen.

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt via de ASN Aandelenpool voor maximaal 5% van het vermogen in ASN Venture Capital Fonds N.V. Deze vennootschap belegt in kleine, innovatieve ondernemingen, mede in ontwikkelingslanden. Dat doet zij via duurzame beleggingsfondsen die gespecialiseerd zijn in durfkapitaalinvesteringen (durfkapitaalfondsen). ASN Venture Capital Fonds N.V. maakt gebruik van de expertise en ervaring van externe fondsbeheerders. De beleggingen in ASN Venture Capital Fonds N.V. worden zorgvuldig getoetst op duurzaamheidscriteria, verwachte duurzame ontwikkeling en rendementsverwachting. De vennootschap belegt in de sectoren duurzame technologie en energie, gezondheidszorg, microkrediet en het midden- en kleinbedrijf in Afrika en Azië. Per balansdatum was 0,47% van de ASN Aandelenpool belegd in ASN Venture Capital Fonds N.V. In de verslagperiode heeft deze belegging licht negatief (-0,01%) bijgedragen aan het rendement.

Het negatieve rendement is te verklaren door afname van de liquiditeitsposities door met name kapitaalstortingen in fondsen die nog actief investeringen doen. Daar stond een kleine toename van de waardering van fondsposities tegenover.

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Aandelenfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's.

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds heeft vooral impact op SDG's 8, 9, 12 en 13. Hieronder lichten we dat toe.

SDG 8	Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen.	
Target 8.8	De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migrantenarbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in preciaire werkomstandigheden bevinden.	
Uitleg	Het fonds mijdt sectoren als het risico groot is dat de arbeidsomstandigheden slecht zijn, zoals in de landbouw, mijnbouw en seksindustrie. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan onze duurzaamheidscriteria op het gebied van algemene mensenrechten: gelijke behandeling en non-discriminatie, kinderarbeid, dwangarbeid, vakbondsvrijheid, gezonde en veilige werkomgeving en leefbaar loon.	
SDG 9	Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	
Target 9.4	Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om duurzaam te maken. Hierbij ligt de focus op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen mogelijkheden.	
Uitleg	Het fonds belegt in beursgenoteerde bedrijven die schone, milieuvriendelijke technologieën toepassen. We sluiten niet-duurzame activiteiten uit en mijden deze. Het fonds belegt bijvoorbeeld niet in de fossiele-energiesector, afvalverwerkers die voornamelijk afval storten en producenten van verbrandingsmotoren. Het belegt wel in openbaar vervoer, telecommunicatie- en softwarebedrijven. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan onze richtlijnen op het gebied van milieu, ontbossing, verandering van landgebruik, introductie van uitheemse soorten, overexploitatie en vervuiling.	
SDG 12	Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	
Target 12.6	Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus.	
Uitleg	We onderzoeken de bedrijven in het fonds minimaal iedere vier jaar op het gebied van bestuur, mensenrechten, biodiversiteit, klimaat en ketenbeleid. Sectorrisico's, risicolanden, beleidsdocumenten en prestaties van de bedrijven worden meegenomen in dit onderzoek. Daarnaast kunnen we engagement voeren met bedrijven.	
SDG 13	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden	
Target 13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in (nationale) beleidslijnen, strategieën en planning.	
Uitleg	We sluiten vervuilende sectoren uit van het fonds en mijden deze. We onderzoeken de risico's, het beleid en de prestaties van bedrijven op het gebied van onder meer ontbossing en verandering van landgebruik. Ook houden we grotere belangen in de portefeuille aan in ondernemingen die relatief minder CO ₂ uitstoten. Het fonds stoot 57% minder CO ₂ uit dan de benchmark (Navigant, 2018).	

Duurzame selectie

In 2019 hebben we voor de ASN Aandelenpool 159 bedrijven onderzocht. Dit heeft netto geleid tot een groei van het beleggingsuniversum met drie bedrijven. Amer Sports, Multiplus, Axel Springer, Mirvac, Tableau Software en Total Systems Services zijn om andere dan duurzaamheidsredenen verwijderd.

Overzicht van de ondernemingen die zijn doorgelicht voor de ASN Aandelenpool

Nieuw toegelaten	Gehandhaafd (vervolg)	Gehandhaafd (vervolg)
Beyond Meat	EDP Renovaveis	SMA Solar Technology
Chr. Hansen Holding A/S	Electrocomponents	Smurfit Kappa
Deutsche Wohnen	Electrolux	Soitec Sa
Hanesbrands	Georg Fischer	Sophos Groep
Lear Corp	Gerresheimer	Stagecoach Group PLC
Merck KGAA Stamm	Givaudan	Starhub
Mettler-Toledo	GlaxoSmithKline	StMicroelectronics
Mondi	Indutrade	Swisscom
Nokian Renkaat OYJ	ISS A/S	Technicolor
NOS	Kingspan Group	Telefonica Deutschland
Stockland	Kontoor	Terna
Total Systems Services	KPN (Koninklijke)	TKH Group
VF Corp	Landsec	Toppan Printing
Vincinty Centres	Legrand SA	Unibail Rodamco Westfield
	Manpower	United Utilities Group PLC
Gehandhaafd	Mercialys	Uponor Oyl
Adevinta	Meredith Corp	
Advantest Corp	Metropole Television SA	Vestas Wind Systems
Aixtron Ag	Meyer Burger	VF Corp
Amadeus IT Holding	Nibe Industier	WH Smiths
AMS AG	Novo Nordisk	
ASML	NTT Docomo	Verwijderd
Astellas Pharma	Orange Belgium	Bristol-Myers Squibb
Astra Zeneca	Persimmon	Indivior
Barrat Developments	Philips Electrs (Kon.)	Infigen Energy
Becton Dickinson	Proximus	Infineon Technologies
Benesse Holdings Inc.	REC Silicon ASA	Jones Lang Lasalle
Berkeley Group Holdings-Unit	Red Eléctrica de España	Konica
Brambles	Renewi	Merck & Co
British Land	Rightmove	Novozymes
Dialog Semiconductor Plc	Schibsted	Orange SA
East Japan Railway co.	SEB SA	Pernod Ricard
		Telefonica

In 2019 heeft ABB besloten niet meer te investeren in bedrijven die alcohol produceren. Pernod Ricard, producent van gedestilleerde drank en wijn, is daarom afgekeurd en uit het beleggingsuniversum verwijderd. Beyond Meat, een Amerikaanse producent van plantaardige hamburgers en worsten, ging in 2019 naar de beurs. Het bedrijf speelt een belangrijke rol in de voedseltransitie van dierlijke naar plantaardige eiwitten. Een bedrijf dat goed past bij ASN Beleggingsfondsen N.V.

Engagement

In 2019 hebben we met 43 bedrijven uit het beleggingsuniversum een dialoog gevoerd. Dat deden we met negen bedrijven in de farmaceutische sector, hierover berichten we in hoofdstuk 1.8 onder *Engagement*. In het kader van de langetermijndoelstelling voor leefbaar loon voerden we een dialoog met twaalf kledingbedrijven waarover u eveneens kunt lezen in hoofdstuk 1.8 onder *Duurzame doelstellingen ASN Beleggingsfondsen*. Met nog eens 22 bedrijven waren we om andere redenen in gesprek, bijvoorbeeld bij deze redenen:

- Er was een misstand bij het bedrijf aan het licht gekomen.
- Het bedrijf bleek na heronderzoek niet meer aan onze criteria te voldoen.

- ABB wil het bedrijf ertoe brengen om zich verder te ontwikkelen op duurzaamheidsgebied.

Starhub is een bedrijf dat we in 2019 opnieuw doorlichten. We constateerden dat het mensenrechtenbeleid te kort schoot en dat een conflictgrondstoffen beleid ontbrak. We hebben het bedrijf hiermee geconfronteerd. Dit heeft geleid tot een goede dialoog en een positief resultaat. Bij Jones-Lang Lasalle constateerden we ernstige misstanden rondom gezonde en veilige arbeidsomstandigheden bij een onderaannemer in India. Wij hebben het bedrijf meerdere malen benaderd om hoor en wederhoor toe te passen. Helaas gaf Jones-Lang Lasalle hier geen gehoor aan. Dit heeft geleid tot het afkeuren van het bedrijf.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten.

De bedrijven waar het ASN Duurzaam Aandelenfonds in belegt, stoten CO₂ uit. Bij de selectie van bedrijven kijken wij naar het klimaat- en milieubeleid en de prestaties van de bedrijven. We willen investeren in bedrijven die met hun producten bijdragen aan een klimaatbestendige economie en bedrijven die producten maken die passen in klimaatbestendige economie. Onze methodiek berekent de CO₂-uitstoot van de activiteiten. De bijdrage van de producten of diensten tijdens de levensfase worden niet meegerekend.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Aandelenfonds ¹	Vershil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	2,0%	81.892	80.260
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	-	-	-
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	2,0%	81.892	80.260
Relatieve netto-uitstoot	-14,1%	90,9	105,8

¹ De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt steeds beter. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

Bovenstaande tabel toont de absolute CO₂-uitstoot in tonnen en de relatieve netto CO₂-uitstoot. De relatieve netto CO₂-uitstoot wordt berekend door de netto CO₂-uitstoot te delen door de waarde van de beleggingen. De uitkomst geeft aan welke impact de duurzaamheids-beslissingen, de beleggingskeuzes en datawijzigingen op het klimaat hebben.

Ontwikkeling absolute CO₂-uitstoot in tonnen

De totale absolute CO₂-uitstoot van het ASN Duurzaam Aandelenfonds is in 2019 met 2,0% toegenomen. Wijzigingen in de CO₂-uitstoot worden veroorzaakt door:

1. Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille. Deze kunnen ontstaan wanneer er goedgekeurde bedrijven aan de beleggingsportefeuille worden toegevoegd of afgekeurde bedrijven worden verwijderd. Dit kan gebeuren om een duurzaamheidsreden of om een financiële reden. Daarnaast kunnen we het belang in bedrijven vergroten of verkleinen;
2. Wijzigingen van de CO₂-data.
3. De omvang van het fonds.

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

De veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille veroorzaakten een afname van de CO₂-uitstoot van bijna 17.000 ton. Vooral het afkeuren en verwijderen van Konica Minolta en Telefonica uit de portefeuille zorgden voor minder CO₂-uitstoot. Ook de beslissing om het belang in Svenska Cellulosa en Orora te verkopen droeg positief bij.

Nieuwe beleggingen waren voor bijna 18.000 ton verantwoordelijk voor stijging van de CO₂-uitstoot. Dit ging vooral om het nieuw toegelaten Mondi en Lear Corp en nieuw gekochte aandelen van DS Smith en Firstgroup.

Wijzigingen van de CO₂-data

CO₂-data verbeteren voortdurend. Steeds meer bedrijven rapporteren over hun CO₂-uitstoot. Ook de modellen die dataleveranciers gebruiken, worden beter. De data-input die wij gebruiken om de CO₂-uitstoot van onze fondsen te berekenen, verandert dus ook. Dit leidde in 2019 tot een verhoging van de gerapporteerde CO₂-uitstoot van ruim 5.700 ton. Deze kwam vooral voor rekening van Micron Technology en Holman. De CO₂-uitstoot van Firstgroup is sterk verbeterd.

Ontwikkeling relatieve CO₂-uitstoot

De relatieve CO₂-uitstoot van het ASN Duurzaam Aandelenfonds is met 14,1% verbeterd. Hieruit blijkt dat het fonds klimaatvriendelijker is gaan beleggen, ook gecorrigeerd voor de waarde van de beleggingen. Mondi, Ontex Group en Firstgroup leverden de grootste bijdrage aan de relatieve CO₂-uitstoot.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Aandelenfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Marktrisico aandelen

Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt (via de ASN Aandelenpool) vooral in beursgenoteerde aandelen. De waarde van beursgenoteerde aandelen fluctueert continue onder invloed van (o.a.) vooruitzichten voor de economische groei en inflatie. Hoe hoger deze fluctuaties, hoe hoger het marktrisico.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	VaR99 maximaal 35%	In de verslagperiode is de limiet niet overschreden. Ultimo 2019: 34%	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limiet voor Value at Risk (VaR)

Valutarisico

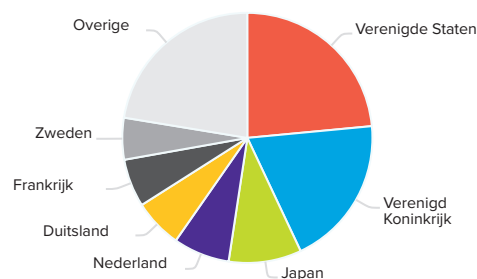
Het ASN Duurzaam Aandelenfonds belegt (via de ASN Aandelenpool) in zowel in EURO als niet-EURO genoteerde aandelen. De waarde van de beleggingen worden derhalve beïnvloed door valutakoersbewegingen. De pool dekt de valutarisico's niet af.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	Regionale verdeling:		Bandbreedtes m.b.t. regionale allocatie
			Europa 60-70%	62,55%	
			VS & Canada: 15-35%	25,79%	
			Japan: 5-15%	9,33%	
			Rest van de wereld: 0-5%	2,33%	
				In het verslagjaar zijn de limieten niet overschreden	

Geografische verdeling in %

Verenigde Staten	23,5
Verenigd Koninkrijk	19,5
Japan	9,4
Nederland	7,3
Duitsland	6,3
Frankrijk	6,2
Zweden	5,4
Overige	22,4

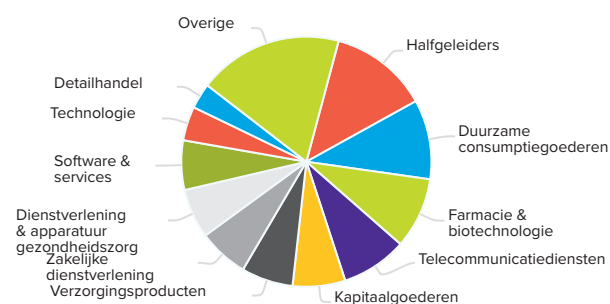
Geografische verdeling

Sectorverdeling in %

Halfgeleiders	12,8
Duurzame consumptiegoederen	10,3
Farmacie & biotechnologie	9,2
Telecommunicatiediensten	8,5
Kapitaalgoederen	6,8
Verzorgingsproducten	6,7
Zakelijke dienstverlening	6,5
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	6,4
Software & services	6,4
Technologie	4,4
Detailhandel	3,3
Overige	18,7

Sectorverdeling

2.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt, via de ASN Obligatiepool, uitsluitend in euro-staatsobligaties die zijn uitgegeven door overheden die voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ABB. ABB toetst overheden op hun sociale - en milieuprestaties. Portefeuillemanager ACTIAM toetst ze bovendien op een fundamenteel financieel criterium, namelijk hun terugbetaalcapaciteit. Dat is de verhouding tussen de belastinginkomsten en renteverplichtingen van een land. Hoe beter een land scoort op zowel duurzaamheid als terugbetaalcapaciteit, des te meer het fonds belegt in dit land. Daarnaast kan het fonds beleggen in *green bonds* en *social bonds*. Dit zijn obligaties waarmee specifieke sociale of milieugerelateerde projecten worden gefinancierd. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid

Het gewicht van de verschillende landen in de portefeuille wordt bepaald door hun duurzaamheidsscore en terugbetaalcapaciteit. ABB bepaalt aan de hand van haar duurzaamheidscriteria de duurzaamheidsscores per land. Vermogensbeheerder voegt daar per land de scores voor terugbetaalcapaciteit aan toe. De gezamenlijke score per land bepaald het gewicht per land in de portefeuille. De beleggingen in obligaties per land worden gedaan met een evenwichtige verdeling naar beschikbare looptijden, met een maximale looptijd van 10 jaar. De vermogensbeheerder houdt zo de gemiddelde rentetypische looptijd van het fonds rond de 5 jaar. Naast staatsobligaties belegt het fonds maximaal 15% in *green en social bonds*, met een doelwending van 10%.

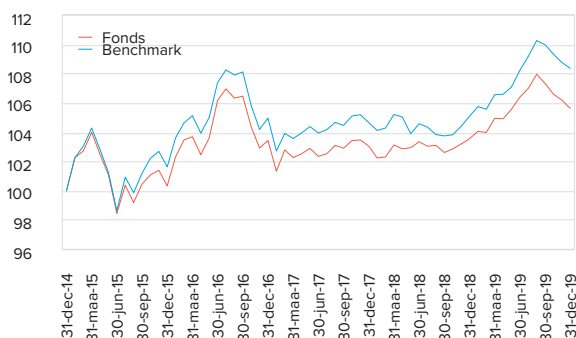
Portefeuillebeheer

Begin oktober 2019 heeft er een herziening van deze landengewichten plaatsgevonden. De belangrijkste wijzigingen waren het ophogen van Ierland en Slovenië. De financiering kwam van de afbouw van de positie in Nederland en Frankrijk. Het fonds is in vergelijking met de benchmark het meest overwogen in Oostenrijk, Nederland en Slovenië. Het fonds belegt minder dan de benchmark in onder andere Frankrijk, Italië en Spanje. De gemiddelde looptijd van het fonds is per ultimo december 2019 uitgekomen op 4,90 jaar (december 2018 was dit 4,85 jaar). Gedurende het jaar zijn er diverse transacties uitgevoerd om de gemiddelde looptijd van de portefeuille af te stemmen op het beleggingsbeleid van het fonds. Zo hebben we bijvoorbeeld beleggingen in Duitsland, Frankrijk, Spanje en Slovenië en Ierland geruild voor dezelfde soort obligaties met een latere aflooptdatum.

Rendement

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds behaalde over 2019 (per 31 december 2019) op basis van beurskoers een rendement van 1,98% (ultimo 2018: 0,39%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 0,60 per aandeel (over 2018: € 0,75). De benchmark (iBoxx € Eurozone 1-10 Total Return Index) behaalde in dezelfde periode een rendement van 3,12% (ultimo 2018: 0,41%).

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Attributie rendement ASN Duurzaam Obligatiefonds 2019 ten opzichte van de benchmark

Rendement NAV fonds	Rendement benchmark	Outperformance	ESG overlay	Actief beheer	Kosten
2,00%	3,12%	-1,12%	-0,60	-0,07%	-0,45%

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds profiteerde van de lagere kapitaalmarktrente en het afnemen van de renteverschuiven (spread) tussen Duitsland en andere landen binnen de eurozone. Wel kwam hierdoor de rentevergoeding op nieuwe staatsobligaties onder druk te staan. De onderwogen posities in Italië en Spanje en de overwogen posities in Oostenrijk en Nederland kostten ten opzichte van de benchmark rendement. De overwogen posities in de landen Portugal, Slowakije, Slovenië en Ierland waren van positieve invloed en compenseerden voor een deel het relatieve verlies.

Kerncijfers ASN Duurzaam Obligatiefonds

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	1,98%	3,12%
2018	0,39%	0,41%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	0,62%	1,07%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	1,10%	1,62%
Gemiddeld per jaar sinds start (15-01-2001)	3,49%	4,46%

¹ iBoxx € Eurozone 1-10 Index TR

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	28,95
Koers 31 december 2018	28,98
Hoogste koers in 12 maanden	29,60
Laagste koers in 12 maanden	28,74
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	28,92
Dividend over het boekjaar 2018	0,60

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsentwikkeling

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	202.226	221.812
Aantal uitstaande aandelen	6.993.664	7.665.071

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Obligatiefonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's uit. Hieronder leest u op welke SDG's het ASN Duurzaam Obligatiefonds vooral impact heeft.

SDG 10	Dring ongelijkheid in en tussen landen terug	
Target 10.4	Beleid voeren dat geleidelijk tot een grotere gelijkheid leidt, in het bijzonder inzake fiscaliteit, lonen en sociale bescherming.	
Uitleg	De duurzaamheidsscore van de landen in het fonds hangt onder andere af van de inkomensongelijkheid, het risico op corruptie, het aandeel ontwikkelingsgeld en het risico dat er gediscrimineerd wordt. Hoe beter een land scoort op deze duurzaamheidscriteria, des te zwaarder is de weging van het land in de fondsportefeuille. Bovendien belegt het fonds in social bonds, met projecten in sociale woningbouw en microkredieten. Deze obligaties dragen bij aan vermindering van ongelijkheid.	
SDG 13	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden	
Target 13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in (nationale) beleidslijnen, strategieën en planning.	
Uitleg	De duurzaamheidsscore van de landen in het fonds hangt onder andere af van de uitstoot van broeikasgassen en het aandeel duurzaam opgewekte elektriciteit. Hoe beter een land scoort op deze duurzaamheidscriteria, des te zwaarder is de weging van het land in de fondsportefeuille. Bovendien belegt het fonds in green bonds, die vooral projecten in duurzame energie en energiebesparing financieren. Deze obligaties dragen bij aan het tegengaan van klimaatverandering.	
SDG 15	Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe	
Target 15.5	Dringende en doortastende actie ondernemen om de aftakeling in te perken van natuurlijke leefgebieden, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en, tegen 2020, de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen.	
Uitleg	De duurzaamheidsscore van de landen in het fonds hangt onder andere af van de hoeveelheid geproduceerde kernenergie, de oppervlakte beschermd natuurgebied, de uitstoot van zwaveloxiden en op land gestort afval. Hoe beter een land scoort op deze duurzaamheidscriteria, des te zwaarder is de weging van het land in de fondsportefeuille. De impact van het fonds op de biodiversiteit is heel klein (PRé Sustainability, 2018). Daarnaast dragen de green bonds waarin het belegt, bij aan behoud van biodiversiteit.	
SDG 16	Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen	
Target 16.10	Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.	
Uitleg	Bij de selectie van landen hanteren we de volgende uitsluitingscriteria op het gebied van mensenrechten: misdaden tegen de menselijkheid, genocide, doodstraf en oorlogsmisdaden. De duurzaamheidsscore van de landen in het fonds hangt onder andere af van het risico op dwang- en kinderarbeid en de vrijheid van meningsuiting en vereniging. Hoe beter een land scoort op de duurzaamheidscriteria, des te zwaarder is de weging van het land in de portefeuille.	

Duurzame selectie

De beoordeling van landen wordt eens per twee jaar uitgevoerd. De beoordeling heeft in 2019 niet plaatsgevonden. De lijst met goedgekeurde landen is onveranderd. In 2019 hebben we twee green bonds onderzocht, een green bond van Bayerische Landesboden keurden we goed.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten.

De landen waar het ASN Duurzaam Obligatiefonds in belegt stoten CO₂ uit. Bij de selectie van landen kijken wij naar de CO₂-uitstoot van individuele landen. In onze methodiek meten we de uitstoot met de meest recent beschikbare data. Het

fonds belegt ook in green bonds. Deze bonds kunnen investeren in projecten die CO₂ vermijden. In onze methodiek wordt per green bond de gerapporteerde CO₂-uitstoot of vermeden CO₂-uitstoot berekend.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Obligatiefonds ¹	Verskil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	-36,9%	1.740	2.757
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	10,8%	- 4.308	-3.890
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	126,7%	- 2.568	-1.133
Relatieve netto-uitstoot	149,8	- 12,7	-5,1

¹ De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De data die hierbij worden gebruikt, worden regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

Bovenstaande tabel toont de absolute CO₂-uitstoot in tonnen en de relatieve netto CO₂-uitstoot. De relatieve netto CO₂-uitstoot van een fonds wordt berekend door de netto CO₂-uitstoot te delen door de waarde van de beleggingen.

Ontwikkeling absolute CO₂-uitstoot in tonnen

De totale CO₂-uitstoot van het ASN Duurzaam Obligatiefonds is met 36,9% afgenomen. Greenbonds zorgden voor 4.308 ton vermeden CO₂-uitstoot. Daardoor vermeerde het fonds per 31 december 2019 netto 2.568 CO₂. De wijzigingen in de CO₂-uitstoot worden veroorzaakt door:

1. Veranderingen in de beleggingsportefeuille. Deze kunnen ontstaan als er goedgekeurde landen en greenbonds aan het beleggingsuniversum worden toegevoegd of afgekeurde landen en greenbonds worden verwijderd. Daarnaast kan de beheerder de belegging in landen en greenbonds vergroten of verkleinen.
2. Wijzigingen van de CO₂-data.
3. De omvang van het fonds.

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

In 2019 hebben we geen landen afgekeurd en verwijderd uit het landenuniversum.

Wijzigingen van CO₂-data

De data van de CO₂-uitstoot van landen verbeterd. De afname in CO₂ wordt voor het overgrote deel veroorzaakt doordat de emissiefactor voor Spaanse en Belgische staatsleningen is gedaald. Aanpassingen hebben verder ook plaatsgevonden in de gerapporteerde uitstoot van Nederland en Slowakije. In 2018 is de greenbond aan Krediet für Wiederaufbau onterecht niet als green bond geclassificeerd. Dit is in 2019 gecorrigeerd. Deze correctie levert 1.563 vermeden CO₂ op.

Ontwikkeling relatieve CO₂-uitstoot

De relatieve CO₂-uitstoot van het ASN Duurzaam Obligatiefonds is in 2019 met bijna 150% verbeterd.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Obligatiefonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Renterisico

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt (via de ASN Obligatiepool) in beursgenoteerde (staats)obligaties. De waarde van de beursgenoteerde obligaties fluctueert als gevolg van de verandering van markrentes. Hoe korter de resterende looptijd (duration) van de portefeuille, des te kleiner is het marktrisico.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	Duration max. 5,0	Ultimo 2019: 4,86	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limiet voor Duration
			VaR99 max. 5,5%	Ultimo 2019: 5,05%	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limiet voor Value at Risk (VaR)
				In de verslagperiode zijn de limieten niet overschreden	

Concentratierisico

Het ASN Duurzaam Obligatiefonds belegt (via de ASN Obligatiepool) in beursgenoteerde (staats)obligaties, geselecteerd op basis van duurzaamheidscriteria en terugbetaalcapaciteit van de uitgevende overheden/instellingen. Hieruit volgt een hoge concentratie in landen en individuele posities.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Gemiddeld	Gemiddeld	Hoog	Staatsobligaties 85 - 100%	Ultimo 2019: 89,99%	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limieten voor (maximale) allocaties per land en groene- en sociale obligaties.
			Groene en sociale obligaties: 0 - 15%	Ultimo 2019: 9,64%	
			Maximale allocatie per land: 15%	Ultimo 2019: 15%	
				In de verslagperiode zijn de limieten niet overschreden	

Duration

31-12-2019

Modified duration	4,86
Modified duration van de benchmark	4,58

Vijf grootste belangen in %

in % van de portefeuille per 31-12-2019

	%
Duitsland	16,2
Nederland	14,6
Oostenrijk	13,3
Slovenië	8,3
Portugal	8,0

Landenverdeling in %

Duitsland	16,2
Nederland	14,6
Oostenrijk	13,3
Slovenië	8,3
Portugal	8
Frankrijk	7,8
België	7
Ierland	5,9
Slowakije	5,7
Italië	5,6
Spanje	5,4
Finland	1,3
Luxemburg	0,9

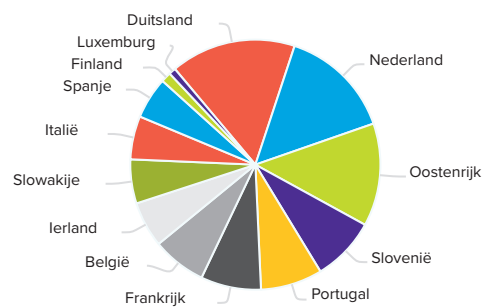
Kredietrating verdeling in %

AAA	31,7
AA+	15,4
AA	7,0
AA-	7,0
A+	11,6
A	8,3
A-	5,4
BBB	13,6

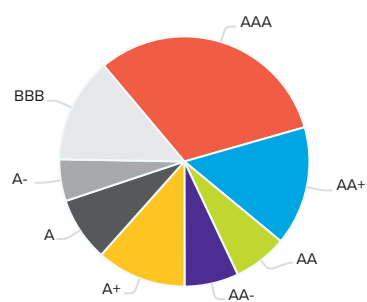
Aflossing van de beleggingen in %

Landenverdeling

Kredietrating

2.3 ASN Duurzaam Mixfonds

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Mixfonds belegt, via de ASN Mixpool, ASN Obligatiepool en ASN Aandelenpool, wereldwijd in aandelen en in euro-staatsobligaties en groene obligaties. Alle beleggingen moeten voldoen aan de duurzame beleggingscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

De samengestelde benchmark is als volgt:

Beleggingspool	Benchmark	Gewicht benchmark
ASN Obligatiepool	iBoxx € Eurozone 1-10 Index (TR)	55,00%
ASN Aandelenpool	MSCI Europe Index Net EUR	29,25%
	MSCI USA Index Net EUR	11,25%
	MSCI Japan Index Net EUR	4,50%

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het ASN Duurzame Mixfonds bestaat uit een strategische lange-termijnweging naar aandelen en obligaties van respectievelijk 45% en 55%. De portefeuille wordt ingevuld middels het participeren volgens deze mix in de ASN Aandelenpool en ASN Obligatiepool. In hoofdstuk 2.1 en 2.2 wordt het beleggingsbeleid van deze pools beschreven. Op korte termijn kan afgeweken worden van de lange-termijnweging tot een maximum van plus of min 5%, bijvoorbeeld als economische indicatoren of geopolitieke gebeurtenissen daar aanleiding toe geven (tactische allocatie).

Portefeuillebeheer

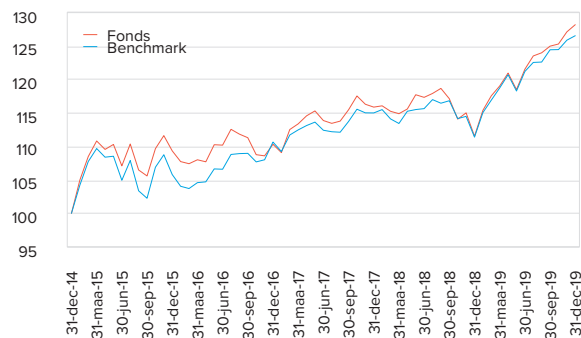
De tactische allocatie naar beleggingscategorieën startte het jaar met een overwogen positie in aandelen ten koste van obligaties. Deze actieve positie werd eind januari naar neutraal gebracht. Eind april werd opnieuw een overwogen positie in aandelen versus obligaties ingezet op basis van het positieve sentiment op de aandelenmarkten. Vrij snel hierna verzwakten echter veel macro-economische indicatoren. Tegelijkertijd namen de onzekerheden over de afloop van de handelsoorlog en de brexit toe. Eind mei zijn aandelen en obligaties dan ook naar een neutrale weging geplaatst. In september werd opnieuw een actieve positie ingenomen. De beleggingscategorie aandelen werd ten koste van obligaties naar een overwogen positie gezet. Een wereldwijde recessie in de komende twaalf maanden was minder waarschijnlijk geworden. We ontvingen betere macro-economische data, zoals een positieve trendbreuk van de leidende indicatoren. Daarnaast was het beleid van centrale banken en ook overheden meer gericht op het stimuleren van economische groei. De beleggingscategorie obligaties werd vanwege de zeer lage of zelfs negatieve rentevergoeding naar onderwogen gebracht. Eind december is de tactische asset allocatie weer naar neutraal gezet. De waardering van aandelen werd door de gestegen aandelenkoersen minder aantrekkelijk en was de doorslaggevende factor om de opgebouwde winsten te verzilveren.

Informatie over de aan- en verkoop van individuele aandelen van de ASN Aandelenpool vindt u in paragraaf 2.1; de wijzigingen in ASN Obligatiepool in paragraaf 2.2.

Rendement

Het ASN Duurzaam Mixfonds behaalde over 2019 op basis van de beurskoers een rendement van 15,28% (ultimo 2018: -4,26%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 2,00 per aandeel (over 2017: € 2,25). De samengestelde benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 13,62% (ultimo 2018: -3,14%).

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Het hogere rendement van het fonds ten opzichte van de benchmark is met name toe te schrijven aan de allocatie naar de ASN Aandelenpool. Die droeg over 2019, op basis van intrinsieke waarde na kosten, 1,72% bij aan het hogere rendement. De allocatie naar de ASN Obligatiepool deed het slechter dan de benchmark en leverde 0,48% in. De tactische allocatie gedurende het jaar, droeg een klein beetje bij met 0,03%.

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	15,28%	13,62%
2018	-4,26%	-3,14%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	5,06%	4,58%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	5,13%	4,82%
Gemiddeld per jaar sinds start (31-12-2000)	3,89%	4,71%

¹ Samengesteld: 55% iBoxx € Sovereign Index (TR) (vanaf 1 maart 2017: iBoxx € Sovereign Index TR te wijzigen naar iBoxx € Eurozone 1-10 Index TR), 29,25% MSCI Europe Index Net EUR, 11,25% MSCI USA Index Net EUR, 4,5% MSCI Japan Index Net EUR. Per 1 april 2015 is de benchmark van het ASN Duurzaam Mixfonds gewijzigd.

Kerncijfers ASN Duurzaam Mixfonds

Kerncijfers

Koers 31 december 2019	95,75
Koers 31 december 2018	84,93
Hoogste koers in 12 maanden	96,29
Laagste koers in 12 maanden	84,64
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	95,58
Dividend over het boekjaar 2018	2,00

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsentwikkeling

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	258.643	235.691
Aantal uitstaande aandelen	2.706.054	2.772.161

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Mixfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De ASN Beleggingsfondsen dragen met hun beleggingsbeleid bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) die de Verenigde Naties hebben geformuleerd. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de

SDG's. Via de beleggingen draagt ook het ASN Duurzaam Mixfonds bij aan deze SDG's. U vindt meer informatie over de SDG's in het verslag van het ASN Duurzaam Aandelenfonds en ASN Duurzaam Obligatiefonds. Deze verslagen vindt u in paragraaf 2.1 en paragraaf 2.2. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Mixfonds ¹	Verskil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	-10,2%	11.567	12.886
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	35,2%	-3.024	-2.238
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	-19,7%	8.543	10.648
Relatieve netto-uitstoot	-26,6	33,4	45,4

¹ De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De data die hierbij worden gebruikt, worden regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar zijn.

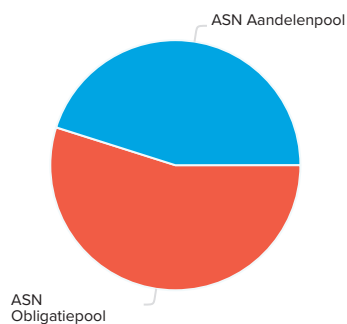
Bovenstaande tabel toont de absolute CO₂-uitstoot in tonnen en de relatieve netto CO₂-uitstoot. De relatieve netto CO₂-uitstoot van een fonds wordt berekend door de netto CO₂-uitstoot te delen door de waarde van de beleggingen. Dit geeft een betere trend aan dan de uitstoot, want de relatieve uitstoot is gecorrigeerd voor groei van het fondsvermogen.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Mixfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste informatie over het risicobeheer van de aandelen en de obligaties vindt u in paragraaf 2.1 (ASN Duurzaam Aandelenfonds) respectievelijk paragraaf 2.2 (ASN Duurzaam Obligatiefonds).

Conform het prospectus belegt ASN Duurzaam Mixfonds (via de ASN Mixpool) in neutrale verdeling voor 55% in de ASN Obligatiepool en voor 45% in de ASN Aandelenpool. Bij het ASN Duurzaam Mixfonds vindt tactisch allocatiebeleid plaats. Op basis van verwachte marktontwikkelingen kan deze weging binnen de gestelde bandbreedte van plus of min 5% worden aangepast. Onderstaande tabel en grafiek geven de samenstelling van de beleggingsportefeuille van ASN Duurzaam Mixfonds per ultimo verslagjaar weer.

Samenstelling beleggingsportefeuille

Samenstelling beleggingsportefeuille (= Mixpool)

	31-12-2019
ASN Obligatiepool	54,87%
ASN Aandelenpool	45,13%

2.4 ASN Milieu & Waterfonds

Fondsprofiel

Het ASN Milieu & Waterfonds is een sectorfonds. Via de ASN Milieupool belegt het fonds wereldwijd in aandelen van beursgenoteerde ondernemingen die – veelal technologisch geavanceerde – oplossingen bieden voor milieuproblemen. ABB heeft het vermogensbeheer van de ASN Milieupool uitbesteed aan Impax Asset Management. De vermogensbeheerder selecteert ondernemingen die actief zijn in de sectoren water, afval en duurzame energie, en sinds december 2017 in de subsector duurzame voeding, land- en bosbouw. Deze ondernemingen voldoen aan de duurzaamheidscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid

ABB stelt het beleggingsuniversum van het ASN Milieu & Waterfonds vast aan de hand van duurzaamheidsanalyses van bedrijven. Impax voert de financiële analyse uit, welke is gebaseerd op fundamentele analyse. Hierbij wordt gekeken naar zaken als marktpositie, concurrentie en financiële kengetallen. Op basis van de bedrijfsanalyse worden posities ingenomen, zonder daar de benchmark als uitgangspunt te nemen. Hierdoor kunnen afwijkingen van de benchmark optreden en heeft het fonds een relatief hoge tracking error.

Portefeuillebeheer

In de verslagperiode voegden wij de volgende bedrijven aan de portefeuille toe:

- **Chroma** (energie efficiëntie industrie, Industrial Energy Efficiency, Taiwan) is een leidende producent van elektronische test-, meet- en automatiseringsapparatuur voor een aantal technische sectoren. Het bedrijf is goed gepositioneerd om te profiteren van trends in automatisering, elektrische mobiliteit, en de uitrol van 5G-netwerken. Op basis van waardering besloten we onze positie tegen het einde van het jaar weer te verkopen.
- **Legrand** (energie efficiëntie gebouwen, Frankrijk) is een leidende producent van elektrische producten met een laag voltage.
- **Lennox International** (energie efficiëntie gebouwen, VS) is leverancier van hoogwaardige warmte-, ventilatie- en airconditioningapparatuur.
- **Littelfuse** (energie efficiëntie transport, VS) is een producent van zekeringen en beschermmateriaal voor elektrische circuits die gebruikt worden in de automobiemarkt, elektronische - en algemene industriële markten.
- **Taiwan Semiconductor Manufacturing Company** (energie efficiëntie consumenten, Taiwan) is een leidende producent van semiconductorchips, die zijn dominantie uitbreidt in een markt die blijft groeien. Het bedrijf is ook in een goede positie om te profiteren van de toenemende vraag naar 5G.
- **Hannon Armstrong Sustainable** (handel in carbon & overige ecologische waarden, VS) is een leverancier van vreemd - en eigen vermogenfinanciering aan markten voor energie efficiëntie en hernieuwbare energie.
- **Mettler-Toledo International** (logistiek, voedselveiligheid en verpakkingen, VS) is een marktleider in voedselveiligheidsinspectie en minder gevoelig voor economische cycli (defensief).
- **Unilever** (duurzame en efficiënte landbouw, Nederland) is een wereldwijde leider in consumentengoederen met in de sector leidende initiatieven om de milieu-impact van haar verpakte producten te reduceren.
- **Westrock** (logistiek, voedselveiligheid en verpakkingen, VS) is een leider in de lange-termijn trend van vervanging van plastic verpakkingen naar verpakkingen gebaseerd op vezels.
- **MTR Corporation** (openbaar vervoer, Hong Kong) levert openbaarvervoerdiensten in Hong Kong.
- **SolarEdge** (zonne-energie installaties, VS) is een leidende leverancier van elektronica voor zonnepanelen met zeer goede financiële prestaties in een sector die doorgaans erg volatiel is. Het bedrijf kan ook profiteren van toenemende aandacht voor accu's voor elektrische auto's.

We verkochten de volgende aandelen:

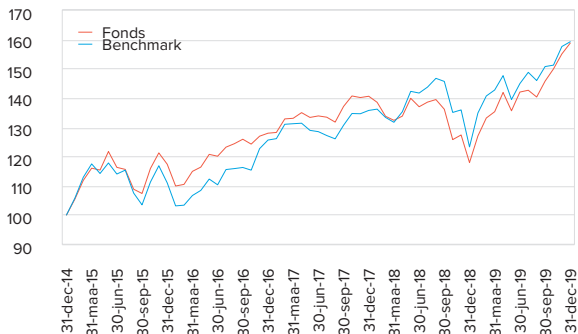
- **Power Integrations** (energie efficiëntie consumenten, VS) op basis van de hoge waardering.
- **SunPower** (zonne-energie installaties, VS) na een goede performance, maar groeiende zorg omtrent haar balans. De vermogensbeheerders van het fonds hadden een voorkeur voor SolarEdge, wat betere vooruitzichten heeft in de groeiende markt voor zonne-energie.

Infineon Technologies (energie efficiëntie, Duitsland), **Johnson Controls International** (energie efficiëntie gebouwen, VS) en **Valmont Industries** (waterinfrastructuur, VS) werden gedurende het jaar verkocht vanwege het niet meer voldoen aan de duurzame criteria van het fonds.

Rendement

Over 2019 behaalde het ASN Milieu & Waterfonds op basis van de beurskoers een rendement van 36,15% (ultimo 2018: -17,56%), inclusief herbelegging van het dividend over 2018 van € 0,35 per aandeel (over 2017: € 0,45). De benchmark (MSCI World Small & Mid Cap Index Net EUR) behaalde in dezelfde periode een rendement van 29,16% (ultimo 2018: -9,19%).

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Attributie rendement ASN Milieu & Waterfonds 2019 ten opzichte van de benchmark

Rendement NAV fonds	Rendement benchmark	Outperformance	ESG overlay	Actief beheer	Kosten
34,63%	29,16%	5,47%	+6,17%	+0,50%	-1,20%

Het rendement van het ASN Milieu & Waterfonds was hoger dan dat van de benchmark. De duurzame selectie droeg over heel 2019 6,2% bij. Afgelopen jaar lieten de brede ecologische markten sterke bijdragen aan het rendement zien. De dominante posities van het fonds in energie efficiëntie, waterinfrastructuur en technologie lieten met name een overperformance zien. In lijn met de bredere aandelenmarkten werd het rendement vooral bepaald door cyclische aandelen. Het fonds profiteerde hiervan door haar posities in industriële en IT bedrijven. Regionaal gezien gaven de posities in Europa overperformance, gevolgd door Noord-Amerika. De regio Azië-Pacific bleef achter naar aanleiding van de handelsoorlog. De posities die het fonds aanhoudt in China zijn echter in aandelen die vooral gebaat zijn bij investeringen in lokale infrastructuur, zoals water en spoorwegen. Deze sectoren hebben sterke lange termijn groeivoorzichten. Een aantal aandelen dat sterk bijdroegen in 2019 herstelden zich na in 2018 door de markt te veel verkocht te zijn, waardoor de waardering erg attractief werd. Het actief beheer van de vermogensbeheerder droeg over heel 2019 0,5% bij. De fondskosten bedroegen 1,20%.

Het rendement werd positief beïnvloed door belangen van het fonds in onder andere de volgende bedrijven:

- **Nibe Industrier** (energie efficiëntie gebouwen, Zweden, +74,1%, relatieve bijdrage aan het rendement 1,65%) deed het goed naar aanleiding van goede resultaten van het bedrijf en sterke vooruitzichten voor warmtepompen onder de zogenaamde "net-zero scenario's".
- **Landis+Gyr Group** (efficiëntie van elektriciteitsnetwerken, Zwitserland, +97,1%, relatieve bijdrage aan het rendement 1,60%) liet een overperformance zien nadat zij sterke resultaten presenteerde met een focus op verbeterde kasstromen en hogere marges in haar bedrijf voor elektrische meters in EMEA.
- **Itron** (efficiëntie van elektriciteitsnetwerken, VS, +80,8%, relatieve bijdrage aan het rendement 1,67%) herstelde zich van een zwak 2018 en profiteerde van afnemende tegenwind in haar componentenbedrijf. Het bedrijf presenteerde sterke resultaten door het jaar heen en toonde aan dat voortgang wordt gemaakt met het oplossen van een aantal problemen in de aanvoerketen en het integreren van de aankoop van Silver Spring.
- **Xinyi Solar Holdings** (zonne-energie installaties, China, +110,5%, relatieve bijdrage aan het rendement 1,40%) kondigde een positief marktvooruitzicht aan naar aanleiding van toenemende vraag naar zonne-glas en toekomstige prijsverbeteringen.

Negatieve bijdragen kwamen vooral van:

- **Unilever** (duurzame en efficiënte landbouw, Nederland, -3,4%, relatieve bijdrage aan het rendement -0,09%) werd gehinderd door een waarschuwing van het bedrijf dat het de opbrengstendoelstelling voor 2020 niet gaat halen omdat in een aantal markten opbrengsten eerder gelijk zullen blijven dan groei zullen laten zien.
- **Lennox International** (energie efficiëntie gebouwen, VS, -6,4%, relatieve bijdrage aan het rendement -0,07%) kwam onder druk te staan naar aanleiding van langzamere vooruitgang dan verwacht in het terugwinnen van marktaandeel dat was verloren toen één van de belangrijke bedrijfsonderdelen door een tornado was geraakt in 2018.
- **Zhuzhou CRRC Times Electric Company** (energie efficiëntie transport, China, -32,7%, relatieve bijdrage aan het rendement -1,13%), een leidende producent van elektronische beheerssystemen voor spoorwegen, had last van aanhoudende vertragingen in nieuwe biedingen voor nieuw rollend materieel en van weinig zicht op nieuwe aanschaf en onderhoudsorders.

Kerncijfers ASN Milieu & Waterfonds

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	36,15%	29,16%
2018	-17,56%	-9,19%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	7,28%	8,22%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	9,85%	9,75%
Gemiddeld per jaar sinds start (02-07-2001)	2,51%	5,29%

¹ MSCI World Small & Mid Cap Index Net EUR

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	37,55
Koers 31 december 2018	27,88
Hoogste koers in 12 maanden	37,95
Laagste koers in 12 maanden	27,93
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	37,48
Dividend over het boekjaar 2018	0,35

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsentwikkeling

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	631.894	493.339
Aantal uitstaande aandelen	16.860.096	17.530.949

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Milieu & Waterfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's. Hieronder leest u op welke SDG's het ASN Milieu & Waterfonds vooral impact heeft.

SDG 6	Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen	
Target 6.3	Tegen 2030 de waterkwaliteit verbeteren door verontreiniging te beperken, de lozing van gevaarlijke chemicaliën en materialen een halt toe te roepen en de uitstoot ervan tot een minimum te beperken waarbij ook het aandeel van onbehandeld afvalwater wordt gehalveerd en recyclage en veilige hergebruik wereldwijd aanzienlijk worden verhoogd.	
Uitleg	Het fonds belegt 25 tot 60 procent van de fondsportefeuille in waterbehandeling.	
SDG 7	Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	
Target 7.2	Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.	
Uitleg	Het fonds belegt 20 tot 50 procent van de fondsportefeuille in duurzame energie.	
SDG 9	Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	
Target	Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om ze duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.	
Uitleg	Het fonds belegt in beursgenoteerde bedrijven die schone en milieuvriendelijke technologieën toepassen. We sluiten niet-duurzame activiteiten uit en mijden deze. Het fonds belegt bijvoorbeeld niet in de fossiele-energiesector, afvalverwerkers die voornamelijk afval storten, en producenten van verbrandingsmotoren. Het belegt wel in openbaar vervoer, telecommunicatie- en software bedrijven. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan onze richtlijnen op het gebied van milieubeleid, ontbossing, verandering van landgebruik, introductie van uitheemse soorten, overexploitatie en vervuiling.	
SDG 12	Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	
Target 12.5	Tegen 2030 de afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik.	
Uitleg	Het fonds belegt 10 tot 30 procent van de fondsportefeuille in afvalbehandeling en recycling.	

Duurzame selectie

In 2019 zijn er voor de ASN Milieupool 68 bedrijven onderzocht. Er werden 7 nieuwe bedrijven toegelaten tot het universum, 41 bedrijven werden gehandhaafd, 16 bedrijven afgewezen en 4 bedrijven afgekeurd en verwijderd uit het universum. Dit heeft netto geleid tot een groei van het beleggingsuniversum met één bedrijf. China Automation Group en Yingli Green Energy zijn verwijderd uit het universum zonder dat hieraan een duurzaamheidsbeoordeling aan ten grondslag lag.

Nieuw toegelaten	Gehandhaafd	Verwijderd
Beyond Meat	Advanced Drainage Systems	Cleanaway Wast Management
Lennox	Aixtron Ag	Infigen Energy
Littelfuse	Amiad Filtration Systems	Infineon Technologies
Mettler-Toledo	AMS AG	Johnson Controls
MTR	Azbil	
SolarEdge	Brambles	
Westrock	Carlifornia Water Service Grp	
	Chroma Ate	
	Daiseki Co Ltd.	
	East Japan Railway	
	EDP Renovaveis	
	Epistar Corp.	
	Everlight Electronics Co Ltd.	
	Geberit	
	Georg Fischer	
	Hiwin	
	Indutrade	
	Itron Inc.	
	Kingspan Group	
	Legrand	
	LEM Holdings	
	Lindsay Corp	
	Manila Water Company	
	Meyer Burger	
	Middlesex Water	
	Novozymes	
	Nibe Industier	
	Northwest Pipe	
	Philips Electrs (Kon.)	
	Polypipe	
	Power integrations Inc.	
	Rational AG	
	Renewi	
	Samsung Electro-Mechanics Co.	
	SMA Solar Technology	
	Smurfit Kappa	
	Stagecoach Group PLC	
	United Utilities Group PLC	
	Uponor Oyl	
	Vestas Wind Systems	
	Watts Water Technologies	

ASN Beleggingsfondsen N.V. investeert niet in bedrijven die actief zijn in exploratie, productie of handel in fossiele brandstoffen. Infigen Energy bleek uit onderzoek sinds mei 2019 een gasturbine te exploiteren. Dit was reden om het bedrijf af te keuren. SolarEdge hebben we nieuw toegelaten. Het bedrijf is leverancier op het gebied van omvormers, power optimizers en monitoringssoftware. Activiteiten die een belangrijke rol spelen in de energietransitie en daarom goed bij ASN Beleggingsfondsen N.V. passen.

Engagement

In 2019 hebben we met 24 bedrijven uit het beleggingsuniversum een dialoog gevoerd. Dit ging vooral om extra engagement om de bedrijven ertoe te brengen zich verder te ontwikkelen op duurzaamheidsgebied. Met de andere bedrijven voerden we een dialoog omdat er een misstand bleek, of omdat na heronderzoek bleek dat de bedrijven niet meer aan onze criteria voldeden.

In 2019 hebben we meermalen gesproken met Beijing Enterprise Water. We hebben suggesties aangedragen voor het stellen van emissiedoelen en milieu rapportage. Het bedrijf geeft aan aan het begin hiervan te staan. Later in het jaar heeft het aangegeven onder andere onze suggesties door te voeren in het duurzaamheidsverslag.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

De bedrijven waar het ASN Milieu & Waterfonds in belegt stoten CO₂ uit. Bij de selectie van bedrijven kijken wij naar het klimaat- en milieubeleid en de prestaties van de bedrijven. De bedrijven in het ASN Milieu & Waterfonds stoten verhoudingsgewijs veel CO₂ uit. Dit is onder andere het gevolg van de keuze te investeren in bedrijven die afval verwerken en bedrijven die verpakkingsmaterialen produceren en verduurzamen. Deze bedrijven leveren een belangrijke bijdrage aan een duurzame samenleving. Deze bedrijven stoten echter ook veel CO₂ uit. Onze methodiek berekent de CO₂ -uitstoot van de activiteiten. De bijdrage van de producten of diensten tijdens de levensfase worden niet meegerekend.

CO ₂ -uitstoot ASN Milieu & Waterfonds ¹	Verschil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	13,7%	160.903	141.538
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	-	-	-
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	13,7%	160.903	141.538
Relatieve netto-uitstoot	-10,1%	260	289

¹ De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

Bovenstaande tabel toont de absolute CO₂-uitstoot in tonnen en de relatieve netto CO₂-uitstoot. De relatieve netto CO₂-uitstoot wordt berekend door de uitstoot te delen door de waarde van de beleggingen. Dit geeft een betere trend aan dan de uitstoot, want de relatieve uitstoot wordt gecorrigeerd voor groei van het fondsvermogen. De uitkomst geeft aan welke impact onze duurzaamheids-beslissingen, beleggingskeuzes en datawijzigingen op het klimaat hebben.

Ontwikkeling absolute CO₂-uitstoot in tonnen

De absolute CO₂-uitstoot in tonnen van het ASN Milieu & Waterfonds is met bijna 13,7% toegenomen. Wijzigingen in de CO₂-uitstoot worden veroorzaakt door:

1. Veranderingen in de beleggingsportefeuille. Deze kunnen ontstaan wanneer er goedgekeurde bedrijven aan het Beleggingsuniversum worden toegevoegd of afgekeurde bedrijven worden verwijderd. Ook kunnen we de belangen in bedrijven vergroten of verkleinen.
2. Wijzigingen van de CO₂-data.
3. De omvang van het fonds.

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

De veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille veroorzaakten een afname van de CO₂-uitstoot van bijna 36.000 ton. De belangrijkste bijdragen kwamen door afkeuring en verwijdering van Valmont (voetnoot: Valmont is in 2018 afgekeurd en verwijderd maar de verkoop van de aandelen heeft in 2019 plaatsgevonden) en Johnson Control en de gedeeltelijke verkoop van Smurfit Kappa .

Nieuwe beleggingen waren voor ruim 37.000 ton verantwoordelijk voor een verslechtering. De koop van aandelen van Westrock, Rockwool en Renewi veroorzaakten de grootste verslechtering.

Wijzigingen van CO₂-data

CO₂-data verbeteren voortdurend. Steeds meer bedrijven rapporteren over hun CO₂-uitstoot. Ook de modellen die dataleveranciers gebruiken, worden beter. De data-input die wij gebruiken om de CO₂-uitstoot van onze fondsen te

berekenen, verandert dus ook. Over 2019 heeft dataverbetering voor ruim 8.000 ton bijgedragen aan verslechtering van de CO₂-uitstoot. De gerapporteerde data van Beijing Enterprises Water is sterk gestegen.

Ontwikkeling relatieve CO₂-uitstoot

De relatieve CO₂-uitstoot van het ASN Milieu & Waterfonds is met 10,1% verbeterd. Anders gezegd: gecorrigeerd voor het belegd vermogen nam de CO₂-uitstoot van het fonds in 2019 af. Westrock, BillerudKorsnäs en Renewi leverden de grootste bijdrage.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Milieu & Waterfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Marktrisico aandelen

Het ASN Milieu & Waterfonds belegt (via de ASN Milieupool) in beursgenoteerde aandelen. De waarde van beursgenoteerde aandelen fluctueert continue onder invloed van (o.a.) vooruitzichten voor de economische groei en inflatie. Hoe hoger deze fluctuaties, hoe hoger het marktrisico.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	VaR99 maximaal 30%	Ultimo 2019: 31,72% Gedurende de verslagperiode is de limiet niet overschreden	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limiet voor Value at Risk (VaR)

Concentratierisico

Het ASN Milieu & Waterfonds belegt (via de ASN Milieupool) binnen het ASN duurzame beleggingsuniversum. Dit resulteert in hoge concentraties in sectoren, landen en individuele posities.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	Bandbreedtes m.b.t. sectorverdeling, regionale allocatie, limiet voor maximale exposure op individueel land. De limieten worden separaat getoond in de tabellen hieronder.	De materialisatie wordt separaat getoond in de tabellen hieronder. Gedurende de verslagperiode zijn de limieten niet overschreden	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

Limiet voor sectorverdeling

Sector	Limiet	Materialisatie
Duurzame energie	20-50%	Ultimo 2019: 41%
Waterbehandeling	25-60%	Ultimo 2019: 26%
Afval & recycling	0-20%	Ultimo 2019: 15%
Voedsel & landbouw	0-20%	Ultimo 2019: 16%

Limiet voor regioverdeling

Regio	Limiet	Materialisatie
Europa	30-60%	Ultimo 2019: 54,3%
Verenigde Staten en Canada	15-50%	Ultimo 2019: 23,2%
Rest van de wereld	10-40%	Ultimo 2019: 22,5%

Limiet voor maximale belegging in één bedrijf of instelling

Restrictie	Limiet	Materialisatie
Omvang van belegging in één bedrijf of instelling vs. fondsvermogen	5%	Ultimo 2019: 3,3%

Valutarisico

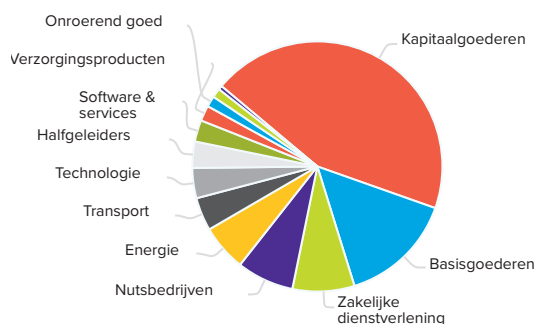
Het ASN Milieu & Waterfonds belegt (via de ASN Milieupool) in zowel in EURO als niet-EURO genoteerde aandelen. De waarde van de beleggingen worden derhalve beïnvloed door valutakoersbewegingen. De pool dekt de valutarisico's niet af.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Gemiddeld	Bandbreedtes m.b.t regionale allocatie, limiet voor maximale exposure op individueel land. De limieten worden getoond bij de tabellen over het concentratierisico	De materialisatie wordt getoond in de tabellen van het concentratierisico	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

In de navolgende tabellen en grafieken worden de sectorverdeling en landenverdeling nader gespecificeerd.

Sectorverdeling in %

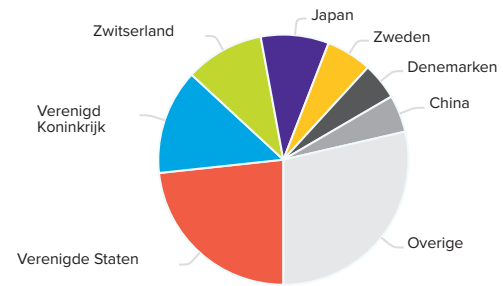
Kapitaalgoederen	44,3
Basisgoederen	14,8
Zakelijke dienstverlening	8
Nutsbedrijven	7,4
Energie	6
Transport	4,3
Technologie	3,9
Halfgeleiders	3,4
Software & services	2,8
Verzorgingsproducten	2
Onroerend goed	1,4
Duurzame consumptiegoederen	1,2
Farmacie & biotechnologie	0,5

Sectorverdeling

Landenverdeling in %

Verenigde Staten	23,3
Verenigd Koninkrijk	13,6
Zwitserland	10,2
Japan	8,8
Zweden	5,9
Denemarken	4,8
China	4,8
Overige	28,6

Landenverdeling

Tien grootste belangen in %

in % van de portefeuille per 31-12-2019

	%
Georg Fischer	3,3
DS Smith	3,1
East Japan Railway	2,9
Brambles	2,8
Pentair	2,8
Autodesk	2,8
EDP Renováveis	2,7
NIBE Industrier	2,6
LEM	2,6
Geberit	2,4
Totaal	28,0

2.5 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds belegt via de ASN Small & Midcappool in aandelen van kleine tot middelgrote beursgenoteerde Europese ondernemingen die zich inspannen om de duurzaamheid van de samenleving te bevorderen. ABB heeft het portefeuillebeheer van de ASN Small & Midcappool uitbesteed aan Kempen Capital Management. De bedrijven waarin het fonds belegt, zijn getoetst aan de duurzaamheidscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid

ABB stelt het beleggingsuniversum van het ASN Small & Midcapfonds vast aan de hand van duurzaamheidsanalyses van bedrijven. Kempen voert de financiële analyse uit, gebaseerd op fundamentele analyse. Hierbij wordt gekeken naar zaken als marktpositie, concurrentie en financiële kengetallen. Op basis van de bedrijfsanalyse worden posities ingenomen, zonder de benchmark als uitgangspunt te nemen. Hierdoor kunnen afwijkingen van de benchmark optreden en heeft het fonds een relatief hoge tracking error.

Portefeuillebeheer

In 2019 hebben we een aantal wijzigingen in de portefeuille doorgevoerd. We voegden 13 ondernemingen toe aan de portefeuille toe en 7 ondernemingen werden in zijn geheel verkocht. Per saldo steeg het aantal ondernemingen in de portefeuille van 31 naar 37. Het concentratierisico nam hierdoor af.

De ondernemingen die wij hebben toegevoegd aan de portefeuille zijn:

- **Bravida** is een Zweedse technische dienstverlener. De onderneming is actief in Scandinavië en behoort tot de grootste spelers. De helft van de omzet komt uit nieuwe installaties terwijl de andere helft het gevolg is van lange termijn onderhoudscontracten wat stabiliteit biedt.
- **Fabege** is een vastgoedbedrijf uit Zweden. De onderneming ontwikkelt en verhuurt kantoren met name in en om Stockholm. Met het oog op de goede locaties, solide huurdersbasis en ontwikkelingspotentieel verwachten wij voor dit bedrijf voorspelbare - en groeiende kasstromen.
- **Coats** is de wereldmarktleider in de productie van draad en garen voor onder meer kleding, schoenen, beddengoed én voor glasvezelkabels en airbags. Coats heeft 19.000 werknemers en is actief in meer dan 100 landen. Een financieringsovereenkomst met haar pensioenfondsen maakt ruimte voor toekomstige dividendbetalingen evenals acquisities die haar wereldwijde positie verder kunnen versterken. Daarnaast investeert Coats fors in duurzaamheid met ambitieuze doelstellingen op het gebied van o.a. water- en energieverbruik.
- **EMIS Group** is marktleider (>50% marktaandeel) op het gebied van software voor huisartsenpraktijken in het Verenigd Koninkrijk. De onderneming heeft een loyale klantenbasis en is ook nog eens beschermd door de hoge eisen die de NHS stelt aan nieuwe toetreders.
- **SThree** is wereldwijd actief in het plaatsen van hoogopgeleide arbeidskrachten bij bedrijven. Het gaat om mensen die gespecialiseerd zijn op het gebied van 'science, technology, engineering, mathematics' en die vaak langdurig bij zowel multinationals als kleine bedrijven op belangrijke projecten worden ingezet.
- Het Engelse **Unite Group** is in Europa het grootste platform voor studentenhuisvesting, waarbij de onderneming een zeer sterke positie heeft op campussen. De onderneming profiteert van een groeiend aantal *cross border*-studenten en is solide gefinancierd met een *loan-to-value* van 38%.
- **Befesa** levert diensten voor het recyclen van schadelijke afvalstoffen van de staal- en aluminiumindustrie. De onderneming krijgt een vergoeding voor het ophalen en recyclen van onder meer staalstof en aluminiumslakken en verkoopt dit weer als grondstof, veelal aan dezelfde afnemers. Befesa heeft een sterke positie in Europa en breidt op dit moment uit in China waar onder druk van regelgeving de recycling markt hard groeit.
- De bakkerij-ingrediëntendivisie van **Corbion** genereert sterke kasstromen die deels geïnvesteerd worden in de innovatieve projecten. Het opschalen van de innovaties is de belangrijkste drijfveer om de huidige verliezen van de innovaties om te buigen naar winsten en een belangrijke trigger voor een groeiversnelling en daarmee een herwaardering van het aandeel.
- **Fluidra** is de wereldmarktleider op het gebied van zwembaden. De onderneming produceert en distribueert componenten, pompen, chemicaliën etc. aan installateurs en eindconsumenten. Fluidra behaalt hoge synergieën uit de recente fusie met het Amerikaanse Zodiac en heeft als doel middels hoogwaardige productinnovaties te profiteren

van de wereldwijde groeiemarkt voor zwembaden (residentieel en commercieel) met een duidelijke focus op het verminderen van water- en energieverbruik bij klanten.

- Het Ierse **Hibernia** is met name actief op de kantorenmarkt in Dublin, een stad die profiteert van de Brexit. De onderneming is met een *loan-to-value* van 16% conservatief gefinancierd en heeft voldoende potentie voor verdere groei, onder meer door de ontwikkelingsportefeuille van 5 projecten. Hibernia handelt onder de gerapporteerde NAV.
- **Jost Werke** is wereldwijd actief met de productie van assen, trekhaken en connectiesystemen voor vrachtwagens en trailers. De onderneming behaalt bijna de helft van de winst uit de verkoop van onderdelen en diensten. Jost heeft recent een aantrekkelijke acquisitie gedaan in 'voorladers' waarmee ze haar positie versterkt in de wereldwijde agricultuur markt.
- **Signify**, tot mei 2018 Philips Lighting, is wereldmarktleider op gebied van verlichting voor zowel consumenten als professionele eindklant. Signify is een transitieverhaal waarbij de hoge marge maar krimpende traditionele gloeilampenactiviteiten in belang afnemen en het gewicht van de groeiende LED-lampendivisie voor zowel consumenten als professionele toepassingen toeneemt. Dit in combinatie met forse kostenbesparingen resulteert in een onderneming die weer groei laat zien met een aantrekkelijk margeprofiel en sterke kasstromen.
- **Washtec** is de wereldmarktleider in autowasstraten en kent een aantrekkelijke waardering waarbij een deel van de omzet bestaat uit hoge marge op verbruiksartikelen (onder andere zeep) die een stabiel fundament onder de business leggen. Bovendien is deze markt relatief immuun voor de overgang van traditionele verbrandingsmotoren naar elektrische auto's.

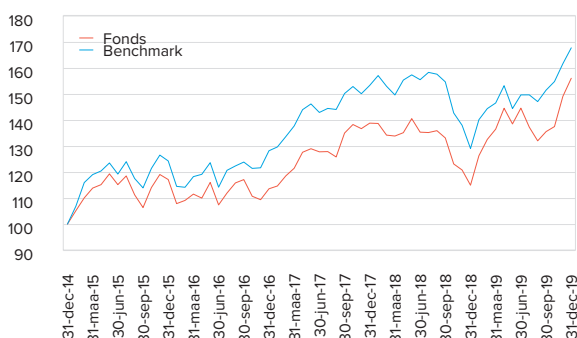
We verkochten de belangen in de volgende bedrijven:

- **Dunelm** is een non-food retailer die nog sterk leunt op traditionele winkelverkoop en slechts een beperkt deel van de omzet online realiseert wat een risico vormt. Dit in combinatie met de forse waardering van het aandeel en de volledige afhankelijkheid van het Verenigd Koninkrijk vormden de belangrijkste redenen om de positie af te bouwen.
- **Hammerson** is een projectontwikkelaar. Gegeven de zeer volatiele winstgevendheid van deze ontwikkelaar hebben we binnen de portefeuille gekozen voor meer voorspelbare, groeiende vastgoedondernemingen zoals Hibernia, Unite en Fabege.
- **Taylor Wimpey**: de combinatie van een lage operationele marge, project risico's en stijgende kosteninflatie van bouwmaterialen gedurende het jaar vergrootten het risico op teleurstellingen waarop de positie is verkocht.
- De positie in **Amer Sports** is volledig verkocht na een bieding van het Chinese Anta Sports.
- **Axel Springer** aandelen zijn verkocht naar aanleiding van een bieding van private equity speler KKR.
- Na een mislukte overname van **Basware** door Tradeshift moest de onderneming zichzelf herfinancieren. Dit gebeurde met een zeer dure lening. Gegeven de grote onzekerheid over positieve lange-termijnontwikkelingen van Basware hebben we de positie geheel verkocht.
- **Ascom** is verkocht na toenemende zorgen over de concurrentiepositie en vraagtekens omtrent het strategisch beleid van de bestuurders.

Rendement

Over 2019 behaalde het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds op basis van de beurskoers een rendement van 36,85% (ultimo 2018: -17,45%), inclusief herbelegging van het dividend over 2018 van € 0,45 per aandeel (over 2017: € 0,55). De benchmark (MSCI Europe Small Cap Total Return Index (Verenigd Koninkrijk voor 50% gewogen)) behaalde in dezelfde periode een rendement van 29,99% (ultimo 2018: -15,83%).

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Attributie rendement ASN Duurzaam Small & Midcapfonds 2019 ten opzichte van de benchmark

Rendement NAV fonds	Rendement benchmark	Outperformance	ESG overlay	Actief beheer	Kosten
35,76%	29,99%	5,77%	n.v.t.	6,97%	-1,20%

Het rendement van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds was hoger dan dat van de benchmark. Conform het beleggingsbeleid van het fonds bestaat de portefeuille uit een relatief klein aantal beursgenoteerde bedrijven. Dat betekent dat individuele bedrijfsprestaties grote invloed hebben op de prestaties van de gehele portefeuille. We maken daarom voor de rendementsbijdrage van dit fonds geen onderscheid tussen duurzame selectie en actief beheer van de portefeuille. In de verslagperiode werd de afwijking vooral veroorzaakt doordat het fonds in bepaalde landen en sectoren meer belegde dan de benchmark. Zwitserland, Verenigd Koninkrijk en Nederland waren de best presterende landen, Duitsland, Finland en Frankrijk de zwakst presterende landen. Op sectorniveau leverden de sectoren basismaterialen, vastgoed en cyclische consumentengoederen de sterkste bijdrage, terwijl de sectoren communicatie, duurzame consumentengoederen en gezondheidszorg achterbleven.

Het rendement werd positief beïnvloed door belangen van het fonds in onder andere:

- **Greggs** (niet-essentiële consumentengoederen, VK, +99.4%, relatieve bijdrage aan het rendement 3,44%) profiteerde van het aanhoudende commerciële succes van de 'vegan sausage roll' en de relatief gemakkelijke vergelijkingsbasis na de warme zomer van 2018. Deze combinatie maakte dat de onderneming een aantal kwartalen de verwachtingen overtrof.
- **BESI** (informatie technologie, Nederland, +98.7%, relatieve bijdrage aan het rendement 2.69%): alhoewel de semiconductorcyclus in 2019 beperkte tekenen van herstel heeft laten zien, zijn de vooruitzichten voor 2020 positiever. Ondanks een dubbelcijferige daling van de omzet is de winstmarge nagenoeg stabiel gebleven waarmee de vooruitzichten voor margeherstel bij het verwachte marktherstel positief zijn.
- **Safestore** (onroerend goed, VK, +73.2%, relatieve bijdrage aan het rendement 2.63%): naast de positieve impact van dalende rente door het zeer ruime monetaire beleid had Safestore voordeel van de aanhoudende onzekerheid rondom Brexit: om eventuele logistieke vertragingen op te kunnen vangen hielden klanten grotere voorraden aan.

Negatieve bijdragen kwamen vooral van:

- **Basware** (informatie technologie, Finland -48.1%, relatieve bijdrage aan het rendement -1.43%) was het zwakst presterende aandeel in 2019, nadat de onderneming bekend maakte dat de discussies met Tradeshift over een mogelijke bieding op de aandelen zijn beëindigd. Hierdoor moest de onderneming op zoek naar nieuwe financiering, die erg duur uitviel.
- **AG Barr** (dagelijkse consumptiegoederen, VK, -20.4%, relatieve bijdrage aan het rendement -0.62%) wist, na een jaar met relatief sterke groei in 2018, deze groei niet vast te houden in 2019.
- **Coats** (niet-essentiële consumptiegoederen, VK, -6.0%, relatieve bijdrage aan het rendement -0.26%) werd geconfronteerd met een beperkte groei in de kleding- en auto-industrie als gevolg van de handelsoorlog tussen China en de Verenigde Staten.

Kerncijfers ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	36,85%	29,99%
2018	-17,45%	-15,83%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar)	11,56%	9,38%
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar)	9,43%	10,90%
Gemiddeld per jaar sinds start (09-05-2006)	5,86%	5,41%

¹ MSCI Europe Small Cap Total Return Index (Verenigd Koninkrijk voor 50% gewogen)

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	45,57
Koers 31 december 2018	33,67
Hoogste koers in 12 maanden	45,76
Laagste koers in 12 maanden	33,51
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	45,46
Dividend over het boekjaar 2018	0,45

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsentwikkeling

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	114.689	92.265
Aantal uitstaande aandelen	2.522.668	2.724.850

Tien grootste belangen in %

in % van de portefeuille per 31-12-2019

	%
Coats Group	3,7
LEM	3,7
Safestore Holdings	3,6
Logitech International	3,6
JCDecaux	3,5
JOST Werke	3,3
Huhtamaki	3,3
Sthree	3,2
Bravida Holding	3,2
Kardex	3,1
Totaal	34,2

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's uit. Hieronder leest u op welke SDG's het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds vooral impact heeft.

SDG 8	Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	
Target 8.8	De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migrantenarbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in preciaire werkomstandigheden bevinden.	
Uitleg	Het fonds mijdt sectoren als het risico groot is dat de arbeidsomstandigheden slecht zijn, zoals in de landbouw, mijnbouw en seksindustrie. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan de duurzaamheidscriteria op het gebied van algemene mensenrechten: gelijke behandeling en non-discriminatie, kinderarbeid, dwangarbeid, vakbondsvrijheid, gezonde en veilige werkomgeving en leefbaar loon.	

SDG 9	Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	
Target 9.4	Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden.	
Uitleg	Het fonds belegt in beursgenoteerde bedrijven die schone, milieuvriendelijke technologieën toepassen. Het sluit niet-duurzame activiteiten uit en mijdt deze. Het fonds belegt bijvoorbeeld niet in de fossiele-energiesector, afvalverwerkers die voornamelijk afval storten, en producenten van verbrandingsmotoren. Het belegt wel in openbaar vervoer, telecommunicatie- en software bedrijven. Daarnaast onderzoeken we of ondernemingen voldoen aan onze richtlijnen op het gebied van milieubeleid, ontbossing, verandering van landgebruik, introductie van uitheemse soorten, overexploitatie en vervuiling.	
SDG 12	Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	
Target 12.6	Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus.	
Uitleg	We onderzoeken de bedrijven in het fonds minimaal iedere vier jaar op het gebied van bestuur, mensenrechten, biodiversiteit, klimaat en ketenbeleid. Sectorrisico's, risicolanden, beleidsdocumenten en prestaties van de bedrijven worden meegenomen in dit onderzoek. Daarnaast kunnen we engagement voeren met bedrijven.	
SDG 13	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden	
Target 13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in (nationale) beleidslijnen, strategieën en planning.	
Uitleg	We sluiten vervuilende sectoren uit van het fonds en mijden deze. We onderzoeken het beleid en de prestaties van bedrijven op het gebied van onder meer ontbossing en verandering van landgebruik.	

Duurzame selectie

In 2019 hebben we voor de ASN Small & Midcappool 53 bedrijven onderzocht. Er werden 7 nieuwe bedrijven toegelaten tot het universum.³⁵ bedrijven werden gehandhaafd, 8 bedrijven afgewezen en 3 bedrijven afgekeurd en verwijderd uit het universum. Het beleggingsuniversum verkleinde per saldo met 15 bedrijven.

Amer Sports, Bang & Olufsen, Basware, Beter Bed Holding, Chr, Hansen Holding, Coca-Cola HBC, Dairy Crest Group, De La Reu, First Derivatives, Frigoglass, Hammerson, Inwido, Osram Light, Persimmon, Puma, QSC, Randstad Holding, Sonova Holding en Axel Springer zijn uit het universum verwijderd zonder dat hieraan een duurzaamheidsbeoordeling aan ten grondslag lag².

² Dit kan plaatsvinden in verband met een fusie, overname of faillissement. Verder kunnen bedrijven uit het universum worden verwijderd wanneer de assetmanager een bedrijf financieel niet meer aantrekkelijk vindt als belegging.

Nieuw toegelaten	Gehandhaafd	Verwijderd
Befesa	AddTech	BTG
Bravida Holding	Aixtron Ag	Greencore
Coats	AMS AG	Leoni
Faberge	Barrat Developments	
Hibernia	Berkeley Group Holdings-Unit	
JOST Werke	Dialog Semiconductor Plc	
NOS	Dignity PLC	
	EDP Renovaveis	
	Elanders	
	Electrocomponents	
	Electrolux	
	Georg Fischer	
	Gerresheimer	
	Homeserve PLC*	
	Immobiliare Grande Distribuzione (IGD)	
	Interroll	
	Kingspan Group	
	LEM Holdings	
	Mercialys	
	Meyer Burger	
	Nibe Industrier	
	Opus	
	Orange Belgium	
	Orion	
	Renewi	
	Safestore	
	SEB SA	
	SMA Solar Technology	
	Stagecoach Group PLC	
	Technicolor	
	TKH Group	
	United Utilities Group PLC	
	Uponor Oyl	

Na heronderzoek bleek het Duitse Leonie, fabrikant van kabels en bedrading, ook producten te maken die als wapen gekwalificeerd kunnen worden. Dit was voor ons reden om het aandeel af te keuren en uit ons universum te verwijderen. Nieuw in het beleggingsuniversum is Coats Group, fabrikant van naaigaren voor industrieel - en consumentengebruik. Het Britse bedrijf heeft prima beleid, vooral ook in de keten. Vanaf 2020 valt het ook onder het lange-termijndoel leefbaar loon en gaan we intensief de dialoog voeren over leefbaar loon van productiemedewerkers.

Engagement

In 2019 gingen we met 25 bedrijven uit het beleggingsuniversum in dialoog. Eén bedrijf kwam uit de farmaceutische sector. In het kader van de lange-termijndoelstelling voor leefbaar loon voerden we een dialoog met drie kledingbedrijven. Met andere bedrijven gingen we in gesprek omdat er een misstand bleek of omdat het bedrijf na heronderzoek niet meer aan onze criteria voldeed. Ook hebben we extra engagement gevoerd om de bedrijven ertoe te brengen zich verder te ontwikkelen op duurzaamheidsgebied.

Ook met het eerder genoemde, nieuwe bedrijf Coats Group gingen we de dialoog aan. Het bedrijf heeft ons geïnformeerd over recente ontwikkelingen en de inspanningen die het doet om een leefbaar loon bij de productiemedewerkers te realiseren. Ook is het intussen lid geworden van de Global Compact van de Verenigde Naties.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

De bedrijven waar het ASN Duurzaam Aandelenfonds in belegt stoten CO₂ uit. Bij de selectie van bedrijven kijken wij naar het klimaat- en milieubeleid en de prestaties van de bedrijven. Wij willen investeren in bedrijven die met hun producten bijdragen aan een klimaatbestendige economie en bedrijven die reguliere producten maken die passen in die economie. Onze methodiek berekent de CO₂-uitstoot van de activiteiten. De bijdrage van de producten of diensten tijdens de levensfase worden niet meegerekend.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Small & Midcapfonds ¹	Verschil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	29,9%	10.381	7.992
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	-	-	-
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	29,9%	10.381	7.992
Relatieve netto-uitstoot	8,2%	95,4	88,1

¹ De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

Bovenstaande tabel toont de absolute CO₂-uitstoot in tonnen en de relatieve netto CO₂-uitstoot. De relatieve netto CO₂-uitstoot wordt berekend door de netto uitstoot te delen door de waarde van de beleggingen. Dit geeft een betere trend aan dan de uitstoot, want de relatieve uitstoot is gecorrigeerd voor groei van het fondsvermogen. De uitkomst geeft aan welke impact de duurzaamheidsbeslissingen, beleggingskeuzes en datawijzigingen op het klimaat hebben.

Ontwikkeling absolute CO₂-uitstoot in tonnen

De totale CO₂-uitstoot van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds is met bijna 30% toegenomen. Wijzigingen in de CO₂-uitstoot worden veroorzaakt door:

1. Veranderingen in de beleggingsportefeuille. Deze kunnen ontstaan wanneer er goedgekeurde bedrijven aan het beleggingsuniversum worden toegevoegd of afgekeurde bedrijven worden verwijderd. Daarnaast kunnen we het belang in bedrijven vergroten of verkleinen.
2. Wijziging van de CO₂-data.
3. De omvang van het fonds.

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

Het effect van verwijderde bedrijven was 600 ton. In 2019 werden Amer Sports en Dunelm uit de beleggingsportefeuille verwijderd. Hierdoor daalde de CO₂-uitstoot met circa 400 ton. Nieuwe beleggingen waren verantwoordelijk voor een verslechtering van bijna 4.500 ton, vooral de beleggingen in Jost Werke en Befesa droegen bij.

Wijzigingen in de CO₂-data

De kwaliteit van de CO₂-data verbeteren voortdurend. Steeds meer bedrijven rapporteren over hun CO₂-uitstoot. Ook de modellen die dataleveranciers gebruiken, worden beter. De data-input die wij gebruiken om de CO₂-uitstoot van onze fondsen te berekenen, verandert dus ook. Over 2019 heeft dataverbetering voor ruim 700 ton bijgedragen aan verbetering van de CO₂-uitstoot. Zo verbeterde de CO₂-uitstoot van Brembo en Kingspan.

Ontwikkeling relatieve CO₂-uitstoot

De relatieve CO₂-uitstoot van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds verslechterde met 8,2%. Anders gezegd: gecorrigeerd voor het belegd vermogen nam de CO₂-uitstoot van het fonds in 2019 toe. De stijging is minder hard dan die van de absolute uitstoot. Huhtamaki, Jungheinrich en Jost Werke leverden de grootste bijdrage. Vooral de activiteiten van Huhtamaki, producent van verpakkingen, hebben een grote impact op het klimaat. De bedrijfsvoering veroorzaakt een grote CO₂-uitstoot. Daar staat tegenover dat hun producten kunnen bijdragen aan onder meer een langere houdbaarheid van bederfelijke producten.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Marktrisico aandelen

Het ASN Small & Midcapfonds belegt (via de ASN Small & Midcappool) in beursgenoteerde aandelen van kleine tot middelgrote bedrijven. De waarde van beursgenoteerde aandelen fluctueert continue onder invloed van (o.a.) vooruitzichten voor de economische groei en inflatie. Hoe hoger deze fluctuaties, hoe hoger het marktrisico.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	VaR99 maximaal 35%	Ultimo 2019: 30,71% De limiet is in het verslagjaar niet overschreden	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limiet voor Value at Risk (VaR)

Valutarisico

Het ASN Small & Midcapfonds belegt (via de ASN Small & Midcappool) in zowel in EURO als niet-EURO genoteerde aandelen. De waarde van de beleggingen worden derhalve beïnvloed door valutakoersbewegingen. De pool dekt de valutarisico's niet af.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Gemiddeld	Gemiddeld	Gemiddeld	Europa 100%	Europa 100%	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

Concentratierisico

Het ASN Small & Midcapfonds belegt (via de ASN Small & Midcappool) binnen het ASN duurzame beleggingsuniversum. Dit resulteert in hoge concentraties in sectoren, landen en individuele posities.

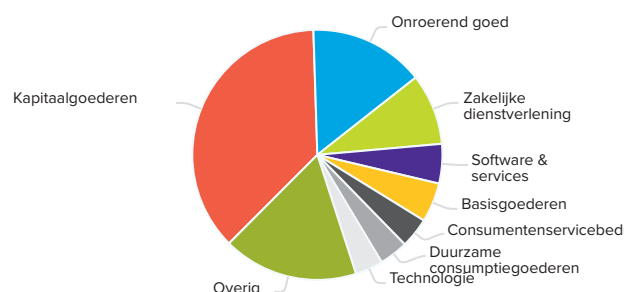
Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Gemiddeld	Hoog	Hoog	Restricties ten aanzien van de omvang van beleggingen. De limieten worden separaat getoond in de tabel hieronder.	De materialisatie wordt separaat getoond in de tabel hieronder. De limieten zijn gedurende de verslagperiode niet overschreden	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

Restrictie**Limiet****Materialisatie**

Omvang van belegging in één bedrijf of instelling ten opzichte van het fondsvermogen	10%	Ultimo 2019: 3,7%
Marktkapitalisatie van investering	Bij aanvang <6mrd gedurende investering max. 3mrd >10mrd	Gedurende het verslagjaar is deze limiet niet overschreden
Belang van investering in het aandelenkapitaal van ondernemingen	Max. 5% bij aanvang Max. 10% gedurende investering Belangen groter dan 5% tezamen niet meer dan 40%	Ultimo 2019: 3,7% - N.v.t.

Sectorverdeling in %

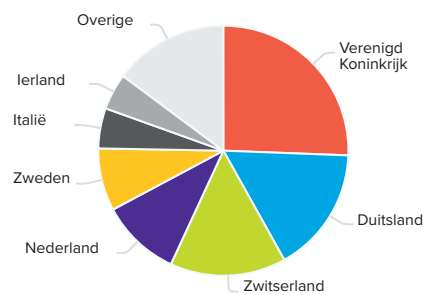
Kapitaalgoederen	37,0
Onroerend goed	14,9
Zakelijke dienstverlening	9,2
Software & services	5,1
Basisgoederen	5,1
Consumentenservicebedrijven	3,9
Duurzame consumptiegoederen	3,7
Technologie	3,6
Overig	17,5

Sectorverdeling

Landenverdeling in %

Verenigd Koninkrijk	25,6
Duitsland	16,3
Zwitserland	15,0
Nederland	10,3
Zweden	8,1
Italië	5,2
Ierland	4,7
Overige	14,8

Landenverdeling

2.6 ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief belegt via de ASN Obligatiepool in euro-staatsobligaties, sociale en groene obligaties, via de ASN Microkredietpool in leningen en aandelen in microfinancieringsinstellingen, via de ASN Aandelenpool in wereldwijde aandelen, via de ASN Milieupool in aandelen in de milieu- en watersector en via de ASN Small & Midcappool in aandelen van kleinere Europese bedrijven. Alle beleggingen voldoen aan de duurzame beleggingscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid en Portefeuillebeheer

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief heeft een portefeuilleverdeling van 90% defensieve beleggingen (ASN Obligatiepool en ASN Microkredietpool) en 10% offensieve beleggingen (ASN Aandelenpool, ASN Milieupool en ASN Small & Midcappool), met bandbreedtes van plus of min 5%. De portefeuille van het fonds wordt maandelijks teruggebracht naar de strategische verdeling. Het fonds is de gehele periode binnen de bandbreedtes van deze verdeling gebleven. In 2019 is het beleggingsbeleid niet gewijzigd.

Meer informatie over onderliggende beleggingen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12. Deze paragrafen beschrijven het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief.

Rendement

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	4,48%	5,13%
2018	-0,31%	-0,46%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar) ²	1,69%	1,74%
Gemiddeld per jaar sinds start (10-01-2017)	3,84%	4,62%

1 Samengestelde benchmark: 67% Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds 23% 12-maands EURIBOR + 2% 8% Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds 1% Benchmark ASN Milieu & Waterfonds 1% Benchmark ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

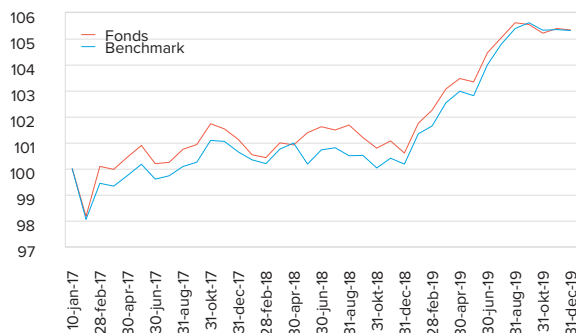
2 Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan drie jaar. Er is geen historie beschikbaar.

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief behaalde over 2019 op basis van de beurskoers een rendement van 4,48% (2018: -0,31%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 0,65 per aandeel (over 2017: EUR nihil). De samengestelde benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 5,13% (2018: -0,46%). De benchmark is als volgt samengesteld:

Gewicht	Benchmark
67%	Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds
23%	12-maands EURIBOR + 2% ¹
8%	Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds
1%	Benchmark ASN Milieu & Waterfonds
1%	Benchmark ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

1 voor ASN Microkredietfonds wordt geen benchmark gehanteerd. Voor de beleggingen van de mixfondsen in AMP, hanteert de beheerder deze alternatieve benchmark.

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief behaalde in 2019 een positief rendement. Alle onderliggende pools hadden een positief rendement in 2019. Wel presteerde het fonds slechter dan de benchmark. Dit werd veroorzaakt doordat de ASN Obligatiepool en de ASN Microkredietpool achterbleven bij de benchmark. De beleggingen in de Aandelenpools presteerden beter dan de benchmark, maar niet genoeg om het negatieve effect te compenseren.

Kerncijfers ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief

Het fondsvermogen van ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief nam in 2019 met € 0,7 miljoen toe tot € 53,4 miljoen. De groei van het fonds is toe te schrijven aan de stijging van de koers van het fonds. De koers van het fonds steeg van € 50,94 per ultimo 2018 naar € 52,56 aan het einde van 2019.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	52,56
Koers 31 december 2018	50,94
Hoogste koers in 12 maanden	52,83
Laagste koers in 12 maanden	50,79
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	52,63
Dividend over het boekjaar 2018	0,65

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsomvang

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	53.395	52.723
Aantal uitstaande aandelen	1.014.541	1.035.536

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De ASN Beleggingsfondsen dragen met hun beleggingsbeleid bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) die de Verenigde Naties hebben geformuleerd. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's. Via de beleggingen draagt ook het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief bij aan deze SDG's. U vindt meer informatie over de SDG's in het verslag van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. Deze verslagen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief. In het hoofdstuk Risicobeheer ziet u in welke pools ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief belegt en voor welk percentage.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief ^{1,2}	Verschil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	-15,4%	882	1.043
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	-21,5%	-758	-624
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	-70,4%	124	419
Relatieve netto-uitstoot	-70,6%	3	10,4

1 De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

2 Er bestond in 2019 nog geen methodiek waarmee we de CO₂-uitstoot van het ASN-Novib Microkredietfonds konden berekenen. In de berekeningen nemen we alleen de entiteiten mee waarover een CO₂-uitstoot berekend kan worden.

Risicobeheer

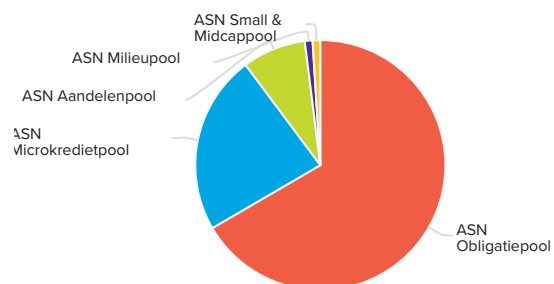
Beleggen in het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief brengt risico's met zich mee. De informatie over het risicobeheer van de beleggingen staat in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief.

De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en normaliter berekend op basis van de beschikbare maandrendementen over drie jaar. Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief bestaat nog geen drie jaar. De standaarddeviatie is daarom berekend sinds oprichting van het fonds, 10 januari 2017. Per 31 december 2019 was de standaarddeviatie 1,94% (ultimo 2018: 1,99%).

Samenstelling beleggingsportefeuille

	31-12-2019
ASN Obligatiepool	66,6%
ASN Microkredietpool	23,2%
ASN Aandelenpool	8,2%
ASN Milieupool	1,0%
ASN Small & Midcappool	1,0%

Samenstelling beleggingsportefeuille

2.7 ASN Duurzaam Mixfonds Defensief

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief belegt via de ASN Obligatiepool in euro-staatsobligaties, sociale - en groene obligaties, via de ASN Microkredietpool in leningen en aandelen in microfinancieringsinstellingen, via de ASN Aandelenpool in wereldwijde aandelen, via de ASN Milieupool in aandelen in de milieu- en watersector en via de ASN Small & Midcappool in aandelen in kleinere Europese bedrijven. Alle beleggingen voldoen aan de duurzame beleggingscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

Beleggingsbeleid en Portefeuillebeheer

Het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief heeft een portefeuilleverdeling van 75% defensieve beleggingen (ASN Obligatiepool en ASN Microkredietpool) en 25% offensieve beleggingen (ASN Aandelenpool, ASN Milieupool en ASN Small & Midcappool), met bandbreedtes van plus of min 5%. De portefeuille van het fonds wordt maandelijks teruggebracht naar de strategische verdeling. Het fonds is de gehele periode binnen de bandbreedtes van deze verdeling gebleven. In 2019 is het beleggingsbeleid niet gewijzigd.

Meer informatie over onderliggende beleggingen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief.

Rendement

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	9,59%	8,72%
2018	-2,71%	-1,80%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar) ²	3,09%	2,88%
Gemiddeld per jaar sinds start (10-01-2017)	5,37%	6,01%

¹ Samengestelde benchmark: 56% Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds 19% 12-maands EURIBOR + 2% 19% Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds 3% Benchmark ASN Milieu & Waterfonds 3% Benchmark ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

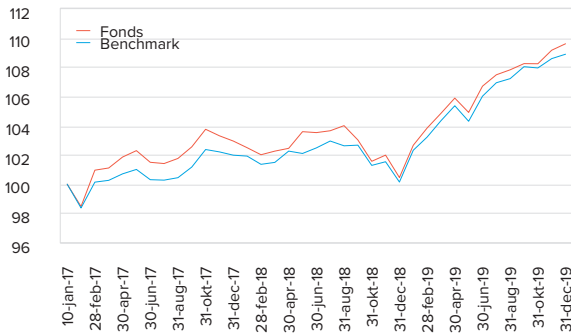
² Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan drie jaar. Er is geen historie beschikbaar.

Het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief behaalde in 2019 op basis van de beurskoers een rendement van 9,59% (2018: -2,71%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 0,60 per aandeel (over 2017: EUR nihil). De samengestelde benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 8,72% (2018: -1,80%). De benchmark is als volgt samengesteld:

Gewicht	Benchmark
56%	Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds
19%	12-maands EURIBOR + 2% ¹
19%	Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds
3%	Benchmark ASN Milieu & Waterfonds
3%	Benchmark ASN Small & Midcapfonds

¹ Voor de ASN Microkredietpool is géén geschikte benchmark in de markt. Als alternatief hanteren we deze benchmark voor de Mixfondsen.

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief behaalde in 2019 een positief rendement. Bovendien presteerde het fonds beter dan de benchmark. Dit werd veroorzaakt doordat de aandelen koersen in het algemeen stegen en die van de ASN Small & Midcappool en de ASN Milieupool in het bijzonder. Dit compenseerde de beleggingen in de ASN Obligatiepool en de ASN Microkredietpool die beide achterbleven bij de benchmark, maar wel positief rendeerden.

Kerncijfers ASN Duurzaam Mixfonds Defensief

Het fondsvermogen van ASN Duurzaam Mixfonds Defensief nam in 2019 met € 4,4 miljoen toe tot € 83,4 miljoen. De groei van het fonds is toe te schrijven aan de stijging van de koers van het fonds. De koers van het fonds steeg van € 50,64 per ultimo 2018 naar € 54,87 aan het einde van 2019.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	54,87
Koers 31 december 2018	50,64
Hoogste koers in 12 maanden	55,07
Laagste koers in 12 maanden	50,58
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	54,82
Dividend over het boekjaar 2018	0,60

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsomvang

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	83.391	78.986
Aantal uitstaande aandelen	1.521.275	1.553.915

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De ASN Beleggingsfondsen dragen met hun beleggingsbeleid bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) die de Verenigde Naties hebben geformuleerd. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's. Via de beleggingen draagt ook het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief bij aan deze SDG's. U vindt meer informatie over de SDG's in het verslag van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. Deze verslagen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief. In het hoofdstuk Risicobeheer ziet u in welke pools het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief belegt en voor welk percentage.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Mixfonds Defensief ^{1,2}	Verschil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	-6,2%	2.714	2.893
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	24,9%	-985	-789
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	-17,8%	1.729	2.104
Relatieve netto-uitstoot	-22,0%	25,8	33,1

1 De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

2 Er bestond in 2019 nog geen methodiek waarmee we de CO₂-uitstoot van het ASN-Novib Microkredietfonds konden berekenen. In de berekeningen nemen we alleen de entiteiten mee waarover een CO₂-uitstoot berekend kan worden.

Risicobeheer

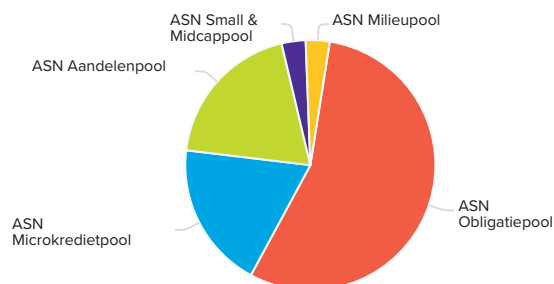
Beleggen in het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief brengt risico's met zich mee. De informatie over het risicobeheer van de beleggingen staan in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief.

De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en normaliter berekend op basis van de beschikbare maandrendementen over drie jaar. Het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief bestaat nog geen drie jaar. De standaarddeviatie is daarom berekend sinds oprichting van het fonds, 10 januari 2017. Per 31 december 2019 was de standaarddeviatie 3,52% (ultimo 2018 2,94%).

Samenstelling beleggingsportefeuille

	31-12-2019
ASN Obligatiepool	55,4%
ASN Microkredietpool	19,0%
ASN Aandelenpool	19,4%
ASN Small & Midcappool	3,1%
ASN Milieupool	3,1%

Samenstelling beleggingsportefeuille

2.8 ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal belegt via de ASN Obligatiepool in euro-staatsobligaties, sociale en groene obligaties, via de ASN Microkredietpool in leningen aan en aandelen in microfinancieringsinstellingen, via de ASN Aandelenpool in wereldwijde aandelen, via de ASN Milieupool in aandelen in de milieu- en watersector en via de ASN Small & Midcappool in aandelen van kleinere Europese bedrijven. Alle beleggingen voldoen aan de duurzame beleggingscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

De belangrijkste wijziging in het fonds over 2019 is dat er twee nieuwe beleggingscategorieën zijn toegevoegd. Per 1 april 2019 belegt het fonds via de ASN Microkredietpool in leningen aan en aandelen in microfinancieringsinstellingen, en via de ASN Small & Midcappool in aandelen in kleinere Europese bedrijven. Doel hiervan is de rentegevoeligheid van het fonds te verminderen en de spreiding van de beleggingen te vergroten. De omzetting van de portefeuille is per 1 juli 2019 afgerond. De fondskosten zijn per 1 juli aangepast naar 0,90%.

Beleggingsbeleid en Portefeuillebeheer

Het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal heeft een portefeuillevverdeling van 55% defensieve beleggingen (ASN Obligatiepool en ASN Microkredietpool) en 45% offensieve beleggingen (ASN Aandelenpool, ASN Milieupool en ASN Small & Midcappool), met bandbreedtes van plus of min 5%. De portefeuille van het fonds wordt maandelijks teruggebracht naar de strategische verdeling. Het fonds is de gehele periode binnen de bandbreedtes van deze verdeling gebleven. In 2019 zijn de twee nieuwe beleggingscategorieën toegevoegd aan het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal. Hiermee is de allocatie van het fonds gewijzigd. Daarnaast zijn er geen wijzigingen geweest in het beleggingsbeleid.

Meer informatie over onderliggende beleggingen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal.

Rendement

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	15,84%	13,89%
2018	-4,89%	-3,26%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar) ²	4,92%	4,58%
Gemiddeld per jaar sinds start (10-01-2017)	7,37%	7,74%

¹ Samengestelde benchmark tot 1 april 2019: 55% Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds 35% Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds 10% Benchmark ASN Milieu & Waterfonds Per 1 april 2019 is de benchmark als volgt samengesteld: 41% Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds 33% Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds 14% 12-maands EURIBOR + 2% 6% Benchmark ASN Milieu & Waterfonds 6% Benchmark ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

² Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan drie jaar. Er is geen historie beschikbaar.

Het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal behaalde over 2019 op basis van de beurskoers een rendement van 15,84% (2018: -4,89%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 0,60 per aandeel (over 2017: EUR nihil). De samengestelde benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 13,89% (2018: -3,26%).

De benchmark had tot 1 april 2019 de volgende samenstelling:

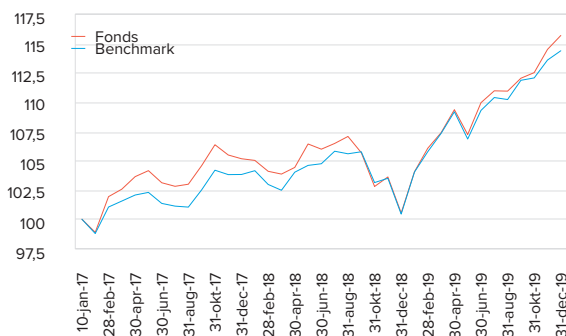
Gewicht	Benchmark
55%	Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds
35%	Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds
10%	Benchmark ASN Milieu & Waterfonds

Per 1 april 2019 is de benchmark als volgt samengesteld:

Gewicht	Benchmark
41%	Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds
33%	Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds
14%	12-maands EURIBOR + 2% ¹
6%	Benchmark ASN Milieu & Waterfonds
6%	Benchmark ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

¹ Voor de ASN Microkredietpool is géén geschikte benchmark in de markt.
Als alternatief hanteren we deze benchmark voor de Mixfondsen.

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal behaalde in 2019 een positief rendement. Bovendien presteerde het fonds beter dan de benchmark. Dit werd veroorzaakt doordat de aandelen koersen in het algemeen stegen en die van de ASN Small & Midcappool en de ASN Milieupool in het bijzonder. Dit compenseerde de beleggingen in de ASN Obligatiepool en de ASN Microkredietpool die beide achterbleven bij de benchmark, maar wel positief rendeerden.

Kerncijfers ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal

Het fondsvermogen van ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal nam in 2019 met € 8,0 miljoen toe tot € 396,8 miljoen. De groei van het fonds is toe te schrijven aan de stijging van de koers van het fonds. De koers van het fonds steeg van € 50,42 per ultimo 2018 naar € 57,76 aan het einde van 2019.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	57,76
Koers 31 december 2018	50,42
Hoogste koers in 12 maanden	58,04
Laagste koers in 12 maanden	50,27
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	57,66
Dividend over het boekjaar 2018	0,60

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsomvang

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	396.778	388.826
Aantal uitstaande aandelen	6.881.239	7.676.375

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u op welke wijze ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De ASN Beleggingsfondsen dragen met hun beleggingsbeleid bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) die de Verenigde Naties hebben geformuleerd. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's uit. Via de beleggingen draagt ook ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal bij aan deze SDG's. U vindt meer informatie over de SDG's in het verslag van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds en ASN Milieu & Waterfondsen. Deze verslagen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal. In het hoofdstuk Risicobeheer ziet u in welke pools ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal belegt en voor welk percentage.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal ^{1,2}	Verskil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	-20,7%	21.548	27.163
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	-11,6%	-3.411	-3.860
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	-22,2%	18.137	23.303
Relatieve netto uitstoot	-10,6%	53,8	60,2

1 De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

2 Er bestond in 2019 nog geen methodiek waarmee we de CO₂-uitstoot van het ASN-Novib Microkredietfonds konden berekenen. In de berekeningen nemen we alleen de entiteiten mee waarover een CO₂-uitstoot berekend kan worden.

Risicobeheer

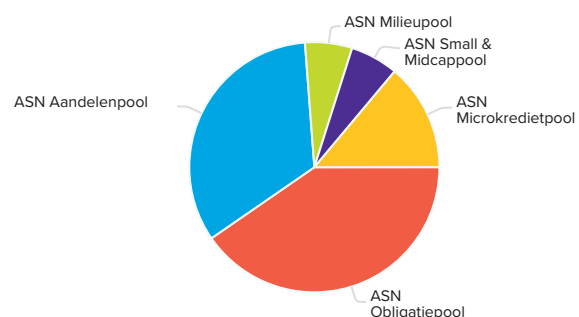
Beleggen in het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal brengt risico's met zich mee. De informatie over het risicobeheer van de beleggingen staan in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds en ASN Milieu & Waterfondsen. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal.

De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en normaliter berekend op basis van de beschikbare maandrendementen over drie jaar. Het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal bestaat nog geen drie jaar. De standaarddeviatie is daarom berekend sinds oprichting van het fonds, 10 januari 2017. Per 31 december 2019 was de standaarddeviatie 5,89% (per ultimo 2018: 4,61%).

Samenstelling beleggingsportefeuille

	31-12-2019
ASN Obligatiepool	40,4%
ASN Aandelenpool	33,4%
ASN Milieupool	6,1%
ASN Small & Midcappool	6,2%
ASN Microkredietpool	13,9%

Samenstelling beleggingsportefeuille

2.9 ASN Duurzaam Mixfonds Offensief

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief belegt via de ASN Aandelenpool wereldwijd in aandelen, via de ASN Obligatiepool in euro-staatsobligaties en in sociale en groene obligaties, via de ASN Milieupool in aandelen in de milieu- en watersector en via de ASN Small & Midcappool in aandelen in kleinere Europese bedrijven. Alle beleggingen voldoen aan de duurzame beleggingscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

De belangrijkste wijziging in het fonds over 2019 is dat er één nieuwe beleggingscategorie is toegevoegd. Per 1 augustus 2019 belegt het fonds via de ASN Microkredietpool in leningen aan en aandelen in microfinancieringsinstellingen. Doel hiervan is de rentegevoeligheid van het fonds te verminderen en de spreiding van de beleggingen te vergroten. De omzetting van de portefeuille is per 1 augustus 2019 afgerond. De fondskosten zijn per 1 augustus aangepast naar 0,90%.

Beleggingsbeleid en portefeuillebeheer

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief heeft een portefeuillevverdeling van 30% defensieve beleggingen (ASN Obligatiepool en ASN Microkredietpool) en 70% offensieve beleggingen (ASN Aandelenpool, ASN Milieupool en ASN Small & Midcappool), met bandbreedtes van plus of min 5%. De portefeuille van het fonds wordt maandelijks teruggebracht naar de strategische verdeling. Het fonds is de gehele periode binnen de bandbreedtes van deze verdeling gebleven. In 2019 is één nieuwe beleggingscategorie toegevoegd aan het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief. Hiermee is de allocatie van het fonds gewijzigd. Daarnaast zijn er geen wijzigingen geweest in het beleggingsbeleid.

Meer informatie over onderliggende beleggingen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief.

Rendement

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	23,85%	20,51%
2018	-8,17%	-5,81%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar) ²	7,27%	6,58%
Gemiddeld per jaar sinds start (10-01-2017)	9,89%	9,93%

1 Samengestelde benchmark: 33,15% MSCI Europe Index Net EUR, 12,75% MSCI USA Index Net EUR, 5,1% MSCI Japan Index Net EUR en 30% iBoxx € Sovereign Index (TR)> 1 jaar (vanaf 1 maart 2017: iBoxx € Sovereign Index TR te wijzigen naar iBoxx € Eurozone 1-10 Index TR) en 14% MSCI World Small & Mid Cap Index Net EUR en 5% MSCI Europe Small Cap Total Return Index (Verenigd Koninkrijk voor 50% gewogen)

2 Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan drie jaar. Er is geen historie beschikbaar.

Het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief behaalde over 2019 op basis van de beurskoers een rendement van 23,85% (2018: -8,17%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 0,55 per aandeel (over 2017: EUR nihil). De samengestelde benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 20,51% (2018: -5,81%).

De benchmark had tot 1 augustus 2019 de volgende samenstelling:

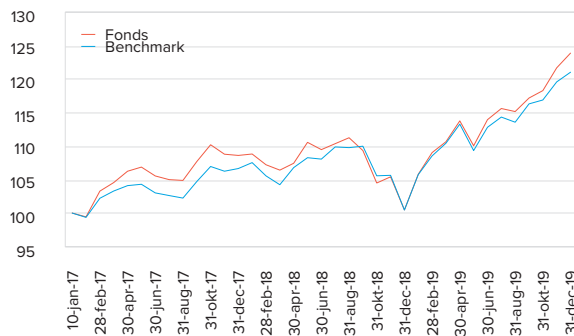
Gewicht	Benchmark
51%	Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds
30%	Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds
14%	Benchmark ASN Milieu & Waterfonds
5%	Benchmark ASN Small & Midcapfonds

Per 1 augustus 2019 is de benchmark als volgt samengesteld:

Gewicht	Benchmark
52%	Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds
22%	Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds
9%	Benchmark ASN Milieu & Waterfonds
9%	Benchmark ASN Small & Midcapfonds
8%	12-maands EURIBOR + 2% ¹

¹ Voor de ASN Microkredietpool is géén geschikte benchmark in de markt.
Als alternatief hanteren we deze benchmark voor de Mixfondsen.

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief behaalde in 2019 een positief rendement. Bovendien presteerde het fonds beter dan de benchmark. Dit werd veroorzaakt doordat de aandelen koersen in het algemeen stegen en die van de ASN Small & Midcappool en de ASN Milieupool in het bijzonder.

Kerncijfers ASN Duurzaam Mixfonds Offensief

Het fondsvermogen van ASN Duurzaam Mixfonds Offensief nam in 2019 met € 21,8 miljoen toe tot € 177,4 miljoen. De groei van het fonds is toe te schrijven aan de stijging van de koers van het fonds. De koers van het fonds steeg van € 50,35 per ultimo 2018 naar € 61,74 aan het einde van 2019.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	61,74
Koers 31 december 2018	50,35
Hoogste koers in 12 maanden	62,03
Laagste koers in 12 maanden	49,88
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	61,61
Dividend over het boekjaar 2018	0,55

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsomvang

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	177.407	155.596
Aantal uitstaande aandelen	2.879.415	3.084.400

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De ASN Beleggingsfondsen dragen met hun beleggingsbeleid bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) die de Verenigde Naties hebben geformuleerd. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de

SDG's. Via de beleggingen draagt ook het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief bij aan deze SDG's. U vindt meer informatie over de SDG's in het verslag van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds en ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. Deze verslagen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief. In het hoofdstuk Risicobeheer ziet u in welke pools het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief belegt en voor welk percentage.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Mixfonds Offensief ^{1,2}	Verschil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	-8,5%	14.181	15.500
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	-5,2%	-812	-857
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	-8,7%	13.369	14.643
Relatieve netto-uitstoot	-12,1%	83,3	94,8

1 De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

2 Er bestond in 2019 nog geen methodiek waarmee we de CO₂-uitstoot van het ASN-Novib Microkredietfonds konden berekenen. In de berekeningen nemen we alleen de entiteiten mee waarover een CO₂-uitstoot berekend kan worden.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief brengt risico's met zich mee. De informatie over het risicobeheer van de beleggingen staat in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief.

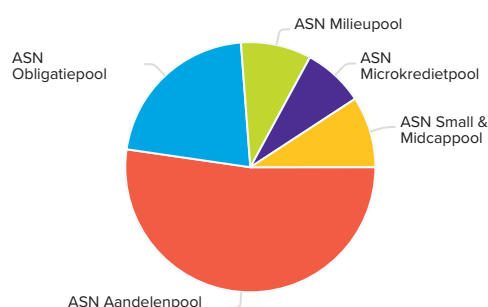
De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en normaliter berekend op basis van de beschikbare maandrendementen over drie jaar. Het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief bestaat nog geen drie jaar. De standaarddeviatie is daarom berekend sinds oprichting van het fonds, 10 januari 2017. Per 31 december 2019 was de standaarddeviatie 8,95% (ultimo 2018: 6,91%).

Samenstelling beleggingsportefeuille

31-12-2019

ASN Aandelenpool	52,3%
ASN Obligatiepool	21,5%
ASN Milieupool	9,1%
ASN Microkredietpool	7,9%
ASN Small & Midcappool	9,2%

Samenstelling beleggingsportefeuille

2.10 ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief

Fondsprofiel

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief belegt via de ASN Aandelenpool wereldwijd in aandelen, via de ASN Milieupool in aandelen in de milieu- en watersector, via de ASN Obligatiepool in euro-staatsobligaties, sociale en groene obligaties, en via de ASN Small & Midcappool in aandelen in kleinere Europese bedrijven. Alle beleggingen voldoen aan de duurzame beleggingscriteria van ABB. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

De belangrijkste wijziging in het fonds over 2019 is dat er één nieuwe beleggingscategorie is toegevoegd. Per 1 september 2019 belegt het fonds via de ASN Microkredietpool in leningen aan en aandelen in microfinancieringsinstellingen. Doel hiervan is de rentegevoeligheid van het fonds te verminderen en de spreiding van de beleggingen te vergroten. De omzetting van de portefeuille is per 1 september 2019 afgerond.

Beleggingsbeleid en Portefeuillebeheer

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief heeft een portefeuillevverdeling van 10% defensieve beleggingen (ASN Obligatiepool en ASN Microkredietpool) en 90% offensieve beleggingen (ASN Aandelenpool, ASN Milieupool en ASN Small & Midcappool), met bandbreedtes van plus of min 5%. De portefeuille van het fonds wordt maandelijks teruggebracht naar de strategische verdeling. Het fonds is de gehele periode binnen de bandbreedtes van deze verdeling gebleven. In 2019 is er één nieuwe beleggingscategorie toegevoegd aan het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief. Hiermee is de allocatie van het fonds gewijzigd. Daarnaast zijn er geen wijzigingen geweest in het beleggingsbeleid.

Meer informatie over onderliggende beleggingen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief.

Rendement

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	30,95%	25,73%
2018	-10,46%	-7,57%
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar) ²	9,18%	8,05%
Gemiddeld per jaar sinds start (10-01-2017)	11,88%	11,52%

¹ Samengestelde benchmark: 43,55% MSCI Europe Index Net EUR, 16,75% MSCI USA Index Net EUR, 6,7% MSCI Japan Index Net EUR en 10% iBoxx € Sovereign Index (TR) > 1 jaar (vanaf 1 maart 2017: iBoxx € Sovereign Index TR te wijzigen naar iBoxx € Eurozone 1-10 Index TR) en 18% MSCI World Small & Mid Cap Index Net EUR en 5% MSCI Europe Small Cap Total Return Index (Verenigd Koninkrijk voor 50% gewogen)

² Dit fonds is opgericht op 10 januari 2017. Het rendement is daarom berekend over minder dan drie jaar. Er is geen historie beschikbaar.

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief behaalde over 2019 op basis van de beurskoers een rendement van 30,95% (2018: -10,46%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 0,70 per aandeel (over 2017: EUR nihil). De samengestelde benchmark behaalde in dezelfde periode een rendement van 25,73% (2018: -7,57%).

De benchmark had tot 1 september 2019 de volgende samenstelling:

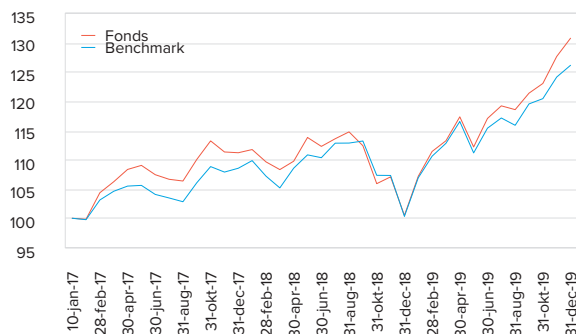
Gewicht	Benchmark
67%	Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds
18%	Benchmark ASN Milieu & Waterfonds
10%	Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds
5%	Benchmark ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Per 1 september 2019 is de benchmark als volgt samengesteld:

Gewicht	Benchmark
68%	Benchmark ASN Duurzaam Aandelenfonds
11%	Benchmark ASN Milieu & Waterfonds
11%	Benchmark ASN Duurzaam Small & Midcapfonds
7%	Benchmark ASN Duurzaam Obligatiefonds
3%	12-maands EURIBOR + 2% ¹

¹ Voor de ASN Microkredietpool is géén geschikte benchmark in de markt.
Als alternatief hanteren we deze benchmark voor de Mixfondsen.

Geïndexeerd rendement ten opzichte van de benchmark

Rendementsbijdragen

Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief behaalde in 2019 een positief rendement. Bovendien presteerde het fonds beter dan de benchmark. Dit werd veroorzaakt doordat de aandelen koersen in het algemeen stegen en die van de ASN Small & Midcappool en de ASN Milieupool in het bijzonder.

Kerncijfers ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief

Het fondsvermogen van ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief nam in 2019 met € 35,5 miljoen toe tot € 304,2 miljoen. De groei van het fonds is toe te schrijven aan de stijging van de koers van het fonds. De koers van het fonds steeg van € 49,92 per ultimo 2018 naar € 64,56 aan het einde van 2019.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	64,56
Koers 31 december 2018	49,92
Hoogste koers in 12 maanden	65,30
Laagste koers in 12 maanden	49,56
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	64,63
Dividend over het boekjaar 2018	0,70

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsomvang

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	304.224	268.668
Aantal uitstaande aandelen	4.707.101	5.342.613

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De ASN Beleggingsfondsen dragen met hun beleggingsbeleid bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) die de Verenigde Naties hebben geformuleerd. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's uit. Via de beleggingen draagt ook het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief bij aan deze SDG's. U vindt meer informatie over de SDG's in het verslag van het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds en ASN Duurzaam Small & Midcapfonds. Deze verslagen vindt u in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief. In het hoofdstuk Risicobeheer ziet u in welke pools het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief belegt en voor welk percentage.

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moeten de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

CO ₂ -uitstoot ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief ^{1,2}	Verschil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	-10,5%	30.376	33.932
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	-15,4	-423	-500
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	-10,4%	29.953	33.432
Relatieve netto-uitstoot	-17,6%	103,5	126

1 De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

2 Er bestond in 2019 nog geen methodiek waarmee we de CO₂-uitstoot van het ASN-Novib Microkredietfonds konden berekenen. In de berekeningen nemen we alleen de entiteiten mee waarover een CO₂-uitstoot berekend kan worden.

Risicobeheer

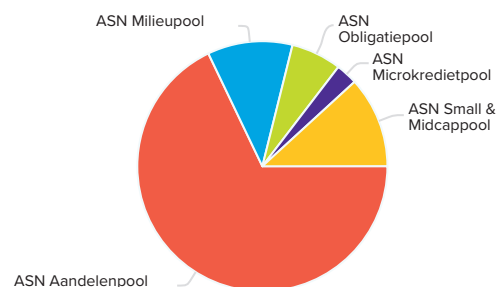
Beleggen in het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief brengt risico's met zich mee. De informatie over het risicobeheer van de beleggingen staat in paragraaf 2.1, paragraaf 2.2, paragraaf 2.4, paragraaf 2.5 en paragraaf 2.12 over respectievelijk het ASN Duurzaam Aandelenfonds, ASN Duurzaam Obligatiefonds, ASN Milieu & Waterfonds, ASN Duurzaam Small & Midcapfonds en ASN-Novib Microkredietfonds. De beleggingen in deze fondsen komen overeen met de beleggingen in het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief.

De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en normaliter berekend op basis van de beschikbare maandrendementen over drie jaar. Het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief bestaat nog geen drie jaar. De standaarddeviatie is daarom berekend sinds oprichting van het fonds, 10 januari 2017. Per 31 december 2019 was de standaarddeviatie 11,43% (ultimo 2018: 8,81%).

Samenstelling beleggingsportefeuille

	31-12-2019
ASN Aandelenpool	67,9%
ASN Milieupool	11,0%
ASN Obligatiepool	6,5%
ASN Microkredietpool	2,8%
ASN Small & Midcappool	11,8%

Samenstelling beleggingsportefeuille

2.11 ASN Groenprojectenfonds

Fondsprofiel

Het ASN Groenprojectenfonds belegt via de ASN Groenprojectenpool voornamelijk in onderhandse leningen voor door de overheid erkende groenprojecten die duurzame ontwikkeling bevorderen. Minstens 70% van het fondsvermogen is belegd in groenprojecten zoals bedoeld in de Regeling groenprojecten 2016 en de Regeling groenprojecten buitenland 2002. De financiële doelstelling van het ASN Groenprojectenfonds is inkomstengroei. Het behalen van financieel rendement is echter niet de primaire doelstelling van het ASN Groenprojectenfonds. Primaire doelstelling is het creëren van positieve maatschappelijke impact. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van het fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

Door de grote instroom moest het fonds op 16 oktober 2019 tijdelijk sluiten voor uitgifte van nieuwe aandelen; de vereiste norm van 70% kwam te zeer onder druk te staan omdat al die nieuwe liquiditeiten niet in lijn met de nieuwe instroom in nieuwe groene beleggingen kunnen worden geïnvesteerd.

Portefeuillebeheer

Voor het portefeuillebeheer over leningen in Nederland laat ABB zich adviseren door ASN Duurzame Financieringen. ASN Groenprojectenpool mag bij het uitvoeren van het beleggingsbeleid maximaal 10% van het fondsvermogen beleggen in leningen ten behoeve van groene projecten buiten Nederland, in de zogenoemde opkomende markten. FMO Investment Management B.V. is projectadviseur voor deze leningen.

ASN Groenprojectenpool heeft in de verslagperiode nieuwe leningen verstrekt aan projecten voor een totaalbedrag van € 106,3 miljoen. Het grootste deel van de leningen werd verstrekt in Nederland. Ook buiten Nederland verstrekte de pool in 2019 nieuwe leningen aan projecten in opkomende markten. De pool mag maximaal 10% van totaal fondsvermogen beleggen buiten Nederland. In 2019 werd een financiering voor een zonnepark in Jordanië toegevoegd evenals een financiering voor een zonnepark in Pakistan. Er zijn verschillende nieuwe transacties in beeld die waarschijnlijk in 2020 aan de portefeuille kunnen worden toegevoegd. Het fonds verwacht in 2020 minimaal drie tot vier nieuwe projecten in opkomende landen te committeren. Daarmee neemt ook de diversificatie naar regio's en technologieën verder toe.

Het totaalbedrag aan aflossingen over 2019 bedroeg € 41,1 miljoen. Ultimo 2019 was de marktwaarde van de totale portefeuille € 396,9 miljoen.

Markontwikkelingen in 2019

De belangstelling voor de duurzame sector is in 2019 in Nederland merkbaar opgelopen: het draagvlak samenleving voor duurzaamheid neemt toe en de urgentie om maatregelen te nemen tegen klimaatverandering groeit. Dat biedt kansen voor het ASN Groenprojectenfonds om meer groene financieringen te kunnen verstrekken en positieve maatschappelijke impact te creëren, wat de primaire doelstelling van het fonds is. Door de macro-economische ontwikkelingen in 2019 is het echter wel uitdagend voor het fonds om voldoende rendabele financieringen te verstrekken.

De dalende renteontwikkeling in 2019 op de Nederlandse kapitaalmarkt heeft een negatieve invloed op het rendement van het fonds. De marge tussen het ophalen van inleg door particulieren en het in de markt uitzetten van die middelen in groene financieringen met rentekorting neemt steeds verder af waardoor het uitdagend wordt om een positief financieel rendement te behalen op die financieringen. Vanwege de lage rente is er meer kapitaal beschikbaar voor financieringen. Meer partijen betreden de markt van groene financieringen waaronder ook partijen die traditioneel niet in deze sector actief waren. Hierdoor neemt de concurrentie toe.

In de Nederlandse markt hebben we in 2019 een groeiende vraag naar financieringen voor zonne-energie-projecten ervaren, zowel op daken als op land. De gemiddelde omvang van de transacties wordt groter en de markt professionaliseert wat gepaard gaat met bijbehorende prijsdruk. Ook zien we een beweging van bedrijven die samenvoeging van projecten faciliteren. Daarnaast neemt het aantal aanbieders van financieringen in de groensectoren in de Nederlandse markt toe wat marges nog verder onder druk zet. De combinatie met de lage rentestand (in absolute zin) in Nederland in 2019 maakt het een uitdagend speelveld.

Met name in de windenergiesector zien we inmiddels in toenemende mate projectvoorstellen die zodanig robuust zijn dat een Groenverklaring uit hoofde van de Groenregeling niet meer wordt afgegeven of slechts voor een zeer beperkt deel van de kosten. Dit maakt het uitdagend wind-projecten op een rendabele manier door het Groenprojectenfonds te financieren.

De markt voor Warmte-Koude-Opslag (WKO - techniek om gebouwen en woningen te verwarmen en te koelen) zien we langzaam maar gestaag groeien. Ook hier is een professionaliseringsslag zichtbaar evenals samenvoegen van projecten. De markt wordt volwassener wat leidt tot druk op de vergoeding die we kunnen vragen voor onze financieringen.

In opkomende markten zijn het vooral de lange doorlooptijden van de projectfinancieringen in hoog risicolanden die het uitdagend maken om de beoogde productie volumes te realiseren. Het hogere risicoprofiel van de investeringen maakt wel een hoger rendement mogelijk wat de gepleegde inspanningen rechtvaardigt. Daarnaast levert de betrokkenheid van buitenlandse investeerders in de opkomende landen een duidelijk sociaal rendement op en draagt het bij aan de ontwikkeling van de sociale en financiële infrastructuur in die landen.

Het fonds zoekt altijd naar mogelijkheden om binnen het huidige risicoprofiel meer innovatieve projecten op een winstgevende manier te financieren. Voor 2020 verwacht het fonds een uitbreiding van samenwerkingen met uitbestedingspartijen en andere projectadviseurs om samen meer te kunnen realiseren.

Vooruitzichten

De aantallen subsidies die worden aangevraagd in het kader van de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE), geven een indicatie over de vraag naar groene financiering van zon- en windprojecten. Uit de SDE-subsidies die in 2019 zijn aangevraagd blijkt dat die vraag groot blijft. Vanaf 2020 zal de SDE-subsidie met name voor CO₂-reductie projecten worden gebruikt en minder voor productie van Duurzame Energie.

Voor elke SDE-ronde in 2019, in het voorjaar en het najaar, was maximaal € 5 miljard aan subsidies beschikbaar gesteld. In de voorjaarsronde is een bedrag van € 3,9 miljard toegekend. Ook in 2020 zijn twee nieuwe rondes gepland. Voor de eerste ronde is € 5 miljard beschikbaar gesteld. Na de voorjaarsronde van 2020 wordt de regeling verbreed onder de noemer Stimuleringsregeling Duurzame Energietransitie (SDE++). De regeling SDE++ gaat de uitrol van duurzame energie en CO₂-reducerende technieken stimuleren door de onrendabele top van deze technieken te vergoeden. Dit gebeurt door middel van een exploitatiesubsidie.

In de 2019 najaarsronde waren 14 aanvragen ingediend voor projecten met aardwarmtetechnieken. De verwachting is dat deze categorie zal groeien omdat aardgas gaat verdwijnen uit de bebouwde omgeving, en omdat er nieuwe mogelijkheden ontstaan in geothermie en warmtenetten. De voortdurende negatieve effecten van de stikstofcrisis drukt de economische groei in Nederland. Door de onzekerheid over de milieumaatregelen die genomen moeten worden krijgen de investeringen in de duurzame sectoren een tik. Het is de verwachting dat de bouwproductie krimpt in 2020.

De focus van het ASN Groenprojectenfonds ligt in Nederland onverminderd op windenergie, zonne-energie en decentrale energievoorzieningen. We houden er rekening mee dat de prijsconcurrentie ook in 2020 voortduurt. Daarbij gaat het niet alleen om concurrentie van groene fondsen, maar ook van organisaties van Europese en nationale entiteiten die willen bijdragen aan de verdere uitbreiding van hernieuwbare energieprojecten in Nederland. ABB streeft ernaar om te komen tot een gebalanceerd samengestelde portefeuille met daarin enerzijds een kleinere projectfinancieringen die vanwege het hogere risicoprofiel een hoger rendement opleveren en in hoge mate bijdragen aan het groenpercentage van het fonds. En anderzijds grotere, groen kwalificerende projectfinancieringen die scherp zijn geprijsd maar vanwege het volume een goede aanvulling zijn voor de portefeuille. Daarnaast is de verwachting dat op de langere termijn de samenwerking met nieuwe projectadviseurs interessante groene investeringsmogelijkheden toe zal voegen aan de portefeuille in andere sectoren dan zon, wind en decentrale energievoorziening.

In 2019 is het eindrapport van de beleidsevaluatie Regeling Groenprojecten 2010-2017 opgeleverd. Er zijn geen majeure wijzigingen voorgesteld. Wel zullen criteria worden aangepast aan ontwikkelingen in de markt. Projectcategorieën worden gewijzigd om duurzame innovatie waar de Regeling voor is bedoeld zo goed mogelijk te borgen en aan te sluiten bij de actuele en meest urgente milieuproblemen. In 2021 wordt het bouwbesluit herzien wat vooral voor de sector duurzaam bouwen tot een versoering van de Groenregeling zal leiden. Toevoegen van nieuwe categorieën in andere sectoren binnen de Groenregeling geschiedt alleen op basis van uitruil: dan zullen er andere bestaande categorieën worden opgeheven. Op termijn kan dit ertoe leiden dat beleggingsmogelijkheden rond zonne- en windenergie niet meer kwalificeren onder de Groenregeling. Vandaar dat ABB nu al voorsorteert op het verkennen van nieuwe beleggingsmogelijkheden.

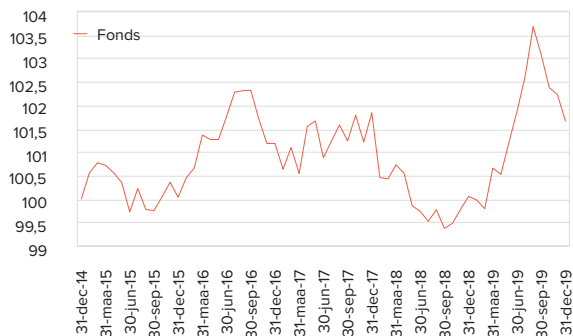
Rendement

Het ASN Groenprojectenfonds behaalde in 2019 op basis van de beurskoers een rendement van 1,46% (2018: -1,80%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 0,10 per aandeel (over 2017: € 0,10). Het rendement is berekend op basis van de beurskoersen per 31-12-2018 en 31-12-2019. Het rendement over 2019 op basis van de Intrinsieke Waarde van het fonds bedroeg 1,61% (2018: -1,75%).

Sinds 15 juni 2017 is het ASN Groenprojectenfonds ondergebracht in de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V. De volgende grafiek toont het geïndexeerde rendementsverloop van het fonds. Daarbij worden de rendementen voor en na de herstructurering tezamen in één grafieklijn getoond.

Het rendement van het ASN Groenprojectenfonds wordt niet met een benchmark vergeleken. In Nederland ontbreekt een index die zou kunnen dienen als benchmark voor groenfondsen.

Geïndexeerd rendement vanaf oprichting fonds

Rendementsbijdragen

Elementen die bijdroegen aan het rendement in 2019 (bij benadering)

Procent, op basis van de koers van het fonds

Rente leningen	2,1
Waardeveranderingen van de beleggingsportefeuille	0,5
Rendement op liquiditeitspositie (liquide middelen)	0,0
Fondskosten	-1,0
Totaal	1,6

Rente leningen

De rente-inkomsten vormen de basis van het rendement van het ASN Groenprojectenfonds. De ontwikkeling van de rente op de Nederlandse kapitaalmarkt is een macro-economische ontwikkeling die invloed heeft op het fonds. De opbrengst uit leningen waarin het ASN Groenprojectenfonds belegt, bestaat uit de kapitaalmarktrente voor de rentevastperiode en een opslag voor het kredietrisico. De kapitaalmarktrente in Nederland bevindt zich nog altijd op een historisch laag niveau. Ondanks dat is de bijdrage van de rente op leningen aan het rendement hoger dan in het voorgaand boekjaar. De rendementsbijdrage van de rente bedroeg in 2019 2,1% (2018: 1,67). Deze stijging is vooral te danken aan het feit dat in 2019 gemiddeld een groter deel van het fondsvermogen werd belegd in leningen en er gemiddeld minder liquide middelen werden aangehouden.

De totale rente-inkomsten van leningen op basis van ontvangen en aangegroeide rente bedroegen € 8,3 miljoen. De rente-inkomsten waren in 2019 € 0,8 miljoen hoger dan in 2018 (€ 7,5 miljoen). De gemiddelde couponrente op de leningen nam in 2019 met 0,37% af van 2,39% ultimo 2018 tot 2,02% ultimo 2019.

Waardeveranderingen van de beleggingsportefeuille

Waardeveranderingen kunnen ontstaan door renteontwikkelingen, ontwikkelingen in de kredietkwaliteit van de onderhandse leningen waarin de pool belegt, door aanpassingen van de fiscale spread en, indien van toepassing, door valutakoersontwikkelingen. Een beperkt gedeelte van de portefeuille mag in vreemde valuta's worden belegd; hiervan is gedurende de verslagperiode in beperkte mate gebruik gemaakt voor het verstrekken van USD-leningen aan duurzame energieprojecten in opkomende markten. Het fonds dekt de hoofdsom van de lening niet af met valutatermijncontracten. De totale waarde van de uitstaande financieringen in opkomende markten bedraagt eind 2019 2,5% van het fondsvermogen.

Als de kapitaalmarktrente stijgt ten opzichte van de (vaste) couponrente van een lening, dan daalt de waarde (koers) van de lening, en andersom. Hoe langer de gemiddelde resterende looptijd van een lening is, des te meer effect een verandering van de rente heeft op de waarde van de lening. De daling van de kapitaalmarkt in 2019 had een positief effect op de koers van het ASN Groenprojectenfonds. De waardeveranderingen van de beleggingsportefeuille droegen voor 0,5% positief bij aan het rendement van het fonds. De rentegevoeligheid van de portefeuille nam in 2019 af van 4,3 naar 3,5 jaar.

Aanpassing fiscale spread

In de eerste helft van 2019 zijn de nieuwe belastingtarieven opgenomen in de waardering. Deze leveren naar schatting voor de gemiddelde aandeelhouder minder belastingvoordeel op. De fiscale spread is verlaagd van 0,6% in 2018 naar 0,58% in 2019. Dit tarief wordt gebruikt als basis voor de vaststelling van de fiscale spread op de groene leningen van het fonds. De wijziging van de fiscale spread zorgde voor een geringe daling van de koers van ASN Groenprojectenfonds.

Wijzigingen kredietopslag

Bij het verstrekken van leningen wordt bovenop de risicovrije rente een kredietopslag toegepast. De hoogte van de kredietopslag is afhankelijk van de kredietwaardigheid van de leningnemer. De Waarderings- en Voorzieningencommissie van ABB monitort de kredietwaardigheid van leningnemers gedurende de looptijd van de leningen. Voor iedere lening vindt er minimaal jaarlijks een kredietrevisie plaats. Indien de kredietwaardigheid van de leningnemer verbetert of verslechtert, wijzigt ook de kredietopslag. Dit heeft effect op de koers van het ASN Groenprojectenfonds. Stijgingen van de kredietopslag leiden tot een koersdaling van het fonds en vice versa. In 2019 hebben wijzigingen in de kredietopslagen geen materiële impact gehad op de koers van het ASN Groenprojectenfonds.

Indien het kredietrisico van een lening significant toeneemt en te verwachten valt dat (een deel van) de lening en/of de verschuldigde rente niet meer wordt terugbetaald, zal de Waarderings- en voorzieningencommissie een voorziening voor de lening treffen. In het verslagjaar was de kwaliteit van de leningenportefeuille goed en was het niet nodig om voorzieningen op de leningenportefeuille te treffen.

Fondskosten

De fondskosten bedroegen in 2019 € 4,2 miljoen. Dit is op jaarbasis circa 1,0% van het fondsvermogen, in lijn met de fondskosten zoals gedefinieerd in het prospectus.

Kerncijfers ASN Groenprojectenfonds

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	1,46%	N.v.t.
2018	-1,80%	N.v.t.
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar) ²	0,16%	N.v.t.
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar) ²	0,33%	N.v.t.
Gemiddeld per jaar sinds start (15-11-1995) ²	2,58%	N.v.t.

1 Er wordt geen gebruik gemaakt van een benchmark.

2 Het gemiddeld rendement per jaar sinds de start van het fonds, de laatste drie en vijf jaar zijn berekend op basis van de intrinsieke waarde omdat het fonds geen beurskoers heeft vanaf de startdatum.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	26,37
Koers 31 december 2018	26,09
Hoogste koers in 12 maanden	26,99
Laagste koers in 12 maanden	25,95
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	26,41
Dividend over het boekjaar 2018	0,10

1 Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsomvang

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	463.080	409.250
Aantal uitstaande aandelen	17.531.688	15.683.050

Stand-by kredietfaciliteit

In 2019 heeft het fonds tijdelijk de beschikking gehad over een stand-by kredietfaciliteit ad € 60 miljoen bij ASN Bank. In het eerste kwartaal van 2019 leek het erop dat er onvoldoende liquide middelen beschikbaar zouden zijn om de investeringsmogelijkheden in Nederland die in de loop van 2019 aan de portefeuille zouden worden toegevoegd te kunnen financieren. Wetende dat er in 2020 een groot bedrag aan liquiditeiten via aflossingen in de portefeuille zou terugstromen, was de maximale looptijd van deze stand-by faciliteit twaalf maanden. Vanaf zomer 2019 vond er een grote

instroom in het fonds plaats waardoor het fonds onverwacht over een hoge mate van liquiditeiten beschikte die niet direct kunnen worden omgezet in groene investeringen. Daarnaast is de realisatie van de investeringsmogelijkheden in Nederland van begin 2019 onvoldoende gematerialiseerd. Derhalve is in oktober 2019 overeengekomen met ASN Bank om per direct de onbenutte stand-by kredietfaciliteit te beëindigen en is het fonds tijdelijk gesloten voor nieuwe uitgifte.

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN Groenprojectenfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDGs)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's uit. Hieronder leest u op welke SDG's het ASN Groenprojectenfonds vooral impact heeft.

SDG 7	Verzekert toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY
Target 7.2	Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix verhogen.	
Uitleg	Het fonds belegt voor 29,74 procent van de portefeuille in windenergie, 7,66 procent in zonne-energie en 7,61 in decentrale energievoorziening.	
SDG 11	Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam	11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES
Target 11.6	Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer.	
Uitleg	Het fonds belegt voor 33,54 procent van de portefeuille in duurzaam bouwen.	
SDG 13	Neem dringend actie om klimaatverandering en haar impact te bestrijden	13 CLIMATE ACTION
Target 13.2	Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in (nationale) beleidslijnen, strategieën en planning.	
Uitleg	Doordat het fonds belegt in duurzame energie, vermijdt het CO ₂ -uitstoot	

SDG 15	Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van ecosystemen, beheer bossen duurzaam, bestrijd woestijnvorming en landdegradatie en draai het terug en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe	
Target 15.5	Dringende en doortastende actie ondernemen om de aftakeling in te perken van natuurlijke leefgebieden, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en, tegen 2020, de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen.	
Uitleg	Het fonds belegt voor 16,7 procent van de portefeuille in natuurprojecten. Hierdoor vermijdt het verlies van biodiversiteit (PRé Sustainability, 2018).	

Duurzame selectie

In 2019 heeft de ASN Groenprojectenpool 47 nieuwe leningen in 20 projecten goedgekeurd, waarvan 18 projecten in Nederland en 2 in opkomende markten.

Hermelijn 15 St Zorgwoningfonds
ESCo Nedzink BV
Sun Invest 2 BV
Locus Duurzame Energie BV
ESCo Dutch Solar Power BV
ESCo Solar BV
ESCo Michel Oprey & Beisterveld BV
ESCo van Beek BV
ESCO RECYCLINGEN DONGEN B.V.
ESCo Hogenkamp Fokvarkens B.V.
Emmett Green Fund 1 BV
Esco Timmermans BV
Esco Kijlstra Bestrating BV
Zon Tripkouw BV
Renewable Energy Lease III BV
Zon Amstelwijck BV
WIJDEZORG, STICHTING
TN Solar BV
Gharo Solar (Private) Limited, Pakistan
Al Husainiyah Power Generation Company, Jordan

Klimaat

ABB heeft een klimaatdoelstelling: in 2030 moet het totaal van de investeringen van de ASN Beleggingsfondsen klimaatpositief zijn. U leest hierover meer in hoofdstuk 1.8. Om de voortgang van deze doelstelling te meten, berekenen we hoeveel CO₂ de beleggingen van de ASN Beleggingsfondsen uitstoten en vermijden.

CO ₂ -uitstoot ASN Groenprojectenfonds ¹	Verschil met 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2018
CO ₂ -uitstoot in tonnen	-16,5%	4.117	4.928
Vermeden CO ₂ -uitstoot in tonnen	42,7%	- 188.040	- 131.747
Netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	-45%	- 183.923	- 126.819
Relatieve netto uitstoot	-20,0%	- 464,5	-387,2

¹ De methodiek om de CO₂-impact van beleggingen en leningen te meten is voortdurend in ontwikkeling. De gebruikte data wordt regelmatig verbeterd. Daardoor is het mogelijk dat de berekende CO₂-impact in de toekomst wordt aangepast als er betere data beschikbaar is.

Bovenstaande tabel toont de absolute CO₂-uitstoot in tonnen en de relatieve netto CO₂-uitstoot. De relatieve netto CO₂-uitstoot wordt berekend door de netto CO₂- uitstoot te delen door de waarde van de beleggingen. Dit geeft een betere trend aan dan de uitstoot, want de relatieve uitstoot is gecorrigeerd voor groei van het fondsvermogen.

Ontwikkeling absolute CO₂-uitstoot in tonnen

De totale CO₂-uitstoot van het ASN Groenprojectenfonds nam in 2019 met 16,5% af. De vermeden CO₂-uitstoot nam met 42,7% toe. Daardoor is de klimaatimpact van het fonds per 31 december 2019 met 45,0% verbeterd vergeleken met ultimo 2018. De wijzigingen in de CO₂-uitstoot worden veroorzaakt door:

1. Veranderingen in de beleggingsportefeuille. Deze kunnen ontstaan wanneer er nieuwe leningen worden verstrekt of leningen (deels) worden afgelost.
2. Wijzigingen van de CO₂-data.
3. Omvang van het fonds

Veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille

De veranderingen in de samenstelling van de beleggingsportefeuille veroorzaakten een afname van de netto CO₂-uitstoot van bijna 80.000 ton door de financiering van nieuwe leningen. Aflossingen en gedeeltelijke aflossingen zorgen voor een toename van de vermeden CO₂-uitstoot van ruim 56.000 ton.

Wijzigingen van de CO₂ data

Niet van toepassing.

Ontwikkeling relatieve CO₂-uitstoot

De relatieve CO₂-uitstoot van het ASN Groenprojectenfonds is in 2019 verbeterd met 20,0%. De verbetering van de relatieve CO₂-uitstoot was lager dan de verbetering van de netto-uitstoot doordat het fondsvermogen sterker is gestegen.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN Groenprojectenfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's in de verslagperiode zijn in de volgende tabel verder toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 3.4.6 worden de financiële risico's beschreven.

Marktrisico vastrentende waarden/renterisico

Het ASN Groenprojectenfonds belegt (via de ASN Groenprojectenpool) hoofdzakelijk in onderhandse leningen. De waarde van deze leningen fluctueert als gevolg van de veranderingen in markttrentes. Des te korter de resterende rentetypische looptijd (duration) van de portefeuille vastrentende waarden, des te kleiner is het marktrisico.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	Modified Duration max. 5.	Ultimo 2019: 4,12 Gedurende de verslagperiode is de limiet niet overschreden	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limiet voor Modified Duration .

Kredietrisico

Het ASN Groenprojectenfonds belegt (via de ASN Groenprojectenpool) hoofdzakelijk in onderhandse leningen en is daarmee blootgesteld aan de kredietwaardigheid van de leningnemers (en de waarde van het ter zekerheid verstrekte onderpand).

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Laag	Hoog	Hoog	Geen verstrekkingen below "investment grade"	Gedurende de verslagperiode zijn geen verstrekkingen gedaan aan bedrijven / projecten met een 'below investment grade' rating.	Risicobeheersing en monitoring d.m.v.: - Kredietanalyse voor verstrekking - Minimum vereisten voor kredietrating bij verstrekking - Minimaal jaarlijkse kredietrevisies - Verpanden van zekerheden

Concentratierisico

Het ASN Groenprojectenfonds belegt (via de ASN Groen-projectenpool) hoofdzakelijk in onderhandse leningen die voldoen aan de Regeling Groenprojecten. Dit kan resulteren in een hoge concentratie in sectoren, landen en individuele posities.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Gemiddeld	Hoog	Hoog	Limieten zoals benoemd in onderstaande tabel	Zie onderstaande tabel. Gedurende de verslagperiode zijn de limieten niet overschreden	Risicobeheersing door monitoring van de vastgestelde limieten.

Restrictie	Limiet	Materialisatie
Belegging in groenprojecten in buitenland	Max. 10% poolvermogen	Ultimo 2019: 2,5%
Belegging in aandelenkapitaal groenprojecten Nederland	Max. 5% poolvermogen	Ultimo 2019: 0%
Belegging in indirecte groene beleggingen (groene instellingen)	Max. 35% poolvermogen	Ultimo 2019: 0%
Belegging in één groene instelling	Max. 20% poolvermogen	Ultimo 2019: 0%
Belegging in één project	Max. 15% poolvermogen	Ultimo 2019: 8,2%

Liquiditeitsrisico

De beleggingen van de ASN Groenprojectenpool zijn niet beursgenoteerd en daarmee slecht verhandelbaar (illiquide). Het risico bestaat dat bij een onverwacht hoge netto-uitstroom de beleggingen niet tijdig liquide kunnen worden gemaakt.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Laag	Hoog	Hoog	Beschikbare liquiditeit van minimaal 5% van het fondsvermogen	Liquiditeit ultimo 2019: 14,3% Gedurende het boekjaar is de liquiditeit niet lager geweest dan 5%.	Risicobeheersing en -monitoring d.m.v. een waarschuwingslimiet voor het groenpercentage en dagelijkse monitoring hiervan.

Fiscaal risico

Het ASN Groenprojectenfonds moeten u.h.v. de voorwaarden voor status van Groene Instelling voldoen aan de 70%-eis (m.b.t. beleggingen met groenverklaring).

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Laag	Hoog	Hoog	Groenpercentage minimaal 70%	Ultimo 2019: 82% Gedurende de verslagperiode is het groenpercentage niet lager geweest dan 70%	Risicobeheersing en -monitoring d.m.v. limiet voor minimaal beschikbare liquiditeit.

2.12 ASN-Novib Microkredietfonds

Fondsprofiel

Het ASN-Novib Microkredietfonds belegt via de ASN Microkredietpool in microfinancieringsinstellingen (MFI's) via onderhandse leningen of aandelenparticipaties in het eigen vermogen van MFI's. Sinds de tweede helft van 2018 beleggen de ASN Duurzame Mixfondsen Defensief en Zeer Defensief in de ASN Microkredietpool. In 2019 beleggen de ASN Duurzame Mixfondsen Neutraal, ASN Duurzame Mixfondsen Offensief en ASN Duurzame Mixfondsen Zeer Offensief ook in de ASN Microkredietpool. De pool belegt uitsluitend in MFI's die voldoen aan de selectiecriteria. Daarbij zijn de sociale prestaties en de kredietwaardigheid van MFI's de belangrijkste criteria. Het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V. bevat volledige informatie over het beleggingsbeleid van dit fonds. U vindt dit prospectus op www.asnbeleggingsfondsen.nl/fondsen op de webpagina van het fonds.

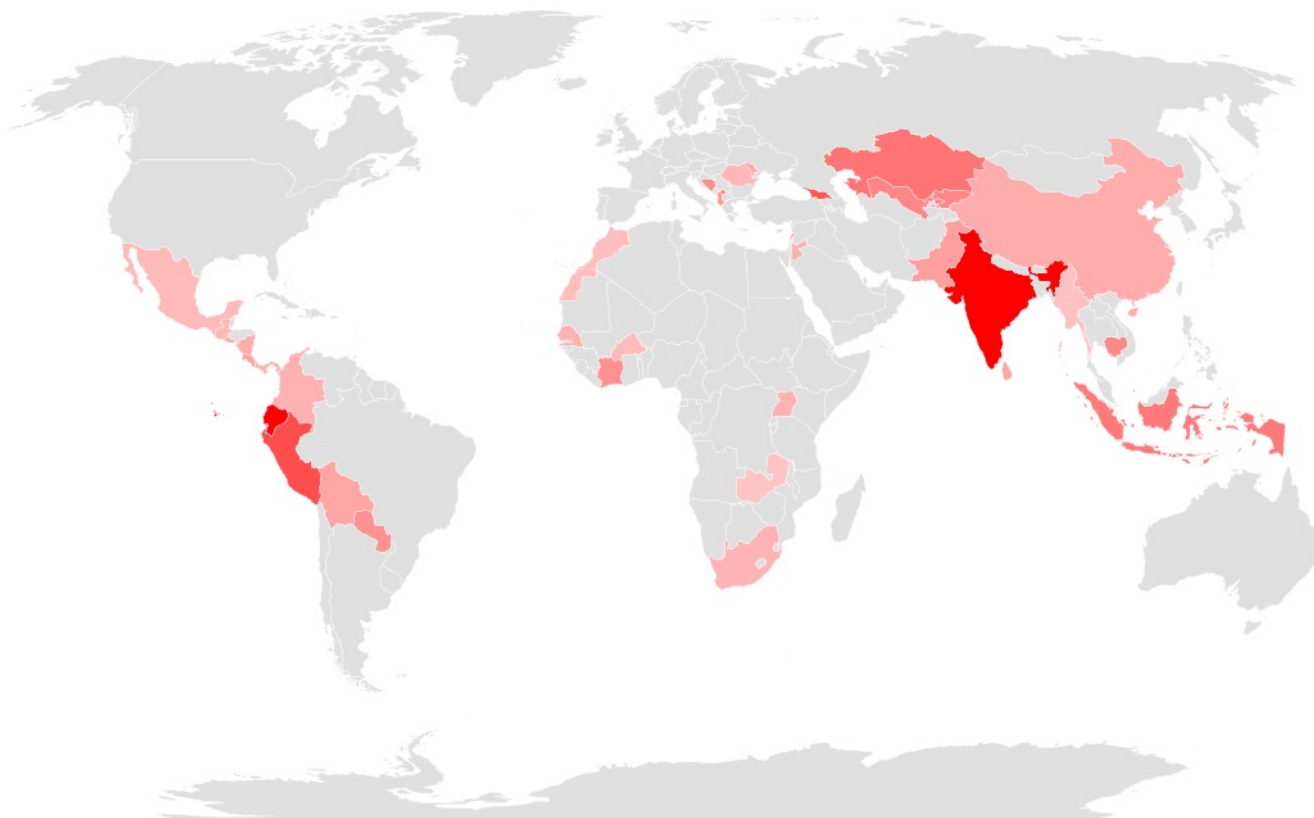
Beleggingsbeleid

De MFI's verstrekken financiële diensten aan lage-inkomensgroepen, micro-ondernemingen en het midden- en kleinbedrijf (MKB), voornamelijk in landen met lage - en midden-lage inkomens. Door de toename van toegang tot financiële diensten aan deze groepen probeert het fonds bij te dragen aan armoedebestrijding, het verbeteren van financiële weerbaarheid, de groei van de werkgelegenheid en de ontwikkeling van de lokale economie.

In 2019 heeft het fonds voor het eerst een lening verstrekt aan een financiële instelling in Indonesië, terwijl Guatemala weer aan de portefeuille werd toegevoegd. De instellingen in deze twee landen bereiken 1,1 miljoen eindklanten. Het fonds participeert in de MFI BRAC Oeganda. Door de uitbreiding van haar kapitaal kan BRAC nu een spaarproduct aan haar klanten aanbieden. Vooral de mensen met lage inkomens hebben hier profijt van. Eind 2019 participeerde het fonds ook in Light Microfinance in India. Deze MFI biedt groepsleningen aan vrouwen op het platteland in de staten Gujarat en Rajasthan.

Het fonds heeft ook belegd in The Currency Exchange Fund (TCX). TCX is een instelling waar investeerders hun valutarisico op leningen in lokale valuta kunnen afdekken. Door de investering in TCX blijft het fonds in staat om de valutakoersontwikkelingen van de lokale valuta af te dekken. Het fonds verstrekt bij voorkeur leningen aan MFI's in de valuta van het land. Door het valutakoersrisico af te dekken, weten de MFI's op voorhand hoeveel ze aan het fonds moeten terugbetalen. Het fonds profiteert van het afdekken van het valutakoersrisico doordat het zeker weet dat het de verwachte opbrengsten voor het fonds in euro ontvangt. Door de investering in TCX ondersteunt het fonds de ontwikkeling van de lokale economie waar lokale valuta voor nodig zijn.

Hieronder ziet u de landen waarin de ASN Microkredietpool ultimo verslagperiode belegde.

Portefeuillebeheer

Ultimo december 2019 had de beleggingsportefeuille van de ASN Microkredietpool, inclusief de valuta-afdekkingsinstrumenten, een omvang van ruim € 372 miljoen, € 116 miljoen meer dan op 31 december 2018. Aan het einde van de verslagperiode had het fonds zich voor € 23,4 miljoen aan nieuwe leningen gecommitteerd. De pool heeft directe beleggingen in 91 MFI's in 38 landen, met een gemiddelde financiering van € 4,2 miljoen per MFI.

De toelichting op de balans in hoofdstuk 5.7.1 toont een overzicht van de landen waarin de ASN Microkredietpool belegt. Hieruit blijkt dat de geografische spreiding van het fonds breed is en dat het fonds goed gediversifieerd is.

De verdeling over regio's veranderde vooral in Latijns-Amerika en de Kaukasus. Het belang in Latijns-Amerika nam af, van 36,6% eind december 2018 naar 30,0% eind december 2019. De belangen in de Kaukasus, Oost-Europa en (Centraal-)Azië namen toe van 24,0% naar 28,7%. Het fonds is voor 6,6% belegd in organisaties die wereldwijd actief zijn. Dat betreft zowel leningen als een klein aandelenbelang in Finca (een netwerk van MFI's in meer dan twintig landen) en een participatie in het fonds Women's World Banking Capital Partners (WWB Capital Partners). WWB Capital Partners belegt in aandelen van MFI's die ernaar streven financiële diensten aan vrouwen te bieden.

Voor het portefeuillebeheer laat ABB zich adviseren door projectadviseur Triple Jump B.V.

Beleggingen in de verschillende regio's als percentage van de beleggingsportefeuille	31-12-2019	31-12-2018
Latijns-Amerika	30,0%	36,6%
Kaukasus, Oost-Europa en (Centraal-)Azië	28,7%	24,0%
Zuidoost-Azië	26,6%	27,9%
Afrika	8,1%	8,9%
Wereldwijd	6,6%	2,6%
Totaal	100,0%	100,0%

Markontwikkelingen in 2019

In verschillende Latijns-Amerikaanse landen die voor het fonds belangrijk zijn, is de economische groei laag en neemt de politieke onzekerheid toe. Met name in Nicaragua staan microfinancieringsinstellingen voor een grote uitdaging door de

aanhoudende politieke onrust en de daaruit voortvloeiende slechte economische situatie. Daarnaast blijft het door de grote beweeglijkheid van valuta's in opkomende landen kostbaar om valutarisico's af te dekken.

Dit heeft ook invloed op het rendement van de portefeuille van het ASN-Novib Microkredietfonds. De markten in Zuidoost-Azië, Oost-Europa, Centraal Azië en de Kaukasus blijven aantrekkelijke investeringsmogelijkheden bieden voor het fonds. Dit met het oog op de goede demografische en economische fundamenteën in de betreffende regio's. Deze factoren bevorderen het klimaat voor microfinanciering.

Vooruitzichten

Voor 2020 verwacht het fonds dat de regio's Zuidoost-Azië en Oost-Europa, Centraal-Azië en Kaukasus een relatief belangrijker aandeel krijgen in het fonds. Vooral in Azië blijven microfinancieringsinstellingen sterk groeien, als gevolg van hoge bevolkingsgroei en economische groei. Dit resulteert in stabiele en goed functionerende MFIs, die het fonds een degelijke (rente)opbrengst geven. India zal ook in 2020 de belangrijkste markt voor het fonds in Azië blijven, voor zowel leningen als kapitaal, gevolgd door China. Het fonds ziet ook goede mogelijkheden in Indonesië of in voor het fonds relatief nieuwe markten zoals Myanmar en Mongolië.

Oost-Europa, de Kaukasus en Centraal-Azië blijven voor het fonds belangrijke markten. Doorgaans zijn de microfinancieringsinstellingen volwassen en worden (rente)opbrengsten minder beïnvloed door valutakoersbewegingen. Dit in tegenstelling tot Afrika, waar het fonds moeite heeft goede mogelijkheden te vinden vanwege valutavolatiliteit en een relatief zwak risicoprofiel van de instellingen. Desalniettemin blijft het fonds zich richten op het toevoegen van goede instellingen aan de portefeuille in deze regio.

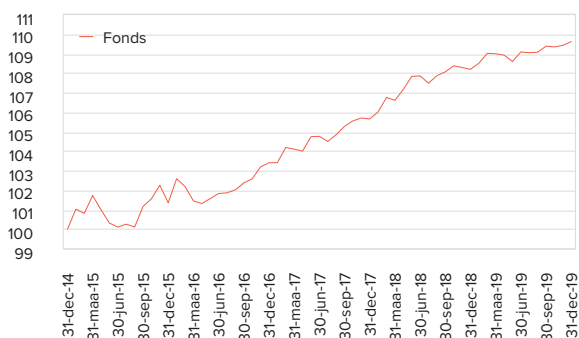
Hoewel de uitstaande leningen in Latijns-Amerika nog steeds een substantieel percentage van het fonds vertegenwoordigen, blijft het lastig een goed rendement te maken in de volwassen markten in de regio, zoals bijvoorbeeld Peru. Dit wordt mede veroorzaakt door een goed gereguleerde microfinancieringssector, functionerende kapitaalmarkt en alternatieve financieringsalternatieven. Daarentegen zijn de rendementen in een land als Ecuador, waar de US dollar als valuta wordt gebruikt, nog altijd aantrekkelijk. De politieke instabiliteit in een deel van de regio, met name in Nicaragua, is een zorg voor het fonds. In 2019 is er nauwelijks verbetering geweest in de politiek-economische situatie in het land en heeft dit geleid tot serieuze problemen voor eindklanten bij het terugbetalen van leningen. Met aankomende verkiezingen in 2021 is er geen verwachting dat de situatie zich op korte termijn zal herstellen. Het fonds blijft dan ook terughoudend om nieuwe leningen te verstrekken aan MFI's in Nicaragua. Het richt zich op het realiseren van terugbetalingen zonder het voortbestaan van de desbetreffende instellingen in gevaar te brengen.

De rentetarieven die we aan de MFI's kunnen berekenen blijven ook in 2020 in belangrijke mate bepaald worden door de afdekkingskosten voor buitenlandse valuta's. Dit is in lijn met een meer algemene, wereldwijde trend van onder druk staande rentetarieven die invloed heeft op het rendement van het fonds. Mede als gevolg hiervan zal het fonds naar additionele mogelijkheden voor kapitaalinvesteringen zoeken. Daarbij zal het zich focussen op demografisch groeiende markten met een bij voorkeur beperkt valutarisico. We verwachten dat de verdeling over regio's in 2020 niet substantieel zal wijzigen.

Rendement

Het ASN-Novib Microkredietfonds behaalde in 2019 op basis van de beurskoers een rendement van 1,27% (2018: 2,41%). Dit is inclusief het herbelegde dividend over 2018 van € 1,00 per aandeel (over 2017 € 0,10). Sinds 15 juni 2017 is het fonds ondergebracht in de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V. De volgende grafiek toont het geïndexeerde rendementsverloop van het fonds. Daarbij worden de rendementen voor en na de herstructurering tezamen in één grafieklijn getoond.

Geïndexeerd rendement vanaf oprichting fonds

Rendementsbijdragen

Het positieve rendement van het ASN-Novib Microkredietfonds is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de rente-inkomsten van de leningenportefeuille.

Het rendement op basis van beurskoers wijkt af van het rendement berekend op basis van intrinsieke waarde in de jaarcijfers. Dit heeft te maken met timingverschillen en de verwerking van gebeurtenissen na balansdatum in de jaarrekening.

Elementen die bijdroegen aan het rendement in 2019 (bij benadering)

	Procent
Rente-inkomsten	6,0
Waardeveranderingen leningen	-0,2
Resultaat aandelenparticipaties	0,5
Rendement op liquiditeitspositie (obligaties en liquide middelen)	-0,1
Afdekkingsinstrumenten	-2,6
Fondskosten	-2,3
Totaal	1,3

Aanpassing waardering beleggingen na balansdatum

Aandelenparticipaties

Aandelenparticipaties die geen notering hebben aan een actieve, gereguleerde effectenbeurs, worden gewaardeerd tegen reële waarde. Dit gebeurt op basis van recente markttransacties, rekening houdend met de markontwikkelingen, of op basis van een benadering van de reële waarde. Deze reële waarde wordt benaderd door de multiple (de relatieve waarderingsfactor) te vermenigvuldigen met de intrinsieke waarde van de organisatie waarin de aandelenparticipaties worden aangehouden (MFI's/TCX). Hiervoor gebruikt ABB de laatst bekende intrinsieke waarde. Op 31-12-2019 waren nog niet van alle organisaties de intrinsieke waarden per 31-12-2019 beschikbaar. In de loop van 2020 heeft ABB van alle organisaties de intrinsieke waarde per ultimo 2019 ontvangen. Aangezien de intrinsieke waarde van een aantal organisaties materieel afweek van de op 31-12-2019 gehanteerde intrinsieke waarde, is voor alle aandelenparticipaties de waardeverandering alsnog in de jaarrekening van ASN Microkredietpool verwerkt. Per saldo heeft deze aanpassing geleid tot een hogere waardering van de aandelenparticipaties met € 780 duizend.

Door bovengenoemde aanpassing in de waardering van de beleggingen wijkt de afgegeven Intrinsieke Waarde van de ASN Microkredietpool per ultimo 2019 € 780 duizend af van de gerapporteerde Intrinsieke Waarde in dit jaarverslag.

Rente-inkomsten

De rente-inkomsten van leningen aan MFI's op basis van ontvangen en aangegroeide rente bedroegen € 23,9 miljoen. Deze inkomsten droegen met circa 6,0% positief bij aan het rendement.

Waardeveranderingen leningen

Het resultaat van waardeveranderingen van leningen bestaat grotendeels uit valutawinsten en -verliezen op kredieten en onderhandse leningen. Deze droegen per saldo negatief bij aan het resultaat. Gedurende de verslagperiode is de

voorziening verhoogd met bijna € 0,6 miljoen. Dit zijn voorzieningen voor projecten die in de problemen zijn geraakt en waarop afgeboekt moest worden. De mutatie in de kredietvoorziening was beperkt en daarmee was ook het effect ervan op het rendement gering. Het totaal van de waardeveranderingen is weergegeven in de winst-en-verliesrekening. De beleggingen worden op marktwaaarde gewaardeerd.

Resultaat aandelenparticipaties

Gedurende de verslagperiode ontving de ASN Microkredietpool bijna € 1,2 miljoen aan dividenden uit aangehouden aandelenparticipaties. Samen met de waardeveranderingen van de aandelenparticipaties in de portefeuille leverde dit een positieve bijdrage aan het rendement van circa 0,5%.

Afdekkingsinstrumenten

Het rendement van het fonds werd negatief beïnvloed door valutakoersontwikkelingen van valuta's die niet of niet volledig waren afgedekt, en de kosten van het afdekken van vreemde valuta's. De beleggingen in vreemde valuta's en de kosten voor het afdekken van valutarisico's hadden een negatieve impact van circa 2,6% op het rendement. Het grootste gedeelte van de portefeuille is genoteerd in US dollars.

Kerncijfers ASN-Novib Microkredietfonds

Beleggingen in de verschillende regio's als percentage van de beleggingsportefeuille	31-12-2019	31-12-2018
Latijns-Amerika	30,0%	36,6%
Kaukasus, Oost-Europa en (Centraal-)Azië	28,7%	24,0%
Zuidoost-Azië	26,6%	27,9%
Afrika	8,1%	8,9%
Wereldwijd	6,6%	2,6%
Totaal	100,0%	100,0%

Rendement in %

	Fonds	Benchmark ¹
2019	1,27%	N.v.t.
2018	2,42%	N.v.t.
Laatste drie jaar (gemiddeld per jaar) ²	1,96%	N.v.t.
Laatste vijf jaar (gemiddeld per jaar) ²	1,85%	N.v.t.
Gemiddeld per jaar sinds start (14-06-1996) ²	2,95%	N.v.t.

¹ Er wordt geen gebruik gemaakt van een benchmark.

² Het gemiddeld rendement per jaar sinds de start van het fonds, de laatste drie en vijf jaar zijn berekend op basis van de intrinsieke waarde omdat het fonds geen beurskoers heeft vanaf de startdatum.

Kerncijfers in euro's

Koers 31 december 2019	55,49
Koers 31 december 2018	55,73
Hoogste koers in 12 maanden	56,32
Laagste koers in 12 maanden	54,73
Intrinsieke waarde per aandeel 31 december 2019 ¹	55,58
Dividend over het boekjaar 2018	1,00

¹ Omdat de beurskoers een dag achterloopt op de intrinsieke waarde, kan er een verschil ontstaan.

Fondsomvang

	31-12-2019	31-12-2018
Fondsomvang in duizenden euro's	333.193	309.597
Aantal uitstaande aandelen	5.994.670	5.541.655

Duurzaamheid

De ASN Beleggingsfondsen beleggen uitsluitend in bedrijven, overheden, organisaties en projecten die bijdragen aan een duurzame samenleving en die financieel solide zijn. In dit hoofdstuk leest u hoe het ASN-Novib Microkredietfonds aan duurzaamheid bijdraagt.

Sustainable Development Goals (SDG's)

De Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelen) bieden een gemeenschappelijke taal om over duurzame, sociale ontwikkeling te spreken, ook internationaal. In hoofdstuk 2 leggen we de relatie uit tussen ons duurzaamheidsbeleid en de SDG's uit. Hieronder leest u op welke SDG's het ASN-Novib Microkredietfonds vooral impact heeft.

SDG 1	Beëindig armoede overal en in al haar vormen	
Target 1.4	Uiterlijk in 2030 ervoor zorgen dat alle mannen en vrouwen, in het bijzonder de armen en de kwetsbaren, gelijke rechten hebben op economische middelen, alsook toegang tot basisdiensten, eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, nalatenschap, natuurlijke hulpbronnen, gepaste nieuwe technologie en financiële diensten, met inbegrip van microfinanciering.	
Uitleg	Het fonds geeft lage-inkomens- en kansarme groepen toegang tot financiële diensten. 68 procent van de microkredieten wordt uitgegeven in rurale gebieden. 95 procent van de MFI's onderschrijven de SMART-campagne over klantenbescherming.	
SDG 5	Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes	
Target 5.a	Hervormingen doorvoeren waarbij vrouwen gelijke rechten krijgen op economische middelen, naast toegang tot eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, financiële diensten, erfenissen en natuurlijke hulpbronnen, in overeenstemming met nationaal recht.	
Uitleg	82 procent van de microkredieten wordt uitgegeven aan vrouwen. Bijna 90 procent van de MFI's in de portefeuille hebben beleid tegen discriminatie van vrouwen (zowel klanten als medewerkers).	
SDG 8	Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	
Target 8.3	Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten.	
Uitleg	Het fonds geeft micro-ondernemingen en het midden- en kleinbedrijf toegang tot financiële diensten. Zo'n 750.000 bedrijven in het microsegment en het midden- en kleinbedrijf hebben een lening van meer dan USD 5.000 gekregen.	

SDG 10	Dring ongelijkheid in en tussen landen terug	10 REDUCED INEQUALITIES
Target 10.b	Officiële ontwikkelingsbijstand en financiële stromen aanmoedigen, met inbegrip van directe buitenlandse investeringen, voor staten waar de behoefte het grootst is, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen, de Afrikaanse landen, de kleine eilandstaten en de door land ingesloten ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun nationale plannen en programma's.	
Uitleg	Het fonds belegt in MFI's in lage-inkomenslanden. 68 procent van de microkredieten worden uitgegeven in rurale gebieden en 82 procent van de microkredieten worden uitgegeven aan vrouwen. Het fonds geeft lage-inkomens- en kansarme groepen, micro-ondernemingen en het midden- en kleinbedrijf toegang tot financiële diensten.	

Duurzame selectie

In 2019 hebben wij 43 MFI's (opnieuw) beoordeeld. De ASN Microkredietpool belegde in 2019 voor het eerst in 16 MFI's die in 2019 of eerder zijn onderzocht en goedgekeurd.

Naam nieuwe MFI's	Land
Brac Uganda Bank Ltd.	Oeganda
Cooperativa de Ahorro y Credito 23 de Julio	Ecuador
Coopertiva de Ahorros 7 Credito Alianza del Valle	Ecuador
Credit Access Asia NV	Wereldwijd
Crystal	Georgië
Light Microfinance	India
Elet Capital	Kirgizië
Progresemos	Mexico
Finca Kyrgyz Rep.	Kirgizië
Fondi Besa	Albanië
Fundacion Genesis Empresarial	Guatemala
MicroCred China	China
Midland	India
Neogrowth	India
Procredito Mexico	Mexico
Pt Mitra Bisnis Keluarga Ventura	Indonesië

Het ASN-Novib Microkredietfonds financierde ultimo december 2019 16 microfinancieringsinstellingen (MFI's). Deze MFI's bedienen naar schatting 22,1 miljoen individuele leningnemers: circa 4,7 miljoen leningnemers meer dan ultimo 2018. Deze toename is voornamelijk veroorzaakt door een investering in Indonesië en een investering in een MFI met een bereik in heel Azië. Van de 22,1 miljoen leningnemers is 82% vrouw. Het is belangrijk om vrouwelijke leningnemers te bereiken. De voordelen die de leningen aan vrouwen opleveren, komen namelijk meestal ten goede aan het hele gezin. Van de leningnemers woont 68% op het platteland, waar de toegang tot financiële diensten beperkt is. De gemiddelde som die de MFI's lenen aan individuele leningnemers is € 791. Er heeft geen accountantscontrole plaatsgevonden bij de MFI's met betrekking tot deze gegevens.

Klimaat

Voor de berekening van de CO₂-impact van investeringen van de ASN Microkredietpool is nog geen methodiek beschikbaar. Wij werken hieraan en hopen over 2020 de impact van dit fonds te kunnen berekenen.

Gegevens onderliggende MFI's

	<i>Latijns-Amerika</i>	<i>Europa en Centraal-Azië</i>	<i>Azië</i>	<i>Afrika en het Midden-Oosten</i>	<i>Totaal portefeuille</i>
Gemiddelde SPM-score ¹	79%	80%	78%	77%	79%
Aantal gefinancierde instellingen	34	22	18	10	87
Aantal leningnemers dat MFI's bereiken (in miljoenen) ²	3,9	1,3	13,5	0,7	22,1
Percentage vrouwelijke leningnemers	65%	49%	91%	96%	82%
Percentage leningnemers op het platteland	49%	61%	76%	59%	68%
Gemiddelde leensom aan leningnemers (€)	1.880	1.810	380	631	791

¹ SPM = social performance management; zie de uitleg elders in deze paragraaf.

² Dit is het totale aantal actieve leningnemers die naar schatting worden gefinancierd door de MFI's in de portefeuille van het fonds (afgerond), inclusief beleggingen in fondsen en instellingen die wereldwijd actief zijn.

Beoordeling van de sociale prestaties

De beoordeling van de sociale prestaties (SPM of *social performance management*) maakt integraal deel uit van het beleggingsproces van het ASN-Novib Microkredietfonds. Projectadviseur Triple Jump houdt een scorecard van de sociale prestaties bij. Zo kunnen we controleren of het fonds belegt in MFI's die op verantwoorde wijze met hun stakeholders omgaan en op sociaal-economisch gebied een positieve invloed hebben op hun leningnemers. De scorecard is een hulpmiddel waarmee we de sociale missie van de MFI's kunnen analyseren (hun voornemen) evenals de processen en systemen die zij hebben ingesteld om te waarborgen dat hun activiteiten in het verlengde liggen van hun missie (de uitvoering). De scorecard bestaat uit 68 indicatoren. De score wordt opgesteld in de selectiefase van de belegging en opnieuw bij verlenging van de lening.

De data die worden gebruikt voor de berekening van de SPM-scores is (deels) afkomstig uit de landen waar de MFI's gevestigd zijn. Deze data zijn niet geaudit door de lokale auditors.

Ultimo 2019 was de gemiddelde score van de sociale prestaties van de portefeuille van het ASN-Novib Microkredietfonds 79%. Ultimo 2018 was deze ook 78%. Hoewel de gemiddelde score nauwelijks is gewijzigd, vonden er in het afgelopen jaar diverse ontwikkelingen plaats in de portefeuille:

- Er zijn 16 MFI's toegelaten tot de portefeuille, met een gemiddelde SPM-score van 80%.
- 10 MFI's verbeterden hun score in de verslagperiode en hebben nu een gemiddelde SPM-score van 82%.
- 14 MFI's kregen in de verslagperiode een slechtere score. Hun gemiddelde score was 80%.
- De overige MFI's in de portefeuille hielden dezelfde score omdat wij geen significante veranderingen zagen in de verslagperiode.

Verdeling van SPM-scores over categorieën

SPM-score	Percentage
Uitstekend (>80%)	57%
Goed (61-80%)	42%
Minimaal vereist (51-60%)	1%
Onvoldoende (≤ 50%)	0%

We delen de SPM-scores in de volgende categorieën in: uitstekend, goed, minimaal vereist en onvoldoende. De meeste MFI's in het fonds scoren *uitstekend* (SPM-score van meer dan 80%). Deze MFI's kunnen worden beschouwd als instellingen met de beste praktijken op het gebied van sociale prestaties. 42% van de MFI's heeft een SPM-score tussen 61 en 80%, oftewel *goed*. Dat komt overeen met goede praktijken voor sociale prestaties.

Een van de doelstellingen van het fonds is een rechtvaardigere verdeling van de welvaart te realiseren. Deze rechtvaardige verdeling wordt bevorderd door mensen wereldwijd toegang te bieden tot financiële dienstverlening. Om dat te bereiken zijn MFI's van belang, evenals een veelzijdige financiële sector. Het ASN-Novib Microkredietfonds draagt hieraan bij. Dat doet het onder meer door ook MFI's te financieren die hun systemen en processen minder goed

ontwikkeld hebben. Deze MFI's vormen echter slechts een klein percentage van de portefeuille. Van belang is dat deze MFI's wel voldoen aan minimumeisen en dat zij in staat zijn hun systemen en processen te verbeteren.

Brac Uganda in de schijnwerpers

Van de 45 miljoen mensen in Oeganda heeft 85% geen toegang tot financiële diensten. Sinds 2019 belegt het ASN-Novib Microkredietfonds in BRAC Uganda. Deze MFI verstrekt via 163 kantoortjes op een verantwoorde manier leningen aan 200.000 klanten. BRAC Uganda is vooral actief in agrarische gebieden, met name voor gemeenschappen met lage inkomens. De meeste klanten hebben een groepslening van ongeveer € 200. Door onze belegging kan BRAC Uganda zijn klanten ook spaarproducten aanbieden.

Rachel Kyesubira is klant van BRAC Uganda. Met haar microkrediet zette zij een kinderopvang op. Moeders brengen daar veilig hun kleine kinderen onder zodat ze zelf kunnen gaan werken. Met haar tweede lening kon Rachel de opvang uitbreiden met een kleuterschool. Deze kleuterschool wordt nu al door 35 kinderen bezocht. Rachel heeft al 10 mensen in dienst die lesgeven of op de kinderen passen.

Insotec in de schijnwerpers

Insotec is een kleinere MFI in Ecuador met een sterke focus op agrarische leningnemers. Insotec heeft 17.000 klanten, waarvan 43% vrouw is en is 73% op het platteland woont. Bijzonder aan deze MFI is dat het het zijn producten heeft aangepast aan de specifieke behoeften van zijn boerenklanten. Insotec werkt bijvoorbeeld direct samen met nationale voedselverwerkers om het inkomen van de boeren te garanderen. De MFI heeft een landelijk netwerk van betaalpunten om de terugbetaling voor de boeren die verspreid over het platteland wonen, te vergemakkelijken. Insotec geeft ook adviezen oover landbouwproductie aan haar klanten. Door het combineren van strategische partnerschappen met o.a. voedselverwerkers, expertise op het gebied van landbouw gecombineerd met hun bereik bij boeren is Insotec in staat innovatieve oplossingen te bieden die de armoede in Ecuador helpt bestrijden.

Risicobeheer

Beleggen in het ASN-Novib Microkredietfonds brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.9 staat een algemene omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's, in paragraaf 4.4.5 worden de financiële risico's per fonds beschreven.

Marktrisico aandelen

Het ASN-Novib Microkredietfonds belegt (via de ASN Microkredietpool) in niet-beursgenoteerde aandelen van MFI's. De waarde van de aandelenbeleggingen fluctueert onder invloed van (o.a.) macro-economische omstandigheden en vooruitzichten van de landen waarin wordt belegd. Hoe hoger deze fluctuaties, hoe hoger het marktrisico.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Hoog	Hoog	Hoog	- Landenlimiet: max. 15% van het poolvermogen mag worden belegd in één land - Asset allocatielimiet: Max. 40% poolvermogen mag belegd zijn in aandelenparticipaties en achtergestelde leningen	Ultimo 2019: 9,4% Aandelenparticipaties: Ultimo 2019: 11,2% Achtergestelde leningen: Ultimo 2019: 13,1%	Risicobeheersing en monitoring d.m.v. limiet allocatielimieten

Valutarisico

De ASN Microkredietpool belegt in financiële instrumenten genoteerd in vreemde valuta. De valuta-risico's u.h.v. beleggingen in leningen van de ASN Microkredietpool worden grotendeels afgedekt. De valuta-exposures van aandelenbeleggingen worden niet afgedekt.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Gemiddeld	Hoog	Hoog	- Max. 30% van het poolvermogen mag worden belegd in niet-afgedekte leningen of aandelenparticipaties die luiden in een andere valuta dan de euro of de Amerikaanse dollar - Per vreemde valuta geldt hierbij een maximum van 5% van het poolvermogen	Ultimo 2019: 10,3% Ultimo 2019: 2,5% Gedurende de verslagperiode zijn de limieten niet overschreden	Risicobeheersing en -monitoring d.m.v.: - Kredietanalyse (voor verstrekking). - Minimum vereisten voor kredietrating bij verstrekking. - Doorlopende monitoring MFI's en Dynamic Risk Scoring (per kwartaal).

Kredietrisico

Het ASN-Novib Microkredietfonds belegt (via de ASN Microkredietpool) in onderhandse leningen en is daarmee blootgesteld aan de kredietwaardigheid van de leningnemers (en de waarde van het evt. ter zekerheid verstrekte onderpand).

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Laag	Hoog	Hoog	Geen verstrekkingen bij krediet-rating 'below investment grade'.	Gedurende de verslagperiode zijn geen verstrekkingen gedaan aan bedrijven / projecten met een 'below investment grade' rating.	Risicobeheersing en -monitoring d.m.v.: - Kredietanalyse (voor verstrekking). - Minimum vereisten voor kredietrating bij verstrekking. - Doorlopende monitoring MFI's en Dynamic Risk Scoring (per kwartaal).

Liquiditeitsrisico

De beleggingen van de ASN Microkredietpool zijn niet beursgenoteerd en daarmee slecht verhandelbaar (illiquide). Het risico bestaat dat bij een onverwacht hoge netto-uitstroom de poolbeleggingen niet tijdig liquide kunnen worden gemaakt.

Risicobereidheid	Kans	Impact	Limiet	Materialisatie	Beheersmaatregel
Laag	Hoog	Hoog	Beschikbare liquiditeit minimaal 5% van het fondsvermogen	Liquiditeit ultimo 2019: 13,5% Gedurende de verslagperiode is de liquiditeit niet lager geweest dan 5%.	Risicobeheersing en -monitoring d.m.v. limiet voor minimaal beschikbare liquiditeit.

Inherent aan de landen en regio's waar het ASN-Novib Microkredietfonds belegt in leningen aan of aandelenparticipaties in MFI's is er sprake van verhoogde fraude en corruptierisico's. Ook de wetgeving (waar onder de Wwft en de Sanctiewet) blijft zich op dit gebied van deze risico's doorlopend verder ontwikkelen. ABB heeft in samenspraak met haar portefeuille adviseur Triple Jump in 2019 haar beleid en (uitbestede) procedures voor de ANMF beleggingen geactualiseerd en aangescherpt. Dit om voor het ANMF aan de de Wwft en Sanctiewet vereisten te kunnen (blijven) voldoen en fraude en corruptierisico's zoveel mogelijk pro-actief te kunnen mitigeren.

2.13 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de AIF-beheerder

Uitgevoerde werkzaamheden

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) beschikt als AIF beheerder over een beschrijving van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 115y lid 5, die voldoet aan de eisen van het Bgfo. ABB heeft gedurende het afgelopen boekjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld.

Rapportage over de bedrijfsvoering

Bij onze werkzaamheden hebben wij:

- geen constatering gedaan op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 115y lid 5 van het Bgfo niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wet op het financieel toezicht en daaraan gerelateerde regelgeving;
- niet geconstateerd dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de vigerende beschrijving functioneert.

Derhalve kunnen wij met een redelijke mate van zekerheid verklaren dat de bedrijfsvoering effectief en overeenkomstig de vigerende beschrijving heeft gefunctioneerd

Den Haag, 2 april 2020

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom
Gert-Jan Bruijnooge

3 Jaarrekening ASN Beleggingsfondsen N.V.

3.1 Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	Ref. ¹	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		3.940.103	3.477.449
Vorderingen	(B)	3.538	6.623
Overige activa			
Liquide middelen		-	137
Kortlopende schulden	(C)	6.985	9.746
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-3.447	-2.986
Activa min kortlopende schulden		3.936.656	3.474.463
Eigen vermogen ²	(D)		
Geplaatst kapitaal		383.431	391.189
Agio		2.778.321	2.854.773
Overige reserves		113.933	483.177
Onverdeeld resultaat		660.971	-254.676
Totaal eigen vermogen		3.936.656	3.474.463

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

2 In de balans wordt geen rekening gehouden met de herwaarderingsreserve die van toepassing is op de ASN Groenprojectenpool en op de ASN Microkredietpool. Deze herwaarderingsreserve is wel opgenomen in de balans van beide beleggingspools, maar niet in de balansen van het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds die in deze beleggingspools beleggen.

3.2 Winst-en-verliesrekening

In € 1.000	Ref. ¹	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(E)	66.169	-1.512
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	632.156	-217.602
In rekening gebrachte op- en afslagen		754	1.034
Som van de bedrijfsopbrengsten		699.079	-218.080
Bedrijfslasten	(G)		
Fondskosten		38.108	36.596
Som van de bedrijfslasten		38.108	36.596
Resultaat		660.971	-254.676

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

3.3 Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	660.971	-254.676
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	660.971	-254.676
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-66.169	1.512
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-632.156	217.602
Aankoop van beleggingen	-440.079	-342.557
Verkoop van beleggingen	675.750	394.206
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	2.986	-2.365
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	225	1.696
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	201.528	15.418
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	246.709	294.690
Inkoop van aandelen	-388.383	-267.218
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	99	-1.641
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-2.986	2.365
Uitgekeerd dividend	-57.104	-43.477
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	-201.665	-15.281
Totaal nettokasstroomen	-137	137
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-137	137
Liquide middelen begin van de verslagperiode	137	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	137

3.4 Toelichting op de jaarrekening

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een beleggingsmaatschappij met veranderlijk kapitaal, statutair gevestigd te Den Haag aan de Bezuidenhoutseweg 153. De vennootschap is opgericht op 2 januari 2001. Aandelen van de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. worden verhandeld via Euronext Fund Service (EFS). Dit is het handelssysteem voor open-end beleggingsinstellingen die in Nederland zijn geregistreerd en aan NYSE Euronext in Amsterdam zijn genoteerd. De verslagperiode van de vennootschap is gelijk aan het kalenderjaar. Dit verslag heeft betrekking op de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019. De jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. is opgemaakt op 2 april 2020.

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een open-end beleggingsinstelling en is opgezet volgens een paraplustructuur. De gewone aandelen van ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn onderverdeeld in verschillende series aandelen (de fondsen), waaraan het vermogen van de beleggingsmaatschappij wordt toegerekend en waarin afzonderlijk kan worden belegd. Als ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) als AIF-beheerder van mening is dat bijzondere omstandigheden daartoe noodzakelijk zijn, kan het in het belang van ASN Beleggingsfondsen N.V. en zijn aandeelhouders de uitgifte of inkoop van eigen aandelen beperken of tijdelijk opschorten.

Elk fonds heeft zijn eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel en koersvorming. Tevens is de administratie van elk fonds gescheiden door het gebruik van separate rekeningen. Het kapitaal wordt in een afzonderlijk fonds gestort en afzonderlijk belegd. Zowel de kosten als de opbrengsten worden per fonds afzonderlijk verantwoord. Waardestijgingen en waardedalingen in de portefeuille van een fonds komen ten goede aan of ten laste van de houders van de desbetreffende serie aandelen. Conform de Wet op het financieel toezicht (Wft) zijn de vermogens van de verschillende fondsen van elkaar gescheiden. De fondsen als zodanig hebben geen rechtspersoonlijkheid; het vermogen is van één en dezelfde rechtspersoon: ASN Beleggingsfondsen N.V. De fondsen beleggen het vermogen van ASN Beleggingsfondsen N.V. in zogenaamde beleggingspools. In deze beleggingspools vindt de uitvoering van het beleggingsbeleid plaats. De beleggingspools zijn besloten fondsen voor gemene rekening. De beleggingspools hebben geen rechtspersoonlijkheid: de juridische eigendom van de beleggingen van de beleggingspools berust bij Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V. ABB is bestuurder van Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V.

Voor nadere details ten aanzien van bovenstaande structuur wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van het prospectus van ASN Beleggingsfondsen N.V.

De beleggingspools worden beheerst door de bepalingen in de voorwaarden van beheer. Deze voorwaarden formaliseren de rechtsverhouding tussen ABB, Pettelaar en de participanten in de beleggingspools. De enige participanten in de pools zijn ASN Beleggingsfondsen N.V., respectievelijk de pool waarin ASN Beleggingsfondsen N.V. belegt en Kas Bank N.V. De voorwaarden van beheer van de beleggingspools kunnen worden gewijzigd door ABB en Pettelaar gezamenlijk.

Aan de jaarrekening 2019 van ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn toegevoegd de jaarrekeningen 2019 van de besloten fondsen voor gemene rekening (beleggingspools), waarin de vennootschap haar vermogen heeft belegd. Deze worden geacht onderdeel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Elk ASN beleggingsfonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. De kosten die door de ASN beleggingsfondsen worden vergoed, worden dagelijks (op beursdagen), naar rato van een vast percentage van het jaarlijkse vermogen van het fonds aan het einde van de dag, gereserveerd en ten laste van het vermogen van het betreffende fonds gebracht.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

De lopendekostenfactor (LKF) per beleggingsfonds bedraagt:

	<i>LKF (op jaarbasis)</i>	
	<i>01-01-2019 t/m 31-12-2019</i>	<i>01-01-2018 t/m 31-12-2018</i>
ASN Duurzaam Aandelenfonds	0,85%	0,85%
ASN Duurzaam Obligatiefonds	0,45%	0,45%
ASN Duurzaam Mixfonds	0,65%	0,65%
ASN Milieu & Waterfonds	1,20%	1,20%
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1,20%	1,20%
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	0,90%	0,66%
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	0,90%	0,64%
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	0,78%	0,65%
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	0,87%	0,85%
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	0,90%	0,90%
ASN Groenprojectenfonds	1,02%	1,00%
ASN-Novib Microkredietfonds	2,33%	2,32%

De jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. is opgesteld volgens de voorschriften die zijn vastgelegd in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. ABB is in het bezit van een vergunning op grond van artikel 2:65 Wft.

ASN Beleggingsfondsen N.V. is een 100%-deelneming van ASN Duurzame Deelnemingen N.V., een 100%-deelneming van de Volksbank N.V. (de Volksbank). De Volksbank is statutair gevestigd te Utrecht op het adres Croeselaan 1, 3521 BJ. ABB, AIF-beheerder van de vennootschap, is statutair gevestigd te Den Haag en houdt kantoor aldaar aan de Bezuidenhoutseweg 153, 2594 AG.

Op onderdelen zijn in deze jaarrekening bewoordingen gehanteerd die afwijken van de modellen voor beleggingsinstellingen zoals voorgeschreven in het Besluit modellen jaarrekening, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

3.4.1 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Tenzij anders vermeld zijn alle bedragen in duizenden euro's en worden de posten die in de balans zijn opgenomen, gewaardeerd tegen marktwaarde.

Vreemde valuta

De rapportage- en functionele valuta van de vennootschap is de euro. Omrekening van activa en passiva in vreemde valuta geschiedt tegen de geldende valutakoersen per balansdatum.

Ultimo verslagperiode werden voor de beleggingspools (inclusief de ASN Microkredietpool) de volgende wisselkoersen gehanteerd (*World Market/Reuters closing spot rates*):

<i>Valutakoers t.o.v. de euro</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>
Amerikaanse dollar	1,1225	1,1432
Australische dollar	1,5968	1,6238
Boliviaanse boliviano	7,7565	7,8992
Britse pond	0,8473	0,8976
Cambodjaanse riel	4.545,6550	4.578,4294
Canadese dollar	1,4556	1,5613
Chinese yuan	7,8190	7,8485
Colombiaanse peso	3.683,4838	3.712,3796
Deense kroon	7,4725	7,4624
Euro	1,0000	1,0000
Georgische lari	3,2104	3,0636
Guatemalaanse quetzal	8,6419	8,8446
Hongkong dollar	8,7463	8,9501
Indiase roepie	80,1220	79,8090
Japanse yen	121,9877	125,4207
Jordaanse dinar	0,7959	0,8112
Kazachse tenge	429,8333	435,5744
Kirgizische som	78,1753	79,8490
Mexicaanse peso	21,1973	22,5129
Moldavische leu	19,2958	19,5848
Nicaraguaanse Córdoba Oro	37,9833	36,9586
Nieuwe Peruviaanse sol	3,7167	3,8621
Noorse kroon	9,8637	9,8987
Oegandese shilling	4.119,5750	4.246,8023
Pakistaanse roepie	173,8360	158,6692
Singaporese dollar	1,5094	1,5581
Tadzjiekse somoni	10,8602	10,8093
Taiwanese dollar	33,6492	35,1370
West-Afrikaanse rand	655,9570	655,9570
Zambiaanse kwacha	15,8104	13,6321
Zuid-Afrikaanse rand	15,6965	16,4442
Zweedse kroon	10,5078	10,1350
Zwitserse frank	1,0870	1,1269

Voor aan- en verkopen gedurende de verslagperiode zijn de transactiekoersen gehanteerd. Voor posten van de winst-en-verliesrekening in vreemde valuta geldt eveneens de transactiekoers. Verschillen uit hoofde van de valutaomrekening worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Criteria voor opname in de balans

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen hieruit naar de vennootschap zullen vloeien. De reële waarde van een financieel instrument bij eerste opname is gelijk aan de kostprijs van een financieel instrument. Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financiële instrument aan een derde worden overgedragen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en simultaan af te wikkelen. Bovendien bestaat het stellige voornemen om de posten netto en simultaan af te wikkelen. De rentebaten en rentelasten die samenhangen met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen, worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. vereist dat de directie oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen doet die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden beoordeeld. Dit is een regulier proces, waarbij minimaal maandelijks nieuwe beoordelingen plaatsvinden. Deze beoordelingen worden tevens gedocumenteerd. Het is mogelijk dat tussentijds nieuwe informatie naar voren komt op basis waarvan schattingen worden herzien. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

In de tabel 'Waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde' in de volgende paragraaf wordt nader inzicht gegeven in de mate waarin schattingen aan de orde zijn. Met name voor de ASN Groenprojectenpool en de ASN Microkredietpool wordt de reële waarde van de beleggingsportefeuille afgeleid van een berekening van de netto contante waarde (categorie 3) of afgeleid van een andere geschikte methode (categorie 4). In dit geval is sprake van een schatting waarbij bijvoorbeeld voor de bepaling van de reële waarde van de staatsobligaties in de portefeuille van de ASN Groenprojectenpool wordt uitgegaan van actieve marktquotes met de veronderstelling dat er sprake is van voldoende liquiditeit op de markt. De reële waarde van groenleningen in de portefeuille van de ASN Groenprojectenpool wordt bepaald op basis van de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossingen). De leningen worden verdisconteerd door gebruik te maken van een rentecurve. Tot 25 juni 2019 werd gebruik gemaakt van de EUR WSW/WFZ curve voor leningen die gegarandeerd zijn door WSW/WFZ. Voor leningen die geen garantie hebben, werd een kredietopslag op deze rentecurve toegepast. Sinds 25 juni 2019 wordt gebruikt gemaakt van een risicovrije rentecurve. Bovenop deze rentecurve wordt voor alle leningen een kredietopslag toegepast.

Voor de ASN Microkredietpool wordt onder andere uitgegaan van de veronderstelling dat andere observeerbare marktdata de waarde van de valutatermijncontracten - waarvoor geen eigen observeerbare marktdata beschikbaar was - de marktwaarde van het derivaat zo goed mogelijk benaderd.

127

Voor meer details ten aanzien van de gehanteerde schattingen en veronderstellingen bij de bepaling van de reële waarde van de andere beleggingen in de beleggingsportefeuille van de ASN Microkredietpool en de ASN Groenprojectenpool wordt verwezen naar de grondslagen betreffende "Beleggingen zonder beursnotering".

Beleggingen

Beschikking

De effecten staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

Participaties in beleggingspools

De beleggingen van de fondsen bestaan uit participaties in de beleggingspools. De participaties in de beleggingspools worden gewaardeerd tegen de intrinsieke waarde (*net asset value* ofwel NAV) per einde verslagperiode. Deze komt overeen met de reële waarde. De participaties worden op dagbasis aangekocht of verkocht tegen de vastgestelde intrinsieke waarde.

De beleggingen in de beleggingspools zijn doorgaans als liquide te beschouwen. De beleggingen in de ASN Groenprojectenpool en de ASN Microkredietpool zijn illiquide van aard. Om meer liquiditeit in deze pools te creëren, worden in deze pools liquide middelen aangehouden.

In het kader van de jaarlijkse controle van ASN Beleggingsfondsen N.V. wordt de intrinsieke waarde van alle beleggingspools gecontroleerd door de externe accountant.

Indirecte beleggingen

Aangezien ASN Beleggingsfondsen N.V. haar vermogen belegt in onderliggende beleggingspools, zijn – in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo Wft), artikel 122, lid 1, onderdeel g – de jaarcijfers van de onderliggende beleggingspools opgenomen in de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Als een beleggingsinstelling 85 procent of meer belegt in een andere beleggingsinstelling, zijn artikel 122, lid 1a tot en met 1e, artikel 123, lid 1m, 5 en 6 en artikel 124, lid 1i en 1j ook van toepassing op de beleggingsinstelling waarin belegd wordt, namelijk de onderliggende beleggingspools. Artikel 122 tot en met 124 Bgfo vragen een nadere toelichting op de balans en de winst-en-verliesrekening. Dit heeft onder meer tot doel een beter inzicht te bieden in de beleggingen en in de kosten.

Bepaling reële waarde beleggingen in de onderliggende beleggingspools

In overeenstemming met de Richtlijn voor de jaarverslaggeving (RJ) 290.916 volgt onderstaand informatie over financiële instrumenten die in de jaarrekening tegen reële waarde worden gewaardeerd. Deze financiële instrumenten worden geclassificeerd en beschreven op de volgende niveaus (*categorieën*):

Categorie 1: de reële waarde is afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen;

Categorie 2: de reële waarde is afgeleid van onafhankelijke taxaties;

Categorie 3: de reële waarde is afgeleid van een berekening van de netto contante waarde (NCW);

Categorie 4: de reële waarde is afgeleid van een andere geschikte methode.

Waardering van financiële instrumenten tegen reële waarde

		<i>Categorie 1</i> <i>Ter beurze</i> <i>genoteerde</i> <i>marktprijzen</i>	<i>Categorie 2</i> <i>Onafhankelijke</i> <i>taxaties</i>	<i>Categorie 3</i> <i>Netto-contante-</i> <i>waardeberekening</i> <i>en</i>	<i>Categorie 4</i> <i>Andere methode</i>
<i>In € 1.000</i>	<i>31-12-2019</i>				
ASN Aandelenpool	1.467.286	1.460.336	-	-	6.950 ¹
ASN Obligatiepool	635.491	635.491	-	-	-
ASN Mixpool	258.785	258.785	-	-	-
ASN Milieupool	695.065	695.065	-	-	-
ASN Small & Midcappool	184.693	184.693	-	-	-
ASN Groenprojectenpool	396.864	-	-	396.864	-
ASN Microkredietpool	370.556	-	-	-1.343	371.899
Totaal	4.008.740	3.234.370	-	395.521	378.849

¹ Betreft de belegging in het ASN Venture Capital Fonds.

Voor nagenoeg alle leningen die zich in de portefeuille van de ASN Groenprojectenpool bevinden, wordt de reële waarde dagelijks berekend door alle toekomstige kasstromen te verdisconteren. De verdiscontering van die kasstromen is gebaseerd op observeerbare rentequotes die de markt actief afgeeft. Bij de bepaling van de reële waarde wordt rekening gehouden met het fiscale voordeel dat de particuliere belegger heeft door te beleggen in een groene instelling. Hierbij kan per lening een afslag op de rentecurve vastgesteld worden. Voor leningen in de portefeuille die al dan niet geheel voorzien zijn, vindt waardering niet alleen plaats op basis van kwantitatieve gegevens maar ook op basis van kwalitatieve informatie over de betreffende debiteuren.

Voor de ASN Microkredietpool wordt de reële waarde van de valutatermijncontracten berekend met behulp van berekeningen van de netto contante waarde. Zoals ook uiteengezet in de waarderingsgrondslagen, zijn niet voor alle valutatermijncontracten objectieve marktdata beschikbaar. Ultimo verslagperiode was voor de marktwaarde van alle valutatermijncontracten, € -2,1 miljoen, objectieve marktdata beschikbaar.

Transactiekosten

Transactiekosten bij aan- en verkoop van beleggingen worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Transactiekosten bij aankoop van beleggingen worden derhalve niet geactiveerd.

Omdat de aan- en verkopen van beleggingen plaatsvinden in de beleggingspools, wordt het totaalbedrag aan transactiekosten van beleggingen in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn,

toegelicht in de jaarrekening van de beleggingspools. Aan de aan- en verkopen van participaties in de beleggingspools door de fondsen zijn geen kosten verbonden.

Transactiekosten voor vastrentende waarden zijn niet te bepalen omdat zij in de aan- en verkoopkoers zijn opgenomen en niet separaat identificeerbaar zijn. De totale omvang van de transactiekosten betreffende vastrentende waarden is derhalve niet met voldoende nauwkeurigheid vast te stellen. De omloopsnelheid van de portefeuille, die in de jaarcijfers van elke beleggingspool wordt vermeld, is een indicatie voor de relatieve transactiekosten.

Beleggingen met een beursnotering

Aandelen genoteerd aan een effectenbeurs worden gewaardeerd tegen reële waarde op basis van de meest recente slotkoers in de verslagperiode. Als financiële instrumenten op verschillende effectenbeurzen zijn genoteerd, bepaalt de AIF-beheerder van welke effectenbeurs de koers in aanmerking wordt genomen.

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde. Als er een actieve markt bestaat, wordt gebruik gemaakt van de relevante biedkoersen of, als biedkoersen niet aanwezig zijn, van de relevante midkoers (tussen bieden en laten) ten tijde van het slot van de markt. Als een waardering niet mogelijk is op basis van quotes van informatieleveranciers, wordt gekeken naar waarderingen door andere externe partijen. In het geval van vastrentende producten wordt er bij de *lead manager* of de partij waarvan de stukken zijn overgenomen, een waardering opgevraagd. Als dit niet mogelijk is, wordt de koers modelmatig bepaald.

Beleggingen zonder beursnotering

Niet aan een effectenbeurs genoteerde of verhandelde beleggingen en eventuele incurante beleggingen worden in beginsel gewaardeerd op basis van een indicatieve waardering van externe partijen. Als deze niet beschikbaar is, wordt de waardering modelmatig bepaald door de AIF-beheerder. De AIF-beheerder zal alles in het werk stellen om een zo accuraat en recent mogelijke waardering toe te kennen. Dit betekent dat de waardering gedateerd kan zijn. Als na vaststelling van de intrinsieke waarde van het fonds per ultimo verslagperiode, maar voorafgaand aan publicatie van het jaarverslag, informatie beschikbaar komt die leidt tot een materieel ander inzicht in de intrinsieke waarde, wordt dit in het jaarverslag verwerkt en toegelicht.

De beleggingen van ASN Venture Capital Fonds N.V., waarin de ASN Aandelenpool belegt, hebben het karakter van duurzaam durfkapitaal en zijn veelal niet-beursgenoteerd. Ten behoeve van de berekening van de intrinsieke waarde van de ASN Aandelenpool wordt voor ASN Venture Capital Fonds N.V. dagelijks een intrinsieke waarde berekend op basis van op dat moment beschikbare informatie. Doordat gecontroleerde jaarcijfers van de fondsen waarin ASN Venture Capital Fonds N.V. belegt, per de datum van het verslag van de ASN Beleggingsfondsen N.V. ontbreken, resteert er enige onzekerheid over de waardering per balansdatum. Deze onzekerheid is inherent aan de aard van de beleggingen. Voor de niet-beursgenoteerde beleggingen in de portefeuille van ASN Venture Capital Fonds N.V. geven de beheerders van deze fondsen doorgaans eens per kwartaal een waardering af per het einde van het voorgaande kwartaal.

De ASN Groenprojectenpool en de ASN Microkredietpool beleggen in specifieke beleggingscategorieën. Hierna worden de waarderingsgrondslagen voor deze beleggingscategorieën uiteengezet.

ASN Groenprojectenpool

1. Leningen

De verstrekte leningen hebben geen marktnotering, deze worden tegen reële waarde gewaardeerd. De reële waarde van groenleningen wordt bepaald op basis van de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossingen). Daarbij worden de resterende looptijd en mogelijkheid van vervroegde aflossing in acht genomen. De leningen worden verdisconteerd door gebruik te maken van een rentecurve. Tot 25 juni 2019 werd gebruik gemaakt van de EUR WSW/WfZ curve voor leningen die gegarandeerd zijn door WSW/WfZ. Voor leningen die geen garantie hebben, werd een kredietopslag op deze rentecurve toegepast. Sinds 25 juni 2019 wordt gebruikt gemaakt van een risicovrije rentecurve. Bovenop deze rentecurve wordt voor alle leningen een kredietopslag toegepast. Per lening wordt een kredietrating bepaald met behulp van een intern creditrating model. De bijbehorende kredietopslag wordt aan de rentecurve toegevoegd als kredietopslag.

In de balans zijn de afwaarderingen van de leningen gepresenteerd in een voorziening. Hiermee wordt in het belang van het fonds voorkomen dat betreffende informatie van individuele leningen openbaar gemaakt wordt.

Daarnaast wordt rekening gehouden met het fiscale voordeel dat de particuliere belegger kan hebben door te beleggen in een groene instelling. De fiscaal gunstige behandeling heeft betrekking op het feit dat een particuliere belegger vrijgesteld is van vermogensrendementsheffing op groene beleggingen. Het belastingvoordeel voor een gemiddelde participant wordt door ABB ingeschat op 0,58% per 1 januari 2019. Doordat particuliere beleggers dit belastingvoordeel

hebben, zijn deze leningen aantrekkelijker voor particuliere beleggers. Dit fiscale voordeel is daarom expliciet opgenomen in de waardering als een negatieve spreadcomponent (fiscale spread à -/- 0,58%).

Binnen de waarderingsmethodiek die van kracht is, geldt dat op uitgiftedatum van de lening de contante waarde van de toekomstige kasstromen gelijk moet zijn aan de nominale waarde. Dit wordt gerealiseerd door een residual implied spread op te nemen die zodanig bepaald wordt dat de marktwaarde op uitgiftedatum gelijk is aan de nominale waarde. Deze residual implied spread is een restpost die overige (onobserveerbare) spreadcomponenten verklaart.

Na uitgiftedatum is het binnen deze methodiek mogelijk om de spread aan te passen indien een verandering van kredietwaardigheid en/of fiscale regelgeving hier aanleiding toe geeft. Een verandering van de kredietrating komt tot uiting in een aanpassing van de kredietopslag en een verandering van het gemiddelde fiscale voordeel komt tot uiting door een verandering van de fiscale spread door te voeren.

Deze is afhankelijk van de overeengekomen voorwaarden voor de groenlening en de op dat moment geldende marktrente. Deze renteconcessie wordt zodanig vastgesteld dat de waardering op de transactiedatum gelijk is aan de aanschafwaarde. In de regel is de impliciet berekende renteconcessie nooit groter dan het belastingvoordeel die aan de renteconcessie ten grondslag ligt.

Per lening wordt een afslag op de rentecurve bepaald. Daardoor wordt bij de bepaling van de contante waarde van de toekomstige kasstromen rekening gehouden met het fiscale voordeel dat de particuliere belegger kan hebben door te beleggen in een groene instelling. Bij groenleningen wordt veelal een korting gegeven op de marktconforme rente, gegeven de fiscaal gunstige behandeling van de lening.

Schattingswijziging leningen ASN Groenprojectenpool

Op 25 juni 2019 heeft er een schattingswijziging plaatsgevonden met betrekking tot de leningen in de ASN Groenprojectenpool. De reële waarde van leningen wordt bepaald op basis van de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossingen). Hierbij wordt gebruik gemaakt van een rentecurve en een kredietopslag.

Op 25 juni zijn de rentecurve en de kredietopslagen van leningen gewijzigd. De EUR WSW/WfZ-curve is vervangen door een risicovrije rentecurve (EONIA/IRS). De kredietopslag wordt sinds 25 juni berekend op basis van een ander intern creditrating model. Dit model weegt de specifieke risico's van leningen in de ASN Groenprojectenpool mee, waar voorheen voornamelijk de algemene risico's van kredietverlening werden meegewogen. De financiële impact van deze schattingswijziging was per saldo nihil.

2. Bouwdepots

Bouwdepots zijn gelden die gestort worden op een rekening ten name van leningnemers van de aan het bouwdepot gekoppelde lening. Deze bouwdepots dienen om projecten te financieren. Het bouwdepot is gekoppeld aan de financiering van het project dat aan de lening ten grondslag ligt. De bouwdepots worden in de ASN Groenprojectenpool gewaardeerd op kostprijs.

ASN Microkredietpool

1. Aandelenparticipaties

ASN Microkredietpool belegt in aandelenparticipaties in MFI's en in The Currency Exchange Fund N.V.

Aandelenparticipaties in MFI's hebben veelal geen notering aan een actieve, gereglementeerde effectenbeurs. Als dit wel het geval is, worden deze aandelenparticipaties gewaardeerd tegen de meest recente beurskoers in de verslagperiode. Gedurende de verslagperiode heeft ASN Microkredietpool niet belegd in aandelenparticipaties met een beursnotering. Aandelenparticipaties die geen notering hebben aan een actieve, gereglementeerde effectenbeurs, worden gewaardeerd tegen reële waarde. Dit gebeurt op basis van recente markttransacties, rekening houdend met de marktontwikkelingen, of op basis van een benadering van de reële waarde. Deze reële waarde wordt benaderd door de *multiple* (de relatieve waarderingsfactor) te vermenigvuldigen met de intrinsieke waarde van de MFI. Bij de bepaling van de multiple wordt informatie ingewonnen bij de projectadviseur. ABB beoordeelt de voorgestelde waarderings van de projectadviseur en stelt de waarderings vast in haar Waarderings- en voorzieningencommissie. ABB heeft de waarderingsgrondslagen voor de bepaling van de marktwaarde van de aandelenparticipaties opgesteld en formeel vastgelegd in het waarderingsbeleid. Deze waardering wordt beschouwd als de beste benadering van de reële waarde van een aandelenparticipatie in een MFI. Aandelenparticipaties in The Currency Exchange Fund N.V. zijn niet verhandelbaar en kunnen uitsluitend worden terugverkocht aan The Currency Exchange Fund N.V. tegen de intrinsieke waarde van de aandelenparticipaties. ABB beschouwt de intrinsieke waarde derhalve als beste benadering van de reële waarde.

2. Participaties in Oikocredit International Share Foundation

Oikocredit International Share Foundation is een niet-beursgenoteerd fonds. Participaties worden verhandeld tegen een vaste koers van € 200 per participatie, mits de intrinsieke waarde per participatie hoger is dan € 200. Op basis van het

(half)jaarverslag van Oikocredit International Share Foundation beoordeelt ABB twee maal per jaar of de intrinsieke waarde van een participatie hoger is dan € 200 per participatie. Als de intrinsieke waarde onder de kostprijs van € 200 per participatie ligt, wordt deze aangepast. In dat geval wordt de nieuwe koers gebruikt om de marktwaarde van de participaties te bepalen.

3 Kredieten en achtergestelde leningen

De kredieten en achtergestelde leningen hebben geen marktnotering. Zij worden gewaardeerd op reële waarde. Voor kredieten en achtergestelde leningen in ASN Microkredietpool bestaat geen actieve markt. Er zijn derhalve geen betrouwbare marktdata beschikbaar op basis waarvan de reële waarde van de leningen kan worden vastgesteld. Hierdoor moet worden uitgegaan van een benadering van de reële waarde. Uitgangspunt hierbij is dat de nominale waarde van de leningen de beste benadering is van de marktwaarde. De belangrijkste risico's bij de waardering van de leningen zijn het kredietrisico en het valutarisico.

Het kredietrisico van de kredieten en achtergestelde leningen wordt door de Waarderings- en voorzieningencommissie (WVC) van ABB gemonitord. Minimaal maandelijks beoordeelt de WVC het kredietrisico van de MFI's. Daarbij wordt zowel beoordeeld naar de debiteur als ontwikkelingen in de markt, het land en de regio waarin de debiteur gevestigd is. Indien het kredietrisico van een lening significant toeneemt en te verwachten valt dat (een deel van) de lening en/of de verschuldigde rente niet meer wordt terugbetaald, zal de Waarderings- en voorzieningencommissie een voorziening voor de lening treffen.

Kredieten en achtergestelde leningen luiden veelal in andere valuta's dan de euro. Hierdoor is deze portefeuille gevoelig voor valutarisico. Het valutarisico wordt grotendeels afgedekt door middel van valutatermijncontracten. Het resultaat van de valutatermijncontracten is verwerkt in de fondswaarde van de ASN Microkredietpool.

ABB beschouwt de nominale waarde onder aftrek van eventuele voorzieningen, als de beste benadering van de marktwaarde. Hierbij wordt uitgegaan van de nominale waarde in contractvaluta's, omgerekend in euro's tegen de meest recente valutakoers.

4 Derivaten

Valuta-afdekkingsinstrumenten worden alleen afgesloten om valutarisico af te dekken. Derivaten die niet beursgenoteerd zijn, worden gewaardeerd op basis van een benadering van de reële waarde. De reële waarde wordt benaderd door de verwachte contractuele kasstromen te verdisconteren met de marktconforme risicovoet. Deze wordt bepaald met behulp van observeerbare marktdata, als deze beschikbaar zijn. Als ze niet voldoende beschikbaar zijn, bijvoorbeeld bij exotische valuta's, wordt tevens gebruikgemaakt van andere observeerbare marktdata die de karakteristieken van het betreffende derivaat zo goed mogelijk benaderen. Dit impliceert een bepaalde onzekerheid in de benadering van de reële waarde.

Derivaten met een negatieve reële waarde zijn verantwoord in de post derivaten onder beleggingen op de passivazijde van de balans.

ABB heeft de waarderingsgrondslagen opgesteld en geformaliseerd in het waarderingsbeleid. De waarderingen van de derivaten worden gecontroleerd door ze te vergelijken met de waardering volgens de tegenpartijen. Waardemutaties in derivaten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord via niet-gerealiseerde waardeveranderingen.

Vorderingen en schulden

Vorderingen en schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Aangezien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen en schulden.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De nominale waarde is nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Op- en afslag bij toe- en uittredingen

Bij de uitgifte van aandelen van het fonds wordt de uitgifteprijs van de aandelen ten opzichte van de berekende intrinsieke waarde verhoogd met een opslag; bij de inkoop van aandelen wordt de inkoopprijs verlaagd met een afslag. Aandelen worden uitgegeven tegen de actuele intrinsieke waarde vermeerderd met een opslag, dan wel ingenomen tegen de actuele intrinsieke waarde verminderd met een afslag.

De op- en afslagen worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord onder de post 'In rekening gebrachte op- en afslagen' en komen geheel ten goede aan het betreffende fonds. Zij dienen vooral om transactiekosten te dekken die bij

het fonds in rekening worden gebracht over haar beleggingstransacties. Deze transactiekosten bestaan uit vergoedingen voor onder andere brokerkosten, researchkosten, settlementkosten, valutaverschillen en vergoedingen voor marktimpact. Jaarlijks worden de op- en afslagen vastgesteld op basis van de gemiddelde transactiekosten die representatief zijn voor transacties op de financiële markten in de betreffende beleggingscategorie. Onderstaand worden de actuele op- en afslagen zoals deze gelden vanaf 13 februari 2020.

	ASN Duurzaam Obligatiefonds	ASN Milieu & Waterfonds	ASN Duurzaam Aandelenfonds	ASN Duurzaam Mixfonds	ASN Duurzaam Small & Midcapfonds
Opslag	+ 0,075%	+ 0,20%	+ 0,175%	+ 0,125%	+ 0,375%
Afslag	- 0,075%	- 0,175%	- 0,05%	- 0,075%	- 0,225%

	ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief
Opslag	+ 0,075%	+ 0,10%	+ 0,125%	+ 0,175%	+ 0,20%
Afslag	- 0,05%	- 0,075%	- 0,075%	- 0,075%	- 0,10%

Voor het ASN Groenprojectenfonds en het ASN-Novib Microkredietfonds wordt geen op- of afslag in rekening gebracht.

3.4.2 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt voornamelijk bepaald door de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen gedurende de verslagperiode, onder aftrek van de kosten die aan de verslagperiode zijn toe te rekenen. De gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de balanswaarde aan het begin van de verslagperiode dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode in mindering te brengen. De niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo verslagperiode de balanswaarde aan het begin van de verslagperiode in mindering te brengen, dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode.

Daarnaast bestaat het resultaat in de beleggingspools uit de directe beleggingsopbrengsten, zoals interest en dividend. Het dividend is het verdiende bruto contante dividend onder aftrek van provisie en niet zijnde terug te vorderen dividendbelasting. De opbrengsten in de vorm van stockdividend worden als aankoop tegen nihil in de balans verwerkt. In het geval van 'keuze dividend' (cashdividend of stockdividend) wordt bij de keuze voor stockdividend het niet ontvangen cash dividend verantwoord en als kostprijs van het stockdividend geregistreerd. De interestbaten zijn de bruto ontvangen rentes op (onderhandse) leningen, kredieten en obligaties, onder aftrek van een eventuele provisie. De rente wordt verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft.

Herwaarderingsreserve

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen worden via de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het deel van het resultaat dat betrekking heeft op positieve niet-gerealiseerde herwaarderingsreserves van

- leningen, zowel groene als niet-groene, in de ASN Groenprojectenpool en
- aandelenparticipaties, zowel in microfinancieringsinstellingen als in Oikocredit International Share Foundation, in de ASN Microkredietpool

wordt niet uitgekeerd aan de participanten, maar toegevoegd aan de herwaarderingsreserve. Negatieve herwaarderingsreserves, waaronder voorzieningen, worden via de winstverdeling ten laste gebracht van de overige reserves.

Deze herwaarderingsreserve is opgenomen in de balans van beide beleggingspools, maar niet in de balans van ASN Groenprojectenfonds resp. ASN-Novib Microkredietfonds die in deze beleggingspools beleggen. In de balans van ASN

Beleggingsfondsen N.V. wordt dus geen rekening gehouden met de herwaarderingsreserve die van toepassing is op de ASN Groenprojectenpool en op de ASN Microkredietpool.

Lopende kostenfactor (LKF)

De lopende kostenfactor (LKF) geeft de totale kosten die ten laste van het fonds komen weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen. Bij de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten alle kosten die in een verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten worden uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het betreffende fonds in de verslagperiode.

Behalve de fondskosten worden geen andere kosten aan de fondsen in rekening gebracht. Door de berekeningsmethodiek van de kostenvergoeding wijken de lopende kosten in beginsel niet af van de fondskosten.

Omloopfactor

De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het fonds. Dit biedt inzicht in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in de beleggingsportefeuille. Een negatieve omloopfactor geeft aan dat de dekking vanuit de op- en afslag hoger is dan de transactiekosten van het fonds.

De omloopfactor wordt als volgt berekend:

$$[(\text{Totaal 1} - \text{Totaal 2}) / X] * 100$$

Totaal 1: het totale bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkopen)

Totaal 2: het totale bedrag aan transacties (uitgiftes + inkopen) van deelnemingsrechten van de beleggingsinstelling

X: de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling

Het gemiddelde fondsvermogen over de verslagperiode wordt bepaald op basis van de frequentie waarmee de NAV wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

3.4.3 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen die gedurende de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen, en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen worden gesplitst in operationele (beleggings)activiteiten en financieringsactiviteiten. Als liquide middelen worden aangemerkt alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. In het kasstroomoverzicht wordt het resultaat door middel van aanpassingen hierop tot kasstromen herleid. Deze aanpassingen betreffen onder andere correcties op de overlopende posten.

3.4.4 Grondslagen voor de fondsen en beleggingspools

De jaarrekening van de fondsen en de beleggingspools zijn opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. De grondslagen die van toepassing zijn voor ASN Beleggingsfondsen N.V., zoals uiteengezet in de voorgaande paragrafen: i) Grondslagen voor de waardering van activa en passiva; ii) Grondslagen voor de resultaatbepaling; en iii) Kasstroomoverzicht, zijn overeenkomstig van toepassing voor de fondsen en beleggingspools.

3.4.5 Fiscale aspecten

ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling zoals bedoeld in artikel 28 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, zoals nader is uitgewerkt in het Besluit beleggingsinstellingen.

Dit houdt in dat ASN Beleggingsfondsen N.V. geen (0%) vennootschapsbelasting verschuldigd is als het voldoet aan de voorwaarden die in de wet en het Besluit beleggingsinstellingen worden genoemd. Een van die voorwaarden is dat het fonds de winst die voor uitdeling beschikbaar is, binnen acht maanden na afloop van het boekjaar aan de participatiehouders uitkeert (de doorstootverplichting).

De pools waarin de fondsen beleggen, zijn niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Alle activa en passiva, alsmede de resultaten, worden rechtstreeks toegerekend aan de houders van participaties in de pools, waaronder ASN Beleggingsfondsen N.V.

Voor meer informatie wordt verwezen naar het prospectus.

Fiscale risico's

Wijzigingsrisico belastingregimes

Het wijzigingsrisico met betrekking tot belastingregimes houdt in hoofdlijnen in dat een overheid de belastingwetgeving in ongunstige zin voor een fonds of een pool verandert. Daardoor wordt de waarde van de beleggingsportefeuille en/of de waarde van het eigen vermogen van een fonds of pool negatief beïnvloed. Het is niet uitgesloten dat de wet of wetsinterpretatie verandert, al dan niet met terugwerkende kracht. Het is daardoor mogelijk dat additionele belastingen verschuldigd worden, inclusief eventuele bronheffingen met betrekking tot betaalbaar gestelde dividenden of rente, die niet voorzien waren ten tijde van het uitbrengen van het prospectus of ten tijde van aankoop, waardering of verkoop. Dit risico neemt toe naarmate er meer wordt belegd in landen met minder stabiele regeringen en democratische procedures bij de totstandkoming van (belasting)wetgeving. Alle pools, behalve de ASN Microkredietpool, beleggen overwegend in landen waar deze minder gunstige externe factoren niet van toepassing zijn. Niettemin geldt het wijzigingsrisico belastingregimes voor alle beleggingen in alle landen.

Bij leningen in ASN Groenprojectenpool wordt per lening een afslag op de rentecurve bepaald. Daardoor wordt bij de bepaling van de contante waarde van de toekomstige kasstromen rekening gehouden met het fiscale voordeel dat de particuliere belegger kan hebben door te beleggen in een groene instelling. Bij groenleningen wordt veelal een korting gegeven op de marktconforme rente, gegeven de fiscaal gunstige behandeling van de lening.

Wijzigingsrisico fiscale of juridische regimes

Het fiscaal en/of juridisch risico betreft het risico dat de fiscale of juridische behandeling van het fonds of van de aandeelhouders in de tijd wijzigt door veranderingen in wet- en regelgeving. Veranderingen in de wettelijke - of fiscale status van de aandeelhouders of relevante veranderingen in lokale wetgeving en de interpretatie daarvan kan de fiscale positie van aandeelhouders aanzienlijk beïnvloeden.

Risico behouden status fiscale beleggingsinstelling

ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling conform artikel 28 van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Als gevolg daarvan worden de winsten en verliezen belast tegen 0%. Aan de status van fiscale beleggingsinstelling wordt een aantal voorwaarden gesteld. Elk fonds dient separaat aan deze voorwaarden te voldoen. Als de fondsen niet voldoen aan één van de voorwaarden, leidt dit tot verlies van de status van fiscale beleggingsinstelling per 1 januari van het jaar waarin zij niet langer voldoen aan de voorwaarden. Indien niet (tijdig) wordt voldaan aan de doorstootverplichting door een fonds, verliest ASN Beleggingsfondsen N.V. reeds met ingang van het jaar waarop de doorstoot betrekking heeft deze status. Het verlies van de status van fiscale beleggingsinstelling heeft tot gevolg dat de fondsen dan belastingplichtig worden tegen het reguliere tarief vennootschapsbelastingtarief van 25%. Daarnaast vindt er belastingheffing plaats over specifiek gevormde reserves. Bij een beursgenoteerd fonds is er een verhoogd risico omdat er geen volledig zicht is op wie de aandeelhouders in het fonds zijn. De AIF-beheerder heeft passende maatregelen geformuleerd om dit risico te mitigeren.

Groene-instellingsrisico

De overheid merkt het ASN Groenprojectenfonds aan als groene instelling als het minimaal 70% van het fondsvermogen in groenprojecten belegt. ABB monitort dit dagelijks. Als het ASN Groenprojectenfonds op enig moment minder dan 70% van zijn middelen in groenprojecten heeft belegd, kan het fonds de status van groene instelling verliezen. Daarmee vervallen de fiscale voordelen voor particuliere aandeelhouders. Als het ASN Groenprojectenfonds onder de 70%-grens dreigt te komen, wordt toetreding tot en/of uittreding uit het fonds beperkt, gewijzigd of beëindigd en/of kunnen hieraan

voorwaarden worden verbonden. In dat geval kan het fonds voor korte of langere tijd geen aandelen uitgeven en/of inkopen.

Dit groene-instellingsrisico hangt samen met het liquiditeitsrisico. Wanneer de liquiditeit in het fonds toeneemt door aflossingen op leningen, stijgt daarmee het groene-instellingsrisico, aangezien de omvang van de portefeuille groene leningen afneemt. Onder het groene-instellingsrisico valt ook het risico dat de overheid de wet kan aanpassen en de Regeling groenprojecten kan beperken of afschaffen.

Risico erosie fondsvermogen

ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft de status van fiscale beleggingsinstelling. Om deze status te kunnen behouden moet de vennootschap jaarlijks de fiscale winst geheel aan de aandeelhouders uitkeren. De fiscale jaarwinst kan onder omstandigheden hoger uitkomen dan de winst die wordt berekend op grond van de regels die gelden bij het opstellen van de statutaire jaarrekening. Daarnaast kan een fonds onder omstandigheden een beleid voeren waarbij meer dividend wordt uitgekeerd dan het jaarresultaat. Als gevolg hiervan is het mogelijk dat het vermogen van de beleggingsinstelling door een dividenduitkering meer afneemt dan de omvang van de jaarwinst. Dit risico wordt beperkt door een actief herbeleggingsbeleid van de fondsen.

FATCA/CRS

ASN Beleggingsfondsen N.V. voldoet aan FATCA, CRS en de bepalingen die in dat kader in de Nederlandse wetgeving zijn opgenomen. Er bestaat de mogelijkheid om aandeelhouders te verzoeken documentatie aan te leveren om hun status onder FATCA of Nederlandse wetgeving te kunnen (blijven) vaststellen. Als ASN Beleggingsfondsen N.V., doordat het niet voldoet aan FATCA, wordt onderworpen aan bronbelasting op haar beleggingen in de Verenigde Staten, dan kan dit gevolgen hebben voor de *net asset value* (NAV).

Afdrachtvermindering

Indien (binnenlandse of buitenlandse) partijen die niet zijn onderworpen aan een winstbelasting toe- of uittreden kan dit invloed hebben op het rendement van een fonds. Deze participanten wijzigen namelijk in welke mate ASN Beleggingsfondsen N.V. een fiscale faciliteit (de afdrachtsvermindering) kan toepassen. De afdrachtsvermindering voor buitenlandse bronheffingen wordt verminderd overeenkomstig het percentage aandeelhouders dat niet is onderworpen aan een winstbelasting.

Dividendbelasting en buitenlandse bronbelasting

ASN Beleggingsfondsen N.V. dient op uitgekeerd dividend aan aandeelhouders in beginsel 15% dividendbelasting in te houden.

Op dividend dat van Nederlandse beleggingen wordt ontvangen, wordt in beginsel 15% dividendbelasting ingehouden. Op dividend en overige inkomsten dat van buitenlandse beleggingen wordt ontvangen, kan het betreffende land bronbelasting inhouden. Als Nederland een verdrag heeft gesloten met het betreffende bronland om dubbele belasting te voorkomen, kan het bronbelastingtarief mogelijk op grond van dit belastingverdrag worden verlaagd naar het verdragstarief. Afhankelijk van het betreffende belastingverdrag kan ASN Beleggingsfondsen N.V. verzoeken om een (gedeeltelijke) teruggaaf van de ingehouden bronbelasting (tot aan het verdragstarief) bij de buitenlandse belastingautoriteiten. ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft de tax reclaim uitbesteed aan KAS BANK N.V. Daarbij wordt voorfinanciering toegepast. In beginsel kan bronbelasting tot aan het verdragstarief worden teruggevorderd. Indien een claim door de buitenlandse fiscus wordt afgewezen, moet ASN Beleggingsfondsen N.V. de voorgefinancierde bronbelasting aan KAS BANK N.V. terugbetalen.

ASN Beleggingsfondsen N.V. kan in beginsel de Nederlandse dividendbelasting die is ingehouden op ontvangen dividenden, en (resterende) buitenlandse bronbelasting tot maximaal 15% verrekenen met de dividendbelasting die zij moet afdragen over de dividenduitkeringen van ASN Beleggingsfondsen N.V. mits zij de uiteindelijke gerechtigde tot de ontvangen dividenden is. Dit vindt plaats via de zogenaamde afdrachtvermindering. ASN Beleggingsfondsen N.V. mag de afdrachtvermindering niet toepassen ter zake van buitenlandse bronbelasting voor zover er vrijgestelde entiteiten deelnemen in de Vennootschap, met uitzondering van vrijgestelde beleggingsinstellingen (VBI's).

3.4.6 Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van ASN Beleggingsfondsen N.V. brengen verschillende financiële risico's met zich mee. Omdat elk fonds een eigen beleggingsbeleid voert, variëren deze risico's per fonds. Om uitvoering te geven aan het beleggingsbeleid, beleggen de fondsen in participaties van één of meerdere beleggingspools. In deze beleggingspools zijn de

beleggingsportefeuilles ondergebracht. Het risicoprofiel van een fonds wordt dan ook bepaald door (de combinatie van) de beleggingspool(s) waarin het fonds belegt.

De financiële risico's betreffen met name marktrisico aandelen, renterisico, valutarisico, concentratierisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico. Hierna worden deze risico's per beleggingspool weergegeven.

3.4.6.1 ASN Aandelenpool

Het risicoprofiel van een fonds wordt bepaald door (de combinatie van) de beleggingspool(s) waarin het fonds belegt. De volgende fondsen beleggen in de ASN Aandelenpool:

- ASN Duurzaam Aandelenfonds
- ASN Duurzaam Mixfonds (via ASN Mixpool)
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal
- ASN Duurzaam Mixfonds Offensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief

Marktrisico aandelen

De ASN Aandelenpool belegt in aandelen en is derhalve blootgesteld aan het risico van waarde fluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten. Dit risico wordt (gedeeltelijk) beperkt door de beleggingen in de portefeuille te spreiden naar onder andere regio's en sectoren.

De toelichting op de jaarrekening van de ASN Aandelenpool (zie hoofdstuk 5.1) geeft inzicht in de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Renterisico

De ASN Aandelenpool belegt niet in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor niet blootgesteld aan een (significant) renterisico.

Valutarisico

De valutarisico's die voortkomen uit de beleggingen van de ASN Aandelenpool worden niet afgedekt. Derhalve brengt beleggen in de ASN Aandelenpool valutarisico met zich mee. Ultimo verslagperiode belegde de ASN Aandelenpool de volgende bedragen in euro's en andere valuta's:

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	473.835	32,2	426.738	33,5
Amerikaanse dollar	350.549	23,9	301.387	23,6
Britse pond	249.969	17,0	204.883	16,1
Japanse yen	138.277	9,4	132.776	10,4
Zweedse kroon	78.981	5,4	57.618	4,5
Deense kroon	70.335	4,8	60.667	4,8
Canadese dollar	31.579	2,2	39.510	3,1
Zwitserse frank	28.340	1,9	30.220	2,4
Taiwanese dollar	18.394	1,3	-	-
Noorse kroon	12.804	0,9	7.747	0,6
Hongkong dollar	8.606	0,6	1.862	0,1
Zuid-Afrikaanse rand	5.617	0,4	-	-
Australische dollar	-	-	10.969	0,9
Totaal	1.467.286	100,0	1.274.377	100,0

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid is erop gericht het concentratierisico te beheersen door bandbreedtes in te stellen voor de regionale verdeling, limieten te hanteren voor het maximale percentage van het vermogen dat de ASN Aandelenpool belegt in één bedrijf of instelling. De ASN Aandelenpool mag nooit meer dan 5% van het poolvermogen beleggen in één bedrijf of instelling.

Ultimo 2019 gelden de volgende bandbreedtes voor de regionale verdeling:

Regionale verdeling beleggingsportefeuille	
Europa	60-70%
Verenigde Staten en Canada	15-35%
Japan	5-15%
Rest van de wereld	0-5%

De toelichting op de jaarrekening van de ASN Aandelenpool (zie hoofdstuk 5.1) geeft inzicht in de spreiding van de beleggingen over landen.

Kredietrisico

De ASN Aandelenpool loopt kredietrisico, voornamelijk als gevolg van verkooptransacties waardoor kortlopende vorderingen ontstaan. Het risico van deze kortlopende vorderingen is zeer laag, doordat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag. Het maximale kredietrisico van de ASN Aandelenpool wordt bepaald door de som van de liquide middelen en de vorderingen. Dit risico bedroeg ultimo verslagperiode € 21,2 miljoen (ultimo 2018: € 16,7 miljoen).

Voor de fondsen die beleggen in de ASN Aandelenpool is er eveneens sprake van kredietrisico. Dit risico betreft voornamelijk kortlopende vorderingen als gevolg van verkooptransacties aan de ASN Aandelenpool. Deze kortlopende vorderingen hebben een zeer laag risico omdat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat de ASN Aandelenpool niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan (korte) termijn financiële verplichtingen te voldoen, al dan niet in normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

De ASN Aandelenpool belegt overwegend in goed verhandelbare beursgenoteerde beleggingen. De ASN Aandelenpool is hierdoor niet blootgesteld aan een significant liquiditeitsrisico.

3.4.6.2 ASN Obligatiepool

Het risicoprofiel van een fonds wordt bepaald door (de combinatie van) de beleggingspool(s) waarin het fonds belegt. De volgende fondsen beleggen in de ASN Obligatiepool:

- ASN Duurzaam Obligatiefonds
- ASN Duurzaam Mixfonds (via ASN Mixpool)
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal
- ASN Duurzaam Mixfonds Offensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief

Marktrisico aandelen

De ASN Obligatiepool belegt niet in aandelen en is derhalve niet blootgesteld aan het risico van waarde fluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten.

Renterisico

De ASN Obligatiepool belegt overwegend in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor blootgesteld aan een (significant) renterisico. De toelichting op de jaarrekening van de ASN Obligatiepool (zie hoofdstuk 5.2) geeft inzicht in de *modified duration* en de renteherzieningsdata van de beleggingen van de ASN Obligatiepool.

Valutarisico

De ASN Obligatiepool belegt alleen in obligaties en green- en social bonds die een notering in euro hebben. De ASN Obligatiepool loopt derhalve geen valutarisico over haar beleggingen.

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid is erop gericht het concentratierisico te beheersen door limieten in te stellen voor:

- Het maximale percentage van het vermogen dat de ASN Obligatiepool belegt in financiële instrumenten uitgegeven door één land. De ASN Obligatiepool mag niet meer dan 15% van het poolvermogen beleggen in (financiële instrumenten uitgegeven door) één land.
- Het maximale percentage van het vermogen dat de ASN Obligatiepool belegt in green- en social bonds. De ASN Obligatiepool mag niet meer dan 15% van het poolvermogen beleggen in green- en social bonds.

De toelichting op de jaarrekening van de ASN Obligatiepool (zie hoofdstuk 5.2) geeft inzicht in de individuele beleggingen van de ASN Obligatiepool en spreiding van de beleggingen over landen.

Kredietrisico

De ASN Obligatiepool belegt in staatsobligaties en green- en social bonds. Voor de ASN Obligatiepool gelden geen eisen voor de minimale rating per individuele obligatie en voor de minimale rating van de portefeuille. Tevens gelden er geen restricties met betrekking tot de omvang van de leningen.

ABB bepaalt het universum van landen waarin de ASN Obligatiepool middels obligaties kan beleggen. De portefeuille is ingericht op basis van de scores die landen behalen op het gebied van duurzaamheid en terugbetaalcapaciteit (de verhouding tussen belastinginkomsten en renteverplichtingen).

De toelichting op de jaarrekening van de ASN Obligatiepool (zie hoofdstuk 5.2) geeft inzicht in de individuele beleggingen van de ASN Obligatiepool en de verdeling van de beleggingen van de ASN Obligatiepool per kredietratingklasse.

De ASN Obligatiepool loopt kredietrisico. Het maximale kredietrisico wordt bepaald door de som van de liquide middelen, de vorderingen en de waarde van de vastrentende beleggingen. Dit risico bedroeg ultimo verslagperiode € 644,4 miljoen (ultimo 2018: € 728,5 miljoen).

Voor de fondsen die beleggen in de ASN Obligatiepool is er eveneens sprake van kredietrisico. Dit risico betreft voornamelijk kortlopende vorderingen als gevolg van verkooptransacties aan de ASN Obligatiepool. Deze kortlopende vorderingen hebben een zeer laag risico omdat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat de ASN Obligatiepool niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan (korte) termijn financiële verplichtingen te voldoen, al dan niet in normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

De ASN Obligatiepool belegt overwegend in goed verhandelbare beursgenoteerde beleggingen. De ASN Obligatiepool is hierdoor niet blootgesteld aan een significant liquiditeitsrisico.

3.4.6.3 ASN Milieupool

Het risicoprofiel van een fonds wordt bepaald door (de combinatie van) de beleggingspool(s) waarin het fonds belegt. De volgende fondsen beleggen in de ASN Milieupool:

- ASN Milieu & Waterfonds
- ASN Duurzaam Mixfonds Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal
- ASN Duurzaam Mixfonds Offensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief

Marktrisico aandelen

De ASN Milieupool belegt in aandelen en is derhalve blootgesteld aan het risico van waarde fluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten. Dit risico wordt (gedeeltelijk) beperkt door de beleggingen in de portefeuille te spreiden, onder andere naar regio's en sectoren. De toelichting op de jaarrekening van de ASN Milieupool (zie hoofdstuk 5.4) geeft inzicht in de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Renterisico

De ASN Milieupool belegt niet in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor niet blootgesteld aan een (significant) renterisico.

Valutarisico

De valutarisico's die voortkomen uit de beleggingen van de ASN Milieupool worden niet afgedekt. Derhalve brengt beleggen in de ASN Milieupool valutarisico met zich mee. Ultimo verslagperiode belegde de ASN Milieupool de volgende bedragen in euro's en andere valuta's:

In € 1.000	31-12-2019	%	31-12-2018	%
	Marktwaaarde		Marktwaaarde	
Amerikaanse dollar	184.220	26,5	165.270	27,6
Euro	143.168	20,6	121.255	20,2
Zwitserse frank	70.743	10,2	54.967	9,2
Britse pond	64.319	9,3	48.124	8,0
Japanse yen	61.132	8,8	68.240	11,4
Hongkong dollar	57.774	8,3	59.645	10,0
Zweedse kroon	41.340	5,9	34.690	5,8
Deense kroon	33.393	4,8	20.238	3,4
Australische dollar	19.521	2,8	19.686	3,3
Taiwanese dollar	10.988	1,6	-	-
Noorse kroon	8.467	1,2	5.904	1,0
Singaporese dollar	-	-	829	0,1
Totaal	695.065	100,0	598.848	100,0

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid is erop gericht het concentratierisico te beheersen door bandbreedtes in te stellen voor de regionale verdeling, de sectorverdeling en een limiet te hanteren voor het maximale percentage van het vermogen dat de ASN Milieupool belegt in één bedrijf of instelling.

Ultimo 2019 gelden de volgende bandbreedtes voor de regionale respectievelijk sectorverdeling:

Regionale verdeling beleggingsportefeuille	
Europa	30-60%
Verenigde Staten & Canada	15-50%
Rest van de wereld	10-40%

Sectorverdeling beleggingsportefeuille	
Duurzame energie	20-50%
Waterbehandeling	25-60%
Afval & recycling	0-20%
Voedsel & agricultuur	0-20%

De ASN Milieupool mag nooit meer dan 5% van het poolvermogen beleggen in één bedrijf of instelling.

De toelichting op de jaarrekening van de ASN Milieupool (zie hoofdstuk 5.4) geeft inzicht in de beleggingen van de ASN Milieupool en de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Kredietrisico

De ASN Milieupool loopt kredietrisico, voornamelijk als gevolg van verkooptransacties waardoor kortlopende vorderingen ontstaan. Het risico van deze kortlopende vorderingen is zeer laag, doordat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag. Het maximale kredietrisico van de ASN Milieupool wordt bepaald door de som van de liquide middelen en de vorderingen. Dit risico bedroeg ultimo verslagperiode € 14,2 miljoen (ultimo 2018: € 6,0 miljoen).

Voor de fondsen die beleggen in de ASN Milieupool is er eveneens sprake van kredietrisico. Dit risico betreft voornamelijk kortlopende vorderingen als gevolg van verkooptransacties aan de ASN Milieupool. Deze kortlopende vorderingen hebben een zeer laag risico omdat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat de ASN Milieupool niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan (korte) termijn financiële verplichtingen te voldoen, al dan niet in normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

De ASN Milieupool belegt overwegend in goed verhandelbare beursgenoteerde beleggingen. De ASN Milieupool is hierdoor niet blootgesteld aan een significant liquiditeitsrisico.

3.4.6.4 ASN Small & Midcappool

Het risicoprofiel van een fonds wordt bepaald door (de combinatie van) de beleggingspool(s) waarin het fonds belegt. De volgende fondsen beleggen in de ASN Small & Midcappool:

- ASN Duurzaam Small & Midcapfonds
- ASN Duurzaam Mixfonds Offensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal

Marktrisico aandelen

De ASN Small & Midcappool belegt in aandelen en is derhalve blootgesteld aan het risico van waarde fluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten. Dit risico wordt (gedeeltelijk) beperkt door de beleggingen in de portefeuille te spreiden, onder andere naar regio's en sectoren. De toelichting op de jaarrekening van de ASN Small & Midcappool (zie hoofdstuk 5.5) geeft inzicht in de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Renterisico

De ASN Small & Midcappool belegt niet in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor niet blootgesteld aan een (significant) renterisico.

Valutarisico

De valutarisico's die voortkomen uit de beleggingen van de ASN Small & Midcappool worden niet afgedekt. Derhalve brengt beleggen in de ASN Small & Midcappool valutarisico met zich mee. Ultimo verslagperiode belegde de ASN Small & Midcappool de volgende bedragen in euro's en andere valuta's:

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Euro	89.732	48,6	51.247	45,0
Britse pond	47.300	25,6	30.922	27,2
Zwitserse frank	27.707	15,0	22.809	20,0
Zweedse kroon	14.974	8,1	4.380	3,9
Deense kroon	4.980	2,7	4.444	3,9
Totaal	184.693	100,0	113.802	100,0

Concentratierisico

Het beleggingsbeleid is erop gericht het concentratierisico te beheersen door bandbreedtes in te stellen voor de regionale verdeling en limieten te hanteren voor het maximale percentage van het vermogen dat de ASN Small & Midcappool belegt in één bedrijf of instelling en het maximale belang dat ASN Small & Midcappool verkrijgt in de vennootschap waarin wordt belegd.

Ultimo 2019 gelden de volgende bandbreedtes en limieten voor de beleggingen van de ASN Small & Midcappool:

- Maximaal 10% in één bedrijf of instelling
- Marktkapitalisatie bij aanvang <6mrd, en gedurende investering max. 3mrd >10mrd
- Maximaal 5% van het aandelenkapitaal van deze onderneming bij aanvang
- Maximaal 5% fondsvermogen bij aanvang, en gedurende investering max. 10% en die van >5% gezamenlijk niet meer dan 40%.
- Regionale verdeling: 100% Europa

De toelichting op de jaarrekening van de ASN Small & Midcappool (zie hoofdstuk 5.5) geeft inzicht in de beleggingen van de ASN Small & Midcappool en de spreiding van de beleggingen over landen en sectoren.

Kredietrisico

De ASN Small & Midcappool loopt kredietrisico, voornamelijk als gevolg van verkooptransacties waardoor kortlopende vorderingen ontstaan. Het risico van deze kortlopende vorderingen is zeer laag, doordat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag. Het maximale kredietrisico van de ASN Small & Midcappool wordt bepaald door de som van de liquide middelen en de vorderingen. Dit risico bedroeg ultimo verslagperiode € 10,3 miljoen (ultimo 2018: € 2,2 miljoen).

Voor de fondsen die beleggen in de ASN Small & Midcappool is er eveneens sprake van kredietrisico. Dit risico betreft voornamelijk kortlopende vorderingen als gevolg van verkooptransacties aan de ASN Small & Midcappool. Deze kortlopende vorderingen hebben een zeer laag risico omdat de onderliggende activa worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat de ASN Small & Midcappool niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan (korte) termijn financiële verplichtingen te voldoen, al dan niet in normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

De ASN Small & Midcappool belegt overwegend in goed verhandelbare beursgenoteerde beleggingen. De ASN Small & Midcappool is hierdoor niet blootgesteld aan een significant liquiditeitsrisico.

3.4.6.5 ASN Groenprojectenpool

Alleen het ASN Groenprojectenfonds belegt in de ASN Groenprojectenpool. Het risicoprofiel van het ASN Groenprojectenfonds is derhalve gelijk aan het risicoprofiel van de ASN Groenprojectenpool.

Marktrisico aandelen

De ASN Groenprojectenpool belegt niet in aandelen en is derhalve niet blootgesteld aan het risico van waarde fluctuaties als gevolg van de ontwikkelingen op de aandelenmarkten.

Renterisico

De ASN Groenprojectenpool belegt overwegend in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor blootgesteld aan een (significant) renterisico. De toelichting op de jaarrekening van de ASN Groenprojectenpool (zie hoofdstuk 5.6) geeft inzicht in de *modified duration* en de renteherzienings-data van de beleggingen van de ASN Groenprojectenpool.

Valutarisico

De onderhandse leningen in projecten in Nederland waarin de ASN Groenprojectenpool belegt en de posities die het (tijdelijk) in liquiditeiten aanhoudt, luiden overwegend in euro's. De leningen in buitenlandse projecten kunnen in een andere valuta dan de euro luiden. Deze valutarisico's worden niet afgedekt. Derhalve brengt beleggen in de ASN Groenprojectenpool valutarisico met zich mee. Ultimo verslagperiode belegde de ASN Groenprojectenpool 96,98% (ultimo 2018: 98,51%) van de onderhandse leningen in euro's en 3,02% (ultimo 2018: 1,49%) in USD.

Concentratierisico

Omdat de ASN Groenprojectenpool hoofdzakelijk belegt in Nederland en zich daarbij beperkt tot een aantal specifieke sectoren, is de spreiding van de beleggingen relatief beperkt. Tevens maken individuele leningen een groot deel uit van de portefeuille van de ASN Groenprojectenpool. Deze factoren resulteren in verhoogd concentratierisico.

De toelichting op de jaarrekening van de ASN Groenprojectenpool (zie hoofdstuk 5.6) geeft inzicht in de individuele beleggingen van de ASN Groenprojectenpool en de spreiding hiervan de beleggingen over sectoren.

Kredietrisico

De ASN Groenprojectenpool loopt een kredietrisico op het totaal van de beleggingen in vastrentende waarden, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico voor het fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 474,5 miljoen (ultimo 2018: € 460,3 miljoen). Omdat er tegenover een gedeelte van de liquide middelen kortlopende schulden staan, is dit bedrag hoger dan het fondsvermogen.

ABB wijst aan alle verstrekte leningen een risicocategorie toe, rekening houdend met eventuele zekerheden en garanties. Dit gebeurt op basis van een risicoanalyse. Bij deze analyse wordt de bedrijfskwaliteit en kredietkwaliteit beoordeeld. De bedrijfskwaliteit wordt onder meer berekend aan de hand van de solvabiliteit en winstgevendheid van de onderneming en/of het project. Verder neemt ABB in ogenschouw of het gaat om een startende onderneming of een bedrijf dat al langere tijd bestaat. De kredietkwaliteit is afhankelijk van de terugbetaalcapaciteit van de debiteur. Los van de mathematische rekenmethodiek van de kredietklasse worden kwalitatieve factoren meegewogen. ABB maakt een inschatting van de toekomstige omzetten van het project en van de sectorgebonden risico's, politieke risico's, juridische risico's en projectgebonden risico's. Onderstaande tabel vermeldt per risicoklasse het percentage van alle uitstaande leningen die in de betreffende categorie vallen. Risicoklasse 1 is de minst risicovolle, risicoklasse 8 de meest risicovolle.

% van de portefeuille	31-12-2019	31-12-2018
Risicoklasse 1	32,53	43,29
Risicoklasse 2	12,27	16,30
Risicoklasse 3	27,08	17,87
Risicoklasse 4	24,95	21,00
Risicoklasse 5	3,17	1,54
Risicoklasse 6	-	-
Risicoklasse 7	-	-
Risicoklasse 8	-	-
Totaal	100,00	100,00

De gewogen gemiddelde risicoclassificatie bedroeg ultimo 2019: 2,54 (ultimo 2018: 2,21). De gewogen gemiddelde risicoclassificatie is het rekenkundige gemiddelde van de gehele portefeuille met uitstaande leningen op basis van de classificatie uit de betreffende tabel, vermenigvuldigd met het uitstaande obligo in de betreffende categorie van de ASN Groenprojectenpool.

De kwaliteit van de financieringsportefeuille is verslechterd ten opzichte van ultimo 2018 (2,21). Deze verslechtering wordt met name veroorzaakt door een toename van het aantal leningen in risicoklasse 3, 4 en 5. In deze risicoklasse zitten veelal leningen aan projecten die nog in de bouwfase zitten. Gedurende de bouwfase is het risico van een project namelijk wat hoger. In 2019 zijn er relatief veel nieuwe leningen verstrekt, waardoor ook het aantal leningen in risicoklasse 4 is toegenomen. Wanneer ABB inschat dat de kans op een (al dan niet gedeeltelijk) faillissement toeneemt, kan zij een voorziening op een lening treffen. In de verslagperiode zijn er geen voorzieningen voor oninbaarheid getroffen (2018: vrijval € 1,0 miljoen).

Tegenpartijrisico

De ASN Groenprojectenpool maakte in de verslagperiode gebruik van bankrekeningen om liquiditeiten aan te houden. Kasstromen uit hoofde van rente en aflossingen van debiteuren verliepen via de Volksbank N.V. Daarbij vindt periodiek verrekening van openstaande posten plaats. Uit hoofde van deze bancaire activiteiten liep de ASN Groenprojectenpool een tegenpartij risico op de Volksbank N.V. Ultimo 2019 hield de ASN Groenprojectenpool een tegoed van €5,6 miljoen (31 december 2018: € 20,5 miljoen) aan op bankrekeningen bij de Volksbank N.V. Daarnaast maakt de ASN Groenprojectenpool gebruik van bankrekeningen bij KAS BANK N.V. Ultimo 2019 bedroeg het saldo op de bankrekeningen bij KAS BANK N.V. € 56,9 miljoen (31 december 2018: € 48,2 miljoen).

De kredietwaardigheid van een tegenpartij vormt een indicatie van het tegenpartij-risico. De kredietwaardigheid van de Volksbank N.V. werd door kredietratingbureau S&P ultimo verslagperiode beoordeeld met rating A- (met een positief vooruitzicht). De kredietwaardigheid van KAS BANK N.V. werd door kredietratingbureau Fitch Ratings ultimo verslagperiode beoordeeld met rating A+ (met een stabiel vooruitzicht).

Liquiditeitsrisico en verhandelbaarheidsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat de ASN Groenprojectenpool niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan (korte) termijn financiële verplichtingen te voldoen, al dan niet in normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

De ASN Groenprojectenpool belegt hoofdzakelijk in niet-beursgenoteerde leningen. Inherent aan de illiquide aard van de beleggingen van de ASN Groenprojectenpool, kent de ASN Groenprojectenpool en verhoogd liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico.

Ultimo verslagperiode bestond het fondsvermogen voor 13,5% (ultimo 2018: 16,8%) uit liquide middelen en staatsobligaties. ASN Groenprojectenpool kan staatsobligaties aanhouden uit hoofde van liquiditeitsbeheer. Gedurende de verslagperiode is van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt. Het liquiditeitsbeleid voorziet erin dat de ASN Groenprojectenpool een minimumpercentage liquide middelen aanhoudt.

Wanneer de liquiditeitsprojecties daartoe aanleiding geven, kan ABB conform de prospectus-voorwaarden voor de ASN Groenprojectenpool besluiten tijdelijk gebruik te maken van hefboom-financiering (tot een maximum van 20% van het vermogen van de ASN Groenprojectenpool). Gedurende de verslagperiode heeft ABB ten behoeve van de ASN Groenprojectenpool hiertoe een liquiditeitsfaciliteit ingericht. Deze is gedurende de verslagperiode, gezien de onverwacht hoge instroom in het derde kwartaal, ook weer voortijdig beëindigd zonder dat hiervan gebruik is gemaakt.

Fiscaal risico

Gedurende de verslagperiode hebben de beleggingen van de ASN Groenprojectenpool voldaan aan de minimeisen die gesteld worden aan groene instellingen; het percentage groenbeleggingen t.o.v. het fondsvermogen steeg van 75,2% (ultimo 2018) naar 81,8% ultimo 2019.

3.4.6.6 ASN Microkredietpool

Het risicoprofiel van een fonds wordt bepaald door (de combinatie van) de beleggingspool(s) waarin het fonds belegt. De volgende fondsen beleggen in de ASN Microkredietpool:

- ASN-Novib Microkredietfonds
- ASN Duurzaam Mixfonds Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief
- ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal
- ASN Duurzaam Mixfonds Offensief (met ingang van 1 augustus 2019)
- ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief (met ingang van 1 september 2019)

Marktrisico aandelen

De ASN Microkredietpool belegt in aandelen van microfinancieringsinstellingen (MFI's) en is derhalve blootgesteld aan het risico van waarde fluctuaties van deze aandelen. Echter omdat de ASN Microkredietpool niet belegt in beursgenoteerde aandelen is zij met betrekking tot deze beleggingen beperkt gevoelig voor de ontwikkelingen op de aandelenmarkten.

Renterisico

De ASN Microkredietpool belegt overwegend in vastrentende financiële instrumenten en is hierdoor blootgesteld aan renterisico. De toelichting op de jaarrekening van de ASN Microkredietpool (zie hoofdstuk 5.7) geeft inzicht in de *modified duration* en de renteherzieningsdata van de beleggingen van de ASN Microkredietpool.

Valutarisico

De ASN Microkredietpool belegt wereldwijd in leningen aan en aandelenbelangen in MFI's. De valutarisico's die voortkomen uit de beleggingen van de ASN Microkredietpool worden gedeeltelijk afgedekt. Derhalve brengt beleggen in de ASN Microkredietpool valutarisico met zich mee.

Op basis van het beleggingsbeleid van de ASN Microkredietpool worden de valutarisico's van de ASN Microkredietpool als volgt afgedekt met valutatermijn transacties:

- Maximaal 30% van het poolvermogen mag worden belegt worden in niet-afgedekte leningen of aandelenparticipaties die luiden in een andere valuta dan de euro of de Amerikaanse dollar.
- Per vreemde valuta geldt hierbij een maximum van 5% van het fondsvermogen.

Ultimo verslagperiode is het valuta-exposure uit hoofde van de beleggingen van de ASN Microkredietpool als volgt:

Valuta-exposure in duizenden	Bruto in vreemde valuta's	Bruto in euro's	Valutatermijn- affaires in vreemde valuta's	Netto in vreemde valuta's	Netto in euro's
Bolivia (BOB)	22.251	2.869	-	22.251	2.869
China (CNY)	38.958	4.983	38.958	-	-
Colombia (COP)	16.954.772	4.603	-	16.954.772	4.603
Georgië (GEL)	45.185	14.075	35.215	9.970	3.106
Guatemala (GTQ)	23.188	2.683	-	23.188	2.683
India (INR)	2.638.838	32.935	2.554.400	84.438	1.054
Jordanië (JOD)	3.191	4.010	-	3.191	4.010
Kirgizië (KGS)	715.435	9.151	586.235	129.200	1.653
Kazachstan (KZT)	3.197.372	7.439	2.279.040	918.332	2.136
Moldavië (MDL)	48.502	2.514	48.502	-	-
Mexico (MXN)	53.299	2.514	53.299	-	-
Nicaragua (NIO)	52.171	1.374	28.157	24.014	632
Peru (PEN)	42.144	11.338	42.369	-225	-61
Pakistan (PKR)	1.400.010	8.054	-	1.400.010	8.054
Oeganda (UGX)	17.085.598	4.147	-	17.085.598	4.147
Senegal (XOF)	10.806.456	16.474	3.476.572	7.329.884	11.174
Verenigde Staten (USD)	152.020	135.430	136.616	15.404	13.723
Zuid-Afrika (ZAR)	55.066	3.508	55.066	-	-
Zambia (ZMW)	3.806	241	-	3.806	241
Euro (EUR)		104.842			
Totaal in €		373.184			60.024

De per 31 december 2019 gehanteerde valutakoersen zijn weergegeven in hoofdstuk 3.4.1 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva.

Concentratierisico

De ASN Microkredietpool belegt wereldwijd in leningen aan en aandelenbelangen in MFI's. Het beleggingsbeleid schrijft de volgende bandbreedtes respectievelijk limieten voor met betrekking tot de spreiding over regio's en de relatieve omvang van individuele beleggingen:

Landenlimiet:

- Maximaal 15% per land
- Maximaal 10% belegd in niet DAC-landen

Limiet individuele posities:

- Maximaal 5% van het fondsvermogen bij aanvang in één investeringspartij
- Maximaal 35% indirect belegd in MFI's
- Maximaal 20% belang gehouden in individuele MFI / beleggingsinstelling

De toelichting op de jaarrekening van de ASN Microkredietpool (zie hoofdstuk 5.7) geeft inzicht in de individuele beleggingen van de ASN Microkredietpool en de regionale spreiding hiervan.

Kredietrisico

De ASN Microkredietpool loopt een kredietrisico op het totaal van de beleggingen in vastrentende waarden, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico voor het fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 393 miljoen (ultimo 2018: € 305 miljoen). Voor drie MFI's, die (mogelijkerwijs) niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen, is per 31 december 2019 een voorziening getroffen.

ABB wijst aan alle MFI's een risicoscore toe, rekening houdend met eventuele zekerheden en garanties. Dit gebeurt op basis van een risicoanalyse. Daarbij beoordeelt ABB de financiële gegevens en prestaties en de institutionele kracht van elke MFI waarin wordt belegd, alsmede externe factoren die het risico voor de organisatie kunnen beïnvloeden. De onderstaande tabel toont het percentage van de kredietportefeuille per risicocategorie ultimo verslagperiode. Daarbij

wordt gebruik gemaakt van de meest recente risicoscores die aan de beleggingen zijn toegekend. De methodiek die gebruikt wordt om de risicoscore vast te stellen, is alleen bruikbaar voor individuele MFI's.

Risicoklasse	31-12-2019	31-12-2018
Sterk	20,4%	18,9%
Goed	51,0%	33,6%
Bevredigend	25,4%	30,7%
Zwak	2,3%	12,9%
Problematisch	0,9%	3,9%

Uit de tabel is op te maken dat er in de verslagperiode verschuivingen zijn geweest tussen de verschillende risicocategoriën. De beleggingen die als 'Zwak' of 'Problematisch' zijn aangemerkt, zijn in omvang afgenomen en de omvang van de beleggingen die als 'Sterk' en 'Goed' zijn gekwalificeerd zijn beiden toegenomen. De omvang van de beleggingen met risicoklasse 'Bevredigend' is licht afgenomen.

Tegenpartijrisico

Ultimo verslagperiode beschikt ASN Microkredietpool over derivatencontracten met The Currency Exchange Fund N.V. en de Volksbank N.V. Met deze tegenpartijen zijn valutaswaps (cross currency swaps) respectievelijk valutatermijncontracten (FX forwards) aangegaan. ABB heeft met The Currency Exchange Fund N.V. een credit support annex (CSA) afgesloten om het tegenpartijrisico met betrekking tot de waardeontwikkeling van derivatencontracten te mitigeren. Op basis van een CSA kunnen de partijen over en weer zekerheden (collateral) uitwisselen, afhankelijk van de waardeontwikkeling van de derivaten die onder de CSA vallen.

De waarde van de valutaswaps was ultimo 2019 positief (ultimo 2019: € 0,8 miljoen; ultimo 2018: € 1,7 miljoen). Daarnaast dient rekening te worden gehouden met opgelopen interest op de valuta-swaps. Uit hoofde van de CSA is van The Currency Exchange Fund N.V. is er voor deze positie geen onderpand (collateral) ontvangen (ultimo 2018: € 1,2 miljoen ontvangen). De ASN Microkredietpool liep ultimo 2019 dus een tegenpartijrisico ter hoogte van € 0,8 miljoen op The Currency Exchange Fund N.V.

Ook met de Volksbank N.V. is een CSA afgesloten. De waarde van de valutatermijncontracten was ultimo verslagperiode negatief, € 2,1 miljoen (ultimo 2018: negatief € 5,0 miljoen). Als gevolg van de afspraken in de CSA heeft de ASN Microkredietpool een bedrag van € 3,46 miljoen als onderpand (collateral) betaald aan de Volksbank N.V. (ultimo 2018: € 5,31 miljoen betaald). De ASN Microkredietpool liep ultimo 2019 uit hoofde van haar derivatenposities derhalve tegenpartijrisico op de Volksbank N.V.

De ASN Microkredietpool maakte in de verslagperiode gebruik van bankrekeningen om liquiditeiten aan te houden. De tegoeden op de bankrekeningen die ASN Microkredietpool aanhoudt, bedroegen ultimo verslagperiode € 60,3 miljoen (ultimo 2018: € 74,9 miljoen). Op dit bedrag loopt de ASN Microkredietpool tegenpartijrisico. De ASN Microkredietpool houdt bankrekeningen aan bij de Volksbank N.V. (2019: € 2,4 miljoen), ABN AMRO N.V. (2019: € 16,7 miljoen) en KAS BANK N.V. (2019: € 41,2 miljoen). De kredietwaardigheid van een tegenpartij vormt een indicatie van het tegenpartijrisico. De kredietwaardigheid van de Volksbank N.V. en ABN AMRO werd door kredietratingbureau S&P ultimo verslagperiode respectievelijk beoordeeld met rating A- (met een positief vooruitzicht) en met rating A (met een stabiel vooruitzicht). De kredietwaardigheid van KAS BANK N.V. werd door kredietrating-bureau Fitch Ratings ultimo verslagperiode beoordeeld met rating A+ (met een stabiel vooruitzicht). Kredietratingbureau S&P beoordeelde The Currency Exchange Fund N.V. aan het einde van de verslagperiode met A (met een stabiel vooruitzicht).

Liquiditeitsrisico en verhandelbaarheidsrisico

Het liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico is het risico dat de ASN Microkredietpool niet tijdig kan beschikken over voldoende liquide middelen om aan (korte) termijn financiële verplichtingen te voldoen, al dan niet in normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

De ASN Microkredietpool belegt in niet-beursgenoteerde beleggingen. Inherent aan de illiquide aard van de beleggingen van de beleggingen van de ASN Microkredietpool, kent de ASN Microkredietpool en verhoogd liquiditeits- en verhandelbaarheidsrisico. Ultimo verslagperiode werd 13,7% van het fondsvermogen liquide aangehouden op bankrekeningen (ultimo 2018: 22,2%).

3.5 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

<i>In € 1.000</i>	<i>01-01-2019 t/m 31-12-2019</i>	<i>01-01-2018 t/m 31-12-2018</i>
Stand per 1 januari	3.477.449	3.748.212
Aankopen	440.079	342.557
Verkopen	-675.750	-394.206
Gerealiseerde waardeveranderingen	66.169	-1.512
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	632.156	-217.602
Stand ultimo periode	3.940.103	3.477.449

Aangezien de vennootschap haar vermogen belegt in beleggingspools, zijn – in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 – de jaarcijfers van de onderliggende beleggingspools opgenomen in deze jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van de vennootschap.

Participaties per beleggingspool

<i>In € 1.000</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>
ASN Aandelenpool	1.371.430	1.175.395
ASN Obligatiepool	502.344	600.071
ASN Mixpool	258.785	235.823
ASN Milieupool	709.245	603.045
ASN Small & Midcappool	194.836	115.893
ASN Groenprojectenpool	463.474	409.596
ASN Microkredietpool	439.988	337.626
Totaal	3.940.102	3.477.449

(B) Vorderingen

Onder de vorderingen zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	441	3.427
Subtotaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	441	3.427
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	3.097	3.196
Subtotaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	3.097	3.196
Totaal	3.538	6.623

Bovenstaande vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder de kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	3.097	3.333
Te betalen fondskosten	3.447	2.986
Subtotaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	6.544	6.319
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	441	3.427
Subtotaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	441	3.427
Totaal	6.985	9.746

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Het eigen vermogen is als volgt over de fondsen verdeeld:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
ASN Duurzaam Aandelenfonds	917.736	767.710
ASN Duurzaam Obligatiefonds	202.226	221.812
ASN Duurzaam Mixfonds	258.643	235.691
ASN Milieu & Waterfonds	631.894	493.339
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	114.689	92.265
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	53.395	52.723
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	83.391	78.986
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	396.778	388.826
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	177.407	155.596
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	304.224	268.668
ASN Groenprojectenfonds	463.080	409.250
ASN-Novib Microkredietfonds	333.193	309.597
Totaal	3.936.656	3.474.463

Aandelenkapitaal

Het maatschappelijk kapitaal is verdeeld in (twintig series van in totaal) 174.000.000 gewone aandelen en één prioriteitsaandeel van nominaal € 5,00. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt derhalve € 870.000.005.

De tabellen op de volgende pagina specificeren achtereenvolgens het verloop van het aantal uitstaande aandelen in 2019 en 2018 en het verloop van het geplaatst kapitaal, agio, overige reserves en het onverdeeld resultaat in 2019 en 2018.

	Stand per 01-01-2018	Uitgegeven aandelen	Ingekochte aandelen	Stand per 31-12-2018	Uitgegeven aandelen	Ingekochte aandelen	Stand per 31-12-2019
ASN Duurzaam Aandelenfonds	7.458.053	693.106	-523.909	7.627.250	310.625	-863.618	7.074.257
ASN Duurzaam Obligatiefonds	8.638.061	983.201	-1.956.191	7.665.071	927.143	-1.598.550	6.993.664
ASN Duurzaam Mixfonds	2.800.544	148.385	-176.768	2.772.161	150.595	-216.702	2.706.054
ASN Milieu & Waterfonds	16.259.204	2.168.451	-896.706	17.530.949	786.161	-1.457.014	16.860.096
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	2.490.291	421.916	-187.357	2.724.850	164.132	-366.314	2.522.668
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	1.109.054	33.013	-106.531	1.035.536	96.899	-117.894	1.014.541
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	1.610.712	67.990	-124.787	1.553.915	102.619	-135.259	1.521.275
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	8.078.852	105.591	-508.068	7.676.375	182.179	-977.315	6.881.239
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	3.142.022	124.320	-181.942	3.084.400	142.983	-347.968	2.879.415
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	5.752.551	98.615	-508.553	5.342.613	93.384	-728.896	4.707.101
ASN Groenprojectenfonds	15.227.259	1.229.361	-773.570	15.683.050	2.536.374	-687.736	17.531.688
ASN-Novib Microkredietfonds	5.081.093	565.945	-105.383	5.541.655	654.000	-200.985	5.994.670
Prioriteitsaandeel	1	-	-	1	-	-	1
Totaal	77.647.697	6.639.894	-6.049.765	78.237.826	6.147.094	-7.698.251	76.686.669

In € 1.000

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand per 1 januari	391.189	388.236
Uitgegeven aandelen	30.736	33.202
Ingekochte aandelen	-38.494	-30.249
Stand ultimo periode	383.431	391.189
Agio		
Stand per 1 januari	2.854.773	2.804.014
Uitgegeven aandelen	215.973	261.488
Ingekochte aandelen	-292.425	-210.729
Stand ultimo periode	2.778.321	2.854.773
Overige reserves		
Stand per 1 januari	483.177	371.272
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-311.780	138.145
Ingekochte aandelen	-57.464	-26.240
Stand ultimo periode	113.933	483.177
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-254.676	181.622
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	311.780	-138.145
Uitgekeerd dividend	-57.104	-43.477
Resultaat over de verslagperiode	660.971	-254.676
Stand ultimo periode	660.971	-254.676
Totaal eigen vermogen	3.936.656	3.474.463

Voor het vijfjarenoverzicht verwijzen wij naar de toelichtingen op de afzonderlijke fondsen.

3.6 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

De gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door de boekwaarde in mindering te brengen op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten). In overeenstemming met RJ 615.405a volgt onderstaand informatie over de gerealiseerde waardeveranderingen uit beleggingen van de beleggingspools.

Gerealiseerde waardeveranderingen per beleggingsfonds

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
ASN Duurzaam Aandelenfonds	17.954	361
ASN Duurzaam Obligatiefonds	1.228	114
ASN Duurzaam Mixfonds	1.910	103
ASN Milieu & Waterfonds	8.742	-1.919
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	2.696	-437
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	415	66
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	1.175	-39
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	13.369	188
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	6.150	27
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	11.948	5
ASN Groenprojectenfonds	150	-236
ASN-Novib Microkredietfonds	432	255
Totaal	66.169	-1.512

(F) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

De niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo verslagperiode hetzij de balanswaarde aan het begin van het boekjaar, hetzij de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode in mindering te brengen. In overeenstemming met RJ 615.405a volgt onderstaand informatie over de niet-gerealiseerde waardeveranderingen uit beleggingen van de beleggingspools.

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen per beleggingsfonds

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
ASN Duurzaam Aandelenfonds	225.066	-67.209
ASN Duurzaam Obligatiefonds	4.321	1.944
ASN Duurzaam Mixfonds	34.008	-7.769
ASN Milieu & Waterfonds	163.882	-86.662
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	30.087	-17.703
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	2.463	47
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	6.592	-1.380
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	46.752	-15.564
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	30.863	-11.280
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	67.251	-26.104
ASN Groenprojectenfonds	9.713	739
ASN-Novib Microkredietfonds	11.158	13.339
Totaal	632.156	-217.602

(G) Bedrijfslasten

Fondskosten

ABB brengt fondskosten in rekening bij de fondsen. Zij wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van de fondsen. Dit gebeurt naar rato van de percentages per fonds op jaarbasis die in het prospectus zijn genoemd en het vermogen van het fonds per dagultimo. Deze vergoeding wordt iedere maand achteraf in rekening gebracht. ABB brengt aan het einde van iedere maand het maandtotaal van de aldus berekende en gereserveerde fondskosten in rekening aan ASN Beleggingsfondsen N.V.

De fondskosten dienen om alle kosten van de fondsen en de pools te dekken, inclusief de vergoeding aan de vermogensbeheerders van de pools, de bewaarder, de *custodian*, de *fund agent*, het duurzaamheidsonderzoek, de juridisch eigenaar van het vermogen van de beleggingspools, de accountant, het toezicht, fiscaal en juridisch advies, alsmede de settlementskosten, de marketingkosten, de kosten van diensten van derden en de beloning van de raad van commissarissen.

Een uitzondering hierop zijn de transactiekosten. Dit zijn de directe kosten die samenhangen met de aan- en verkoop van beleggingen. Deze kosten worden (gedeeltelijk) gedekt uit een opslag op de intrinsieke waarde bij een (per saldo) uitgifte van aandelen in ASN Beleggingsfondsen N.V., dan wel een afslag van de intrinsieke waarde bij een (per saldo) inkoop van eigen aandelen.

Uitgangspunt bij de vaststelling van de hoogte van de op- en afslag is dat ASN Beleggingsfondsen N.V. de transactiekosten dekt die het gemiddeld op lange termijn maakt bij inkoop en uitgifte van eigen aandelen. Uit oogpunt van transparantie en eenvoud wordt de op- of afslag uitgedrukt in een vast percentage van de intrinsieke waarde. De hoogte wordt bepaald op basis van reële aan- en verkoopkosten van de financiële instrumenten waarin de fondsen beleggen. ABB kan het betreffende percentage aanpassen als het langetermijngemiddelde als gevolg van marktomstandigheden is gewijzigd. ABB evalueert jaarlijks de kosten van de op- en afslag. De op- of afslag komt geheel ten goede aan ASN Beleggingsfondsen N.V.. Zij kan daarmee de aankoopkosten en verkoopkosten van de onderliggende financiële instrumenten voldoen. Dit beschermt zittende beleggers in de fondsen tegen de kosten die ASN Beleggingsfondsen N.V. moet maken om eigen aandelen uit te geven of in te kopen.

Fondskosten per beleggingsfonds

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
ASN Duurzaam Aandelenfonds	7.224	7.321
ASN Duurzaam Obligatiefonds	1.028	1.121
ASN Duurzaam Mixfonds	1.614	1.636
ASN Milieu & Waterfonds	6.802	6.764
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1.247	1.282
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	479	361
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	735	525
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	3.184	2.707
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	1.498	1.439
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	2.644	2.766
ASN Groenprojectenfonds	4.234	3.947
ASN-Novib Microkredietfonds	7.419	6.727
Totaal	38.108	36.596

Op grond van artikel 123 lid 1j Bgfo dient een vergelijkend overzicht opgenomen te worden van de normatieve kosten en de werkelijke kosten. De normatieve kosten zijn de kosten die, naar soort onderscheiden, volgens het prospectus worden gemaakt.

Onderstaand overzicht toont de kosten die volgens het prospectus in rekening gebracht worden en de kosten die in de jaarrekening zijn opgenomen. In de tabel is per fonds het gemiddelde fondsvermogen vermeld dat als basis heeft gediend voor de berekening van de normatieve kosten.

	Kosten op basis van het percentage fondskosten uit het prospectus (op jaarbasis)	Kosten over 2019 (op jaarbasis)	Gemiddeld fondsvermogen over 2019
In € 1.000			
ASN Duurzaam Aandelenfonds	7.217	7.224	849.085
ASN Duurzaam Obligatiefonds	1.029	1.028	228.614
ASN Duurzaam Mixfonds	1.613	1.614	248.176
ASN Milieu & Waterfonds	6.794	6.802	566.160
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1.245	1.247	103.733
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	478	479	53.162
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	735	735	81.665
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	3.190	3.184	408.943
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	1.495	1.498	171.845
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	2.642	2.644	293.535
ASN Groenprojectenfonds	4.240	4.234	423.992
ASN-Novib Microkredietfonds	7.424	7.419	322.783

Lopende kostenfactor (LKF)

De lopende kostenfactor (LKF) geeft de totale kosten die ten laste van het fonds komen weer als percentage van het gemiddelde fondsvermogen. Bij de LKF wordt het gemiddelde fondsvermogen bepaald op basis van de frequentie waarmee de intrinsieke waarde of *net asset value* (NAV) wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten alle kosten die in een verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten worden uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het betreffende fonds in de verslagperiode. De lopende kostenfactor voor elk van de fondsen is vermeld in hoofdstuk 1.4.

Behalve de fondskosten worden geen andere kosten aan de fondsen in rekening gebracht. Door de berekeningsmethodiek van de kostenvergoeding wijken de lopende kosten in beginsel niet af van de fondskosten.

Omloopfactor

De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het fonds. Dit biedt inzicht in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in de beleggingsportefeuille. Een negatieve omloopfactor geeft aan dat de dekking vanuit de op- en afslag hoger is dan de transactiekosten van het fonds.

De omloopfactor wordt als volgt berekend:

$$[(\text{Totaal 1} - \text{Totaal 2}) / X] * 100$$

Totaal 1: het totale bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkoop)

Totaal 2: het totale bedrag aan transacties (uitgiftes + inkopen) van deelnemingsrechten van de beleggingsinstelling

X: de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling

Het gemiddelde fondsvermogen over de verslagperiode wordt bepaald op basis van de frequentie waarmee de NAV wordt afgegeven. De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle NAV's die gedurende de verslagperiode worden afgegeven, worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De aan- en verkopen van beleggingen in de fondsen vinden plaats via de corresponderende beleggingspools. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

Transactiekosten

Bij aan- en verkooptransacties door de vennootschap in de beleggingspools worden geen transactiekosten in rekening gebracht. De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in

de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Zij komen indirect ten laste van de vennootschap. Een opgave van de transactiekosten is per beleggingspool opgenomen in hoofdstuk 5.

Vijfjarenoverzicht

Het vijfjarenoverzicht is per fonds opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van de fondsen.

Accountantskosten

ABB brengt fondskosten in rekening bij de fondsen. ABB betaalt de accountantskosten uit deze fondskosten. De honoraria van de accountantsorganisatie Ernst & Young Accountants LLP, zoals bedoeld in artikel 2:382a BW, komen volledig ten laste van ABB. Er komen geen accountantskosten direct ten laste van de fondsen.

De accountantskosten van de reguliere audit bedroegen € 195.000 exclusief btw (2018: € 190.000). De accountantskosten over 2019 zijn in lijn met de accountantskosten over 2018.

De accountantskosten zijn niet verder gekwantificeerd per fonds en worden daarom niet verder toegelicht in de jaarrekening van de fondsen. De accountantskosten hebben betrekking op controlediensten in het kader van de jaarrekening en op overige werkzaamheden, zoals de controle van updates van het prospectus.

<i>In € 1, exclusief btw</i>	2019	2018
Controle jaarverslag en beoordeling halfjaarbericht	195.000	190.000
Overige werkzaamheden	4.770	5.908
Totaal	199.770	195.908

Werknemers

De vennootschap heeft geen werknemers in dienst.

Beloning raad van commissarissen

De leden van de raad van commissarissen ontvangen voor hun werkzaamheden voor ASN Beleggingsfondsen N.V. ieder een jaarlijkse vergoeding van € 9.000. De voorzitter ontvangt een jaarlijkse vergoeding van € 13.500. Deze bedragen zijn inclusief onkostenvergoeding en exclusief btw. In 2019 vergaderde de raad van commissarissen vier keer en heeft de auditcommissie twee keer overleg gevoerd.

3.7 Overige toelichtingen

Uitbesteding werkzaamheden

Ingevolge artikel 124 lid 1 sub g Bgfo wordt hierna een overzicht gegeven van de werkzaamheden voor ASN Beleggingsfondsen N.V. die zijn uitbesteed. In de overeenkomsten met de hierna genoemde partijen zijn onder meer voorschriften opgenomen voor de prestatienorm, de wederzijdse informatieversterving, de (formele) opzegtermijn en de vergoeding. De AIF-beheerder houdt toezicht op de uitbesteede werkzaamheden. De procedures hiervoor staan in de beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). De vergoeding voor uitbesteede werkzaamheden komt volledig ten laste van de AIF-beheerder. ABB is de AIF-beheerder van de vennootschap en heeft de vergunning als bedoeld in artikel 2:65 van de Wft.

Kerntaak	Partij
Uitvoering van projectadviesing voor leningen in Nederland voor de ASN Groenprojectenpool	ASN Duurzame Financieringen (onderdeel van de Volksbank N.V.)
Uitvoering van projectadviesing voor leningen buiten Nederland voor de ASN Groenprojectenpool	FMO Investment Management B.V.
Uitvoering van het vermogensbeheer van de ASN Aandelenpool, ASN Obligatiepool, ASN Mixpool en ASN Duurzame Mixfondsen	ACTIAM N.V.
Uitvoering van de administratie, rapportage en verslaglegging van de ASN Beleggingsfondsen N.V. en de onderliggende subfondsen	BNP Paribas Securities Services SCA
Uitvoering van het vermogensbeheer van de ASN Milieupool	Impax Asset Management Ltd. te Londen (V.K.)
Uitvoering van het vermogensbeheer van de ASN Small & Midcappool	Kempen Capital Management N.V. te Amsterdam
Uitvoering van projectadviesing voor de ASN Microkredietpool	Triple Jump B.V.
Beheer van vreemde valuta's voor de ASN Microkredietpool	Triple Jump B.V.

De AIF-beheerder is altijd bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instellingen te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen of zelf ter hand te nemen.

Belangenconflicten

Op grond van wet- en regelgeving is de AIF-beheerder verplicht te beschikken over adequate procedures en maatregelen ter voorkoming van en voor de omgang met belangenconflicten. Door de uitvoering van de bedrijfsactiviteiten van ABB kunnen belangenconflicten ontstaan. Deze belangenconflicten kunnen ontstaan tussen, maar zijn niet beperkt tot, de belangen van ABB enerzijds en de fondsen die zij beheert, de beleggers in die fondsen, de uitbestedingsrelaties en overige klanten van ABB anderzijds. Daarnaast kunnen zich ook belangenconflicten voordoen

- tussen de fondsen die ABB beheert;
- tussen fondsen die ABB beheert en klanten van ABB; en
- tussen klanten van ABB.

ABB heeft passende, effectieve maatregelen getroffen om (mogelijke) belangenconflicten te voorkomen en te beheersen. ABB houdt via een register de gegevens bij die betrekking hebben op de soorten werkzaamheden die door of namens ABB worden verricht, waarbij een belangenconflict is of kan ontstaan dat een wezenlijk risico met zich meebrengt dat de belangen van een of meer fondsen of van de beleggers daarin worden geschaad. Het is mogelijk dat de maatregelen die ABB heeft getroffen om belangenconflicten te beheersen, bij een specifiek belangenconflict niet volstaan om met redelijke zekerheid te kunnen aannemen dat het risico dat de belangen van beleggers worden geschaad wordt voorkomen. In dat geval brengt ABB beleggers in duidelijke bewoordingen op de hoogte van de algemene aard of de oorzaken van dit belangenconflict. Door middel van interne procedures waarborgt ABB een billijke behandeling van beleggers. De beroepsaansprakelijkheidsrisico's die voortvloeien uit werkzaamheden die ABB uitvoert als beheerder, dekt het af met een beroepsaansprakelijkheidsverzekering en door extra eigen vermogen aan te houden.

De ASN Groenprojectenpool heeft financieringen verstrekt aan de hierna genoemde entiteiten die ook een financiering van ASN Bank ontvangen hebben:

- Een dochteronderneming van Eteck Energiebedrijven B.V.
- GCV Zonne-energie Holding B.V.
- Hallostroom Huur Zon B.V.
- Stichting Fien Wonen
- Stichting Groenfondsen

- Stichting Texels Museum
- Vaanster (ASN Bank en het fonds hebben leningen verstrekt aan verschillende entiteiten van Vaanster)
- Woningstichting Rochdale

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met partijen die aan ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn gelieerd. Als gevolg van het Bgfo worden in dit kader als gelieerde partijen aangemerkt: alle partijen die behoren tot de groep van de Volksbank N.V. en/of (rechts)personen die via een zeggenschapsstructuur met ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn verbonden. Voor ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn de gelieerde partijen onder andere de Volksbank, ABB, Pettelaar Effectenbewaarbedrijf en Triple Jump. Triple Jump is aangemerkt als gelieerde partij omdat ASN Duurzaam Deelnemingen N.V. aandeelhouder is van Triple Jump.

Bovengenoemde partijen verrichten werkzaamheden voor de ASN Beleggingsfondsen. Veelal zijn dat echter geen diensten die rechtstreeks aan ASN Beleggingsfondsen N.V. zijn geleverd. In de verslagperiode hebben de volgende gelieerde partijen diensten geleverd aan ASN Beleggingsfondsen N.V.

Naam verbonden partij	Geleverde diensten
ASN Beleggingsfondsen Beheer B.V.	Beheerder van ASN Beleggingsfondsen N.V.
De Volksbank N.V.	Valutatermijntransacties ten behoeve van ASN Microkredietpool
De Volksbank N.V.	Aanhouden bankrekeningen ten behoeve van ASN Groenprojectenpool en ASN Microkredietpool

De transacties die ASN Beleggingsfondsen N.V. heeft verricht met bovengenoemde gelieerde partijen, hebben 'at arm's length' plaatsgevonden. Dit betekent dat bij de transacties prijzen zijn gehanteerd die marktconform zijn. Aan een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, effectenbeurs of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, ligt een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag.

Voor de ASN Microkredietpool worden de valutatermijncontracten (FX forwards) nagenoeg altijd verhandeld via de Volksbank. Er zijn ultimo verslagperiode twee FX forwards in de portefeuille die niet met de Volksbank N.V. zijn afgesloten. Betreffende FX forwards zijn afgesloten met TCX.

Voor haar werkzaamheden als beheerder brengt ABB een beheerfee in rekening; dit zijn de fondskosten. Deze fee is in lijn met de fondskosten die andere fondsen in de markt voor soortgelijke fondsen in rekening brengt.

De posities die met name de ASN Groenprojectenpool en de ASN Microkredietpool (tijdelijk) in liquiditeiten aanhouden, worden op bank- of spaarrekeningen ondergebracht bij een financiële instelling die voldoet aan de duurzaamheidscriteria. Het fonds ontvangt hierover een marktconforme rente.

Softdollararrangementen en retourprovisies

Er kan gebruik worden gemaakt van softdollararrangementen. Dit zijn diensten en producten van financiële dienstverleners die aan vermogensbeheerders ter beschikking worden gesteld in het kader van de uitvoering van transacties in financiële instrumenten in de pools. Deze diensten en producten worden bekostigd uit de opbrengsten van transacties in financiële instrumenten. In de verslagperiode werd geen gebruik gemaakt van softdollararrangementen.

In de verslagperiode is van de vermogensbeheerder van ASN Milieupool, Impax Asset Management, een retourprovisie ontvangen. Van de overige vermogensbeheerders die effectentransacties hebben uitgevoerd zijn in de verslagperiode geen retourprovisies ontvangen.

Handelsregister

ASN Beleggingsfondsen N.V. is statutair gevestigd te Den Haag en is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 27195020.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die betrekking hebben op de jaarrekening. Wel deed zich de volgende gebeurtenis na balansdatum voor:

- Het beleggingsbeleid van de ASN Beleggingsfondsen en pools is erop gericht om niet te beleggen met geleend geld; om geen hefboomfinanciering aan te gaan. Voor de ASN Microkredietpool geldt een uitzondering. De pool kan conform het prospectus vreemd vermogen aantrekken tot maximaal 10% van het fondsvermogen. Dit vreemd vermogen kan de ASN Microkredietpool aanwenden voor te verrichten beleggingen. Op 10 maart 2020 is de ASN

Microkredietpool een kredietfaciliteit aangegaan voor een bedrag van € 25 miljoen (ca. 6,7% van het fondsvermogen op 10 maart). Dit krediet wordt verstrekt door ASN Bank.

Als onderpand voor de lening verstrekt de ASN Microkredietpool een pandrecht op de performing senior leningenportefeuille in de ASN Microkredietpool ter grootte van ongeveer € 260 miljoen. De kredietfaciliteit is bedoeld om de liquiditeitspositie van ASN Microkredietpool optimaler te kunnen managen. De ASN Microkredietpool neemt het krediet ten bedrage van € 25 miljoen niet in een keer op. De kredietfaciliteit kan in delen worden opgenomen en wordt uitsluitend aangewend wanneer de ASN Microkredietpool een liquiditeitsbehoefte heeft.

- Na balansdatum is er voor een lening in de ASN Microkredietpool een voorziening getroffen. Deze gebeurtenis is beschreven in paragraaf 5.7.3.
- Met ingang van 30 maart 2020 kopen het ASN-Novib Microkredietfonds en (onderliggend) de ASN Microkredietpool tijdelijk geen aandelen meer in. De beleggingen van het ASN-Novib Microkredietfonds en de ASN Microkredietpool hebben een illiquide karakter. De pool belegt in leningen aan en participaties in microfinancieringsinstellingen (MFI's). Om voldoende liquiditeit in de pool te waarborgen, voert ABB een strikt liquiditeitsbeleid. De liquiditeitspositie van de ASN Microkredietpool wordt door ABB nauwgezet gemonitord. De pool houdt een deel van het vermogen liquide. Daarnaast heeft ABB in het eerste kwartaal van 2020 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vreemd vermogen aan te trekken. Om zeker te stellen dat de ASN Microkredietpool over voldoende liquide middelen blijft beschikken, om bijvoorbeeld de onderpandverplichtingen uit hoofde van derivatentransacties te voldoen, heeft ABB besloten het fonds tijdelijk te sluiten voor de inkoop van aandelen. Een sluiting van het fonds is in het belang van de zittende beleggers in de ASN-Novib Microkredietfonds.
- Op het moment van schrijven heeft de wereld te maken met de Corona-pandemie en gaan landen in toenemende mate in lock-down, waarmee grote delen van het maatschappelijk leven en de economie tot stilstand komen. Het verdere verloop en de economische gevolgen van deze pandemie, en daarmee de impact op beleggingen van de ASN beleggingsfondsen zijn onzeker en zullen afhangen van de lengte van de pandemie, of deze in een of meer golven komt en de reacties van overheden en centrale banken. De impact op de beleggingen van de ASN beleggingsfondsen is in belangrijke mate afhankelijk van de ontwikkelingen op de wereldwijde financiële markten. De onzekerheid omtrent het verdere verloop van de Corona crisis, resulteert erin dat de ABB op dit moment geen reële inschatting kan maken over de verwachte marktontwikkelingen. ABB volgt de ontwikkelingen van de Corona crisis op de voet en heeft de noodzakelijke maatregelen getroffen om de continuïteit van het beheer van de ASN beleggingsfondsen te waarborgen.

3.8 Voorstel resultaatbestemming

Wij stellen voor om per aandeel de volgende dividenden aan de aandeelhouders uit te keren.

ASN Duurzaam Aandelenfonds	€ 2,85
ASN Duurzaam Obligatiefonds	€ 1,00
ASN Duurzaam Mixfonds	€ 1,90
ASN Milieu & Waterfonds	€ 0,60
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	€ 0,80
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	€ 1,05
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	€ 1,10
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	€ 1,35
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	€ 1,25
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	€ 1,30
ASN Groenprojectenfonds	€ 1,00
ASN-Novib Microkredietfonds	€ 1,40

Den Haag, 2 april 2020

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom

Gert-Jan Bruijnooge

4 Jaarrekening ASN Beleggingsfondsen

4.1 ASN Duurzaam Aandelenfonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Aandelenpool		918.394	768.277
Vorderingen	(B)	314	1.424
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	972	1.991
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-658	-567
Activa min kortlopende schulden		917.736	767.710
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		35.371	38.136
Agio		546.882	579.236
Overige reserves		99.499	224.240
Onverdeeld resultaat		235.984	-73.902
Totaal eigen vermogen		917.736	767.710

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		17.954	361
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		225.066	-67.209
In rekening gebrachte op- en afslagen		188	267
Som van de bedrijfsopbrengsten		243.208	-66.581
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		7.224	7.321
Som van de bedrijfslasten		7.224	7.321
Resultaat		235.984	-73.902

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	235.984	-73.902
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	235.984	-73.902
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-17.954	-361
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-225.066	67.209
Aankoop van beleggingen	-35.071	-74.224
Verkoop van beleggingen	127.974	79.681
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.112	-1.045
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	93	-7
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	87.072	-2.649
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	35.417	77.954
Inkoop van aandelen	-100.013	-57.156
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-2	-35
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-1.112	1.045
Uitgekeerd dividend	-21.362	-19.159
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-87.072	2.649
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.1.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Aandelenpool

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	768.277	840.582
Aankopen	35.071	74.224
Verkopen	-127.974	-79.681
Gerealiseerde waardeveranderingen	17.954	361
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	225.066	-67.209
Stand ultimo periode	918.394	768.277

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde In € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Aandelenpool	7.526.128	8.396.271	918.394	768.277	61,71%	59,85%
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Aandelenpool			122,03	91,50		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Aandelenpool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Aandelenpool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pool voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	-	1.112
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	1.112
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	314	312
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	314	312
Totaal	314	1.424

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	314	312
Te betalen fondskosten	658	567
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	972	879
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	-	1.112
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	1.112
Totaal	972	1.991

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	38.136	37.290
Uitgegeven aandelen	1.553	3.466
Ingekochte aandelen	-4.318	-2.620
Stand ultimo periode	35.371	38.136
Agio		
Stand begin periode	579.236	544.337
Uitgegeven aandelen	33.864	74.488
Ingekochte aandelen	-66.218	-39.589
Stand ultimo periode	546.882	579.236
Overige reserves		
Stand begin periode	224.240	167.679
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-95.264	71.508
Ingekochte aandelen	-29.477	-14.947
Stand ultimo periode	99.499	224.240
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-73.902	90.667
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	95.264	-71.508
Uitgekeerd dividend	-21.362	-19.159
Resultaat over de verslagperiode	235.984	-73.902
Stand ultimo periode	235.984	-73.902
Totaal eigen vermogen	917.736	767.710

Vijfjarenoverzicht

<i>In € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	917.736	767.710	839.973	812.311	839.677
Koersresultaat	243.020	-66.848	97.434	-11.032	131.473
In rekening gebrachte op- en afslagen	188	267	283	349	– ¹
Bedrijfslasten	7.224	7.321	7.050	6.862	6.571
Totaal resultaat	235.984	-73.902	90.667	-17.545	124.902
Aantal uitstaande gewone aandelen	7.074.257	7.627.250	7.458.053	7.896.619	7.859.356
Per gewoon aandeel					
<i>In euro's</i>					
Intrinsieke waarde	129,73	100,65	112,63	102,87	106,84
Beurskoers	130,06	100,26	112,93	102,96	107,17
Dividend ²	2,95	2,50	2,15	1,50	1,25
Waardeveranderingen beleggingen	33,29	-8,66	12,94	-1,37	18,03
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,03	0,03	0,04	0,04	– ¹
Bedrijfslasten	0,99	0,95	0,94	0,85	0,90
Totaal resultaat³	32,33	-9,58	12,04	-2,18	17,13

1 De vergelijkende cijfers voor op- en afslagen zijn niet herrekend voor het verslagjaar 2015.

2 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

3 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In het jaarverslag over 2015 werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

4.1.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	7.224	7.321
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	7.224	7.321
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	849.085	862.290
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,85%	0,85%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,85% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Aandelenpool in hoofdstuk 5.1, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.2 ASN Duurzaam Obligatiefonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Obligatiepool		202.303	221.896
Vorderingen	(B)	174	312
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	251	396
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-77	-84
Activa min kortlopende schulden		202.226	221.812
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		34.968	38.325
Agio		166.038	181.736
Overige reserves		-3.398	665
Onverdeeld resultaat		4.618	1.086
Totaal eigen vermogen		202.226	221.812

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		1.228	114
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		4.321	1.944
In rekening gebrachte op- en afslagen		97	149
Som van de bedrijfsopbrengsten		5.646	2.207
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		1.028	1.121
Som van de bedrijfslasten		1.028	1.121
Resultaat		4.618	1.086

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	4.618	1.086
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	4.618	1.086
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-1.228	-114
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-4.321	-1.944
Aankoop van beleggingen	-26.572	-27.407
Verkoop van beleggingen	51.714	62.908
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	190	-190
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	45	-12
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	24.446	34.327
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	27.011	28.595
Inkoop van aandelen	-46.478	-56.431
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-52	-1
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-190	190
Uitgekeerd dividend	-4.737	-6.680
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-24.446	-34.327
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.2.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Obligatiepool

<i>In € 1.000</i>	<i>01-01-2019 t/m 31-12-2019</i>	<i>01-01-2018 t/m 31-12-2018</i>
Stand begin periode	221.896	255.339
Aankopen	26.572	27.407
Verkopen	-51.714	-62.908
Gerealiseerde waardeveranderingen	1.228	114
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	4.321	1.944
Stand ultimo periode	202.303	221.896

	<i>Aantal participaties</i>		<i>Intrinsieke waarde in € 1.000</i>		<i>Belang in %</i>	
	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>
ASN Obligatiepool	3.792.158	4.259.911	202.303	221.896	31,40%	30,49%
			<i>Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)</i>			
ASN Obligatiepool			53,35	52,09		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Obligatiepool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgif) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Obligatiepool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pool voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	-	190
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	190
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	174	122
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	174	122
Totaal	174	312

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	174	122
Te betalen fondskosten	77	84
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	251	206
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	-	190
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	190
Totaal	251	396

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	38.325	43.190
Uitgegeven aandelen	4.636	4.916
Ingekochte aandelen	-7.993	-9.781
Stand ultimo periode	34.968	38.325
Agio		
Stand begin periode	181.736	204.588
Uitgegeven aandelen	22.375	23.679
Ingekochte aandelen	-38.073	-46.531
Stand ultimo periode	166.038	181.736
Overige reserves		
Stand begin periode	665	8.359
Onttrekking uit onverdeeld resultaat	-3.651	-7.575
Ingekochte aandelen	-412	-119
Stand ultimo periode	-3.398	665
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	1.086	-895
Onttrekking aan overige reserves	3.651	7.575
Uitgekeerd dividend	-4.737	-6.680
Resultaat over de verslagperiode	4.618	1.086
Stand ultimo periode	4.618	1.086
Totaal eigen vermogen	202.226	221.812

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	202.226	221.812	255.242	248.214	226.340
Koersresultaat	5.549	2.058	282	8.045	809
In rekening gebrachte op- en afslagen	97	149	79	44	– ¹
Bedrijfslasten	1.028	1.121	1.256	1.345	1.222
Totaal resultaat	4.618	1.086	-895	6.744	-413
Aantal uitstaande gewone aandelen	6.993.664	7.665.071	8.638.061	8.201.691	7.584.183
Per gewoon aandeel					
In euro's					
Intrinsieke waarde	28,92	28,94	29,55	30,26	29,84
Beurskoers	28,95	28,98	29,62	30,37	29,87
Dividend ²	0,60	0,75	0,60	0,50	0,40
Waardeveranderingen beleggingen	0,71	0,24	0,03	1,01	0,11
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,02	0,01	–	– ¹
Bedrijfslasten	0,13	0,13	0,15	0,17	0,17
Totaal resultaat³	0,59	0,13	-0,11	0,84	-0,06

1 De vergelijkende cijfers voor op- en afslagen zijn niet herrekend voor het verslagjaar 2015.

2 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

3 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In het jaarverslag over 2015 werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

4.2.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	1.028	1.121
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	1.028	1.121
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	228.614	249.133
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,45%	0,45%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,45% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Obligatiepool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Obligatiepool in hoofdstuk 5.2, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.3 ASN Duurzaam Mixfonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Mixpool		258.785	235.823
Vorderingen	(B)	433	314
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	575	446
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-142	-132
Activa min kortlopende schulden		258.643	235.691
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		13.530	13.861
Agio		190.354	192.662
Overige reserves		20.407	38.420
Onverdeeld resultaat		34.352	-9.252
Totaal eigen vermogen		258.643	235.691

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		1.910	103
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		34.008	-7.769
In rekening gebrachte op- en afslagen		48	50
Som van de bedrijfsopbrengsten		35.966	-7.616
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		1.614	1.636
Som van de bedrijfslasten		1.614	1.636
Resultaat		34.352	-9.252

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	34.352	-9.252
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	34.352	-9.252
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-1.910	-103
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-34.008	7.769
Aankoop van beleggingen	-13.207	-12.196
Verkoop van beleggingen	26.163	22.412
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	267	-267
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	396	-316
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	12.053	8.047
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	13.598	13.322
Inkoop van aandelen	-19.610	-15.665
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-386	308
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-267	267
Uitgekeerd dividend	-5.388	-6.279
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-12.053	-8.047
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.3.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Mixpool

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	235.823	253.705
Aankopen	13.207	12.196
Verkopen	-26.163	-22.412
Gerealiseerde waardeveranderingen	1.910	103
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	34.008	-7.769
Stand ultimo periode	258.785	235.823

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde In € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Mixpool	3.355.779	3.536.899	258.785	235.823	100,00%	100,00%
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Mixpool			77,12	66,68		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Mixpool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Mixpool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pool voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	-	267
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	267
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	433	47
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	433	47
Totaal	433	314

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	433	47
Te betalen fondskosten	142	132
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	575	179
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	-	267
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	267
Totaal	575	446

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	13.861	14.003
Uitgegeven aandelen	753	742
Ingekochte aandelen	-1.084	-884
Stand ultimo periode	13.530	13.861
Agio		
Stand begin periode	192.662	192.354
Uitgegeven aandelen	12.845	12.580
Ingekochte aandelen	-15.153	-12.272
Stand ultimo periode	190.354	192.662
Overige reserves		
Stand begin periode	38.420	34.311
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-14.640	6.618
Ingekochte aandelen	-3.373	-2.509
Stand ultimo periode	20.407	38.420
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-9.252	12.897
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	14.640	-6.618
Uitgekeerd dividend	-5.388	-6.279
Resultaat over de verslagperiode	34.352	-9.252
Stand ultimo periode	34.352	-9.252
Totaal eigen vermogen	258.643	235.691

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	258.643	235.691	253.565	263.201	249.180
Koersresultaat	35.918	-7.666	14.591	3.999	19.669
In rekening gebrachte op- en afslagen	48	50	54	59	-- ¹
Bedrijfslasten	1.614	1.636	1.748	1.802	1.615
Totaal resultaat	34.352	-9.252	12.897	2.256	18.054
Aantal uitstaande gewone aandelen	2.706.054	2.772.161	2.800.544	2.994.920	2.817.932
Per gewoon aandeel					
In euro's					
Intrinsieke waarde	95,58	85,02	90,54	87,88	88,43
Beurskoers	95,75	84,93	90,92	88,23	88,73
Dividend ²	2,00	2,25	1,75	1,30	1,30
Waardeveranderingen beleggingen	13,21	-2,72	5,06	1,36	7,59
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,02	0,02	0,02	0,02	-- ¹
Bedrijfslasten	0,59	0,58	0,61	0,61	0,62
Totaal resultaat³	12,64	-3,28	4,47	0,77	6,97

1 De vergelijkende cijfers voor op- en afslagen zijn niet herrekend voor het verslagjaar 2015.

2 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

3 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In het jaarverslag over 2015 werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

4.3.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	1.614	1.636
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	1.614	1.636
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	248.176	251.774
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,65%	0,65%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,65% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool en ASN Obligatiepool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichtingen op deze beleggingspools in de paragraaf *Omloopfactor* in de hoofdstukken 5.1 en 5.2.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.4 ASN Milieu & Waterfonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Milieupool		632.534	493.855
Vorderingen	(B)	81	709
Overige activa			
Liquide middelen		-	137
Kortlopende schulden	(C)	721	1.362
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-640	-516
Activa min kortlopende schulden		631.894	493.339
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		84.300	87.655
Agio		315.599	320.307
Overige reserves		66.032	180.433
Onverdeeld resultaat		165.963	-95.056
Totaal eigen vermogen		631.894	493.339

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		8.742	-1.919
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		163.882	-86.662
In rekening gebrachte op- en afslagen		141	289
Som van de bedrijfsopbrengsten		172.765	-88.292
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		6.802	6.764
Som van de bedrijfslasten		6.802	6.764
Resultaat		165.963	-95.056

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	165.963	-95.056
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	165.963	-95.056
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-8.742	1.919
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-163.882	86.662
Aankoop van beleggingen	-25.660	-67.320
Verkoop van beleggingen	59.605	38.223
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	684	-709
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	43	-337
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	28.011	-36.618
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	26.143	71.397
Inkoop van aandelen	-47.723	-27.929
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-56	431
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-684	709
Uitgekeerd dividend	-5.828	-7.853
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-28.148	36.755
Totaal nettokasstromen	-137	137
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-137	137
Liquide middelen begin van de verslagperiode	137	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	137

4.4.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Milieupool

<i>In € 1.000</i>	<i>01-01-2019 t/m 31-12-2019</i>	<i>01-01-2018 t/m 31-12-2018</i>
Stand begin periode	493.855	553.339
Aankopen	25.660	67.320
Verkopen	-59.605	-38.223
Gerealiseerde waardeveranderingen	8.742	-1.919
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	163.882	-86.662
Stand ultimo periode	632.534	493.855

	<i>Aantal participaties</i>		<i>Intrinsieke waarde in duizenden euro's</i>		<i>Belang in %</i>	
	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>
ASN Milieupool	12.484.624	13.274.391	632.534	493.855	89,18%	81,89%
			<i>Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)</i>			
ASN Milieupool			50,67	37,20		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Milieupool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Milieupool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pool voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	<i>31-12-2019</i>	<i>31-12-2018</i>
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	25	709
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	25	709
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	56	-
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	56	-
Totaal	81	709

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	56	137
Te betalen fondskosten	640	516
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	696	653
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	25	709
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	25	709
Totaal	721	1.362

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	87.655	81.296
Uitgegeven aandelen	3.931	10.843
Ingekochte aandelen	-7.286	-4.484
Stand ultimo periode	84.300	87.655
Agio		
Stand begin periode	320.307	276.169
Uitgegeven aandelen	22.212	60.554
Ingekochte aandelen	-26.920	-16.416
Stand ultimo periode	315.599	320.307
Overige reserves		
Stand begin periode	180.433	147.873
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-100.884	39.589
Ingekochte aandelen	-13.517	-7.029
Stand ultimo periode	66.032	180.433
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-95.056	47.442
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	100.884	-39.589
Uitgekeerd dividend	-5.828	-7.853
Resultaat over de verslagperiode	165.963	-95.056
Stand ultimo periode	165.963	-95.056
Totaal eigen vermogen	631.894	493.339

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	631.894	493.339	552.780	460.322	386.307
Koersresultaat	172.624	-88.581	53.308	42.628	58.598
In rekening gebrachte op- en afslagen	141	289	253	250	– ¹
Bedrijfslasten	6.802	6.764	6.119	4.934	4.877
Totaal resultaat	165.963	-95.056	47.442	37.944	53.721
Aantal uitstaande gewone aandelen	16.860.096	17.530.949	16.259.204	14.762.975	13.413.036
Per gewoon aandeel					
In euro's					
Intrinsieke waarde	37,48	28,14	34,00	31,18	28,80
Beurskoers	37,55	27,88	34,27	31,39	28,98
Dividend ²	0,35	0,45	0,25	0,20	0,15
Waardeveranderingen beleggingen	10,17	-5,05	3,41	3,02	4,58
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,02	0,02	0,02	– ¹
Bedrijfslasten	0,40	0,39	0,39	0,35	0,38
Totaal resultaat³	9,78	-5,42	3,04	2,69	4,20

1 De vergelijkende cijfers voor op- en afslagen zijn niet herrekend voor het verslagjaar 2015.

2 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

3 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In het jaarverslag over 2015 werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

4.4.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	6.802	6.764
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	6.802	6.764
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	566.160	564.279
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	1,20%	1,20%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 1,20% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Milieupool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Milieupool in hoofdstuk 5.4, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.5 ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in de ASN Small & Midcappool		114.803	92.360
Vorderingen	(B)	174	48
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	288	143
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-114	-95
Activa min kortlopende schulden		114.689	92.265
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		12.613	13.624
Agio		66.474	70.226
Overige reserves		4.007	27.744
Onverdeeld resultaat		31.595	-19.329
Totaal eigen vermogen		114.689	92.265

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		2.696	-437
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		30.087	-17.703
In rekening gebrachte op- en afslagen		59	93
Som van de bedrijfsopbrengsten		32.842	-18.047
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		1.247	1.282
Som van de bedrijfslasten		1.247	1.282
Resultaat		31.595	-19.329

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	31.595	-19.329
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	31.595	-19.329
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-2.696	437
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-30.087	17.703
Aankoop van beleggingen	-6.498	-16.702
Verkoop van beleggingen	16.838	9.486
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	48	11
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	193	-169
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	9.393	-8.563
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	6.637	17.120
Inkoop van aandelen	-14.668	-7.216
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-174	160
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-48	-11
Uitgekeerd dividend	-1.140	-1.490
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-9.393	8.563
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.5.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Small & Midcappool

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	92.360	103.284
Aankopen	6.498	16.702
Verkopen	-16.838	-9.486
Gerealiseerde waardeveranderingen	2.696	-437
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	30.087	-17.703
Stand ultimo periode	114.803	92.360

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde In € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Small & Midcappool	1.734.964	1.916.100	114.803	92.360	58,92%	79,69%
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Small & Midcappool			66,17	48,20		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Small & Midcappool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Small & Midcappool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pool voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	-	48
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	48
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	174	-
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	174	-
Totaal	174	48

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	174	-
Te betalen fondskosten	114	95
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	288	95
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	-	48
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	48
Totaal	288	143

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	13.624	12.451
Uitgegeven aandelen	821	2.110
Ingekochte aandelen	-1.832	-937
Stand ultimo periode	12.613	13.624
Agio		
Stand begin periode	70.226	60.022
Uitgegeven aandelen	5.816	15.010
Ingekochte aandelen	-9.568	-4.806
Stand ultimo periode	66.474	70.226
Overige reserves		
Stand begin periode	27.744	12.991
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-20.469	16.226
Ingekochte aandelen	-3.268	-1.473
Stand ultimo periode	4.007	27.744
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-19.329	17.716
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	20.469	-16.226
Uitgekeerd dividend	-1.140	-1.490
Resultaat over de verslagperiode	31.595	-19.329
Stand ultimo periode	31.595	-19.329
Totaal eigen vermogen	114.689	92.265

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	114.689	92.265	103.180	79.321	82.641
Koersresultaat	32.782	-18.140	18.690	-1.550	12.545
In rekening gebrachte op- en afslagen	60	93	103	69	— ¹
Bedrijfslasten	1.247	1.282	1.077	945	1.201
Totaal resultaat	31.595	-19.329	17.716	-2.426	11.344
Aantal uitstaande gewone aandelen	2.522.668	2.724.850	2.490.291	2.297.673	2.286.700
Per gewoon aandeel					
In euro's					
Intrinsieke waarde	45,46	33,86	41,43	34,52	36,14
Beurskoers	45,57	33,67	41,33	34,25	36,49
Dividend ²	0,45	0,55	0,70	0,50	0,35
Waardeveranderingen beleggingen	12,70	-6,67	7,98	-0,67	5,73
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,02	0,03	0,04	0,03	— ¹
Bedrijfslasten	0,48	0,47	0,46	0,41	0,55
Totaal resultaat³	12,24	-7,11	7,56	-1,05	5,18

1 De vergelijkende cijfers voor op- en afslagen zijn niet herrekend voor het verslagjaar 2015.

2 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

3 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode. In het jaarverslag over 2015 werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande aandelen aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

4.5.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	1.247	1.282
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	1.247	1.282
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	103.733	106.886
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	1,20%	1,20%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 1,20% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Small & Midcappool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Small & Midcappool in hoofdstuk 5.5, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.6 ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		53.436	52.763
Vorderingen	(B)	43	122
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	84	162
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-41	-40
Activa min kortlopende schulden		53.395	52.723
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		5.073	5.178
Agio		46.632	47.482
Overige reserves		-723	299
Onverdeeld resultaat		2.413	-236
Totaal eigen vermogen		53.395	52.723

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		415	66
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		2.463	47
In rekening gebrachte op- en afslagen		14	12
Som van de bedrijfsopbrengsten		2.892	125
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		479	361
Som van de bedrijfslasten		479	361
Resultaat		2.413	-236

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	2.413	-236
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	2.413	-236
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-415	-66
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-2.463	-47
Aankoop van beleggingen	-6.226	-15.425
Verkoop van beleggingen	8.431	19.520
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-5	168
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-83	99
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	1.652	4.013
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	5.064	1.680
Inkoop van aandelen	-6.152	-5.441
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	84	-84
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	5	-168
Uitgekeerd dividend	-653	-
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-1.652	-4.013
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.6.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	52.763	56.745
Aankopen	6.226	15.425
Verkopen	-8.431	-19.520
Gerealiseerde waardeveranderingen	415	66
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	2.463	47
Stand ultimo periode	53.436	52.763

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Obligatiepool	667.363	683.322	35.602	35.594	5,53%	4,89%
ASN Microkredietpool	205.446	210.206	12.352	12.192	2,81%	3,62%
ASN Aandelenpool	35.866	43.596	4.376	3.989	0,29%	0,31%
ASN Milieupool	10.800	13.315	547	495	0,08%	0,08%
ASN Small & Midcappool	8.455	10.234	559	493	0,29%	0,43%
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Obligatiepool			53,35	52,09		
ASN Microkredietpool			60,12	57,82		
ASN Aandelenpool			122,03	91,50		
ASN Milieupool			50,67	37,20		
ASN Small & Midcappool			66,17	48,20		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Obligatiepool, de ASN Aandelenpool, de ASN Microkredietpool, de ASN Milieupool en de ASN Small & Midcappool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van deze beleggingspools opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool(s) waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pools voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	43	38
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	43	38
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	-	84
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	84
Totaal	43	122

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	-	84
Te betalen fondskosten	41	40
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	41	124
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	43	38
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	43	38
Totaal	84	162

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	5.178	5.545
Uitgegeven aandelen	484	165
Ingekochte aandelen	-589	-532
Stand ultimo periode	5.073	5.178
Agio		
Stand begin periode	47.482	50.871
Uitgegeven aandelen	4.580	1.515
Ingekochte aandelen	-5.430	-4.904
Stand ultimo periode	46.632	47.482
Overige reserves		
Stand begin periode	299	-7
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-889	311
Ingekochte aandelen	-133	-5
Stand ultimo periode	-723	299
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-236	311
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	889	-311
Uitgekeerd dividend	-653	-
Resultaat over de verslagperiode	2.413	-236
Stand ultimo periode	2.413	-236
Totaal eigen vermogen	53.395	52.723

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017 ¹
Totaal intrinsieke waarde	53.395	52.723	56.720
Koersresultaat	2.878	113	406
In rekening gebrachte op- en afslagen	14	12	84
Bedrijfslasten	479	361	179
Totaal resultaat	2.413	-236	311²
Aantal uitstaande gewone aandelen	1.014.541	1.035.536	1.109.054
Per gewoon aandeel			
<i>In euro's</i>			
Intrinsieke waarde	52,63 ³	50,91	51,14
Beurskoers	52,56	50,94	51,10
Dividend ⁴	0,65	--	--
Waardeveranderingen beleggingen	2,83	0,11	0,58
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,01	0,12
Bedrijfslasten	0,47	0,34	0,26
Totaal resultaat⁵	2,37	-0,22	0,44

1 Het fonds is opgericht op 10 januari 2017 en bestaat derhalve nog geen vijf jaar.

2 Het resultaat is berekend over de periode van 10 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

3 De gepresenteerde intrinsieke waarde per 31 december 2019 is gecorrigeerd ten opzichte van de reeds eerder afgegeven intrinsieke waarde per 31 december 2019. Het verschil wordt veroorzaakt door een hogere waardering (circa € 780 duizend) van de aandelenparticipaties in de ASN Microkredietpool. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk 2.12 ASN-Novib Microkredietfonds, paragraaf rendementsbijdragen.

4 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

5 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode.

4.6.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	479	361
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	479	361
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	53.162	54.268
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,90%	0,66%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van het vermogen van het fonds per dagultimo.

Ten gevolge van de toevoeging van additionele beleggingsinstellingen (ASN Microkredietpool, de ASN Milieupool en de ASN Small & Midcappool) zijn de fondskosten van het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief per 1 augustus 2018 gestegen van 0,50% naar een tarief van 0,90%.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool, ASN Obligatiepool, ASN Microkredietpool, ASN Milieupool en ASN Small & Midcappool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting op deze beleggingspools in hoofdstuk 5, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.7 ASN Duurzaam Mixfonds Defensief

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		83.455	79.047
Vorderingen	(B)	129	46
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	193	107
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-64	-61
Activa min kortlopende schulden		83.391	78.986
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		7.606	7.770
Agio		71.051	72.397
Overige reserves		-2.312	745
Onverdeeld resultaat		7.046	-1.926
Totaal eigen vermogen		83.391	78.986

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		1.175	-39
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		6.592	-1.380
In rekening gebrachte op- en afslagen		14	18
Som van de bedrijfsopbrengsten		7.781	-1.401
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		735	525
Som van de bedrijfslasten		735	525
Resultaat		7.046	-1.926

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	7.046	-1.926
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	7.046	-1.926
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-1.175	39
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-6.592	1.380
Aankoop van beleggingen	-11.574	-23.910
Verkoop van beleggingen	14.933	27.341
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	46	75
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	132	21
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	2.816	3.020
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	5.494	3.533
Inkoop van aandelen	-7.222	-6.478
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-129	-
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-46	-75
Uitgekeerd dividend	-913	-
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-2.816	-3.020
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.7.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	79.047	83.897
Aankopen	11.574	23.910
Verkopen	-14.933	-27.341
Gerealiseerde waardeveranderingen	1.175	-39
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	6.592	-1.380
Stand ultimo periode	83.455	79.047

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde In € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Obligatiepool	867.245	863.859	46.266	44.998	7,18%	6,18%
ASN Aandelenpool	132.489	156.607	16.167	14.330	1,09%	1,12%
ASN Microkredietpool	263.863	262.648	15.863	15.233	3,61%	4,51%
ASN Milieupool	50.378	60.416	2.552	2.248	0,36%	0,37%
ASN Small & Midcappool	39.400	46.437	2.607	2.238	1,34%	1,93%
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Obligatiepool			53,35	52,09		
ASN Aandelenpool			122,03	91,50		
ASN Microkredietpool			60,12	57,82		
ASN Milieupool			50,67	37,20		
ASN Small & Midcappool			66,17	48,20		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Obligatiepool, de ASN Aandelenpool, de ASN Milieupool, de ASN Microkredietpool en de ASN Small & Midcappool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van deze beleggingspools opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool(s) waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pools voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	-	46
Vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	46
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	129	-
Vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	129	-
Totaal	129	46

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	129	-
Te betalen fondskosten	64	61
Schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	193	61
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	-	46
Schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	46
Totaal	193	107

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	7.770	8.053
Uitgegeven aandelen	513	340
Ingekochte aandelen	-677	-623
Stand ultimo periode	7.606	7.770
Agio		
Stand begin periode	72.397	75.041
Uitgegeven aandelen	4.981	3.193
Ingekochte aandelen	-6.327	-5.837
Stand ultimo periode	71.051	72.397
Overige reserves		
Stand begin periode	745	-8
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-2.839	771
Ingekochte aandelen	-218	-18
Stand ultimo periode	-2.312	745
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-1.926	771
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	2.839	-771
Uitgekeerd dividend	-913	-
Resultaat over de verslagperiode	7.046	-1.926
Stand ultimo periode	7.046	-1.926
Totaal eigen vermogen	83.391	78.986

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017 ¹
Totaal intrinsieke waarde	83.391	78.986	83.857
Koersresultaat	7.767	-1.419	918
In rekening gebrachte op- en afslagen	14	18	132
Bedrijfslasten	735	525	279
Totaal resultaat	7.046	-1.926	771²
Aantal uitstaande gewone aandelen	1.521.275	1.553.915	1.610.712
Per gewoon aandeel			
<i>In euro's</i>			
Intrinsieke waarde	54,82 ³	50,83	52,06
Beurskoers	54,87	50,64	52,05
Dividend ⁴	0,60	-	-
Waardeveranderingen beleggingen	5,07	-0,89	0,94
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,01	0,14
Bedrijfslasten	0,48	0,33	0,29
Totaal resultaat⁵	4,60	-1,21	0,79

1 Het fonds is opgericht op 10 januari 2017 en bestaat derhalve nog geen vijf jaar.

2 Het resultaat is berekend over de periode van 10 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

3 De gepresenteerde intrinsieke waarde per 31 december 2019 is gecorrigeerd ten opzichte van de reeds eerder afgegeven intrinsieke waarde per 31 december 2019. Het verschil wordt veroorzaakt door een hogere waardering (circa € 780 duizend) van de aandelenparticipaties in de ASN Microkredietpool. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk 2.12 ASN-Novib Microkredietfonds, paragraaf rendementsbijdragen.

4 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

5 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode.

4.7.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	735	525
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	735	525
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	81.665	82.518
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,90%	0,64%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van het vermogen van het fonds per dagultimo.

Ten gevolge van de toevoeging van additionele beleggingsinstellingen (ASN Microkredietpool en de ASN Small & Midcappool) zijn de fondskosten van het ASN Duurzaam Mixfonds Defensief per 1 oktober 2018 gestegen van 0,55% naar een tarief van 0,90%.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool, de ASN Obligatiepool, de ASN Microkredietpool, de Small & Midcappool en de ASN Milieupool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting op deze beleggingspools in hoofdstuk 5, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.8 ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		397.083	389.043
Vorderingen	(B)	548	535
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	853	752
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-305	-217
Activa min kortlopende schulden		396.778	388.826
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		34.406	38.382
Agio		327.329	365.047
Overige reserves		-21.979	3.422
Onverdeeld resultaat		57.022	-18.025
Totaal eigen vermogen		396.778	388.826

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		13.369	188
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		46.752	-15.564
In rekening gebrachte op- en afslagen		85	58
Som van de bedrijfsopbrengsten		60.206	-15.318
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		3.184	2.707
Som van de bedrijfslasten		3.184	2.707
Resultaat		57.022	-18.025

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	57.022	-18.025
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	57.022	-18.025
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-13.369	-188
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-46.752	15.564
Aankoop van beleggingen	-125.155	-24.587
Verkoop van beleggingen	177.236	48.476
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	535	-372
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	636	-20
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	50.153	20.848
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	9.864	5.592
Inkoop van aandelen	-54.433	-26.812
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-548	-
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-535	372
Uitgekeerd dividend	-4.501	-
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-50.153	-20.848
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.8.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	389.043	428.308
Aankopen	125.155	24.587
Verkopen	-177.236	-48.476
Gerealiseerde waardeveranderingen	13.369	188
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	46.752	-15.564
Stand ultimo periode	397.083	389.043

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde In € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Obligatiepool	3.002.564	4.227.211	160.180	220.193	24,86%	30,26%
ASN Aandelenpool	1.088.472	1.437.346	132.823	131.520	8,93%	10,25%
ASN Microkredietpool ¹	919.404	-	55.271	-	12,58%	-
ASN Milieupool	476.555	1.003.385	24.145	37.330	3,40%	6,19%
ASN Small & Midcappool ¹	372.741	-	24.664	-	12,66%	-
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Obligatiepool			53,35	52,09		
ASN Aandelenpool			122,03	91,50		
ASN Microkredietpool			60,12	57,82		
ASN Milieupool			50,67	37,20		
ASN Small & Midcappool			66,17	48,20		

¹ Per 1 april 2019 is het beleggingsbeleid van het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal gewijzigd. De beleggingsportefeuille is uitgebreid met de ASN Microkredietpool en de ASN Small & Midcappool.

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Obligatiepool, de ASN Aandelenpool en de ASN Milieupool, en vanaf 1 april 2019 tevens in de ASN Microkredietpool en de ASN Small & Midcappool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van deze beleggingspools opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool(s) waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pools voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	-	535
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	535
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	548	-
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	548	-
Totaal	548	535

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	548	-
Te betalen fondskosten	305	217
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	853	217
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	-	535
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	535
Totaal	853	752

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	38.382	40.394
Uitgegeven aandelen	911	528
Ingekochte aandelen	-4.887	-2.540
Stand ultimo periode	34.406	38.382
Agio		
Stand begin periode	365.047	384.247
Uitgegeven aandelen	8.953	5.064
Ingekochte aandelen	-46.671	-24.264
Stand ultimo periode	327.329	365.047
Overige reserves		
Stand begin periode	3.422	15
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-22.526	3.415
Ingekochte aandelen	-2.875	-8
Stand ultimo periode	-21.979	3.422
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-18.025	3.415
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	22.526	-3.415
Uitgekeerd dividend	-4.501	-
Resultaat over de verslagperiode	57.022	-18.025
Stand ultimo periode	57.022	-18.025
Totaal eigen vermogen	396.778	388.826

Vijfjarenoverzicht

<i>In € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017¹
Totaal intrinsieke waarde	396.778	388.826	428.071
Koersresultaat	60.121	-15.376	4.165
In rekening gebrachte op- en afslagen	85	58	800
Bedrijfslasten	3.184	2.707	1.550
Totaal resultaat	57.022	-18.025	3.415²
Aantal uitstaande gewone aandelen	6.881.239	7.676.375	8.078.852
Per gewoon aandeel			
<i>In euro's</i>			
Intrinsieke waarde	57,66 ³	50,65	52,99
Beurskoers	57,76	50,42	53,01
Dividend ⁴	0,60	--	--
Waardeveranderingen beleggingen	8,05	-1,96	0,91
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,01	0,17
Bedrijfslasten	0,43	0,34	0,34
Totaal resultaat⁵	7,63	-2,29	0,74

1 Het fonds is opgericht op 10 januari 2017 en bestaat derhalve nog geen vijf jaar.

2 Het resultaat is berekend over de periode van 10 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

3 De gepresenteerde intrinsieke waarde per 31 december 2019 is gecorrigeerd ten opzichte van de reeds eerder afgegeven intrinsieke waarde per 31 december 2019. Het verschil wordt veroorzaakt door een hogere waardering (circa € 780 duizend) van de aandelenparticipaties in de ASN Microkredietpool. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk 2.12 ASN-Novib Microkredietfonds, paragraaf rendementsbijdragen.

4 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

5 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode.

4.8.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	3.184	2.707
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	3.184	2.707
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	408.943	416.556
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,78%	0,65%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van het vermogen van het fonds per dagultimo.

Ten gevolge van de toevoeging van additionele beleggingsinstellingen (ASN Microkredietpool en de ASN Small & Midcappool) zijn de fondskosten van het ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal per 1 juli 2019 gestegen van 0,65% naar een tarief van 0,90%.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool, de ASN Obligatiepool, de ASN Milieupool, de ASN Microkredietpool en de ASN Small & Midcappool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting op deze beleggingspools in hoofdstuk 5, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.9 ASN Duurzaam Mixfonds Offensief

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		177.542	155.710
Vorderingen	(B)	210	46
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	345	160
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-135	-114
Activa min kortlopende schulden		177.407	155.596
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		14.397	15.422
Agio		140.475	150.178
Overige reserves		-13.021	2.654
Onverdeeld resultaat		35.556	-12.658
Totaal eigen vermogen		177.407	155.596

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		6.150	27
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		30.863	-11.280
In rekening gebrachte op- en afslagen		41	34
Som van de bedrijfsopbrengsten		37.054	-11.219
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		1.498	1.439
Som van de bedrijfslasten		1.498	1.439
Resultaat		35.556	-12.658

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	35.556	-12.658
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	35.556	-12.658
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-6.150	-27
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-30.863	11.280
Aankoop van beleggingen	-43.277	-11.809
Verkoop van beleggingen	58.458	16.331
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-7	-
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	178	-175
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	13.895	2.942
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	8.045	6.738
Inkoop van aandelen	-20.118	-9.845
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-157	165
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	7	-
Uitgekeerd dividend	-1.672	-
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-13.895	-2.942
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.9.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	155.710	171.485
Aankopen	43.277	11.809
Verkopen	-58.458	-16.331
Gerealiseerde waardeveranderingen	6.150	27
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	30.863	-11.280
Stand ultimo periode	177.542	155.710

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Aandelenpool	761.236	852.386	92.891	77.996	6,24%	6,08%
ASN Obligatiepool	714.981	938.395	38.143	48.880	5,92%	6,72%
ASN Milieupool	317.234	571.701	16.073	21.269	2,27%	3,53%
ASN Small & Midcappool	248.147	156.936	16.420	7.565	8,43%	6,53%
ASN Microkredietpool	233.142	-	14.015	-	3,19%	-
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Aandelenpool			122,03	91,50		
ASN Obligatiepool			53,35	52,09		
ASN Milieupool			50,67	37,20		
ASN Small & Midcappool			66,17	48,20		
ASN Microkredietpool			60,12	57,82		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Aandelenpool, de ASN Obligatiepool, de ASN Milieupool, de ASN Small & Midcappool en vanaf 1 augustus 2019 in de ASN Microkredietpool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van deze beleggingspools opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool(s) waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pools voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	7	-
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	7	-
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	203	46
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	203	46
Totaal	210	46

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	203	46
Te betalen fondskosten	135	114
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	338	160
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	7	-
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	7	-
Totaal	345	160

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	15.422	15.710
Uitgegeven aandelen	715	622
Ingekochte aandelen	-1.740	-910
Stand ultimo periode	14.397	15.422
Agio		
Stand begin periode	150.178	152.964
Uitgegeven aandelen	7.330	6.116
Ingekochte aandelen	-17.033	-8.902
Stand ultimo periode	140.475	150.178
Overige reserves		
Stand begin periode	2.654	28
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-14.330	2.659
Ingekochte aandelen	-1.345	-33
Stand ultimo periode	-13.021	2.654
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-12.658	2.659
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	14.330	-2.659
Uitgekeerd dividend	-1.672	-
Resultaat over de verslagperiode	35.556	-12.658
Stand ultimo periode	35.556	-12.658
Totaal eigen vermogen	177.407	155.596

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017 ¹
Totaal intrinsieke waarde	177.407	155.596	171.361
Koersresultaat	37.012	-11.253	3.036
In rekening gebrachte op- en afslagen	42	34	408
Bedrijfslasten	1.498	1.439	785
Totaal resultaat	35.556	-12.658	2.659²
Aantal uitstaande gewone aandelen	2.879.415	3.084.400	3.142.022
Per gewoon aandeel			
In euro's			
Intrinsieke waarde	61,61 ³	50,45	54,54
Beurskoers	61,74	50,35	54,83
Dividend ⁴	0,55	-	-
Waardeveranderingen beleggingen	12,21	-3,60	1,74
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,01	0,23
Bedrijfslasten	0,49	0,46	0,45
Totaal resultaat⁵	11,73	-4,05	1,52

¹ Het fonds is opgericht op 10 januari 2017 en bestaat derhalve nog geen vijf jaar.

² Het resultaat is berekend over de periode van 10 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

³ De gepresenteerde intrinsieke waarde per 31 december 2019 is gecorrigeerd ten opzichte van de reeds eerder afgegeven intrinsieke waarde per 31 december 2019. Het verschil wordt veroorzaakt door een hogere waardering (circa € 780 duizend) van de aandelenparticipaties in de ASN Microkredietpool. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk 2.12 ASN-Novib Microkredietfonds, paragraaf rendementsbijdragen.

⁴ Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

⁵ Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode.

4.9.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	1.498	1.439
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	1.498	1.439
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	171.845	169.426
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,87%	0,85%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van het vermogen van het fonds per dagultimo.

Ten gevolge van de toevoeging van een additionele beleggingsinstelling (ASN Microkredietpool) zijn de fondskosten van het ASN Duurzaam Mixfonds Offensief per 1 augustus 2019 gestegen van 0,85% naar een tarief van 0,90%.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool, de ASN Obligatiepool, de ASN Milieupool, de ASN Microkredietpool en de ASN Small & Midcappool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting op deze beleggingspools in hoofdstuk 5, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.10 ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		304.456	268.878
Vorderingen	(B)	134	413
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	366	623
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-232	-210
Activa min kortlopende schulden		304.224	268.668
Eigen vermogen	(D)		
Geplaatst kapitaal		23.536	26.713
Agio		233.077	264.502
Overige reserves		-29.011	6.254
Onverdeeld resultaat		76.622	-28.801
Totaal eigen vermogen		304.224	268.668

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		11.948	5
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen		67.251	-26.104
In rekening gebrachte op- en afslagen		67	64
Som van de bedrijfsopbrengsten		79.266	-26.035
Bedrijfslasten	(E)		
Fondskosten		2.644	2.766
Som van de bedrijfslasten		2.644	2.766
Resultaat		76.622	-28.801

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	76.622	-28.801
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	76.622	-28.801
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-11.948	-5
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-67.251	26.104
Aankoop van beleggingen	-45.490	-8.166
Verkoop van beleggingen	89.111	33.535
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	303	-226
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	46	-36
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	41.393	22.405
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	5.323	5.455
Inkoop van aandelen	-42.828	-28.086
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-24	-
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-303	226
Uitgekeerd dividend	-3.561	-
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-41.393	-22.405
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.10.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	268.878	320.346
Aankopen	45.490	8.166
Verkopen	-89.111	-33.535
Gerealiseerde waardeveranderingen	11.948	5
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	67.251	-26.104
Stand ultimo periode	304.456	268.878

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde in € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Aandelenpool	1.694.532	1.959.341	206.780	179.285	13,89%	13,97%
ASN Milieupool	659.122	1.286.122	33.394	47.848	4,71%	7,93%
ASN Small & Midcappool	540.744	274.595	35.781	13.236	18,36%	11,42%
ASN Obligatiepool	372.091	547.310	19.850	28.509	3,08%	3,92%
ASN Microkredietpool	143.897	-	8.651	-	1,97%	-
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Aandelenpool			122,03	91,50		
ASN Milieupool			50,67	37,20		
ASN Small & Midcappool			66,17	48,20		
ASN Obligatiepool			53,35	52,09		
ASN Microkredietpool			60,12	57,82		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Aandelenpool, de ASN Obligatiepool, de ASN Milieupool, de ASN Small & Midcappool en vanaf 1 september 2019 de ASN Microkredietpool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van deze beleggingspools opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool(s) waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pools voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	110	413
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	110	413
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	24	-
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	24	-
Totaal	134	413

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000

	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	24	-
Te betalen fondskosten	232	210
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	256	210
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	110	413
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	110	413
Totaal	366	623

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	26.713	28.763
Uitgegeven aandelen	467	493
Ingekochte aandelen	-3.644	-2.543
Stand ultimo periode	23.536	26.713
Agio		
Stand begin periode	264.502	284.852
Uitgegeven aandelen	4.856	4.962
Ingekochte aandelen	-36.281	-25.312
Stand ultimo periode	233.077	264.502
Overige reserves		
Stand begin periode	6.254	10
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-32.362	6.475
Ingekochte aandelen	-2.903	-231
Stand ultimo periode	-29.011	6.254
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-28.801	6.475
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	32.362	-6.475
Uitgekeerd dividend	-3.561	-
Resultaat over de verslagperiode	76.622	-28.801
Stand ultimo periode	76.622	-28.801
Totaal eigen vermogen	304.224	268.668

Vijfjarenoverzicht

<i>In € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017¹
Totaal intrinsieke waarde	304.224	268.668	320.100
Koersresultaat	79.199	-26.099	7.109
In rekening gebrachte op- en afslagen	67	64	868
Bedrijfslasten	2.644	2.766	1.502
Totaal resultaat	76.622	-28.801	6.475²
Aantal uitstaande gewone aandelen	4.707.101	5.342.613	5.752.551
Per gewoon aandeel			
<i>In euro's</i>			
Intrinsieke waarde	64,63 ³	50,29	55,64
Beurskoers	64,56	49,92	55,75
Dividend ⁴	0,70	-	-
Waardeveranderingen beleggingen	15,66	-4,68	2,28
In rekening gebrachte op- en afslagen	0,01	0,01	0,28
Bedrijfslasten	0,52	0,50	0,48
Totaal resultaat⁵	15,15	-5,17	2,08

1 Het fonds is opgericht op 10 januari 2017 en bestaat derhalve nog geen vijf jaar.

2 Het resultaat is berekend over de periode van 10 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

3 Vanwege het beperkte belang (1,97%) van het ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief in de ASN Microkredietpool verandert de gepresenteerde intrinsieke waarde per 31 december 2019 niet. De correctie in het ASN Microkredietpool wordt veroorzaakt door een hogere waardering (circa € 780 duizend) van de aandelenparticipaties in de ASN Microkredietpool. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk 2.12 ASN-Novib Microkredietfonds, paragraaf rendementsbijdragen.

4 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

5 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de verslagperiode.

4.10.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	2.644	2.766
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	2.644	2.766
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	293.535	307.627
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	0,90%	0,90%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 0,90% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Aandelenpool, de ASN Obligatiepool, de ASN Milieupool, de ASN Small & Midcappool en de ASN Microkredietpool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting op deze beleggingspools in hoofdstuk 5, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.11 ASN Groenprojectenfonds

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000		Ref. ¹	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)			
Participaties in de ASN Groenprojectenpool			463.474	409.596
Vorderingen	(B)		256	2.457
Overige activa				
Liquide middelen			-	-
Kortlopende schulden	(C)		650	2.803
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden			-394	-346
Activa min kortlopende schulden			463.080	409.250
Eigen vermogen	(D)			
Geplaatst kapitaal			87.658	78.415
Agio			378.603	338.390
Overige reserves			-8.810	-4.111
Onverdeeld resultaat			5.629	-3.444
Totaal eigen vermogen			463.080	409.250

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000		Ref. ¹	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen			150	-236
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen			9.713	739
Som van de bedrijfsopbrengsten			9.863	503
Bedrijfslasten	(E)			
Fondskosten			4.234	3.947
Som van de bedrijfslasten			4.234	3.947
Resultaat			5.629	-3.444

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	5.629	-3.444
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	5.629	-3.444
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-150	236
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-9.713	-739
Aankoop van beleggingen	-66.031	-31.281
Verkoop van beleggingen	22.016	25.112
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-256	103
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-2.409	2.459
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	-50.914	-7.554
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	67.737	31.964
Inkoop van aandelen	-18.005	-20.351
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	2.457	-2.457
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	256	-103
Uitgekeerd dividend	-1.531	-1.499
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	50.914	7.554
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.11.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Groenprojectenpool

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	409.596	402.924
Aankopen	66.031	31.281
Verkopen	-22.016	-25.112
Gerealiseerde waardeveranderingen	150	-236
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	9.713	739
Stand ultimo periode	463.474	409.596

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde In € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Groenprojectenpool	16.974.547	15.395.247	463.474	409.596	100,00%	100,00%
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Groenprojectenpool			27,30	26,61		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Groenprojectenpool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Groenprojectenpool opgenomen in de jaarrekening. Deze jaarcijfers worden geacht deel uit te maken van de toelichting op de jaarrekening van dit fonds.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pool voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	256	-
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	256	-
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	-	2.457
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	2.457
Totaal	256	2.457

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	-	2.457
Te betalen fondskosten	394	346
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	394	2.803
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	256	-
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	256	-
Totaal	650	2.803

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	78.415	76.136
Uitgegeven aandelen	12.682	6.147
Ingekochte aandelen	-3.439	-3.868
Stand ultimo periode	87.658	78.415
Agio		
Stand begin periode	338.390	329.295
Uitgegeven aandelen	55.055	25.817
Ingekochte aandelen	-14.842	-16.722
Stand ultimo periode	378.603	338.390
Overige reserves		
Stand begin periode	-4.111	33
Onttrekking uit onverdeeld resultaat	-4.975	-4.383
Ingekochte aandelen	276	239
Stand ultimo periode	-8.810	-4.111
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	-3.444	-2.884
Onttrekking aan overige reserves	4.975	4.383
Uitgekeerd dividend	-1.531	-1.499
Resultaat over de verslagperiode	5.629	-3.444
Stand ultimo periode	5.629	-3.444
Totaal eigen vermogen	463.080	409.250

Vanaf 16 oktober 2019 was het ASN Groenprojectenfonds gesloten voor aankooporders. Als gevolg van een grote instroom kwam het vereiste percentage financieringen van groenprojecten van minstens zeventig procent in zicht. Wanneer het ASN Groenprojectenfonds niet voldoet aan de 70% norm, zou het ASN Groenprojectenfonds de status van groene instelling kunnen verliezen. Huidige beleggers zouden daardoor het mogelijke fiscale voordeel van hun groenbelegging kunnen verliezen. Om te voorkomen dat het percentage onder de zeventig procent kwam, heeft de Beheerder besloten het ASN Groenprojectenfonds te sluiten voor de aankoop van aandelen.

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017 ¹
Totaal intrinsieke waarde	463.080	409.250	402.580
Koersresultaat	9.863	503	-737
Bedrijfslasten	4.234	3.947	2.148
Totaal resultaat	5.629	-3.444	-2.885²
Aantal uitstaande gewone aandelen	17.531.688	15.683.050	15.227.259
Per gewoon aandeel			
In euro's			
Intrinsieke waarde	26,41	26,10	26,44
Beurskoers	26,37	26,09	26,67
Dividend ³	0,10	0,10	— ⁴
Waardeveranderingen beleggingen	0,61	0,03	-0,06
Bedrijfslasten	0,26	0,26	0,18
Totaal resultaat⁵	0,35	-0,23	-0,24

1 Het fonds is opgericht op 12 juni 2017 en bestaat derhalve nog geen vijf jaar.

2 Het resultaat is berekend over de periode van 12 juni 2017 tot en met 31 december 2017.

3 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

4 Op 15 juni 2017 is het ASN Groenprojectenfonds ondergebracht in de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V. Met ingang van die datum vinden eventuele dividenduitkeringen niet meer plaats bij de ASN Groenprojectenpool maar bij het het ASN Groenprojectenfonds.

5 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de periode van 12 juni 2017 tot en met 31 december 2017.

4.11.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	4.234	3.947
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	4.234	3.947
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	423.992	394.400
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	1,00%	1,00%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 1,00% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

ASN Groenprojectenfonds heeft gedurende de verslagperiode gemiddeld 10% of meer van haar vermogen direct of indirect belegd in ASN Groenprojectenpool. Daarom is naast de lopendekostenfactor voor dit fonds tevens een synthetische lopendekostenfactor van toepassing waarbij behalve met de kosten van ASN Groenprojectenfonds ook rekening wordt gehouden met de kosten van ASN Groenprojectenpool.

De lopendekostenfactor van ASN Groenprojectenpool bedroeg in de verslagperiode 0,02% (2018: 0,00%). Derhalve komt de synthetische lopendekostenfactor van ASN Groenprojectenfonds in de verslagperiode uit op 1,02% (2018: 1,00%).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Groenprojectenpool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Groenprojectenpool in hoofdstuk 5.6, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

4.12 ASN-Novib Microkredietfonds

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000		Ref. ¹	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)			
Participaties in de ASN Microkredietpool			333.838	310.201
Vorderingen	(B)		1.042	197
Overige activa				
Liquide middelen			-	-
Kortlopende schulden	(C)		1.687	801
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden			-645	-604
Activa min kortlopende schulden			333.193	309.597
Eigen vermogen	(D)			
Geplaatst kapitaal			29.973	27.708
Agio			295.807	272.610
Overige reserves			3.242	2.412
Onverdeeld resultaat			4.171	6.867
Totaal eigen vermogen			333.193	309.597

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000		Ref. ¹	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen			432	255
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen			11.158	13.339
Som van de bedrijfsopbrengsten			11.590	13.594
Bedrijfslasten	(E)			
Fondskosten			7.419	6.727
Som van de bedrijfslasten			7.419	6.727
Resultaat			4.171	6.867

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	4.171	6.867
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	4.171	6.867
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-432	-255
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-11.158	-13.339
Aankoop van beleggingen	-35.318	-29.530
Verkoop van beleggingen	23.271	11.181
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	69	87
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	955	189
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	-18.442	-24.800
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van aandelen	36.376	31.340
Inkoop van aandelen	-11.133	-5.808
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte aandelen	-914	-128
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop aandelen	-69	-87
Uitgekeerd dividend	-5.818	-517
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	18.442	24.800
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

4.12.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in de ASN Microkredietpool

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand begin periode	310.201	278.258
Aankopen	35.318	29.530
Verkopen	-23.271	-11.181
Gerealiseerde waardeveranderingen	432	255
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	11.158	13.339
Stand ultimo periode	333.838	310.201

	Aantal participaties		Intrinsieke waarde In € 1.000		Belang in %	
	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2018
ASN Microkredietpool	5.553.267	5.348.294	333.838	310.201	75,87%	91,88%
			Intrinsieke waarde per participatie (in € 1)			
ASN Microkredietpool			60,12	57,82		

Aangezien dit fonds zijn vermogen belegt in de ASN Microkredietpool, zijn - in het kader van het vereiste inzicht op basis van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) artikel 122 tot en met 124 - de jaarcijfers van de ASN Microkredietpool opgenomen in de jaarrekening.

Risico's en beheersing van risico's

Het risicoprofiel van het fonds is gelijk aan het risicoprofiel van de pool waarin het fonds belegt. Elke pool belegt in verschillende financiële instrumenten, met een eigen risico. We verwijzen naar de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. (hoofdstuk 3) en die van de onderliggende pool voor de uitwerking van de risico's.

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen van beleggingspools	-	69
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	69
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van aandeelhouders uit hoofde van uitgifte aandelen	1.042	128
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	1.042	128
Totaal	1.042	197

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen aan beleggingspools	1.042	128
Te betalen fondskosten	645	604
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.687	732
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan aandeelhouders uit hoofde van inkoop aandelen	-	69
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	69
Totaal	1.687	801

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Eigen vermogen

Verloopoverzicht eigen vermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Geplaatst kapitaal		
Stand begin periode	27.708	25.405
Uitgegeven aandelen	3.270	2.830
Ingekochte aandelen	-1.005	-527
Stand ultimo periode	29.973	27.708
Agio		
Stand begin periode	272.610	249.274
Uitgegeven aandelen	33.106	28.510
Ingekochte aandelen	-9.909	-5.174
Stand ultimo periode	295.807	272.610
Overige reserves		
Stand begin periode	2.412	-12
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	1.049	2.531
Ingekochte aandelen	-219	-107
Stand ultimo periode	3.242	2.412
Onverdeeld resultaat		
Stand begin periode	6.867	3.048
Toevoeging aan overige reserves	-1.049	-2.531
Uitgekeerd dividend	-5.818	-517
Resultaat over de verslagperiode	4.171	6.867
Stand ultimo periode	4.171	6.867
Totaal eigen vermogen	333.193	309.597

Vijfjarenoverzicht

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017 ¹
Totaal intrinsieke waarde	333.193	309.597	277.715
Koersresultaat	11.590	13.594	6.511
Bedrijfslasten	7.419	6.727	3.463
Totaal resultaat	4.171	6.867	3.048²
Aantal uitstaande gewone aandelen	5.994.670	5.541.655	5.081.093
Per gewoon aandeel			
In euro's			
Intrinsieke waarde	55,58 ³	55,87 ⁴	54,66
Beurskoers	55,49	55,73	54,51
Dividend ⁵	1,00	0,10	— ⁶
Waardeveranderingen beleggingen	2,00	2,57	1,57
Bedrijfslasten	1,28	1,27	0,84
Totaal resultaat⁷	0,72	1,30	0,73

1 Het fonds is opgericht op 12 juni 2017 en bestaat derhalve nog geen vijf jaar.

2 Het resultaat is berekend over de periode van 12 juni 2017 tot en met 31 december 2017.

3 De gepresenteerde intrinsieke waarde per 31 december 2019 is gecorrigeerd ten opzichte van de reeds eerder afgegeven intrinsieke waarde per 31 december 2019. Het verschil wordt veroorzaakt door een hogere waardering (circa € 780 duizend) van de aandelenparticipaties in de ASN Microkredietpool. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar Hoofdstuk 2.12 ASN-Novib Microkredietfonds, paragraaf rendementsbijdragen.

4 De gepresenteerde intrinsieke waarde per 31 december 2018 is gecorrigeerd ten opzichte van de reeds eerder afgegeven intrinsieke waarde per 31 december 2018. Het verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een hogere waardering (circa € 1,1 miljoen) van de aandelenparticipaties in de ASN Microkredietpool.

5 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

6 Op 15 juni 2017 is het ASN-Novib Microkredietfonds ondergebracht in de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V. Met ingang van die datum vinden eventuele dividenduitkeringen niet meer plaats bij de ASN Microkredietpool maar bij het ASN-Novib Microkredietfonds.

7 Het totaal resultaat per aandeel is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande aandelen gedurende de periode van 12 juni 2017 tot en met 31 december 2017.

4.12.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Fondskosten	7.419	6.727
Lopende kosten		
Totale bedrijfslasten	7.419	6.727
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	322.783	292.114
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)	2,30%	2,30%

Het fonds betaalt aan ABB fondskosten. ABB betaalt uit deze fondskosten alle kosten die voor het fonds worden gemaakt. Deze vergoeding wordt dagelijks (op beursdagen) gereserveerd en ten laste gebracht van het vermogen van het fonds. Dit gebeurt naar rato van een vast percentage van 2,30% (op jaarbasis) van het vermogen van het fonds per dagultimo.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

ASN-Novib Microkredietfonds heeft gedurende de verslagperiode gemiddeld 10% of meer van haar vermogen direct of indirect belegd in ASN Microkredietpool. Daarom is naast de lopendekostenfactor voor dit fonds tevens een synthetische lopendekostenfactor van toepassing waarbij behalve met de kosten van ASN-Novib Microkredietfonds ook rekening wordt gehouden met de kosten van ASN Microkredietpool.

De lopendekostenfactor van ASN Microkredietpool bedroeg in de verslagperiode 0,03% (2018: 0,02%). Derhalve komt de synthetische lopendekostenfactor van ASN-Novib Microkredietfonds in de verslagperiode uit op 2,33% (2018: 2,32%).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. De feitelijke aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats in de ASN Microkredietpool. Daarom verwijzen wij voor de omloopfactor naar de toelichting van de ASN Microkredietpool in hoofdstuk 5.7, paragraaf *Omloopfactor*.

Transactiekosten

De kosten van de onderliggende beleggingstransacties in de beleggingspools van het fonds zijn inbegrepen in de aan- en verkoopprijzen van de betreffende transacties. Een opgave van de geïdentificeerde transactiekosten is opgenomen in de toelichting op de jaarrekening per beleggingspool in hoofdstuk 5.

5 Jaarrekening ASN Beleggingspools

5.1 ASN Aandelenpool

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000		Ref. ¹	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)			
Aandelen			1.467.286	1.274.377
Vorderingen	(B)		6.055	6.487
Overige activa				
Liquide middelen	(C)		14.952	10.219
Kortlopende schulden	(D)		82	7.515
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden			20.925	9.191
Activa min kortlopende schulden			1.488.211	1.283.568
Fondsvermogen	(E)			
Gestort kapitaal			926.635	1.044.282
Overige reserves			157.937	349.070
Onverdeeld resultaat			403.639	-109.784
Totaal fondsvermogen			1.488.211	1.283.568

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000		Ref. ¹	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Opbrengsten uit beleggingen				
Dividend aandelen			37.559	37.967
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)		89.321	-29.718
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)		276.660	-118.408
Overige bedrijfsopbrengsten	(H)		236	485
Som van de bedrijfsopbrengsten			403.776	-109.674
Bedrijfslasten				
Overige bedrijfslasten	(I)		137	110
Som van de bedrijfslasten			137	110
Resultaat			403.639	-109.784

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	403.639	-109.784
Koersverschillen op geldmiddelen	-236	-271
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	403.403	-110.055
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-89.321	29.718
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-276.660	118.408
Aankoop van beleggingen	-781.255	-930.715
Verkoop van beleggingen	954.327	925.878
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	910	-2.064
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-5.817	5.817
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	205.587	36.987
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	71.337	113.531
Inkoop van participaties	-270.333	-148.738
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-478	185
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-1.616	1.406
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-201.090	-33.616
Totaal nettokasstromen	4.497	3.371
Koersverschillen op geldmiddelen	236	271
Mutatie liquide middelen	4.733	3.642
Liquide middelen begin van de verslagperiode	10.219	6.577
Liquide middelen eind van de verslagperiode	14.952	10.219

5.1.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand per 1 januari	1.274.377	1.417.666
Aankopen	781.255	930.715
Verkopen	-954.327	-925.878
Gerealiseerde waardeveranderingen	89.321	-29.718
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	276.660	-118.408
Stand ultimo periode	1.467.286	1.274.377

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van ASN Aandelenpool bevinden is de reële waarde afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

De onderstaande specificaties van de beleggingsportefeuille en de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico.

De specificaties betreffen de beleggingen per 31 december 2019 met de gepresenteerde marktwaarde in duizenden euro's.

Indeling in landen

Aantal		Valuta	Marktwaarde in € 1.000
	Aandelen Nederland beursgenoteerd		
113.872	ASML	EUR	30.028
5.869.892	KPN	EUR	15.444
432.527	Philips	EUR	18.824
236.059	Randstad	EUR	12.851
328.525	Signify	EUR	9.153
72.398	TKH Group	EUR	3.613
150.427	Wolters Kluwer	EUR	9.781
			99.694
	Aandelen niet-beursgenoteerd		
13.454	ASN Venture Capital Fonds	EUR	6.950
			6.950
	Totaal aandelen Nederland		106.644
	Aandelen Europa (exclusief Nederland)		
	België		
63.156	Ontex Group	EUR	1.184
128.761	Orange Belgium SA	EUR	2.665
135.752	Proximus SADP	EUR	3.463
104.507	Telenet	EUR	4.187
			11.499
	Denemarken		
65.194	Chr. Hansen	DKK	4.619
81.135	Coloplast	DKK	8.973

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
705.380	Novo Nordisk	DKK	36.499
24.103	Rockwool	DKK	5.090
47.635	SimCorp	DKK	4.829
114.611	Vestas Wind Systems	DKK	10.325
			70.335
	Duitsland		
90.972	Adidas	EUR	26.364
266.532	Aixtron	EUR	2.273
35.684	CompuGroup Medical	EUR	2.275
241.016	Deutsche Wohnen	EUR	8.778
58.253	Dürr	EUR	1.770
24.016	Elmos Semiconductor	EUR	684
78.756	Hella KGaA Hueck & Co.	EUR	3.886
105.453	Henkel	EUR	9.723
136.064	Merck	EUR	14.334
98.232	Nordex	EUR	1.187
119.349	OSRAM Licht	EUR	5.269
167.056	Puma	EUR	11.418
40.263	SMA Solar Technology	EUR	1.391
1.238.483	Telefónica Deutschland	EUR	3.200
			92.552
	Finland		
180.494	Elisa	EUR	8.889
64.709	Lassila & Tikanoja	EUR	1.019
121.800	Nokian Renkaat OYJ	EUR	3.122
74.938	Uponor	EUR	873
			13.903
	Frankrijk		
77.987	Elis	EUR	1.443
87.836	EssilorLuxottica SA	EUR	11.928
39.136	Gecina	EUR	6.246
530	JCDecaux	EUR	15
137.248	Korian	EUR	5.753
179.421	Lagardère	EUR	3.485
168.940	Legrand	EUR	12.272
107.697	L'Oréal	EUR	28.432
189.839	M6 Métropole Télévision	EUR	3.185
118.063	Mercialys	EUR	1.456
232.681	Plastic Omnium	EUR	5.794
36.252	SEB	EUR	4.800
16.250	Société BIC	EUR	1.008
49.929	Soitec	EUR	4.678
306.362	Technicolor	EUR	210
			90.705
	Ierland		
310.433	Kingspan	EUR	16.903
503.504	Smurfit Kappa	EUR	17.250
			34.153
	Noorwegen		
517.496	Adevinta	NOK	5.456
273.206	Schibsted	NOK	7.348
			12.804
	Oostenrijk		

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
225.733	AMS	CHF	8.155
54.511	Zumtobel Group	EUR	498
			8.653
	Portugal		
2.117.633	NOS SGPS	EUR	10.165
			10.165
	Spanje		
267.535	Amadeus	EUR	19.477
367.267	EDP Renováveis	EUR	3.856
762.996	Inditex	EUR	23.996
503	Red Eléctrica de España	EUR	9
			47.338
	Verenigd Koninkrijk		
116.441	ASOS	GBP	4.635
346.186	AstraZeneca	GBP	31.079
795.552	Barratt Developments	GBP	7.010
123.655	Bellway	GBP	5.556
107.894	Berkeley Group	GBP	6.187
588.282	Capital & Counties Properties	GBP	1.817
275.453	Dialog Semiconductor	EUR	12.426
1.845.858	DS Smith	GBP	8.370
310.385	Electrocomponents	GBP	2.481
4.131.684	FirstGroup	GBP	6.115
1.371.891	GlaxoSmithKline	GBP	28.803
512.705	Hammerson	GBP	1.868
1.983.085	Hays	GBP	4.250
1.724.678	Intu Properties	GBP	692
1.062.540	Kingfisher	GBP	2.721
196.444	Mondi	GBP	4.109
1.096.266	Pearson	GBP	8.241
231.979	Persimmon	GBP	7.378
226.671	Reckitt Benckiser	GBP	16.396
713.310	RELX	EUR	16.021
412.940	Rightmove	GBP	3.088
865.632	Sage Group	GBP	7.652
114.355	Severn Trent	GBP	3.394
1.597.830	SIG	GBP	2.319
256.506	Smith & Nephew	GBP	5.547
656.419	Sophos Group	GBP	4.323
421.661	Stagecoach Group	GBP	796
2.794.913	Taylor Wimpey	GBP	6.379
522.805	Unilever	EUR	26.783
617.713	United Utilities	GBP	6.877
15.593.203	Vodafone	GBP	27.008
207.326	WH Smith	GBP	6.362
765.754	WPP	GBP	9.638
			286.321
	Zweden		
641.083	Assa Abloy	SEK	13.361
145.267	Castellum	SEK	3.041
273.666	Electrolux	SEK	5.988
557.103	Essity	SEK	16.001
587.096	Hennes & Mauritz	SEK	10.643

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
194.218	Holmen	SEK	5.271
207.787	Indutrade	SEK	6.629
2.325.017	Telefonaktiebolaget LM Ericsson	SEK	18.047
			78.981
	Zwitserland		
131.854	Adecco	CHF	7.426
623.605	Coca-Cola HBC	GBP	18.878
2.780	Givaudan	CHF	7.752
42.144	Landis+Gyr Group	CHF	3.904
3.196.248	Meyer Burger Technology	CHF	1.103
465.087	STMicroelectronics	EUR	11.148
			50.211
	Totaal aandelen Europa (exclusief Nederland)		807.620
	Aandelen Verenigde Staten		
770.400	Advanced Micro Devices	USD	31.475
149.377	Becton Dickinson	USD	36.193
131.600	Beyond Meat	USD	8.863
146.500	Campbell Soup	USD	6.450
257.600	Ensign Group	USD	10.412
355.500	Evoqua Water Technologies	USD	6.002
797.000	Hanesbrands	USD	10.544
392.100	Hannon Armstrong Sustainable	USD	11.241
364.675	Herman Miller	USD	13.531
289.500	Interface	USD	4.279
178.785	Kontoor Brands Inc.	USD	6.688
101.500	Lear	USD	12.406
135.752	Manpower	USD	11.743
90.300	Meredith	USD	2.612
803.900	Micron Technology	USD	38.516
210.500	New York Times	USD	6.033
145.240	Nextar Broadcasting Group	USD	15.171
626.500	Nielsen	USD	11.330
156.405	Pennant Group	USD	4.608
392.734	Salesforce.com	USD	56.903
79.200	Tech Data	USD	10.132
177.000	Tupperware Brands	USD	1.353
327.300	VF	USD	29.059
			345.544
	Aandelen rest van de wereld		
	Canada		
254.200	Canada Solar	USD	5.005
390.800	Gildan Activewear	CAD	10.307
480.200	Rogers Communications	CAD	21.272
			36.584
	China		
11.418.000	Huaneng Renewables	HKD	3.956
3.108.000	Xinyi Solar Holdings	HKD	1.965
			5.921
	Hongkong		
5.960.000	Beijing Enterprises Water	HKD	2.685
			2.685

Aantal		Valuta	Marktwaarde in € 1.000
Japan			
278.100	Advantest	JPY	14.043
1.556.500	Astellas Pharma	JPY	23.860
228.300	Benesse	JPY	5.379
116.900	East Japan Railway	JPY	9.447
110.400	Ibiden	JPY	2.358
782.800	KDDI	JPY	20.875
322.300	Murata Manufacturing	JPY	17.824
887.300	NTT Docomo	JPY	22.097
49.800	Rohm	JPY	3.584
84.600	Tokyo Electron	JPY	16.591
64.900	Yaskawa Electric	JPY	2.219
			138.277
Taiwan			
2.610.000	Invente Corp	TWD	1.772
5.637.000	Lite-on Technology	TWD	8.267
580.000	Taiwan Semiconductor Manufacturing	TWD	5.705
396.000	Vanguard International Semi	TWD	933
2.038.000	Wistron	TWD	1.717
			18.394
Zuid-Afrika			
232.590	Clicks Group	ZAR	3.802
1.463.699	Netcare	ZAR	1.815
			5.617
	Totaal aandelen rest van de wereld		207.478
	Som van de beleggingen		1.467.286

Indeling in sectoren

Aantal		Valuta	Marktwaarde in € 1.000
Auto's			
78.756	Hella KGaA Hueck & Co.	EUR	3.886
101.500	Lear	USD	12.406
121.800	Nokian Renkaat OYJ	EUR	3.122
232.681	Plastic Omnium	EUR	5.794
			25.208
Basisgoederen			
65.194	Chr. Hansen	DKK	4.619
1.845.858	DS Smith	GBP	8.370
2.780	Givaudan	CHF	7.752
194.218	Holmen	SEK	5.271
196.444	Mondi	GBP	4.109
503.504	Smurfit Kappa	EUR	17.250
			47.371
Consumentenservicebedrijven			
228.300	Benesse	JPY	5.379
			5.379
Detailhandel			
116.441	ASOS	GBP	4.635
587.096	Hennes & Mauritz	SEK	10.643
762.996	Inditex	EUR	23.996
1.062.540	Kingfisher	GBP	2.721

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
207.326	WH Smith	GBP	6.362
			48.357
	Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg		
149.377	Becton Dickinson	USD	36.193
81.135	Coloplast	DKK	8.973
35.684	CompuGroup Medical	EUR	2.275
257.600	Ensign Group	USD	10.412
137.248	Korian	EUR	5.753
1.463.699	Netcare	ZAR	1.815
156.405	Pennant Group	USD	4.608
432.527	Philips	EUR	18.824
256.506	Smith & Nephew	GBP	5.547
			94.400
	Duurzame consumptiegoederen		
90.972	Adidas	EUR	26.364
795.552	Barratt Developments	GBP	7.010
123.655	Bellway	GBP	5.556
107.894	Berkeley Group	GBP	6.187
273.666	Electrolux	SEK	5.988
87.836	EssilorLuxottica SA	EUR	11.928
390.800	Gildan Activewear	CAD	10.307
797.000	Hanesbrands	USD	10.544
178.785	Kontoor Brands Inc.	USD	6.688
231.979	Persimmon	GBP	7.378
167.056	Puma	EUR	11.418
36.252	SEB	EUR	4.800
2.794.913	Taylor Wimpey	GBP	6.379
177.000	Tupperware Brands	USD	1.353
327.300	VF	USD	29.059
			150.959
	Energie		
367.267	EDP Renováveis	EUR	3.856
11.418.000	Huaneng Renewables	HKD	3.956
			7.812
	Farmacie & biotechnologie		
1.556.500	Astellas Pharma	JPY	23.860
346.186	AstraZeneca	GBP	31.079
1.371.891	GlaxoSmithKline	GBP	28.803
136.064	Merck	EUR	14.334
705.380	Novo Nordisk	DKK	36.499
			134.575
	Fund certificates		
13.454	ASN Venture Capital Fonds	EUR	6.950
			6.950
	Halfgeleiders		
770.400	Advanced Micro Devices	USD	31.475
278.100	Advantest	JPY	14.043
266.532	Aixtron	EUR	2.273
225.733	AMS	CHF	8.155
113.872	ASML	EUR	30.028
254.200	Canada Solar	USD	5.005
275.453	Dialog Semiconductor	EUR	12.426
24.016	Elmos Semiconductor	EUR	684

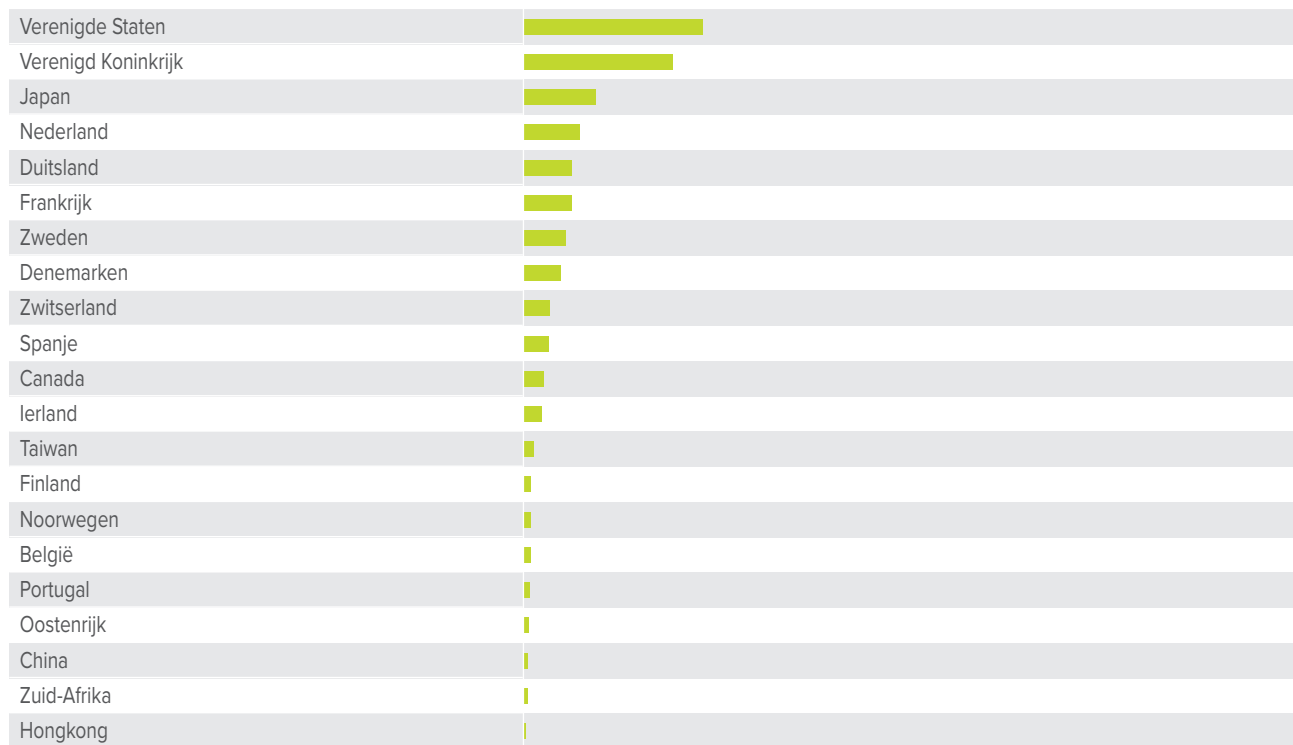
Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
3.196.248	Meyer Burger Technology	CHF	1.103
803.900	Micron Technology	USD	38.516
49.800	Rohm	JPY	3.584
40.263	SMA Solar Technology	EUR	1.391
49.929	Soitec	EUR	4.678
465.087	STMicroelectronics	EUR	11.148
580.000	Taiwan Semiconductor Manufacturing	TWD	5.705
84.600	Tokyo Electron	JPY	16.591
396.000	Vanguard International Semi	TWD	933
3.108.000	Xinyi Solar Holdings	HKD	1.965
			189.703
	Kapitaalgoederen		
641.083	Assa Abloy	SEK	13.361
58.253	Dürr	EUR	1.770
355.500	Evoqua Water Technologies	USD	6.002
207.787	Indutrade	SEK	6.629
310.433	Kingspan	EUR	16.903
42.144	Landis+Gyr Group	CHF	3.904
168.940	Legrand	EUR	12.272
98.232	Nordex	EUR	1.187
119.349	OSRAM Licht	EUR	5.269
24.103	Rockwool	DKK	5.090
1.597.830	SIG	GBP	2.319
328.525	Signify	EUR	9.153
72.398	TKH Group	EUR	3.613
74.938	Uponor	EUR	873
114.611	Vestas Wind Systems	DKK	10.325
54.511	Zumtobel Group	EUR	498
			99.168
	Media		
517.496	Adevinta	NOK	5.456
189.839	M6 Métropole Télévision	EUR	3.185
145.240	Nextar Broadcasting Group	USD	15.171
2.117.633	NOS SGPS	EUR	10.165
412.940	Rightmove	GBP	3.088
306.362	Technicolor	EUR	210
104.507	Telenet	EUR	4.187
			41.462
	Nutsbedrijven		
5.960.000	Beijing Enterprises Water	HKD	2.685
503	Red Eléctrica de España	EUR	9
114.355	Severn Trent	GBP	3.394
617.713	United Utilities	GBP	6.877
			12.965
	Onroerend goed		
588.282	Capital & Counties Properties	GBP	1.817
145.267	Castellum	SEK	3.041
241.016	Deutsche Wohnen	EUR	8.778
39.136	Gecina	EUR	6.246
512.705	Hammerson	GBP	1.868
392.100	Hannon Armstrong Sustainable	USD	11.241
1.724.678	Intu Properties	GBP	692
118.063	Mercialys	EUR	1.456

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
			35.139
	Reclame		
530	JCDecaux	EUR	15
765.754	WPP	GBP	9.638
			9.653
	Software & services		
267.535	Amadeus	EUR	19.477
865.632	Sage Group	GBP	7.652
392.734	Salesforce.com	USD	56.903
47.635	SimCorp	DKK	4.829
656.419	Sophos Group	GBP	4.323
			93.184
	Technologie		
310.385	Electrocomponents	GBP	2.481
110.400	Ibiden	JPY	2.358
2.610.000	Invente Corp	TWD	1.772
5.637.000	Lite-on Technology	TWD	8.267
322.300	Murata Manufacturing	JPY	17.824
79.200	Tech Data	USD	10.132
2.325.017	Telefonaktiebolaget LM Ericsson	SEK	18.047
2.038.000	Wistron	TWD	1.717
64.900	Yaskawa Electric	JPY	2.219
			64.817
	Telecommunicatiediensten		
180.494	Elisa	EUR	8.889
782.800	KDDI	JPY	20.875
5.869.892	KPN	EUR	15.444
887.300	NTT Docomo	JPY	22.097
128.761	Orange Belgium SA	EUR	2.665
135.752	Proximus SADP	EUR	3.463
480.200	Rogers Communications	CAD	21.272
1.238.483	Telefónica Deutschland	EUR	3.200
15.593.203	Vodafone	GBP	27.008
			124.913
	Transport		
116.900	East Japan Railway	JPY	9.447
4.131.684	FirstGroup	GBP	6.115
421.661	Stagecoach Group	GBP	796
			16.358
	Uitgeverijen		
179.421	Lagardère	EUR	3.485
90.300	Meredith	USD	2.612
210.500	New York Times	USD	6.033
1.096.266	Pearson	GBP	8.241
273.206	Schibsted	NOK	7.348
			27.719
	Verzorgingsproducten		
557.103	Essity	SEK	16.001
105.453	Henkel	EUR	9.723
107.697	L'Oréal	EUR	28.432
63.156	Ontex Group	EUR	1.184
226.671	Reckitt Benckiser	GBP	16.396
522.805	Unilever	EUR	26.783

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
			98.519
	Voeding en dranken		
131.600	Beyond Meat	USD	8.863
146.500	Campbell Soup	USD	6.450
232.590	Clicks Group	ZAR	3.802
623.605	Coca-Cola HBC	GBP	18.878
			37.993
	Zakelijke dienstverlening		
131.854	Adecco	CHF	7.426
77.987	Elis	EUR	1.443
1.983.085	Hays	GBP	4.250
364.675	Herman Miller	USD	13.531
289.500	Interface	USD	4.279
64.709	Lassila & Tikanoja	EUR	1.019
135.752	Manpower	USD	11.743
626.500	Nielsen	USD	11.330
236.059	Randstad	EUR	12.851
713.310	RELX	EUR	16.021
16.250	Société BIC	EUR	1.008
150.427	Wolters Kluwer	EUR	9.781
			94.682
	Som van de beleggingen		1.467.286

Landenverdeling ASN Aandelenpool

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Verenigde Staten	345.544	23,5	299.939	23,6
Verenigd Koninkrijk	286.321	19,5	241.950	19,0
Japan	138.277	9,4	132.776	10,4
Nederland	106.644	7,3	73.161	5,8
Duitsland	92.552	6,3	83.160	6,5
Frankrijk	90.705	6,2	107.386	8,4
Zweden	78.981	5,4	57.618	4,5
Denemarken	70.335	4,8	60.667	4,8
Zwitserland	50.211	3,4	52.408	4,1
Spanje	47.338	3,2	47.599	3,7
Canada	36.584	2,5	40.958	3,2
Ierland	34.153	2,3	22.925	1,8
Taiwan	18.394	1,3	-	-
Finland	13.903	0,9	20.788	1,6
Noorwegen	12.804	0,9	7.747	0,6
België	11.499	0,8	9.068	0,7
Portugal	10.165	0,7	-	-
Oostenrijk	8.653	0,6	3.393	0,3
China	5.921	0,4	-	-
Zuid-Afrika	5.617	0,4	-	-
Hongkong	2.685	0,2	1.862	0,1
Australië	-	-	10.969	0,9
Italië	-	-	3	-
Totaal	1.467.286	100,0	1.274.377	100,0

Sectorverdeling ASN Aandelenpool

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktw waarde	%	Marktw waarde	%
Halfgeleiders	189.703	12,8	126.458	9,9
Duurzame consumptiegoederen	150.959	10,3	104.007	8,2
Farmacie & biotechnologie	134.575	9,2	185.762	14,7
Telecommunicatiediensten	124.913	8,5	167.410	13,2
Kapitaalgoederen	99.168	6,8	69.095	5,4
Verzorgingsproducten	98.519	6,7	89.681	7,0
Zakelijke dienstverlening	94.682	6,5	87.261	6,8
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	94.400	6,4	64.136	5,0
Software & services	93.184	6,4	82.673	6,5
Technologie	64.817	4,4	35.902	2,8
Detailhandel	48.357	3,3	41.693	3,3
Basisgoederen	47.371	3,2	52.017	4,1
Media	41.462	2,8	12.530	1,0
Voeding en dranken	37.993	2,6	37.364	2,9
Onroerend goed	35.139	2,4	38.008	3,0
Uitgeverijen	27.719	1,9	33.347	2,6
Auto's	25.208	1,7	11.669	0,9
Transport	16.358	1,1	12.919	1,0
Nutsbedrijven	12.965	0,9	1.865	0,1
Reclame	9.653	0,7	8.222	0,6
Energie	7.812	0,5	-	-
Fund certificates	6.950	0,5	7.463	0,6
Consumentenservicebedrijven	5.379	0,4	4.895	0,4
Totaal	1.467.286	100,0	1.274.377	100,0

Halfgeleiders	
Duurzame consumptiegoederen	
Farmacie & biotechnologie	
Telecommunicatiediensten	
Kapitaalgoederen	
Verzorgingsproducten	
Zakelijke dienstverlening	
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	
Software & services	
Technologie	
Detailhandel	
Basisgoederen	
Media	
Voeding en dranken	
Onroerend goed	
Uitgeverijen	
Auto's	
Transport	
Nutsbedrijven	
Reclame	
Energie	
Fund certificates	
Consumentenservicebedrijven	

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	-	337
Te vorderen rente	-	214
Te vorderen dividend	1.563	2.080
Te vorderen dividend-/bronbelasting	3.651	3.493
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	5.214	6.124
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van fondsen uit hoofde van uitgifte participaties	841	363
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	841	363
Totaal	6.055	6.487

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend- en/of bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben. In het geval van de ASN Aandelenpool bedragen deze vorderingen per ultimo 2019 € 350 duizend (ultimo 2018: € 383 duizend).

(C) Overige activa**Liquide middelen**

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De AIF-beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	-	5.817
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	5.817
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan fondsen uit hoofde van inkoop participaties	82	1.698
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	82	1.698
Totaal	82	7.515

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen

Verloopoverzicht fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	1.044.282	1.039.745
Uitgegeven participaties	71.337	113.531
Ingekochte participaties	-188.984	-108.994
Stand ultimo periode	926.635	1.044.282
Overige reserves		
Stand per 1 januari	349.070	269.163
Ingekochte participaties	-81.349	-39.744
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-109.784	119.651
Stand ultimo periode	157.937	349.070
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-109.784	119.651
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	109.784	-119.651
Resultaat over de verslagperiode	403.639	-109.784
Stand ultimo periode	403.639	-109.784
Totaal fondsvermogen	1.488.211	1.283.568

Vijfjarenoverzicht

Totalen in € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	1.488.211	1.283.568	1.428.559	934.343	955.406
Aantal uitstaande participaties	12.195.709	14.027.735	14.373.591	10.578.988	10.660.229
Intrinsieke waarde per participatie	122,03	91,50	99,39	88,32	89,62

Kredietrisico

Er wordt een kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van de ASN Aandelenpool bedraagt ultimo verslagperiode € 21,0 miljoen (ultimo 2018: € 16,7 miljoen).

Liquiditeitsrisico

Per verslagdatum was 0,47% (ultimo 2018: 0,58%) van de ASN Aandelenpool belegd in ASN Venture Capital Fonds N.V. De beleggingen in ASN Venture Capital Fonds N.V. hebben een illiquide karakter.

5.1.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	98.062	56.468
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-15.682	-93.607
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	9.037	10.923
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	-2.096	-3.502
Totaal	89.321	-29.718

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	285.737	46.617
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-24.278	-180.851
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	17.207	21.007
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-2.006	-5.181
Totaal	276.660	-118.408

(H) Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Koersverschillen op geldmiddelen	236	271
Overige bedrijfsopbrengsten	-	214
Totaal	236	485

(I) Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Rente rekening courant	137	110
Totaal	137	110

Lopendekostenfactor

De Beheerder ontvangt van de ASN Aandelenpool geen beheervergoeding voor het door hem gevoerde beheer, deze beheervergoeding wordt aan de Fondsen, die in de ASN Aandelenpool beleggen, in rekening gebracht. De lopendekostenfactor van ASN Aandelenpool is derhalve nihil (2018: nihil).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Omloopfactor	98,97%	110,90%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 1.229.348 (2018: € 1.558.325).

5.2 ASN Obligatiepool

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Obligaties		635.491	719.344
Vorderingen	(B)	7.009	8.516
Overige activa			
Liquide middelen	(C)	1.888	597
Kortlopende schulden	(D)	37	736
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		8.860	8.377
Activa min kortlopende schulden		644.351	727.721
Fondsvermogen	(E)		
Gestort kapitaal		593.144	677.207
Overige reserves		33.352	44.027
Onverdeeld resultaat		17.855	6.487
Totaal fondsvermogen		644.351	727.721

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Opbrengsten uit beleggingen			
Rente obligaties		13.774	17.852
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	799	-4.460
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	3.292	-6.898
Som van de bedrijfsopbrengsten		17.865	6.494
Bedrijfslasten			
Overige bedrijfslasten	(H)	10	7
Som van de bedrijfslasten		10	7
Resultaat		17.855	6.487

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	17.855	6.487
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	17.855	6.487
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-799	4.460
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-3.292	6.898
Aankoop van beleggingen	-215.045	-313.796
Verkoop en lossingen van beleggingen	302.989	397.000
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	2.037	1.723
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	-
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	103.745	102.772
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	101.887	63.278
Inkoop van participaties	-203.112	-167.773
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-530	156
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-699	350
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-102.454	-103.989
Totaal nettokasstromen	1.291	-1.217
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	1.291	-1.217
Liquide middelen begin van de verslagperiode	597	1.814
Liquide middelen eind van de verslagperiode	1.888	597

5.2.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand per 1 januari	719.344	813.906
Aankopen	215.045	313.796
Verkopen	-294.865	-389.616
Lossingen	-8.124	-7.384
Gerealiseerde waardeveranderingen	799	-4.460
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	3.292	-6.898
Stand ultimo periode	635.491	719.344

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Onderstaande tabel geeft inzicht in het renterisico. De *modified duration* geeft een indicatie wat de percentuele mutatie van de waarde van de portefeuille zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.

	31-12-2019	31-12-2018
Effectief rendement	-0,09%	0,33%
Couponrendement	1,85%	2,21%
Gemiddeld resterende looptijd	5,13 jaar	5,21 jaar
Modified duration	4,86	4,88

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van ASN Obligatiepool bevinden is de reële waarde afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

De onderstaande specificaties van de beleggingsportefeuille en de sector-, landen- en ratingverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico, valutarisico en kredietrisico.

De specificaties betreffen de beleggingen per 31 december 2019 met de gepresenteerde marktwaarde in duizenden euro's.

Nominale waarde in € 1.000	Coupon- rente		Valuta	Renteherzienings- datum	Marktwaarde in € 1.000
		Staatsobligaties			
900	3,75%	België	EUR	28-9-2020	929
4.200	4,25%	België	EUR	28-9-2021	4.556
2.350	4%	België	EUR	28-3-2022	2.592
1.700	4,25%	België	EUR	28-9-2022	1.925
3.500	2,25%	België	EUR	22-6-2023	3.836
4.000	2,6%	België	EUR	22-6-2024	4.534
3.520	0,5%	België	EUR	22-10-2024	3.658
2.300	0,8%	België	EUR	22-6-2025	2.432
2.000	4,5%	België	EUR	28-3-2026	2.588
2.750	1%	België	EUR	22-6-2026	2.958
3.600	0,8%	België	EUR	22-6-2027	3.833
2.850	5,5%	België	EUR	28-3-2028	4.153
3.250	0,8%	België	EUR	22-6-2028	3.464
2.650	0,9%	België	EUR	22-6-2029	2.851
					44.309
5.500	2,5%	Duitsland	EUR	4-1-2021	5.681

Nominale waarde in € 1.000	Coupon- rente		Valuta	Renteherzienings- datum	Marktwaaarde in € 1.000
5.700	0%	Duitsland	EUR	9-4-2021	5.746
3.000	0%	Duitsland	EUR	8-10-2021	3.033
2.500	2%	Duitsland	EUR	4-1-2022	2.634
5.300	0%	Duitsland	EUR	8-4-2022	5.373
5.800	1,5%	Duitsland	EUR	4-9-2022	6.128
4.000	2%	Duitsland	EUR	15-8-2023	4.373
2.950	0%	Duitsland	EUR	13-10-2023	3.012
3.650	6,25%	Duitsland	EUR	4-1-2024	4.654
4.700	1,5%	Duitsland	EUR	15-5-2024	5.118
4.600	1%	Duitsland	EUR	15-8-2024	4.922
4.850	0,5%	Duitsland	EUR	15-2-2025	5.092
7.000	0,5%	Duitsland	EUR	15-2-2026	7.393
6.000	0,25%	Duitsland	EUR	15-2-2027	6.261
4.500	0,5%	Duitsland	EUR	15-8-2027	4.787
6.250	0,5%	Duitsland	EUR	15-2-2028	6.659
4.350	0,25%	Duitsland	EUR	15-2-2029	4.539
					85.405
1.950	2,5%	Frankrijk	EUR	25-10-2020	1.999
4.050	3,25%	Frankrijk	EUR	25-10-2021	4.336
5.650	0%	Frankrijk	EUR	25-5-2022	5.728
4.700	0%	Frankrijk	EUR	25-3-2023	4.781
7.900	1,75%	Frankrijk	EUR	25-11-2024	8.721
1.000	0,5%	Frankrijk	EUR	25-5-2025	1.043
3.300	1%	Frankrijk	EUR	25-11-2025	3.542
1.000	0,5%	Frankrijk	EUR	25-5-2026	1.045
1.600	0,25%	Frankrijk	EUR	25-11-2026	1.644
3.000	1%	Frankrijk	EUR	25-5-2027	3.244
3.700	0,75%	Frankrijk	EUR	25-5-2028	3.937
3.000	0,5%	Frankrijk	EUR	25-5-2029	3.118
					43.138
1.650	5%	Ierland	EUR	18-10-2020	1.723
2.900	0,8%	Ierland	EUR	15-3-2022	2.979
2.800	0%	Ierland	EUR	18-10-2022	2.832
2.744	3,9%	Ierland	EUR	20-3-2023	3.126
4.650	3,4%	Ierland	EUR	18-3-2024	5.380
5.950	5,4%	Ierland	EUR	13-3-2025	7.681
5.000	1%	Ierland	EUR	15-5-2026	5.352
3.950	0,9%	Ierland	EUR	15-5-2028	4.227
3.850	1,1%	Ierland	EUR	15-5-2029	4.197
					37.497
3.000	3,75%	Italië	EUR	1-5-2021	3.156
2.050	4,75%	Italië	EUR	1-9-2021	2.215
4.000	5%	Italië	EUR	1-3-2022	4.431
2.000	5,5%	Italië	EUR	1-11-2022	2.301
2.800	4,75%	Italië	EUR	1-8-2023	3.241
2.300	4,40%	Italië	EUR	1-3-2024	2.680
2.500	1,85%	Italië	EUR	15-5-2024	2.646
1.400	3,75%	Italië	EUR	1-9-2024	1.603
3.250	5%	Italië	EUR	1-3-2025	3.962
1.200	1,6%	Italië	EUR	1-6-2026	1.255
900	1,25%	Italië	EUR	1-12-2026	920

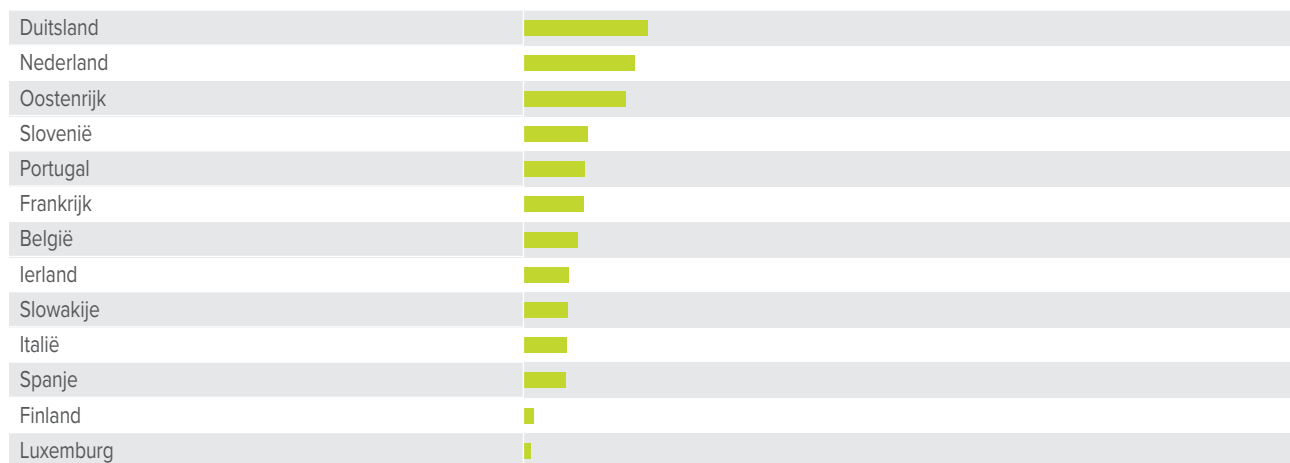
Nominale waarde in € 1.000	Coupon- rente		Valuta	Renteherzienings- datum	Marktwaaarde in € 1.000
2.200	2,05%	Italië	EUR	1-8-2027	2.353
1.800	2%	Italië	EUR	1-2-2028	1.922
1.300	2,8%	Italië	EUR	1-12-2028	1.471
1.400	3%	Italië	EUR	1-8-2029	1.612
					35.768
6.650	3,25%	Nederland	EUR	15-7-2021	7.047
9.300	0%	Nederland	EUR	15-1-2022	9.408
800	2,25%	Nederland	EUR	15-7-2022	858
7.395	7,5%	Nederland	EUR	15-1-2023	9.224
3.100	1,75%	Nederland	EUR	15-7-2023	3.352
5.900	2%	Nederland	EUR	15-7-2024	6.554
6.400	0,25%	Nederland	EUR	15-7-2025	6.608
5.700	0,5%	Nederland	EUR	15-7-2026	5.991
5.400	0,75%	Nederland	EUR	15-7-2027	5.782
2.500	5,5%	Nederland	EUR	15-1-2028	3.642
4.500	0,75%	Nederland	EUR	15-7-2028	4.840
4.700	0,25%	Nederland	EUR	15-7-2029	4.833
					68.139
8.300	3,5%	Oostenrijk	EUR	15-9-2021	8.880
5.500	3,65%	Oostenrijk	EUR	20-4-2022	6.037
3.000	0%	Oostenrijk	EUR	20-9-2022	3.045
5.700	3,4%	Oostenrijk	EUR	22-11-2022	6.353
9.250	1,75%	Oostenrijk	EUR	20-10-2023	10.032
7.250	1,65%	Oostenrijk	EUR	21-10-2024	7.947
6.200	1,2%	Oostenrijk	EUR	20-10-2025	6.723
4.900	4,85%	Oostenrijk	EUR	15-3-2026	6.452
6.200	0,75%	Oostenrijk	EUR	20-10-2026	6.591
6.500	6,25%	Oostenrijk	EUR	15-7-2027	9.630
6.800	0,75%	Oostenrijk	EUR	20-2-2028	7.242
5.600	0,5%	Oostenrijk	EUR	20-2-2029	5.839
					84.771
200	4,8%	Portugal	EUR	15-6-2020	205
2.700	3,85%	Portugal	EUR	15-4-2021	2.854
6.000	2,2%	Portugal	EUR	17-10-2022	6.427
6.000	4,95%	Portugal	EUR	25-10-2023	7.175
4.250	5,65%	Portugal	EUR	15-2-2024	5.259
6.500	2,875%	Portugal	EUR	15-10-2025	7.540
4.250	2,875%	Portugal	EUR	21-7-2026	4.992
4.750	4,125%	Portugal	EUR	14-4-2027	6.066
4.800	2,125%	Portugal	EUR	17-10-2028	5.518
4.250	1,95%	Portugal	EUR	15-6-2029	4.842
					50.878
1.000	4,125%	Slovenië	EUR	26-1-2020	1.002
1.800	4,375%	Slovenië	EUR	18-1-2021	1.886
4.000	3%	Slovenië	EUR	8-4-2021	4.169
4.000	2,25%	Slovenië	EUR	25-3-2022	4.237
2.900	4,625%	Slovenië	EUR	9-9-2024	3.556
6.000	2,125%	Slovenië	EUR	28-7-2025	6.742
5.850	5,125%	Slovenië	EUR	30-3-2026	7.723
9.200	1,25%	Slovenië	EUR	22-3-2027	9.936

Nominale waarde in € 1.000	Coupon- rente		Valuta	Renteherzienings- datum	Marktwaaarde in € 1.000
7.400	1%	Slovenië	EUR	6-3-2028	7.867
5.000	1,1875%	Slovenië	EUR	14-3-2029	5.400
					52.518
700	4%	Slowakije	EUR	27-4-2020	710
1.000	4%	Slowakije	EUR	26-3-2021	1.050
3.100	3%	Slowakije	EUR	28-2-2023	3.406
4.350	0%	Slowakije	EUR	13-11-2023	4.363
7.547	4,35%	Slowakije	EUR	14-10-2025	9.497
4.250	0,625%	Slowakije	EUR	22-5-2026	4.416
4.800	1,375%	Slowakije	EUR	21-1-2027	5.228
5.500	1%	Slowakije	EUR	12-6-2028	5.892
1.500	3,625%	Slowakije	EUR	16-1-2029	1.963
					36.525
2.000	0,75%	Spanje	EUR	30-7-2021	2.037
3.000	5,85%	Spanje	EUR	31-1-2022	3.390
2.300	0,45%	Spanje	EUR	31-10-2022	2.350
3.400	4,4%	Spanje	EUR	31-10-2023	3.995
3.000	2,75%	Spanje	EUR	31-10-2024	3.407
2.350	1,6%	Spanje	EUR	30-4-2025	2.550
2.150	4,65%	Spanje	EUR	30-7-2025	2.700
1.500	1,95%	Spanje	EUR	30-4-2026	1.672
1.800	1,3%	Spanje	EUR	31-10-2026	1.937
2.950	1,45%	Spanje	EUR	31-10-2027	3.217
2.500	6%	Spanje	EUR	31-1-2029	3.748
3.200	1,45%	Spanje	EUR	30-4-2029	3.494
					34.497
		Totaal staatsobligaties			573.445
		Greenbonds			
5.000	0,125%	Nordrhein-Westfalen	EUR	16-3-2023	5.064
5.000	0,05%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	30-5-2024	5.083
1.000	0,875%	NRW.Bank	EUR	10-11-2025	1.058
4.000	0,5%	Kreditanstalt für Wiederaufbau	EUR	28-9-2026	4.174
2.000	0,5%	Land Nordrhein-Westfalen	EUR	16-2-2027	2.074
Duitsland					17.453
3.000	0,375%	Nordic Investment Bank	EUR	19-9-2022	3.067
5.000	0,125%	Nordic Investment Bank	EUR	10-6-2024	5.096
Finland					8.163
5.000	0,125%	Council of Europe Development Bank	EUR	10-4-2024	5.089
1.200	0,5%	Île-de-France	EUR	14-6-2025	1.237
Frankrijk					6.326
5.000	1,25%	European Investment Bank	EUR	13-11-2026	5.491
Luxemburg					5.491
8.000	0,125%	Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden	EUR	20-4-2022	8.100
5.800	0,125%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	25-9-2023	5.888
6.000	0,2%	Bank Nederlandse Gemeenten	EUR	9-11-2024	6.115
4.242	1%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	3-9-2025	4.510
Nederland					24.613

Nominale waarde in € 1.000	Coupon- rente		Valuta	Renteherzienings- datum	Marktwaaarde in € 1.000
		Totaal greenbonds			62.046
		Som van de beleggingen			635.491

Landenverdeling ASN Obligatiepool

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Duitsland	102.858	16,2	112.618	15,7
Nederland	92.752	14,6	104.080	14,5
Oostenrijk	84.771	13,3	98.532	13,7
Slovenië	52.518	8,3	58.155	8,1
Portugal	50.878	8,0	58.502	8,1
Frankrijk	49.464	7,8	58.223	8,1
België	44.309	7,0	48.922	6,8
Ierland	37.497	5,9	38.428	5,3
Slowakije	36.525	5,7	43.440	6,0
Italië	35.768	5,6	41.772	5,8
Spanje	34.497	5,4	40.203	5,6
Finland	8.163	1,3	8.089	1,1
Luxemburg	5.491	0,9	8.380	1,2
Totaal	635.491	100,0	719.344	100,0

Sectorverdeling ASN Obligatiepool

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Staat(sgegarandeerd)	617.076	97,1	701.169	97,5
Financiële conglomeraten	18.415	2,9	18.175	2,5
Totaal	635.491	100,0	719.344	100,0

Ratingverdeling ASN Obligatiepool

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
AAA	201.068	31,7	225.104	31,3
AA+	98.056	15,4	111.607	15,5
AA	44.375	7,0	53.211	7,4
AA-	44.309	7,0	48.923	6,8
A+	74.022	11,6	81.868	11,4
A	52.518	8,3	-	-
A-	34.497	5,4	98.357	13,7
BBB	86.646	13,6	41.771	5,8
BBB-	-	-	58.503	8,1
Totaal	635.491	100,0	719.344	100,0

Aflossing van de beleggingen

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Aflossing binnen 1 jaar	6.568	1,0	11.493	1,6
Aflossing tussen 1 en 5 jaar	313.731	49,4	342.799	47,7
Aflossing tussen 5 en 10 jaar	315.192	49,6	362.199	50,3
Aflossing na 10 jaar	-	-	2.853	0,4
Totaal	635.491	100,0	719.344	100,0

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Lopende rente obligaties	6.260	8.297
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	6.260	8.297
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van fondsen uit hoofde van uitgifte participaties	749	219
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	749	219
Totaal	7.009	8.516

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De Beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

<i>In € 1.000</i>	31-12-2019	31-12-2018
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	-
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan fondsen uit hoofde van inkoop participaties	37	736
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	37	736
Totaal	37	736

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen**Verloopoverzicht fondsvermogen**

<i>In € 1.000</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	677.207	771.134
Uitgegeven participaties	101.887	63.278
Ingekochte participaties	-185.950	-157.205
Stand ultimo periode	593.144	677.207
Overige reserves		
Stand per 1 januari	44.027	51.935
Ingekochte participaties	-17.162	-10.568
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	6.487	2.660
Stand ultimo periode	33.352	44.027
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	6.487	2.660
Toevoeging aan overige reserves	-6.487	-2.660
Resultaat over de verslagperiode	17.855	6.487
Stand ultimo periode	17.855	6.487
Totaal fondsvermogen	644.351	727.721

Vijfjarenoverzicht

Totale in € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	644.351	727.721	825.729	390.240	360.651
Aantal uitstaande participaties	12.078.312	13.970.607	15.991.393	7.565.151	7.245.741
Intrinsieke waarde per participatie	53,35	52,09	51,64	51,58	49,77

Kredietrisico

Er wordt een kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van de ASN Obligatiepool bedraagt ultimo verslagperiode € 644,4 miljoen (ultimo 2018: € 728,5 miljoen).

5.2.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten..

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	2.863	359
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-2.064	-4.819
Obligaties - gerealiseerde valutawinsten	--	--
Obligaties - gerealiseerde valutaverliezen	--	--
Totaal	799	-4.460

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	8.901	2.501
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-5.609	-9.399
Obligaties - niet-gerealiseerde valutawinsten	--	--
Obligaties - niet-gerealiseerde valutaverliezen	--	--
Totaal	3.292	-6.898

(H) Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Rente rekening courant	10	7
Totaal	10	7

Lopendekostenfactor

De Beheerder ontvangt van de ASN Obligatiepool geen beheervergoeding voor het door hem gevoerde beheer, deze beheervergoeding wordt aan de Fondsen, die in de ASN Obligatiepool beleggen, in rekening gebracht. De lopendekostenfactor van ASN Obligatiepool is derhalve nihil (2018: nihil).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Omloopfactor	30,38%	59,97%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn in beperkte mate te bepalen, omdat de transactiekosten van vastrentende waarden in de aan- en verkoopkosten zijn opgenomen en niet separaat worden vastgelegd.

5.3 ASN Mixpool

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Participaties in beleggingspools		258.785	235.823
Vorderingen	(B)	433	314
Overige activa			
Liquide middelen		-	-
Kortlopende schulden	(C)	433	314
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		-	-
Activa min kortlopende schulden		258.785	235.823
Fondsvermogen	(D)		
Gestort kapitaal		162.686	166.753
Overige reserves		60.181	76.736
Onverdeeld resultaat		35.918	-7.666
Totaal fondsvermogen		258.785	235.823

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(E)	4.608	318
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	31.310	-7.984
Som van de bedrijfsopbrengsten		35.918	-7.666
Resultaat		35.918	-7.666

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	35.918	-7.666
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	35.918	-7.666
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-4.608	-318
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-31.310	7.984
Aankoop van beleggingen	-30.401	-36.287
Verkoop van beleggingen	43.357	46.503
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	267	-267
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	386	-308
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	13.609	9.641
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	13.208	12.196
Inkoop van participaties	-26.164	-22.412
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-386	308
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-267	267
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-13.609	-9.641
Totaal nettokasstromen	-	-
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Mutatie liquide middelen	-	-
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

5.3.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Participaties in beleggingspools

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand per 1 januari	235.823	253.705
Aankopen	30.401	36.287
Verkopen	-43.357	-46.503
Gerealiseerde waardeveranderingen	4.608	318
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	31.310	-7.984
Stand ultimo periode	258.785	235.823

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

De specificatie betreft de beleggingen per 31 december 2019 met de gepresenteerde intrinsieke waarde in duizenden euro's.

	31-12-2019		31-12-2018	
	Intrinsieke waarde in € 1.000	%	Intrinsieke waarde in € 1.000	%
ASN Obligatiepool	142.007	54,87	127.650	54,13
ASN Aandelenpool	116.778	45,13	108.173	45,87
Totaal	258.785	100,00	235.823	100,00

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

ASN Mixpool belegt in een tweetal beleggingspools. Voor een toelichting op de waardering van de financiële instrumenten waarin deze beleggingspools beleggen, wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening van de betreffende beleggingspool.

Voor een specificatie van de beleggingen en inzicht in de risico's verwijzen we naar de toelichting op de betreffende beleggingspools.

Aandeel in portefeuille in %

ASN Obligatiepool	
ASN Aandelenpool	

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	-	267
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	267
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van fondsen uit hoofde van uitgifte participaties	433	47
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	433	47
Totaal	433	314

Vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

(C) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	433	47
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	433	47
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan fondsen uit hoofde van inkoop participaties	-	267
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	267
Totaal	433	314

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(D) Fondsvermogen

Verloopoverzicht fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	166.753	169.693
Uitgegeven participaties	13.208	12.196
Ingekochte participaties	-17.275	-15.136
Stand ultimo periode	162.686	166.753
Overige reserves		
Stand per 1 januari	76.736	69.409
Ingekochte participaties	-8.889	-7.276
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-7.666	14.603
Stand ultimo periode	60.181	76.736
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-7.666	14.603
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	7.666	-14.603
Resultaat over de verslagperiode	35.918	-7.666
Stand ultimo periode	35.918	-7.666
Totaal fondsvermogen	258.785	235.823

Vijfjarenoverzicht

Totalen in € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	258.785	235.823	253.705	263.356	249.328
Aantal uitstaande participaties	3.355.780	3.536.900	3.685.614	4.045.134	3.889.999
Intrinsieke waarde per participatie	77,12	66,68	68,84	65,10	64,09

Kredietrisico

Er wordt een kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van de ASN Mixpool bedraagt ultimo verslagperiode € 433 duizend (ultimo 2018: € 314 duizend). De pool loopt kredietrisico via de beleggingen in de onderliggende beleggingspools, te weten de ASN Obligatiepool en de ASN Aandelenpool. Voor dit risico verwijzen wij naar de toelichting op de betreffende beleggingspools.

5.3.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(E) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	4.608	511
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	--	-193
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	--	--
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	--	--
Totaal	4.608	318

(F) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	31.310	1.125
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	--	-9.109
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	--	--
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	--	--
Totaal	31.310	-7.984

Lopendekostenfactor

De Beheerder ontvangt van de ASN Mixpool geen beheervergoeding voor het door hem gevoerde beheer, deze beheervergoeding wordt aan de Fondsen, die in de ASN Mixpool beleggen, in rekening gebracht. De lopendekostenfactor van ASN Mixpool is derhalve nihil (2018: nihil).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille aan. De aan- en verkopen van beleggingen vinden plaats via de ASN Aandelenpool en de ASN Obligatiepool. Derhalve wordt voor de omloopfactor verwezen naar de toelichting op de winst-en-verliesrekening van deze pools.

5.4 ASN Milieupool

Balans

<i>Vóór winstbestemming en in € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Aandelen		695.065	598.848
Vorderingen	(B)	4.020	4.825
Overige activa			
Liquide middelen	(C)	10.198	1.165
Kortlopende schulden	(D)	37	1.793
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		14.181	4.197
Activa min kortlopende schulden		709.246	603.045
Fondsvermogen	(E)		
Gestort kapitaal		431.928	489.350
Overige reserves		73.721	221.454
Onverdeeld resultaat		203.597	-107.759
Totaal fondsvermogen		709.246	603.045

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

<i>In € 1.000</i>	<i>Ref.¹</i>	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividend aandelen		15.981	14.729
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	54.359	-4.537
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	133.193	-117.872
Overige bedrijfsopbrengsten	(H)	149	20
Som van de bedrijfsopbrengsten		203.682	-107.660
Bedrijfslasten			
Overige bedrijfslasten	(I)	85	99
Som van de bedrijfslasten		85	99
Resultaat		203.597	-107.759

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	203.597	-107.759
Koersverschillen op geldmiddelen	19	-20
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	203.616	-107.779
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-54.359	4.537
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-133.193	117.872
Aankoop van beleggingen	-172.865	-224.496
Verkoop van beleggingen	264.200	162.663
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	776	-1.161
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-958	958
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	107.217	-47.406
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	32.213	78.976
Inkoop van participaties	-129.609	-52.528
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	29	317
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-798	777
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	-98.165	27.542
Totaal nettokasstromen	9.052	-19.864
Koersverschillen op geldmiddelen	-19	20
Mutatie liquide middelen	9.033	-19.844
Liquide middelen begin van de verslagperiode	1.165	21.009
Liquide middelen eind van de verslagperiode	10.198	1.165

5.4.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand per 1 januari	598.848	659.424
Aankopen	172.865	224.496
Verkopen	-264.200	-162.663
Gerealiseerde waardeveranderingen	54.359	-4.537
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	133.193	-117.872
Stand ultimo periode	695.065	598.848

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van ASN Milieupool bevinden is de reële waarde afgeleid van ter beurse genoteerde marktprijzen waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

De onderstaande specificaties van de beleggingsportefeuille en de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico.

De specificaties betreffen de beleggingen per 31 december 2019 met de gepresenteerde marktwaarde in duizenden euro's.

Indeling in landen

Aantal		Valuta	Marktwaarde in € 1.000
Aandelen Nederland beursgenoteerd			
583.853	Corbion	EUR	16.418
375.998	Signify	EUR	10.475
			26.893
	Totaal aandelen Nederland		26.893
Aandelen Europa (exclusief Nederland)			
Denemarken			
260.577	Novozymes	DKK	11.368
58.801	Rockwool	DKK	12.417
106.649	Vestas Wind Systems	DKK	9.608
			33.393
Finland			
590.313	Lassila & Tikanoja	EUR	9.292
723.377	Uponor	EUR	8.427
			17.719
Frankrijk			
174.112	Legrand	EUR	12.647
			12.647
Ierland			
178.217	Kingspan	EUR	9.704
448.484	Smurfit Kappa	EUR	15.365
			25.069
Noorwegen			
300.000	Tomra systems	NOK	8.467

Aantal		Valuta	Marktwaarde in € 1.000
			8.467
	Oostenrijk		
202.171	Lenzing	EUR	16.740
			16.740
	Spanje		
1.755.165	EDP Renováveis	EUR	18.429
953.173	Fluidra	EUR	11.629
			30.058
	Verenigd Koninkrijk		
4.759.325	DS Smith	GBP	21.580
477.342	Pentair	USD	19.506
23.437.233	Renewi	GBP	10.013
527.727	Severn Trent	GBP	15.664
274.093	Unilever	EUR	14.042
1.245.126	United Utilities	GBP	13.863
			94.668
	Zweden		
848.166	BillerudKorsnas	SEK	8.931
451.327	Indutrade	SEK	14.398
1.165.332	NIBE Industrier	SEK	18.011
			41.340
	Zwitserland		
33.969	Geberit	CHF	16.976
25.345	Georg Fischer	CHF	22.921
141.037	Landis+Gyr Group	CHF	13.066
13.572	LEM	CHF	17.780
			70.743
	Totaal aandelen Europa (exclusief Nederland)		350.844
	Aandelen Verenigde Staten		
308.596	A.O. Smith	USD	13.097
336.209	Advanced Drainage Systems	USD	11.633
117.306	Autodesk	USD	19.172
342.883	Hannon Armstrong Sustainable	USD	9.830
173.743	Itron	USD	12.994
35.318	Lennox International	USD	7.676
156.271	Lindsay	USD	13.363
75.865	Littelfuse Inc.	USD	12.929
5.052	Mettler-Toledo International	USD	3.570
131.449	Middlesex Water	USD	7.444
192.589	Ormat technologies	USD	12.786
103.356	Watts Water Technologies	USD	9.186
1.067.433	Welbilt	USD	14.844
330.196	WestRock	USD	12.622
			161.146
	Aandelen rest van de wereld		
	Australië		
2.659.744	Brambles	AUD	19.521
			19.521
	China		

Aantal		Valuta	Marktwaarde in € 1.000
29.675.963	Huaneng Renewables	HKD	10.281
14.323.015	Xinyi Solar Holdings	HKD	9.056
4.291.700	Zhuzhou CRRC Times Electric	HKD	13.837
			33.174
	Hongkong		
31.718.000	Beijing Enterprises Water	HKD	14.288
1.958.500	MTR	HKD	10.312
			24.600
	Israël		
1.071.355	Amiad Water Systems	GBP	3.199
42.609	Solaredge Technologies	USD	3.568
			6.767
	Japan		
403.200	Azbil	JPY	10.197
328.023	Daiseki	JPY	8.511
245.200	East Japan Railway	JPY	19.815
257.454	Murata Manufacturing	JPY	14.237
119.446	Rinnai	JPY	8.372
			61.132
	Singapore		
6.151.750	Hyflux	SGD	-
			-
	Taiwan		
1.117.000	Taiwan Semiconductor Manufacturing	TWD	10.988
			10.988
	Totaal aandelen rest van de wereld		156.182
	Som van de beleggingen		695.065

Indeling in sectoren

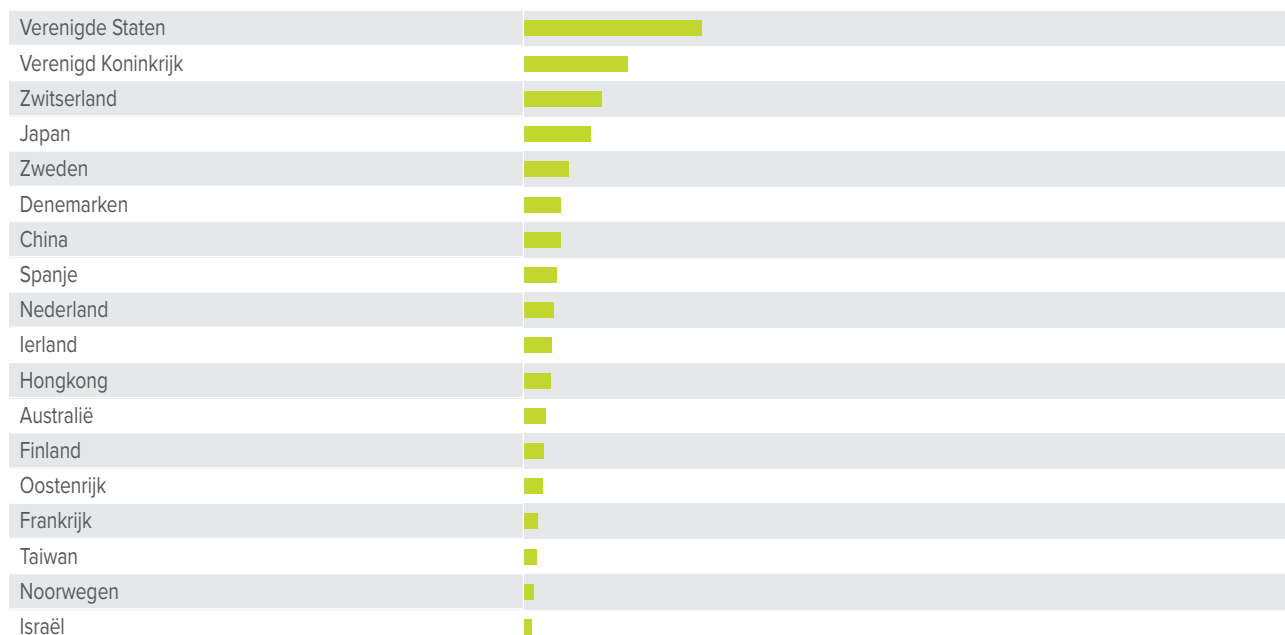
Aantal		Valuta	Marktwaarde in € 1.000
	Basisgoederen		
848.166	BillerudKorsnas	SEK	8.931
583.853	Corbion	EUR	16.418
4.759.325	DS Smith	GBP	21.580
202.171	Lenzing	EUR	16.740
260.577	Novozymes	DKK	11.368
448.484	Smurfit Kappa	EUR	15.365
330.196	WestRock	USD	12.622
			103.024
	Duurzame consumptiegoederen		
119.446	Rinnai	JPY	8.372
			8.372
	Energie		
1.755.165	EDP Renováveis	EUR	18.429
29.675.963	Huaneng Renewables	HKD	10.281
192.589	Ormat technologies	USD	12.786
			41.496
	Farmacie & biotechnologie		
5.052	Mettler-Toledo International	USD	3.570
			3.570
	Halfgeleiders		

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
42.609	Solaredge Technologies	USD	3.568
1.117.000	Taiwan Semiconductor Manufacturing	TWD	10.988
14.323.015	Xinyi Solar Holdings	HKD	9.056
			23.612
	Kapitaalgoederen		
308.596	A.O. Smith	USD	13.097
336.209	Advanced Drainage Systems	USD	11.633
1.071.355	Amiad Water Systems	GBP	3.199
403.200	Azbil	JPY	10.197
953.173	Fluidra	EUR	11.629
33.969	Geberit	CHF	16.976
25.345	Georg Fischer	CHF	22.921
451.327	Indutrade	SEK	14.398
173.743	Ittron	USD	12.994
178.217	Kingspan	EUR	9.704
141.037	Landis+Gyr Group	CHF	13.066
174.112	Legrand	EUR	12.647
13.572	LEM	CHF	17.780
35.318	Lennox International	USD	7.676
156.271	Lindsay	USD	13.363
1.165.332	NIBE Industrier	SEK	18.011
477.342	Pentair	USD	19.506
58.801	Rockwool	DKK	12.417
375.998	Signify	EUR	10.475
723.377	Uponor	EUR	8.427
106.649	Vestas Wind Systems	DKK	9.608
103.356	Watts Water Technologies	USD	9.186
1.067.433	Welbilt	USD	14.844
4.291.700	Zhuzhou CRRC Times Electric	HKD	13.837
			307.591
	Nutsbedrijven		
31.718.000	Beijing Enterprises Water	HKD	14.288
6.151.750	Hyflux	SGD	-
131.449	Middlesex Water	USD	7.444
527.727	Severn Trent	GBP	15.664
1.245.126	United Utilities	GBP	13.863
			51.259
	Onroerend goed		
342.883	Hannon Armstrong Sustainable	USD	9.830
			9.830
	Software & services		
117.306	Autodesk	USD	19.172
			19.172
	Technologie		
75.865	Littelfuse Inc.	USD	12.929
257.454	Murata Manufacturing	JPY	14.237
			27.166
	Transport		
245.200	East Japan Railway	JPY	19.815
1.958.500	MTR	HKD	10.312
			30.127
	Verzorgingsproducten		
274.093	Unilever	EUR	14.042

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
			14.042
Zakelijke dienstverlening			
2.659.744	Brambles	AUD	19.521
328.023	Daiseki	JPY	8.511
590.313	Lassila & Tikanoja	EUR	9.292
23.437.233	Renewi	GBP	10.013
300.000	Tomra systems	NOK	8.467
			55.804
	Som van de beleggingen		695.065

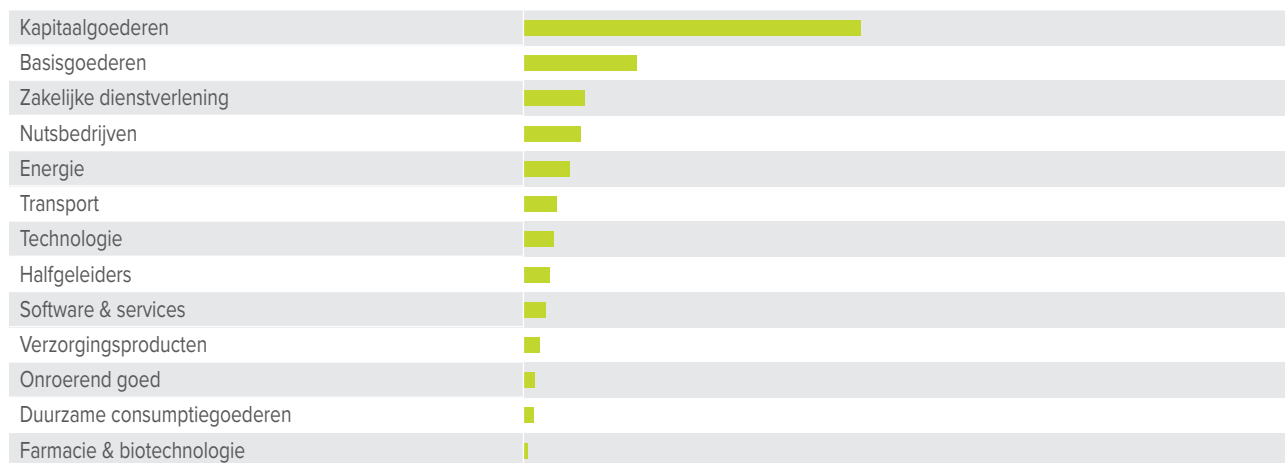
Landenverdeling ASN Milieupool

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Verenigde Staten	161.146	23,3	162.296	27,1
Verenigd Koninkrijk	94.668	13,6	48.401	8,1
Zwitserland	70.743	10,2	54.967	9,2
Japan	61.132	8,8	68.240	11,4
Zweden	41.340	5,9	34.690	5,8
Denemarken	33.393	4,8	20.238	3,4
China	33.174	4,8	42.331	7,1
Spanje	30.058	4,3	26.601	4,4
Nederland	26.893	3,9	23.693	3,9
Ierland	25.069	3,6	19.823	3,3
Hongkong	24.600	3,5	17.314	2,9
Australië	19.521	2,8	19.686	3,3
Finland	17.719	2,5	21.906	3,7
Oostenrijk	16.740	2,4	14.037	2,3
Frankrijk	12.647	1,8	-	-
Taiwan	10.988	1,6	-	-
Noorwegen	8.467	1,2	5.904	1,0
Israël	6.767	1,0	2.698	0,5
Singapore	-	-	829	0,1
Duitsland	-	-	15.194	2,5
Totaal	695.065	100,0	598.848	100,0

Sectorverdeling ASN Milieupool

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaarde	%	Marktwaarde	%
Kapitaalgoederen	307.591	44,3	272.684	45,5
Basisgoederen	103.024	14,8	68.911	11,5
Zakelijke dienstverlening	55.804	8,0	54.600	9,1
Nutsbedrijven	51.259	7,4	50.633	8,5
Energie	41.496	6,0	42.200	7,0
Transport	30.127	4,3	22.926	3,8
Technologie	27.166	3,9	13.691	2,3
Halfgeleiders	23.612	3,4	49.018	8,2
Software & services	19.172	2,8	14.086	2,4
Verzorgingsproducten	14.042	2,0	-	-
Onroerend goed	9.830	1,4	-	-
Duurzame consumptiegoederen	8.372	1,2	10.099	1,7
Farmacie & biotechnologie	3.570	0,5	-	-
Totaal	695.065	100,0	598.848	100,0

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	-	1.185
Te vorderen dividend	639	881
Te vorderen dividend-/bronbelasting	3.266	2.615
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	3.905	4.681
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van fondsen uit hoofde van uitgifte participaties	115	144
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	115	144
Totaal	4.020	4.825

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-en/of bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben. In het geval van de ASN Milieupool bedragen deze vorderingen € 1,51 miljoen (ultimo 2018: € 1,45 miljoen). De hoogte van het bedrag komt voort uit het feit dat deze vorderingen pas verrekend kunnen worden als er voldoende dividend wordt uitgekeerd aan aandeelhouders.

(C) Overige activa

Liquide middelen

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De Beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	-	958
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	958
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan fondsen uit hoofde van inkoop participaties	37	835
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	37	835
Totaal	37	1.793

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen

Verloopoverzicht fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	489.350	447.879
Uitgegeven participaties	32.213	78.976
Ingekochte participaties	-89.635	-37.505
Stand ultimo periode	431.928	489.350
Overige reserves		
Stand per 1 januari	221.454	177.440
Ingekochte participaties	-39.974	-15.023
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-107.759	59.037
Stand ultimo periode	73.721	221.454
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-107.759	59.037
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	107.759	-59.037
Resultaat over de verslagperiode	203.597	-107.759
Stand ultimo periode	203.597	-107.759
Totaal fondsvermogen	709.246	603.045

Vijfjarenoverzicht

Totalen in € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	709.246	603.045	684.356	460.788	386.750
Aantal uitstaande participaties	13.998.714	16.209.330	15.609.693	11.680.580	10.811.272
Intrinsieke waarde per participatie	50,67	37,20	43,84	39,45	35,77

Kredietrisico

Er wordt een kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van de ASN Milieupool bedraagt ultimo verslagperiode € 14,2 miljoen (ultimo 2018: € 6,0 miljoen).

5.4.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	51.974	12.293
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-759	-17.751
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	3.455	2.147
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	-311	-1.226
Totaal	54.359	-4.537

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	134.919	11.682
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-9.293	-145.863
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	8.834	18.919
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-1.267	-2.610
Totaal	133.193	-117.872

(H) Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Koersverschillen op geldmiddelen	-	20
Overige bedrijfsopbrengsten	149	-
Totaal	149	20

De overige bedrijfsopbrengsten hebben in zijn geheel (149) betrekking op van Impax Asset Management ontvangen retourprovisies.

(I) Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Koersverschillen op geldmiddelen	19	-
Rente rekening courant	66	99
Totaal	85	99

Lopendekostenfactor

De Beheerder ontvangt van de ASN Milieupool geen beheervergoeding voor het door hem gevoerde beheer, deze beheervergoeding wordt aan de Fondsen, die in de ASN Milieupool beleggen, in rekening gebracht. De lopendekostenfactor van ASN Milieupool is derhalve nihil (2018: nihil).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Omloopfactor	41,38%	37,10%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 356.472 (2018: € 497.425).

5.5 ASN Small & Midcappool

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	Ref. ¹	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Aandelen		184.693	113.802
Vorderingen	(B)	1.057	1.075
Overige activa			
Liquide middelen	(C)	9.208	1.087
Kortlopende schulden	(D)	122	71
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		10.143	2.091
Activa min kortlopende schulden		194.836	115.893
Fondsvermogen	(E)		
Gestort kapitaal		137.341	99.486
Overige reserves		8.435	38.951
Onverdeeld resultaat		49.060	-22.544
Totaal fondsvermogen		194.836	115.893

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000	Ref. ¹	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividend aandelen		4.174	3.175
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(F)	13.578	-320
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	31.150	-25.300
Overige bedrijfsopbrengsten		187	-
Som van de bedrijfsopbrengsten		49.089	-22.445
Bedrijfslasten			
Overige bedrijfslasten	(H)	29	99
Som van de bedrijfslasten		29	99
Resultaat		49.060	-22.544

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	49.060	-22.544
Koersverschillen op geldmiddelen	-187	77
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	48.873	-22.467
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-13.578	320
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-31.150	25.300
Aankoop van beleggingen	-110.641	-49.509
Verkoop van beleggingen	84.478	31.815
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	249	-564
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	108	-
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	-21.661	-15.105
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	62.456	21.719
Inkoop van participaties	-32.573	-11.667
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-231	168
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-57	2
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	29.595	10.222
Totaal nettokasstromen	7.934	-4.883
Koersverschillen op geldmiddelen	187	-77
Mutatie liquide middelen	8.121	-4.960
Liquide middelen begin van de verslagperiode	1.087	6.047
Liquide middelen eind van de verslagperiode	9.208	1.087

5.5.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand per 1 januari	113.802	121.728
Aankopen	110.641	49.509
Verkopen	-84.478	-31.815
Gerealiseerde waardeveranderingen	13.578	-320
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	31.150	-25.300
Stand ultimo periode	184.693	113.802

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Effectenportefeuille

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van ASN Small & Midcappool bevinden is de reële waarde afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

De onderstaande specificaties van de beleggingsportefeuille en de sector- en landenverdeling van de portefeuille geven inzicht in het koersrisico en het valutarisico.

De specificaties betreffen de beleggingen per 31 december 2019 met de gepresenteerde marktwaarde in duizenden euro's.

Indeling in landen

Aantal		Valuta	Marktwaarde in € 1.000
Aandelen Nederland beursgenoteerd			
151.666	BE Semiconductor Industries	EUR	5.226
119.078	Corbion	EUR	3.348
202.393	Signify	EUR	5.639
97.663	TKH Group	EUR	4.873
			19.086
	Totaal aandelen Nederland		19.086
Aandelen Europa (exclusief Nederland)			
Denemarken			
49.125	SimCorp	DKK	4.980
			4.980
Duitsland			
187.513	Dürr	EUR	5.697
161.447	JOST Werke	EUR	6.022
184.299	Jungheinrich	EUR	3.962
61.183	Krones	EUR	4.130
423.731	Takkt	EUR	5.330
91.135	Washtec	EUR	4.894
			30.035
Finland			
145.140	Huhtamaki	EUR	6.006
			6.006
Frankrijk			
233.920	JCDecaux	EUR	6.428

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
			6.428
	Ierland		
3.723.837	Hibernia REIT	EUR	5.251
63.574	Kingspan	EUR	3.462
			8.713
	Italië		
441.661	Brembo	EUR	4.885
74.612	Industria Macchine Automatiche	EUR	4.783
			9.668
	Luxemburg		
138.395	Befesa	EUR	5.259
			5.259
	Spanje		
371.899	Fluidra	EUR	4.537
			4.537
	Verenigd Koninkrijk		
525.699	A.G. Barr	GBP	3.598
7.742.999	Coats Group	GBP	6.817
150.609	EMIS Group	GBP	1.969
367.154	FDM Group Holdings	GBP	4.480
126.694	Greggs	GBP	3.436
1.114.367	Gym Group	GBP	3.801
694.479	Safestore Holdings	GBP	6.606
458.805	Shaftesbury	GBP	5.117
1.318.085	Sthree	GBP	5.896
375.241	UNITE Group	GBP	5.580
			47.300
	Zweden		
145.750	AddTech	SEK	4.203
672.359	Bravida Holding	SEK	5.819
334.194	Fabege	SEK	4.952
			14.974
	Zwitserland		
547	Belimo	CHF	3.669
38.316	Kardex	CHF	5.746
5.158	LEM	CHF	6.757
156.479	Logitech International	CHF	6.598
19.728	Tecan Group	CHF	4.937
			27.707
	Totaal aandelen Europa (exclusief Nederland)		165.607
	Som van de beleggingen		184.693

Indeling in sectoren

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
	Auto's		
441.661	Brembo	EUR	4.885
			4.885
	Basisgoederen		
119.078	Corbion	EUR	3.348
145.140	Huhtamaki	EUR	6.006

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
			9.354
	Consumentenservicebedrijven		
126.694	Greggs	GBP	3.436
1.114.367	Gym Group	GBP	3.801
			7.237
	Detailhandel		
423.731	Takkt	EUR	5.330
			5.330
	Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg		
150.609	EMIS Group	GBP	1.969
			1.969
	Duurzame consumptiegoederen		
7.742.999	Coats Group	GBP	6.817
			6.817
	Farmacie & biotechnologie		
19.728	Tecan Group	CHF	4.937
			4.937
	Halfgeleiders		
151.666	BE Semiconductor Industries	EUR	5.226
			5.226
	Kapitaalgoederen		
145.750	AddTech	SEK	4.203
547	Belimo	CHF	3.669
187.513	Dürr	EUR	5.697
371.899	Fluidra	EUR	4.537
74.612	Industria Macchine Automatiche	EUR	4.783
161.447	JOST Werke	EUR	6.022
184.299	Jungheinrich	EUR	3.962
38.316	Kardex	CHF	5.746
63.574	Kingspan	EUR	3.462
61.183	Krones	EUR	4.130
5.158	LEM	CHF	6.757
202.393	Signify	EUR	5.639
97.663	TKH Group	EUR	4.873
91.135	Washtec	EUR	4.894
			68.374
	Onroerend goed		
334.194	Faberge	SEK	4.952
3.723.837	Hibernia REIT	EUR	5.251
694.479	Safestore Holdings	GBP	6.606
458.805	Shaftesbury	GBP	5.117
375.241	UNITE Group	GBP	5.580
			27.506
	Reclame		
233.920	JCDecaux	EUR	6.428
			6.428
	Software & services		
367.154	FDM Group Holdings	GBP	4.480
49.125	SimCorp	DKK	4.980
			9.460
	Technologie		
156.479	Logitech International	CHF	6.598
			6.598

Aantal		Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
Voeding en dranken			
525.699	A.G. Barr	GBP	3.598
			3.598
	Zakelijke dienstverlening		
138.395	Befesa	EUR	5.259
672.359	Bravida Holding	SEK	5.819
1.318.085	Sthree	GBP	5.896
			16.974
			184.693

Landenverdeling ASN Small & Midcappool

In € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Verenigd Koninkrijk	47.300	25,6	30.922	27,2
Duitsland	30.035	16,3	16.649	14,6
Zwitserland	27.707	15,0	22.809	20,1
Nederland	19.086	10,3	6.031	5,3
Zweden	14.974	8,1	4.380	3,9
Italië	9.668	5,2	9.144	8,0
Ierland	8.713	4,7	4.702	4,1
Frankrijk	6.428	3,5	1.131	1,0
Finland	6.006	3,3	13.590	11,9
Luxemburg	5.259	2,8	-	-
Denemarken	4.980	2,7	4.444	3,9
Spanje	4.537	2,5	-	-
Totaal	184.693	100,0	113.802	100,0

Verenigd Koninkrijk	
Duitsland	
Zwitserland	
Nederland	
Zweden	
Italië	
Ierland	
Frankrijk	
Finland	
Luxemburg	

Sectorverdeling ASN Small & Midcappool

in € 1.000	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Kapitaalgoederen	68.374	37,0	40.182	35,3
Onroerend goed	27.506	14,9	10.138	8,9
Zakelijke dienstverlening	16.974	9,2	-	-
Software & services	9.460	5,1	12.046	10,6
Basisgoederen	9.354	5,1	4.953	4,4
Consumentenservicebedrijven	7.237	3,9	7.245	6,4
Duurzame consumptiegoederen	6.817	3,7	6.778	5,9
Technologie	6.598	3,6	3.951	3,5
Reclame	6.428	3,5	1.131	1,0
Detailhandel	5.330	2,9	7.161	6,3

in € 1.000

	31-12-2019		31-12-2018	
	Marktwaaarde	%	Marktwaaarde	%
Halfgeleiders	5.226	2,8	2.848	2,5
Farmacie & biotechnologie	4.937	2,7	3.822	3,3
Auto's	4.885	2,6	4.511	4,0
Voeding en dranken	3.598	1,9	3.671	3,2
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	1.969	1,1	3.262	2,9
Uitgeverijen	-	-	2.103	1,8
Totaal	184.693	100,0	113.802	100,0

Kapitaalgoederen	
Onroerend goed	
Zakelijke dienstverlening	
Software & services	
Basisgoederen	
Consumentenservicebedrijven	
Duurzame consumptiegoederen	
Technologie	
Reclame	
Detailhandel	
Halfgeleiders	
Farmacie & biotechnologie	
Auto's	
Voeding en dranken	
Dienstverlening & apparatuur gezondheidszorg	
Uitgeverijen	-

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van effectentransacties	-	481
Te vorderen dividend-/bronbelasting	823	591
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	823	1.072
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen van fondsen uit hoofde van uitgifte participaties	234	3
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	234	3
Totaal	1.057	1.075

287

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend- en/of bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben. In het geval van de ASN Small & Midcappool bedragen deze vorderingen € 360 duizend (ultimo 2018: € 294 duizend).

(C) Overige activa**Liquide middelen**

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De Beheerder bepaalt de omvang van het saldo liquide middelen op basis van de timing van de betalingen.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van effectentransacties	108	-
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	108	-
Financieringsactiviteiten		
Te betalen aan fondsen uit hoofde van inkoop participaties	14	71
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	14	71
Totaal	122	71

Schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

(E) Fondsvermogen**Verloopoverzicht fondsvermogen**

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	99.486	86.378
Uitgegeven participaties	62.456	21.719
Ingekochte participaties	-24.601	-8.611
Stand ultimo periode	137.341	99.486
Overige reserves		
Stand per 1 januari	38.951	21.173
Ingekochte participaties	-7.972	-3.056
Onttrekking/toevoeging uit onverdeeld resultaat	-22.544	20.834
Stand ultimo periode	8.435	38.951
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	-22.544	20.834
Onttrekking/toevoeging aan overige reserves	22.544	-20.834
Resultaat over de verslagperiode	49.060	-22.544
Stand ultimo periode	49.060	-22.544
Totaal fondsvermogen	194.836	115.893

Vijfjarenoverzicht

Totalen in € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Totaal intrinsieke waarde	194.836	115.893	128.385	79.401	82.750
Aantal uitstaande participaties	2.944.452	2.404.303	2.230.689	1.704.630	1.741.714
Intrinsieke waarde per participatie	66,17	48,20	57,55	46,58	47,51

Kredietrisico

Er wordt een kredietrisico gelopen op het totaal van vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico van de ASN Small & Midcappool bedraagt ultimo verslagperiode € 10,3 miljoen (ultimo 2018: € 2,2 miljoen).

5.5.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	15.889	3.682
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-2.709	-3.803
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	594	123
Aandelen - gerealiseerde valutaverliezen	-196	-322
Totaal	13.578	-320

(G) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	31.099	2.744
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-2.329	-28.455
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	2.442	1.032
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-62	-621
Totaal	31.150	-25.300

(H) Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Koersverschillen op geldmiddelen	-	77
Rente rekening courant	29	22
Totaal	29	99

Lopendekostenfactor

De Beheerder ontvangt van de ASN Small & Midcappool geen beheervergoeding voor het door hem gevoerde beheer, deze beheervergoeding wordt aan de Fondsen, die in de ASN Small & Midcappool beleggen, in rekening gebracht. De lopendekostenfactor van ASN Small & Midcappool is derhalve nihil (2018: nihil).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Omloopfactor	63,47%	36,45%

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen € 276.313 (2018: € 116.648).

5.6 ASN Groenprojectenpool

Balans

Vóór winstbestemming en in € 1.000	Ref. ¹	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Leningen		396.864	330.221
Staatsobligaties		-	-
		396.864	330.221
Vorderingen	(B)	15.140	61.333
Overige activa	(C)		
Liquide middelen		62.482	68.699
Kortlopende schulden	(D)	11.012	50.657
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		66.610	79.375
Activa min kortlopende schulden		463.474	409.596
Fondsvermogen	(E)		
Gestort kapitaal		444.741	400.084
Herwaarderingsreserve		15.067	13.906
Overige reserves		-6.197	-4.897
Onverdeeld resultaat		9.863	503
Totaal fondsvermogen		463.474	409.596

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Winst-en-verliesrekening

In € 1.000	Ref. ¹	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Opbrengsten uit beleggingen			
Rente leningen en staatsobligaties	(F)	8.259	7.482
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(G)	-1.517	-2.915
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(H)	2.965	-5.374 ²
		9.707	-807
Overige bedrijfsopbrengsten	(I)		
Commissie verstrekte leningen		544	513
Overige bedrijfsopbrengsten		11	78
		555	591
Som van de bedrijfsopbrengsten		10.262	-216
Bedrijfslasten	(J)		
Koersverschillen op geldmiddelen		14	28
Rente rekening-courant		297	206
Overige bedrijfslasten		88	2
Voorzieningen			
Mutatie voorzieningen leningen		-	-955 ²
Som van de bedrijfslasten en voorzieningen		399	-719
Resultaat		9.863	503

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

2 In de verslagperiode is de voorziening voor oninbare leningen vrijgevallen. Twee leningen waarvoor een voorziening was getroffen, bleken definitief oninbaar te zijn. Het vrijgevallen bedrag ad € 955 duizend wordt zowel bij de niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen (negatief) als bij de mutatie voorzieningen leningen (positief) verantwoord. Per saldo had de vrijval van de voorziening in de verslagperiode geen resultaatteffect.

Kasstroomoverzicht

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	9.863	503
Koersverschillen op geldmiddelen	-14	-28
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	9.849	475
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	1.517	2.915
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-2.965	5.374
Mutatie voorzieningen leningen	-	-955
Aankoop van beleggingen	-106.287	-143.687
Verkoop van beleggingen	-	6.652
Aflossing van beleggingen	41.092	188.999
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	43.736	-40.582
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-39.901	28.573
Nettokasstroomen uit beleggingsactiviteiten	-52.959	47.764
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	66.031	31.281
Inkoop van participaties	-22.016	-25.112
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	2.457	-2.457
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	256	-103
Nettokasstroomen uit financieringsactiviteiten	46.728	3.609
Totaal nettokasstroomen	-6.231	51.373
Koersverschillen op geldmiddelen	14	28
Mutatie liquide middelen	-6.217	51.401
Liquide middelen begin van de verslagperiode	68.699	17.298
Liquide middelen eind van de verslagperiode	62.482	68.699

5.6.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

Leningen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Groene leningen	379.198	308.078
Niet-groene leningen	17.666	22.143
Af: voorzieningen leningen	-	-
	396.864	330.221
Groene leningen		
Stand per 1 januari	308.078	310.195
Overboeking van/naar niet-groene leningen ¹	22.375	134
Verstrekkingsen	84.619	63.105
Aflossingen	-34.725	-57.329
Gerealiseerde waardeveranderingen	-1.317	-2.332
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	168	-5.695
Stand ultimo periode	379.198	308.078
Niet-groene leningen		
Stand per 1 januari	22.143	7.646
Overboeking naar/van groene leningen ¹	-22.375	-134
Verstrekkingsen	21.668	20.169
Aflossingen	-6.367	-5.750
Gerealiseerde waardeveranderingen	-200	-109
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	2.797	321
Stand ultimo periode	17.666	22.143
Voorzieningen leningen		
Stand per 1 januari	-	955
Dotaties	-	-
Onttrekkingen	-	-955
Stand ultimo periode	-	-

¹ Een lening wordt als groen aangemerkt wanneer er een groenverklaring voor de lening is afgegeven. Gedurende de looptijd kan de kwalificatie groen/niet-groen van een lening veranderen. Dit is het geval wanneer de groenverklaring van een lening pas wordt afgegeven nadat de lening is verstrekt. Groenverklaringen hebben een looptijd van maximaal 10 jaar. Voor leningen met een looptijd van langer dan 10 jaar geldt, dat zij na afloop van de groenverklaring worden aangemerkt als niet-groen.

Voor debiteuren die mogelijk niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen, is per ultimo 2019 geen voorziening (ultimo 2018: nihil) getroffen in de ASN Groenprojectenpool.

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen.

Leningen per 31 december 2019; marktwaarde (voor aftrek van voorzieningen)

	Plaats van het project	% van de portefeuille	Valuta	Marktwaarde in € 1.000
Decentrale energievoorziening				
Duurzaam Verbonden I B.V.	IJzendoorn		EUR	1.467
Eteck Warmte Centrum eiland B.V.	Waddinxveen		EUR	1.206
Gemeente Amsterdam	Amsterdam		EUR	1.637
Locus Duurzaam Energie B.V.	Hoevelaken		EUR	482
Stichting Plavei	Montferland		EUR	191
Stichting Texels Museum	De Koog		EUR	48
Stichting Woonconcept	Meppel		EUR	2.063

	<i>Plaats van het project</i>	<i>% van de portefeuille</i>	<i>Valuta</i>	<i>Marktw waarde in € 1.000</i>
Stichting Woonforte	Alphen aan den Rijn		EUR	6.118
Vaanster IV B.V. Laurenschhof	Bilthoven		EUR	104
Vaanster VII B.V.	Bilthoven		EUR	178
Vaanster VII B.V. Amazonas I	Bilthoven		EUR	186
Vaanster VII B.V. Meesterwerk G1 & G2	Bilthoven		EUR	199
Vaanster VII B.V. Meesterwerk G3	Bilthoven		EUR	291
Vaanster VII B.V. Nieuw Overbos	Bilthoven		EUR	186
Vaanster VII project Lorentz	Bilthoven		EUR	752
Vaanster VII project Lorentz	Bilthoven		EUR	-329 ¹
Vaanster VIII B.V. "Adecco/Creative/PWC"	Bilthoven		EUR	335
Vaanster VIII B.V. "KasBank"	Bilthoven		EUR	332
Vaanster VIII B.V. "Palace Hotel"	Bilthoven		EUR	336
Vaanster VIII B.V. "The Ven"	Bilthoven		EUR	326
Vaanster VIII B.V. project Culina	Utrecht		EUR	199
Vaanster VIII B.V. project Nationale Postcode Loterij	Bilthoven		EUR	233
Vaanster VIII B.V. project Olympic	Bilthoven		EUR	532
Vaanster VIII B.V. project The Cloud	Bilthoven		EUR	687
Vaanster XI B.V. "Blaak"	Bilthoven		EUR	231
Vaanster XI B.V. "Markthal"	Bilthoven		EUR	459
Vaanster XI B.V. "Monarch I & II"	Bilthoven		EUR	660
Vaanster XI B.V. "Poort Halfweg"	Bilthoven		EUR	438
Voorst Energie B.V.	Zwolle		EUR	360
Totaal decentrale energievoorziening		5,02%		19.907
Duurzaam bouwen				
Campus Vastgoed Greenport Venlo B.V.	Venlo		EUR	5.348
Gemeente Haarlem	Haarlem		EUR	1.946
Gemeente Haarlem	Haarlem		EUR	2.265
Regionale Woonstichting Samenwerking	Goes		EUR	5.359
Spaarnelanden N.V.	Haarlem		EUR	465
Sportbedrijf Deventer N.V.	Deventer		EUR	324
Stg Zorgwoningfonds Hermelijn 15	Eindhoven		EUR	2.473
Stg Zorgwoningfonds Hermelijn 15	Eindhoven		EUR	-2.505 ¹
Stichting Fien Wonen	Lexmond		EUR	763
Stichting Heuvelrug Wonen	Doorn		EUR	518
Stichting Patrimonium Woonservice	Veenendaal		EUR	6.834
Stichting Portaal	Baarn		EUR	7.223
Stichting QuaWonen	Bergambacht		EUR	9.407
Stichting Stadgenoot	Amsterdam		EUR	1.663
Stichting VIAA-Gereformeerde Hogeschool	Zwolle		EUR	2.807
Stichting Viveste	Houten		EUR	1.346
Stichting Viveste	Houten		EUR	1.167
Stichting WoonCompagnie	Schagen		EUR	5.105
Stichting Woonconcept	Meppel		EUR	10.760
Stichting WoonInvest	Leidschendam-Voorburg		EUR	4.477
Stichting Zienn	Leeuwarden		EUR	1.046
Woningstichting Rochdale	Amsterdam		EUR	1.618
Woonstichting Lieven de Key	Amsterdam		EUR	1.868
Totaal duurzaam bouwen		18,21%		72.277

Natuur- en overige groenprojecten

	<i>Plaats van het project</i>	<i>% van de portefeuille</i>	<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde in € 1.000</i>
Cedate	Kenia		USD	1.666
Elgon Hydro Siti (PVT) Limited	Uganda		USD	2.055
Eneco Beheer N.V.	Rotterdam		EUR	13.189
Gharo Solar (private) Ltd.	Pakistan		USD	2.003
J.Y.B. Jansen	Idsegahuizum		EUR	152
Selenkei	Kenia		USD	1.732
Stichting Groenfonds	Hoewelaken		EUR	29.936
Stichting GroenWest	Woerden		EUR	3.823
Totaal natuur- en overige groenprojecten		13,75%		54.556
Windenergie				
Bevordering Windenergie Nederland B.V.	Zuid-Scharwoude		EUR	8.788
Eneco Vortex B.V.	Heerhugowaard		EUR	5.990
F&B Leeuwind B.V.	Franeker		EUR	2.372
Fruit Energy B.V.	Lewedorp		EUR	2.096
Hof Reigersberg Energie B.V.	Nieuw- en Sint Joosland		EUR	4.283
JICA-Wind B.V.	Middenmeer		EUR	3.524
Oosterwind B.V.	Den Haag		EUR	831
Spinderwind B.V.	Tilburg		EUR	13.123
Spinderwind B.V.	Tilburg		EUR	-5.420 ¹
V.O.F. Kapershoek	Franeker		EUR	831
Wagendorp C.V.	Middenmeer		EUR	9.614
Westerwind Hindeloopen B.V.	Barneveld		EUR	808
Windpark A4 V.O.F.	Alkmaar		EUR	2.521
Windpark Coevorden B.V.	Odijk		EUR	2.796
Windpark Kloosterboer B.V.	Middelburg		EUR	1.430
Windpark Kloosterboer II C.V.	Middelburg		EUR	5.510
Windpark Krammer B.V.	Oude-Tonge		EUR	32.651
Windpark Kreekraksluis B.V.	Den Haag		EUR	14.517
Windpark Papemeer B.V.	Zwolle		EUR	5.324
Windpark Papemeer B.V.	Zwolle		EUR	-569 ¹
Wintermolen B.V.	Ochten		EUR	3.139
Zuidwest Wind B.V.	Wervershoof		EUR	6.581
Totaal windenergie		30,42%		120.740
Zonne-energie				
De Groene Weuste B.V.	Wierden		EUR	3.144
De Nieuwe Hollandsche Nieuwe B.V.	Utrecht		EUR	431
DESE Solar Park Amsterdam I B.V.	Rotterdam		EUR	2.243
DESE Solar Park Nieuw-Vennep I B.V.	Rotterdam		EUR	452
DESE Solar Park 's-Hertogenbosch I B.V.	Rotterdam		EUR	732
Eco Invest FRL B.V.	Purmerend		EUR	3.181
Eco Invest NH B.V.	Purmerend		EUR	9.117
Emmett Green Fund 1 B.V.	Den Haag		EUR	179
ESCo De Betteld B.V.	Utrecht		EUR	237
ESCo Dutch Solar Power B.V.	Utrecht		EUR	187
ESCo Grain Plastics B.V.	Utrecht		EUR	641
ESCo Hogenkamp Fokvarkens B.V.	Utrecht		EUR	352
ESCo Hogenkamp Fokvarkens B.V. (uitbreiding)	Utrecht		EUR	999
ESCo Hogenkamp Fokvarkens B.V. (uitbreiding)	Utrecht		EUR	-280 ¹
ESCo Kijlstra Riolerings B.V.	Utrecht		EUR	1.153

	<i>Plaats van het project</i>	<i>% van de portefeuille</i>	<i>Valuta</i>	<i>Marktwaaarde in € 1.000</i>
ESCo Kijlstra Riolering B.V.	Utrecht		EUR	-412 ¹
ESCo Lagerwey B.V.	Utrecht		EUR	187
ESCo Michael Oprey & Beisterveld B.V.	Utrecht		EUR	771
ESCo Molenhoek B.V.	Molenhoek		EUR	730
ESCo Nedzink B.V.	Utrecht		EUR	775
ESCo Recycling Dongen B.V.	Utrecht		EUR	396
ESCo Recycling Dongen B.V. (Noort Dongen)	Utrecht		EUR	289
ESCo Recycling Dongen B.V. (Noort Dongen)	Utrecht		EUR	-95 ¹
ESCo Solar B.V.	Utrecht		EUR	1.192
ESCo Solar B.V.	Utrecht		EUR	-78 ¹
ESCo Solar B.V. project Fokkink	Utrecht		EUR	205
ESCo Timmermans B.V.	Utrecht		EUR	1.402
ESCo Timmermans B.V.	Utrecht		EUR	-382 ¹
ESCo van Beek B.V.	Utrecht		EUR	2.479
ESCo van Beek B.V.	Utrecht		EUR	-700 ¹
ESCo Van Dijk B.V.	Utrecht		EUR	373
ESCo Van Erp Pork B.V.	Utrecht		EUR	244
ESCo Van Limpt B.V.	Utrecht		EUR	385
ESCo Visscher Caravelle B.V.	Utrecht		EUR	499
GCV Zonne-energie Holding B.V.	Zwolle		EUR	22.936
GCV Zonne-energie Holding B.V.	Zwolle		EUR	-2.793 ¹
HalloStroom Huur Zon B.V.	Gouda		EUR	12.529
Renewable Energy Lease III B.V.	Utrecht		EUR	614
Renewable Energy Lease III B.V.	Utrecht		EUR	-365 ¹
Solar Park Purmerend B.V.	Purmerend		EUR	4.507
SolarAccess Energy Netherlands B.V.	Deventer		EUR	582
Solarpark Galecop B.V.	Nieuwegein		EUR	1.218
Stichting Harmonisch Wonen	Lelystad		EUR	131
Sun Invest 2 B.V.	Veldhoven		EUR	1.824
Sun Invest 2 B.V.	Veldhoven		EUR	-64 ¹
Sun Invest 2 B.V. project Verhoef	Veldhoven		EUR	693
Sun Invest 2 B.V. project Verhoef	Veldhoven		EUR	-6 ¹
Sunwatt De Kwekerij B.V.	Wassenaar		EUR	1.778
Tempress PV-Park B.V.	Vaassen		EUR	292
Tezon B.V.	Den Burg		EUR	110
YSS Projects I V.O.F.	Den Bosch		EUR	531
YSS Projects I V.O.F. "Kieszon"	Den Bosch		EUR	166
Zon Boekelermeer B.V.	Alkmaar		EUR	1.991
Zon Crayestein B.V.	Alkmaar		EUR	2.628
Zon Crayestein B.V.	Alkmaar		EUR	-37
Zon Wieringermeer B.V.	Alkmaar		EUR	2.579
Zon Wieringermeer B.V.	Alkmaar		EUR	-647
Zonnedak Amstelveencollege B.V.	Amsterdam		EUR	63
Zonnedak Niszon B.V.	Amsterdam		EUR	2.079
Zonnedak Volendam B.V.	Amsterdam		EUR	216
Zonnepark Harlingen B.V.	Harlingen		EUR	1.040
Zonnepark Harlingen B.V.	Harlingen		EUR	-21
Zonnepark Tholen B.V.	Rotterdam		EUR	11.805
Zonnepark Tholen B.V.	Rotterdam		EUR	-5.050
Zuyderzon Almere B.V.	Alkmaar		EUR	18.433
Zuyderzon Almere B.V.	Alkmaar		EUR	-2.728

	Plaats van het project	% van de portefeuille	Valuta	Marktw waarde in € 1.000
Totaal zonne-energie		27,08%		107.485
Zorg en welzijn				
Stichting WJDezorg	Zoeterwoude		EUR	4.233
Totaal zorg en welzijn		1,07%		4.233
Niet-groene portefeuille				
Amstelwijck B.V.	Alkmaar		EUR	4.140
Amstelwijck B.V.	Alkmaar		EUR	-4.115 ¹
Bevordering Windenergie Nederland B.V.	Zuid-Scharwoude		EUR	480
Campus Vastgoed Greenport Venlo B.V.	Venlo		EUR	234
Emmett Green Fund 1 B.V.	Den Haag		EUR	29
Eneco Vortex B.V.	Oosterhout		EUR	5.404
ESCo Dutch Solar Power B.V.	Utrecht		EUR	45
ESCo Hogenkamp Fokvarkens B.V. (uitbreiding)	Utrecht		EUR	243
ESCo Hogenkamp Fokvarkens B.V. (uitbreiding)	Utrecht		EUR	-59 ¹
ESCo Kijlstra Riolering B.V.	Utrecht		EUR	102
ESCo Kijlstra Riolering B.V.	Utrecht		EUR	-102 ¹
ESCo Michael Oprey & Beisterveld B.V.	Utrecht		EUR	204
ESCo Recycling Dongen B.V.	Utrecht		EUR	70
ESCo Recycling Dongen B.V.	Utrecht		EUR	-20 ¹
ESCo Solar B.V.	Utrecht		EUR	182
ESCo Solar B.V.	Utrecht		EUR	-16 ¹
ESCo Solar B.V. project Fokkink	Utrecht		EUR	50
ESCo Timmermans B.V.	Utrecht		EUR	341
ESCo Timmermans B.V.	Utrecht		EUR	-80 ¹
ESCo van Beek B.V.	Utrecht		EUR	600
ESCo van Beek B.V.	Utrecht		EUR	-149 ¹
GCV Zonne-energie Holding B.V.	Zwolle		EUR	2.038
GCV Zonne-energie Holding B.V.	Zwolle		EUR	-2.043 ¹
Grasland	Stompwijk		EUR	46
JICA-Wind B.V.	Middenmeer		EUR	2
Landbouwprojecten niet-groen gedeelte	Diverse locaties		EUR	391
Lichtstad Energie C.V.	Eindhoven		EUR	94
Maasland Windenergie B.V.	Heerhugowaard		EUR	606
Renewable Energy Lease III B.V.	Utrecht		EUR	88
Renewable Energy Lease III B.V.	Utrecht		EUR	-88
Spinderwind B.V.	Tilburg		EUR	2.499
Spinderwind B.V.	Tilburg		EUR	-1.123 ¹
Sportbedrijf Deventer N.V.	Deventer		EUR	523
Stg Zorgwoningfonds Hermelijn 15	Eindhoven		EUR	453
Stg Zorgwoningfonds Hermelijn 15	Eindhoven		EUR	-465 ¹
Sunwatt De Kwekerij B.V.	Wassenaar		EUR	75
Tripkouw B.V.	Alkmaar		EUR	5.681
Tripkouw B.V.	Alkmaar		EUR	-5.671 ¹
Vaanster IV B.V. "Laan op Zuid"	Bilthoven		EUR	217
Vaanster IV B.V. Centric	Bilthoven		EUR	105
Vaanster IV B.V. Maastoren	Bilthoven		EUR	306
Voorst Energie B.V.	Zwolle		EUR	138
Wagendorp C.V.	Middenmeer		EUR	397
Windpark A4 V.O.F.	Alkmaar		EUR	334

	Plaats van het project	% van de portefeuille	Valuta	Marktwaaarde in € 1.000
Windpark Kloosterboer II C.V.	Middelburg		EUR	133
Windpark Krammer B.V.	Oude-Tonge		EUR	-1.828 ¹
Windpark Krammer B.V.	Oude-Tonge		EUR	2.040
Zephyr Power (PVT.) Limited	Pakistan		USD	4.119
Zonnepark Tholen B.V.	Rotterdam		EUR	957
Zonnepark Tholen B.V.	Rotterdam		EUR	-230 ¹
Zuyderzon Almere B.V.	Alkmaar		EUR	500
Zuyderzon Almere B.V.	Alkmaar		EUR	-211 ¹
Totaal niet-groene portefeuille		4,45%		17.666
Totaal leningen		100,0%		396.864

¹ De negatieve bedragen betreffen het nog niet opgenomen gedeelte van een bouwdepot.

De gemiddelde couponrente op de leningen in de portefeuille van de ASN Groenprojectenpool bedroeg per ultimo 2019 2,02% (ultimo 2018: 2,39%). De gemiddelde waardering (reële waarde) van de leningen ten opzichte van de nominale waarde bedroeg per ultimo 2019 106,55% (ultimo 2018: 104,26%).

In onderstaande tabel is de verdeling te zien van de leningenportefeuille naar leningen luidend in euro's en luidend in andere valuta dan de euro.

Leningen per 31 december 2019; nominale waarde

In € 1.000	Nominale waarde	31-12-2019	31-12-2018
Groene leningen			
EUR	358.274	93,68%	93,17%
USD	7.420	1,94%	0,52%
Niet-groene leningen			
EUR	12.605	3,30%	5,34%
USD	4.144	1,08%	0,97%
	382.443	100,00%	100,00%

Aflossing van de leningen

	In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Aflossing binnen één jaar ¹	16.087	4,06%	-5,04%
Aflossing tussen één en vijf jaar	83.739	21,10%	30,57%
Aflossing tussen vijf en tien jaar	67.005	16,88%	17,37%
Aflossing na tien jaar	230.033	57,96%	57,10%
	396.864	100,00%	100,00%

¹ Dit bedrag bevat ook de nog niet opgenomen gedeeltes van de bouwdepots.

Staatsobligaties

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand per 1 januari	-	72.633
Aankopen	-	60.413
Verkopen	-	-6.652
Lossingen	-	-125.920
Gerealiseerde waardeveranderingen	-	-474
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-	-
Stand ultimo periode	-	-

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

De reële waarde van de staatsobligaties in de portefeuille van de ASN Groenprojectenpool wordt afgeleid van actieve marktquotes. Daarbij is er sprake van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

Voor alle leningen (€ 397 miljoen) die zich in de portefeuille van de ASN Groenprojectenpool bevinden, wordt de reële waarde dagelijks berekend door alle toekomstige kasstromen te verdisconteren. De verdiscontering van die kasstromen is gebaseerd op observeerbare rentequotes die de markt actief afgeeft. Bij de bepaling van de reële waarde houdt ABB rekening met het fiscale voordeel dat de particuliere belegger heeft door te beleggen in een groene instelling. Hierbij kan ABB per lening een afslag op de rentecurve vaststellen.

Er zijn geen leningen in de portefeuille die al dan niet geheel voorzien zijn (ultimo 2018: nihil).

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de hierboven genoemde beleggingen heeft de ASN Groenprojectenpool zich per verslagdatum gecommitteerd aan leningen voor de hieronder genoemde bedragen, per tegenpartij en in de daarbij horende valuta:

Tegenpartij	Land	Commitment in valuta	Commitment (in € 1.000)
Binnenland			
TN Solar B.V.	Nederland	EUR	965
TN Solar B.V.	Nederland	EUR	238
Stichting Wijdezorg	Nederland	EUR	3.000
Sun Invest 2 B.V.	Nederland	EUR	3.385
Sun Invest 2 B.V.	Nederland	EUR	2.074
Totaal binnenland		EUR	9.662
Buitenland			
Al Husainiyah Power Generation Company	Jordanië	USD	4.454
Cedate	Kenia	USD	996
Selenkei	Kenia	USD	936
Totaal buitenland		USD	6.387
Totaal		EUR	16.049

(B) Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen lossingen	13.608	57.322
Lopende rente leningen	1.532	1.554
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	15.140	58.876
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van uitgifte participaties	-	2.457
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	2.457
Totaal	15.140	61.333

De looptijd van de vorderingen is korter dan een jaar.

(C) Overige activa

Liquide middelen

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Rekening-courant in euro's	61.733	68.612
Rekening-courant in US-dollars	749	87
Totaal	62.482	68.699

Als liquide middelen worden alle onmiddellijk opeisbare tegoeden bij banken aangemerkt. De saldi op de rekeningen-courant zijn direct opvraagbaar. De rentevergoeding op de rekeningen-courant is nagenoeg nihil.

(D) Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen inzake verstrekte leningen	10.756	50.657
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	10.756	50.657
Financieringsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van inkoop participaties	256	-
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	256	-
Totaal	11.012	50.657

De looptijd van de kortlopende schulden is korter dan een jaar.

(E) Fondsvermogen

Verloopoverzicht fondsvermogen

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	400.084	393.354
Uitgegeven participaties	66.031	31.281
Ingekochte participaties	-21.374	-24.551
Stand ultimo periode	444.741	400.084
Herwaarderingsreserve		
Stand per 1 januari	13.906	23.567
- onttrekking/toevoeging inzake groene leningen	775	-9.876
- onttrekking/toevoeging inzake niet-groene leningen	386	215
Stand ultimo periode	15.067	13.906
Overige reserves		
Stand per 1 januari	-4.897	-15.341
Ingekochte participaties	-642	-561
Overboeking naar/van herwaarderingsreserve	-1.161	9.661
Onttrekking aan onverdeeld resultaat	503	1.344
Stand ultimo periode	-6.197	-4.897
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	503	1.344
Toevoeging aan overige reserves	-503	-1.344
Resultaat over de verslagperiode	9.863	503
Stand ultimo periode	9.863	503
Totaal fondsvermogen	463.474	409.596

Verloop aantal participaties gedurende de verslagperiode:

Aantal participaties	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Stand per 1 januari	15.395.248,39	15.156.117,49
Uitgegeven participaties	2.400.328,60	1.184.824,34
Ingekochte participaties	-821.029,26	-945.693,44
Stand ultimo periode	16.974.547,73	15.395.248,39

De specificatie van de herwaarderingsreserve ultimo verslagperiode is als volgt:

In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018
Herwaardering groene leningen	13.932	13.157
Herwaardering niet-groene leningen	1.135	749
Stand ultimo periode	15.067	13.906

Vijfjarenoverzicht

Totaal In € 1.000	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Intrinsieke waarde	463.474	409.596	402.924	422.045	385.203
Totaal resultaat	9.863	503	1.344	2.975	1.020
Aantal uitstaande participaties	16.974.548	15.395.248	15.156.117	15.754.091	14.425.951
Per participatie					
In euro's					
Intrinsieke waarde	27,30	26,61	26,58	26,79	26,70
Afgifteprijs	27,30	26,61	26,81 ¹	26,80	26,63
Dividend ²	-,3	-,3	0,30	0,15	0,25
Interest	0,55	0,50	0,43	0,46	0,48
Waardeveranderingen	0,10	-0,56	-0,27	-0,44	-0,12
Overige bedrijfsopbrengsten	0,04	0,03	0,05	0,01	0,03
Bedrijfslasten	0,03	0,02	0,12	0,27	0,29
Mutatie voorzieningen leningen	-	-0,06	-	-0,45	0,03
Totaal resultaat⁴	0,66	0,01	0,09	0,21	0,07

1 De koers van uitgifte is gelijk aan de intrinsieke waarde zoals berekend op de eerste werkdag in het nieuwe jaar. De intrinsieke waarde wijkt af van de afgifteprijs door gebeurtenissen na balansdatum die in de jaarrekening zijn verwerkt.

2 Dit is het dividend over het voorgaande jaar, dat in het betreffende jaar is uitgekeerd.

3 Als gevolg van de herstructurering op 15 juni 2017, waarbij het ASN Groenprojectenfonds is ondergebracht in de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V., keert ASN Groenprojectenpool geen dividend meer uit. Dividenduitkeringen vinden nu plaats bij het ASN Groenprojectenfonds.

4 Het totale resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode. In eerdere jaarverslagen werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande participaties aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn derhalve aangepast.

5.6.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(F) Rente leningen en staatsobligaties

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Rente leningen	8.259	7.194
Rente staatsobligaties	-	288
Totaal	8.259	7.482

(G) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a volgt informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Groene leningen - gerealiseerde koerswinsten	45	1
Groene leningen - gerealiseerde koersverliezen	-1.362	-2.333
	-1.317	-2.332
Niet-groene leningen - gerealiseerde koerswinsten	15	-
Niet-groene leningen - gerealiseerde koersverliezen	-215	-109
	-200	-109
Staatsobligaties - gerealiseerde koerswinsten	-	-
Staatsobligaties - gerealiseerde koersverliezen	-	-474
	-	-474
Totaal	-1.517	-2.915

(H) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a (RJ = Richtlijn voor de jaarverslaggeving) volgt hierna informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Groene leningen - niet-gerealiseerde koerswinsten	5.134	354
Groene leningen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-4.968	-6.113
Groene leningen - niet-gerealiseerde valutawinsten	6	66
Groene leningen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-4	-2
	168	-5.695
Niet-groene leningen - niet-gerealiseerde koerswinsten	3.055	306
Niet-groene leningen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-247	-137
Niet-groene leningen - niet-gerealiseerde valutawinsten	12	152
Niet-groene leningen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-23	-
	2.797	321
Staatsobligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	-	-
Staatsobligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-	-
	-	-
Totaal	2.965	-5.374

(I) Overige bedrijfsopbrengsten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Commissie verstrekte leningen	544	513
Overige bedrijfsopbrengsten	11	78
Totaal	555	591

Onder deze post worden de afsluitprovisies verantwoord die in rekening worden gebracht bij het verstrekken van een nieuwe lening. De hoogte van de provisie is afhankelijk van de afspraken die worden gemaakt in de leningovereenkomst.

(J) Overige bedrijfslasten

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Rente rekening-courant	297	206
Overige bedrijfslasten	88	2
Koersverschillen op geldmiddelen	14	28
Totaal	399	236

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopendekostenfactor wordt uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het fonds in de verslagperiode.

In € 1.000	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Lopende kosten		
Overige bedrijfslasten	88	2
Gemiddeld fondsvermogen gedurende de verslagperiode	424.200	394.615
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)¹	0,02%	0,00%

¹ De fondskosten zijn niet verantwoord in de beleggingspool, maar in bovenliggend fonds (ASN Groenprojectenfonds).

De lopendekostenfactor (LKF) ten op zichte van de fondskosten is als volgt:

	LKF (in procenten) ¹		Fondskosten (in € 1.000)	
	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
ASN Groenprojectenpool	0,02%	0,00%	-	-

¹ De LKF is berekend op jaarbasis.

In aanvulling op de fondskosten die per maand aan het beleggingsfonds zijn onttrokken, kunnen kosten separaat ten laste van de beleggingspool worden gebracht. Deze kosten hebben dan betrekking op:

- kosten die derden, anders dan derde partijen zoals hiervoor genoemd, in rekening brengen in verband met het aangaan, aanhouden, herstructureren en liquideren van beleggingen door de pool;
- kosten die beleggingsinstellingen in rekening brengen wanneer de pool belegt in beleggingsinstellingen;
- kosten die andere groene instellingen in rekening brengen wanneer de pool in groene instellingen belegt.

In de verslagperiode is een bedrag van € 88 duizend ten laste van de pool gekomen (2018: € 2 duizend).

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Omloopfactor	4,30%	71,70%

De omloopfactor van de ASN Groenprojectenpool kwam in de verslagperiode uit op 13,99% (2018: 71,70%).

Als de aflossingen van groenleningen ter grootte van € 34,7 miljoen (2018: € 57,3 miljoen) buiten beschouwing worden gelaten, komt de omloopfactor van de pool uit op 5,80% (2018: 57,17%).

De omloopfactor is vooral afgenomen doordat er in de verslagperiode zowel de aankopen van staatsobligaties (2019: € 0 miljoen en 2018: € 60,4 miljoen) als de lossingen van staatsobligaties (2019: € 0 miljoen en 2018: € 125,9 miljoen) in 2019 gedaald ten opzichte van 2018. Als zowel de aflossingen van groenleningen als de aankopen en lossingen van staatsobligaties buiten beschouwing worden gelaten, komt de omloopfactor uit op 5,80% (2018: 9,95%).

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen nihil (2018: nihil).

5.7 ASN Microkredietpool

Balans

Vóór winstbestemming en in duizenden euro's	Ref. ¹	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingen	(A)		
Aandelenparticipaties	(B)	46.768	32.926
Participaties in Oikocredit International Share Foundation	(C)	2.710	2.683
Kredieten	(D)	266.084	190.749
Achtergestelde leningen	(E)	57.577	32.839
Valuta-afdekkingsinstrumenten met een positieve waarde:	(F)		
Valutaswaps (cross currency swaps)		1.651	2.053
Valutatermijncontracten (FX forwards)		230	254
Af: voorziening kredieten en achtergestelde leningen	(G)	-1.240	-682
		373.780	260.822
Staatsobligaties	(H)	-	-
Som van de beleggingen		373.780	260.822
Vorderingen	(I)		
Vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten		9.476	9.766
Vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten		1.159	148
Som van de vorderingen		10.635	9.914
Overige activa	(J)		
Liquide middelen		60.254	74.854
Beleggingen	(A)		
Valuta-afdekkingsinstrumenten met een negatieve waarde:	(F)		
Valutaswaps (cross currency swaps)		864	349
Valutatermijncontracten (FX forwards)		2.360	5.296
		3.224	5.645
Kortlopende schulden	(K)		
Schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten		1.444	2.232
Schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten		13	87
Kortlopende schulden		1.457	2.319
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden en beleggingen		66.208	76.804
Activa min kortlopende schulden en beleggingen		439.988	337.626
Fondsvermogen	(L)		
Gestort kapitaal		252.945	148.597
Herwaarderingsreserve		15.495	13.425
Overige reserves		157.238	161.622
Onverdeeld resultaat		14.310	13.982
Totaal fondsvermogen		439.988²	337.626³

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

² Het fondsvermogen wijkt af van de Net Asset Value zoals afgegeven op de eerste werkdag in januari 2020 (€ 439.207). Dit werd veroorzaakt door een aangepaste waardering van de aandelenparticipaties (+ € 780).

³ Het fondsvermogen wijkt af van de Net Asset Value zoals afgegeven op de eerste werkdag in januari 2019 (€ 336.597). Dit werd veroorzaakt door een aangepaste waardering van de aandelenparticipaties (+ € 1.092) en een aantal nagekomen koersen van FX forwards (- € 63). Gezien de grootte van het bedrag is dit niet verantwoord bij de bovenliggende Fondsen (ASN-Novib Microkredietfonds, ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief en ASN Duurzaam Mixfonds Defensief).

Winst-en-verliesrekening

In duizenden euro's	Ref. ¹	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Opbrengsten uit beleggingen			
Dividenden uit aandelenparticipaties	(M)	1.149	1.175
Rente op kredieten en achtergestelde leningen	(M)	23.937	17.713
Rente op valutaswaps (cross currency swaps)	(M)	-5.367	-3.333
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(N)	-4.113	-1.496
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	(O)	-741	-2.383
		14.865	11.676
Overige bedrijfsopbrengsten	(P)		
Commissie verstrekte leningen		588	472
Settlementverschillen / reconciliatieverschillen		12	-
Overige bedrijfsopbrengsten		45	561
		645	1.033
Som van de bedrijfsopbrengsten		15.510	12.709
Bedrijfslasten	(Q)		
Koersverschillen op geldmiddelen		152	264
Rente rekening-courant		348	78
Overige bedrijfslasten		142	60
Voorzieningen			
Mutatie voorziening kredieten en achtergestelde leningen	(G)	558	-1.675
Som van de bedrijfslasten en voorzieningen		1.200	-1.273
Resultaat		14.310	13.982

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat	14.310	13.982
Koersverschillen op geldmiddelen	-152	-264
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	14.158	13.718
<i>Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:</i>		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	4.113	1.496
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	741	2.383
Mutatie voorziening kredieten en achtergestelde leningen	558	-1.675
Aankoop van beleggingen	-194.496	-122.734
Verkoop van beleggingen	-4.181	36.653
Aflossing van beleggingen	77.886	77.041
<i>Mutaties in activa en passiva:</i>		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	290	-4.712
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-788	-3.252
Nettokasstromen uit beleggingsactiviteiten	-101.719	-1.082
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	123.351	57.863
Inkoop van participaties	-35.299	-12.477
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte participaties	-1.011	-148
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop participaties	-74	-69
Nettokasstromen uit financieringsactiviteiten	86.967	45.169
Totaal nettokasstromen	-14.752	44.087
Koersverschillen op geldmiddelen	152	264
Mutatie liquide middelen	-14.600	44.351
Liquide middelen begin van de verslagperiode	74.854	30.503
Liquide middelen eind van de verslagperiode	60.254	74.854

5.7.1 Toelichting op de balans

(A) Beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2019	31-12-2018
Aandelenparticipaties	46.768	32.926
Participaties in Oikocredit International Share Foundation	2.710	2.683
Kredieten	266.084	190.749
Achtergestelde leningen	57.577	32.839
Valuta-afdekkingsinstrumenten:		
Valutaswaps (cross currency swaps)	787	1.704
Valutatermijncontracten (FX forwards)	-2.130	-5.042
Af: voorziening kredieten en achtergestelde leningen	-1.240	-682
	370.556	255.177
Staatsobligaties	-	-
Som van de beleggingen	370.556	255.177

De waarde van de beleggingen van de ASN Microkredietpool wordt onder andere beïnvloed door de ontwikkelingen van de koersen van de valuta's waarin de betreffende beleggingen luiden, voor zover deze niet in euro's luiden. De ASN Microkredietpool dekt de beleggingen in andere valuta's dan de euro grotendeels af door valutatermijncontracten af te sluiten. Daarnaast wordt een beperkt deel van de renteontvangsten in vreemde valuta afgedekt door middel van valutaswaps. De waarde van de derivaten wordt apart gepresenteerd.

De omvang van de beleggingsportefeuille, exclusief staatsobligaties, steeg in de verslagperiode met 45,2% (2018: 9,9%). Het fondsvermogen steeg met 30,3% (2018: 21,3%).

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd met gelieerde partijen, met uitzondering van valutatermijncontracten.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de hierboven genoemde beleggingen heeft de ASN Microkredietpool zich per verslagdatum gecommitteerd aan onderstaande lening, tegenpartij en de valuta (currency) waarin de lening zal worden uitbetaald. Deze commitment is afgegeven voor een bedrag in USD, welke tegen de USD koers van ultimo 2019 is omgerekend naar euro's.

Tegenpartij	Land	Commitment in valuta	Commitment (in duizenden euro's)
Fundación Genesis Empresarial	Guatemala	USD	1.782
Light Micro	India	USD	1.604
Procredito	Mexico	USD	535
Totaal			3.921

(B) Aandelenparticipaties

Het verloop van de post *Aandelenparticipaties* gedurende de verslagperiode was als volgt:

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Verloop aandelenparticipaties		
Stand per 1 januari	32.926	32.598
Aankopen	13.660	215
Verkopen	-529	-392 ¹
Gerealiseerde waardeveranderingen	-58	-20
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	769	525
Stand ultimo periode	46.768	32.926

¹ Het saldo ad € 392 bestaat uit twee posten. Een bedrag ad € 274 heeft betrekking op de betaling van de garantie door Oxfam Novib en een bedrag ad € 118 heeft betrekking op een terugbetaling van een capital call m.b.t. WWB Isis Fund.

De samenstelling van de portefeuille aandelenparticipaties per verslagdatum was als volgt:

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Land</i>	<i>Waarde per 31-12-2019</i>	<i>Waarde per 31-12-2018</i>
Fortaleza	Bolivia	2.870	2.726
Crezcamos S.A.	Colombia	4.603	4.396
Light Micro	India	1.054	-
Sarva Capital (voorheen LOKII)	India	1.260	2.217
Arnur Credit	Kazachstan	2.136	1.712
Bai Tushum	Kirgizië	1.653	1.584
FUNDESER Nicaragua	Nicaragua	632	1.126
BRAC Uganda Finance Ltd.	Oeganda	4.147	-
EFC Uganda	Oeganda	-	17
Khushhali Bank Pakistan	Pakistan	8.054	7.665
CES Panama	Panama	4.228	4.170
MicroCred Senegal	Senegal	3.974	2.985
IMON Tajikistan	Tadzikistan	-	-
Finca Holding	Wereldwijd	886	2.397
The Currency Exchange Fund N.V.	Wereldwijd	8.964	-
WWB Isis Fund	Wereldwijd	2.066	1.676
EFC Zambia (Pulse)	Zambia	241	255
Totaal aandelenparticipaties		46.768	32.926

(C) Participaties in Oikocredit International Share Foundation

Het verloop van de post *Participaties in Oikocredit International Share Foundation* gedurende de verslagperiode was als volgt:

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2019 t/m 31-12-2019</i>	<i>01-01-2018 t/m 31-12-2018</i>
Verloop participaties in Oikocredit International Share Foundation		
Stand per 1 januari	2.683	2.657
Aankopen	27	26
Verkopen	-	-
Stand ultimo periode	2.710	2.683

(D) Kredieten

Het verloop van de post *Kredieten* gedurende de verslagperiode was als volgt:

<i>In duizenden euro's</i>	<i>01-01-2019 t/m 31-12-2019</i>	<i>01-01-2018 t/m 31-12-2018</i>
Verloop kredieten		
Stand per 1 januari	190.749	166.707
Overboeking naar achtergestelde leningen (correctie beginstand) ¹	-17.969	-3.331
Verstrekingen	168.959	102.630
Aflossingen	-76.891	-76.638
Gerealiseerde waardeveranderingen	1.058	1.228
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	178	153
Stand ultimo periode	266.084	190.749

¹ Gedurende zowel de eerste helft van 2019 als in 2018 is gebleken dat een aantal kredieten sinds uitgifte een achtergesteld karakter heeft gehad. Daarom zijn deze posities ultimo verslagperiode geclassificeerd als achtergestelde leningen en gecorrigeerd op de beginstand van 2018.

De samenstelling van de portefeuille kredieten per verslagdatum was als volgt:

<i>In duizenden euro's</i>	<i>Waarde per 31-12-2019</i>	<i>Waarde per 31-12-2018</i>
Albanië	9.000	2.000
Fondi Besa	5.000	-
NOA Albania	4.000	2.000
Bolivia	2.177	7.307
CIDRE	2.177	5.588
Ecofuturo ¹	-	1.719
Bosnië en Herzegovina	11.250	3.750
Mikrofin	8.750	2.250
Mikrokreditna Fondacija MIKRA	1.500	500
Sunrise	1.000	1.000
Burkina Faso	1.000	1.000
ACEP Burkina Faso	1.000	1.000
Cambodja	7.574	13.595
AMK Cambodia	-	1.779
Amret Co. Ltd.	447	1.320
LOLC Cambodia (voorheen TPC)	7.127	6.997
PRASAC Microfinance Institution Limited	-	3.499
China	4.983	-
MICROCRED CH	4.983	-
Costa Rica	4.454	4.374
Desyfin Costa Rica	4.454	4.374
Ecuador	32.324	20.151
Alianzdelval	4.454	-
Banco D-Miro S.A.	1.886	3.092
Banco Para La Asistencia Comunitaria Finca S.A.	4.454	2.624
Banco Pichincha C.A. ¹	-	8.748
Banco Vision Ecuador	2.227	-
COAC Azuayo	1.782	1.750
Cooperativa de Ahorro Y Crédito Pacifico	3.712	-
INSOTEC Ecuador	2.673	1.750
Progreseemos	8.909	-
Vision Fund Ecuador (voorheen FODEMI)	2.227	2.187
El Salvador	6.125	7.729
AMC El Salvador	891	875
Apoyo Integral	891	2.625
CrediCampo	1.225	729
Enlace	445	875
Optima Servicios Financieros	2.673	2.625
Georgië	19.420	13.878
Credo Georgia	7.623	7.987
Crystal	2.726	-
JSC Microfinance Organization Lazika Capital	612	641
JSC TBC Bank	4.000	-
TBC Leasing	4.459	5.250
Guatemala	2.683	-
Fundación Genesis Empresarial	2.683	-
Hongkong	13.018	8.004
Grassland Finance Limited	13.018	8.004
India	36.881	28.955

In duizenden euro's	Waarde per 31-12-2019	Waarde per 31-12-2018
Annapurna	7.700	3.345
Aye Finance Private Limited	4.244	4.260
Fusion Microfinance	6.565	6.591
Intrepid Finance and Leasing Private Limited	3.727	3.741
Midland	5.000	-
Neogrowth	3.869	-
Samunnati Financial Intermediation and Services	2.496	2.506
Satin Creditcare Network Limited	3.280	3.293
SV Creditline Private Limited	-	5.219
Indonesië	15.000	-
Mitra Bisnis Keluarga	15.000	-
Ivoorkust	4.000	4.000
MicroCred Côte d'Ivoire	4.000	4.000
Jordanië	2.673	1.311
FINCA Jordanië ¹	-	1.311
FINCA Jordanië	2.673	-
Kazachstan	14.210	8.748
KazMicroFinance Kazakhstan	14.210	8.748
Kirgizië	8.836	3.236
CJCS Kompanion Bank	3.931	1.924
FINCA Kyrgyz Rep	2.675	-
Microfinance Company Elet Capital CJSC	894	-
Salym Kyrgysztan	1.336	1.312
Kosovo	10.250	5.250
Agency For Finance Kosovo (AFK)	3.000	1.000
FINCA Kosovo	2.250	2.250
KEP Kosovo	5.000	2.000
Libanon	4.454	875
Al Majmoua	4.454	875
Marokko	1.500	1.500
Fondation Al Karama pour La Microfinance	1.500	1.500
Mexico	2.514	907
Procredito Mexico	901	-
Vision Fund Mexico SA de CV	1.613	907
Moldavië	4.014	4.493
Intreprinderea Mixta Organizatia	3.016	4.493
OCN MICROINV	998	-
Montenegro	-	1.000
Alter Modus	-	1.000
Myanmar	892	291
Myanmar Finance International Limited	892	291
Nicaragua	4.595	9.617
Fama	1.781	3.322
FINCA Nicaragua	1.024	1.006
Fondo de Desarrollo Local	-	2.624
Pro Mujer Nicaragua LLC	1.790	2.665
Oezbekistan	8.000	6.000
Hamkorbank	8.000	6.000
Pakistan	-	1.750
Kash Foundation	-	1.750
Palestina	-	1.458

In duizenden euro's	Waarde per 31-12-2019	Waarde per 31-12-2018
FATEN-Palestine	-	1.458
Panama	-	437
CES Panama	-	437
Paraguay	8.018	5.248
Vision Banco	4.454	-
Vision Banco Paraguay	3.564	5.248
Peru	8.731	13.536
Caja Municipal de Ahorro y Crédito de Arequipa S.A. ¹	-	5.082
Caja Rural Raiz S.A.	3.426	3.297
Crear-Arequipa	2.673	2.624
Edpyme Alternativa S.A. de Peru	2.632	2.533
Roemenië	3.000	2.000
RoCredit	3.000	2.000
Sri Lanka	1.000	5.000
LOLC Micro Credit Ltd	-	3.000
Vision Fund Lanka	1.000	2.000
Wereldwijd	10.000	-
Creditaccess Asia N.V.	10.000	-
Zuid-Afrika	3.508	3.349
Small Enterprise Foundation NPC	3.508	3.349
Totaal kredieten	266.084	190.749

¹ Deze lening is in de jaarrekening 2018 geclassificeerd als een krediet maar blijkt een achtergesteld karakter te hebben. Daarom is deze lening per 1 januari 2019 geclassificeerd als een achtergestelde lening.

(E) Achtergestelde leningen

Het verloop van de post *Achtergestelde leningen* gedurende de verslagperiode was als volgt:

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Verloop achtergestelde leningen		
Stand per 1 januari	32.839	27.909
Overboeking van kredieten (correctie beginstand)	17.969	3.331
Verstrekkingsen	7.984	1.403
Aflossingen	-995	-403
Gerealiseerde waardeveranderingen	-719	-13
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	499	612
Stand ultimo periode	57.577	32.839

Gedurende 2019 is gebleken dat vier kredieten sinds uitgifte een achtergesteld karakter hebben gehad. Daarom zijn deze posities per primo verslagperiode geclassificeerd als een achtergestelde lening en gecorrigeerd.

De samenstelling van de portefeuille achtergestelde leningen per verslagdatum was als volgt:

In duizenden euro's	Waarde per 31-12-2019	Waarde per 31-12-2018
Bolivia	1.328	-
Ecofuturo ¹	1.328	-
Burkina Faso	1.000	1.000
ACEP Burkina Faso	1.000	1.000
Cambodja	4.454	-
Amret Co. Ltd.	4.454	-
Costa Rica	2.673	2.624
Desyfin Costa Rica	2.673	2.624
Ecuador	8.909	-
Banco Pichincha C.A. ¹	8.909	-
Georgië	3.115	-
Credo Georgia	3.115	-
Ivoorkust	6.500	6.500
Advans Côte d'Ivoire	2.000	2.000
MicroCred Côte d'Ivoire	4.500	4.500
Jordanië	1.336	-
FINCA Jordanië ¹	1.336	-
Kirgizië	2.227	2.187
Bai Tushum	2.227	2.187
Moldavië	1.500	-
Intreprinderea Mixta Organizatia	1.500	-
Nicaragua	-	875
FUNDESER Nicaragua	-	875
Oezbekistan	4.454	4.374
Hamkorbank	4.454	4.374
Peru	15.081	9.623
Caja Municipal de Ahorro y Crédito de Arequipa S.A. ¹	5.281	-
Caja Municipal de Ahorro y Crédito de Arequipa S.A.	1.782	1.750
CMAC Sullana	4.455	4.374
COAC Pacific	3.563	3.499
Sri Lanka	5.000	5.000
LOLC Micro Credit Ltd	5.000	5.000
Tadzjikistan	-	656
Arvand	-	656
Totaal achtergestelde leningen	57.577	32.839

¹ Deze lening is in de jaarrekening 2018 geclassificeerd als een krediet maar blijkt een achtergesteld karakter te hebben. Daarom is deze lening per 1 januari 2019 geclassificeerd als een achtergestelde lening.

(F) Valuta-afdekkingsinstrumenten

De samenstelling van de valutaswaps (cross currency swaps) en valutatermijncontracten (FX forwards) ultimo verslagperiode is als volgt:

In duizenden euro's	Waarde per 31-12-2019	Waarde per 31-12-2018
Valutaswaps (cross currency swaps)	787	1.704
Valutatermijncontracten (FX forwards)	-2.130	-5.042
Totaal	-1.343	-3.338

Valutaswaps (cross currency swaps) en valutatermijncontracten (FX forwards) worden afgesloten om het koersrisico op de beleggingen in vreemde valuta's af te dekken. Ultimo verslagperiode hadden de valutaswaps een positieve waarde van

€ 0,8 miljoen (ultimo 2018: € 1,7 miljoen positief) en de valutatermijncontracten een negatieve waarde van € 2,1 miljoen (ultimo 2018: € 5,0 miljoen negatief).

Zowel de valutaswaps als de valutatermijncontracten zijn in sterke mate gerelateerd aan de beleggingsportefeuille. Zij worden immers afgesloten om het valutarisico op de US-dollar en overige valuta's af te dekken.

In de termijncontracten komt de ASN Microkredietpool overeen de bedragen in vreemde valuta's te leveren op de overeengekomen data, tegen de afgesproken valutakoers. Per ultimo verslagperiode waren er alleen contracten met de Volksbank N.V. en The Currency Exchange Fund N.V. De resterende looptijd van de valuta-afdekkingsinstrumenten per 31 december 2019 varieerde van 1,7 tot 78,4 maanden (per 31 december 2018: van 0,7 tot 90,4 maanden).

De looptijd van de valuta-afdekkingsinstrumenten ultimo verslagperiode is als volgt:

In duizenden euro's	31-12-2019	31-12-2018
Korter dan een jaar	-1.279	-4.185
Eén tot drie jaar	52	790
Drie tot vijf jaar	-7	-1
Langer dan vijf jaar	-109	58
Totaal	-1.343	-3.338

Valutaswaps

Het verloop van de post *Valutaswaps (cross currency swaps)* gedurende de verslagperiode was als volgt:

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Verloop valutaswaps (cross currency swaps)		
Stand per 1 januari	1.704	32
Aankopen	-	-
Verkopen	-863	-695
Gerealiseerde waardeveranderingen	5	690
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-59	1.677
Stand ultimo periode	787	1.704
Splitsing in positieve en negatieve derivaten:		
Positieve derivaten	1.651	2.053
Negatieve derivaten	-864	-349
Totaal	787	1.704
Bestaat uit:		
Te vorderen euro's	94.749	70.556
Te betalen vreemde valuta's (marktwaaarde omgerekend in euro's)	-93.962	-68.852
Totaal	787	1.704

De valutaswaps (cross currency swaps) bestonden ultimo verslagperiode uit de volgende posities (voor de overzichtelijkheid zijn de bedragen samengevat per maand):

	Nominaal te leveren vreemde valuta (in duizenden)	Nominaal te ontvangen euro's (in duizenden)	Marktwaaarde per 31-12-2019 (in duizenden euro's)
China (CNY)	38.958	5.000	36
2022-12	38.958	5.000	36
Georgië (GEL)	35.215	12.048	1.046
2020-03	14.500	5.482	970
2020-09	982	327	20
2021-09	982	327	20
2022-08	8.751	2.689	-57
2025-04	3.000	992	72
2026-04	3.000	992	79
2026-06	4.000	1.239	-58
India (INR)	2.554.400	32.357	60
2021-04	200.000	2.518	-3
2021-07	340.000	4.227	-118
2021-09	262.800	3.340	8
2021-12	267.000	3.326	-76
2022-03	350.000	4.476	14
2022-05	526.000	6.731	244
2022-09	608.600	7.739	-9
Kazachstan (KZT)	2.279.040	5.346	42
2022-03	2.279.040	5.346	42
Kirgizië (KGS)	586.235	7.442	-17
2021-11	153.628	1.924	-57
2022-03	34.913	443	7
2022-04	244.024	3.111	-14
2022-05	153.670	1.964	47
Mexico (MXN)	53.299	2.478	-73
2021-06	34.192	1.578	-63
2021-10	19.107	900	-10
Moldavië (MDL)	48.502	2.500	-21
2021-12	29.245	1.500	-25
2022-12	19.257	1.000	4
Nicaragua (NIO)	28.157	762	19
2021-01	28.157	762	19
Peru (PEN)	29.412	7.756	-237
2020-04	3.250	918	38
2020-09	6.534	1.702	-73
2026-07	19.628	5.136	-202
Senegal (XOF)	3.476.572	5.300	-11
2020-06	163.989	250	-
2020-08	163.989	250	-
2021-01	437.304	666	-
2021-05	1.311.914	2.000	-7
2021-06	437.305	667	-1
2021-12	437.305	667	-1
2023-06	262.383	400	-1
2023-08	262.383	400	-1
Zuid-Afrika (ZAR)	55.066	3.500	-57
2020-11	55.066	3.500	-57
Totaal cross currency swaps			787

Valutatermijncontracten

Het verloop van de post *Valutatermijncontracten (FX forwards)* gedurende de verslagperiode was als volgt:

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Verloop valutatermijncontracten (FX forwards)		
Stand per 1 januari	-5.042	4.695
Aankopen	3.866	2.362
Verkopen	5.573	-3.416
Gerealiseerde waardeveranderingen	-4.399	-3.333
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-2.128	-5.350
Stand ultimo periode	-2.130	-5.042
Splitsing in positieve en negatieve derivaten:		
Positieve derivaten	230	254
Negatieve derivaten	-2.360	-5.296
Totaal	-2.130	-5.042
Bestaat uit:		
Te vorderen / betalen euro's	-123.830	-113.398
Te vorderen / betalen vreemde valuta's (marktwaaarde omgerekend in euro's)	121.700	108.356
Totaal	-2.130	-5.042

De FX forwards bestonden ultimo verslagperiode uit de volgende posities (voor de overzichtelijkheid zijn de bedragen samengevat per maand):

	Nominaal te leveren vreemde valuta (in duizenden)	Nominaal te ontvangen euro's (in duizenden)	Marktwaaarde per 31-12-2019 (in duizenden euro's)
Peru (PEN)	12.957	3.401	-57
2020-03	12.957	3.401	-57
Verenigde Staten (USD)	136.616	117.973	-2.073
2020-01	7.178	6.117	-269
2020-02	19.833	17.070	-541
2020-03	23.126	19.789	-711
2020-04	5.986	5.126	-171
2020-05	4.875	4.208	-96
2020-06	19.542	16.987	-237
2020-07	1.839	1.594	-23
2020-08	7.277	6.399	9
2020-09	11.000	9.562	-78
2020-10	5.667	4.957	-
2020-11	12.208	10.629	-33
2020-12	5.000	4.390	31
2021-04	1.167	994	-16
2021-06	667	576	1
2021-08	1.000	863	4
2021-11	2.417	2.090	23
2021-12	4.000	3.435	19
2022-06	667	564	-
2022-11	1.667	1.414	18
2024-09	1.500	1.209	-3
Totaal FX forwards		121.374	-2.130

(G) Voorziening kredieten en achtergestelde leningen

Het verloop van de post *Voorziening kredieten en achtergestelde leningen* gedurende de verslagperiode was als volgt:

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Verloop voorziening kredieten en achtergestelde leningen		
Stand per 1 januari	682	2.357
Dotaties	963	682
Ottrekkingen	-405	-2.357
Stand ultimo periode	1.240	682

(H) Staatsobligaties

Het verloop van de post *Staatsobligaties* gedurende de verslagperiode was als volgt:

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Verloop staatsobligaties		
Stand per 1 januari	-	16.100
Aankopen	-	16.098
Lossingen	-	-32.150
Gerealiseerde waardeveranderingen	-	-48
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-	-
Stand ultimo periode	-	-

Omdat er zowel per ultimo 2019 als ultimo 2018 geen staatsobligaties meer in de portefeuille zaten, is er geen modified duration beschikbaar.

(I) Vorderingen

Onder *Vorderingen* zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van betaald cash collateral	3.464	5.310
Te vorderen uit hoofde van lossingen onderhandse leningen	40	26
Te vorderen dividend-/bronbelasting	-	159
Lopende rente onderhandse leningen	5.972	4.271
Totaal vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	9.476	9.766
Financieringsactiviteiten		
Te vorderen uit hoofde van uitgifte participaties	1.159	148
Totaal vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	1.159	148
Totaal	10.635	9.914

De vorderingen hebben doorgaans een looptijd korter dan één jaar. Vorderingen uit hoofde van te vorderen dividend-en/of bronbelasting kunnen een looptijd langer dan één jaar hebben. In het geval van de ASN Microkredietpool zijn er ultimo 2019 geen vorderingen met een looptijd langer dan één jaar (ultimo 2018: € 118 duizend).

(J) Overige activa

In duizenden euro's	31-12-2019	31-12-2018
Rekening-courant in euro's	60.209	74.836
Rekening-courant in US-dollars	45	18
Totaal	60.254	74.854

Ultimo verslagperiode is uit hoofde van uitstaande derivatenposities een bedrag van per saldo € 3,46 miljoen betaald, ultimo 2018 was dit een bedrag van per saldo € 4,07 miljoen betaald. De verplichting die gepaard gaat met ontvangen cash collateral, is aan de passivazijde onder de kortlopende schulden verantwoord.

De saldi op de rekeningen-courant zijn direct opvraagbaar. De rentevergoeding op de rekeningen-courant is nagenoeg nihil.

(K) Kortlopende schulden

In duizenden euro's	31-12-2019	31-12-2018
Beleggingsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van ontvangen cash collateral	-	1.244
Lopende rente valutaswaps (cross currency swaps)	1.444	988
Totaal schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.444	2.232
Financieringsactiviteiten		
Te betalen uit hoofde van inkoop participaties	13	87
Totaal schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	13	87
Totaal	1.457	2.319

De looptijd van de kortlopende schulden is korter dan een jaar.

(L) Fondsvermogen

Verloopoverzicht fondsvermogen

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	148.597	95.495
Uitgegeven participaties	123.351	57.863
Ingekochte participaties	-19.003	-4.761
Stand ultimo periode	252.945	148.597
Herwaarderingsreserve		
Stand per 1 januari	13.425	10.129
Toevoeging uit overige reserves	2.070	3.296
Stand ultimo periode	15.495	13.425
Overige reserves		
Stand per 1 januari	161.622	161.995
Ingekochte participaties	-16.296	-7.716
Mutatie herwaarderingsreserve inzake aandelenparticipaties	-2.070	-3.296
Toevoeging uit onverdeeld resultaat ¹	13.982	10.639
Stand ultimo periode	157.238	161.622
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	13.982	10.639
Toevoeging aan overige reserves	-13.982	-10.639
Resultaat over de verslagperiode	14.310	13.982
Stand ultimo periode	14.310	13.982
Totaal fondsvermogen	439.988	337.626

¹ Het onverdeelde resultaat betreft de nog uit te keren winst.

Vijfjarenoverzicht

Totale In duizenden euro's	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015
Intrinsieke waarde	439.988	337.626	278.258	266.603	233.621
Opbrengsten uit beleggingen	19.719	15.555	13.987	11.662	13.530
Koersresultaat	-4.854	-3.879	-1.311	-92	-4.102
Overige bedrijfsopbrengsten ¹	645	769	171	888	20
Bedrijfslasten	642	138	2.918	6.151	5.476
Voorzieningen	558	-1.675	-710	-711	3.089
Totaal resultaat	14.310	13.982	10.639	7.018	883
Aantal uitstaande participaties	7.319.020	5.821.148	5.026.725	4.877.164	4.382.295
Per participatie					
In euro's					
Intrinsieke waarde	60,12	58,00	55,36	54,66	53,31
Afgifteprijs	60,01 ²	57,82 ²	54,51 ²	54,75 ²	53,83 ²
Dividend ³	- ⁴	- ⁴	1,45	0,15	2,80
Opbrengsten uit beleggingen	3,17	3,09	2,82	2,40	3,04
Koersresultaat	-0,78	-0,77	-0,26	-0,02	-0,92
Overige bedrijfsopbrengsten	0,10	0,15	0,03	0,18	-
Bedrijfslasten	0,10	0,03	0,59	1,26	1,23
Voorzieningen	0,09	-0,33	-0,14	-0,15	0,69
Totaal resultaat⁵	2,30	2,77	2,14	1,45	0,20

1 Inclusief koersverschillen op geldmiddelen.

2 De koers van uitgifte is gelijk aan de intrinsieke waarde zoals berekend op de eerste werkdag in het nieuwe jaar. De intrinsieke waarde wijkt af van de afgifteprijs door gebeurtenissen na balansdatum die in de jaarrekening zijn verwerkt.

3 Dit is het dividend over het voorgaande jaar, dat in het betreffende jaar is uitgekeerd.

4 Als gevolg van de herstructurering op 15 juni 2017, waarbij het ASN-Novib Microkredietfonds is ondergebracht in de paraplustructuur van ASN Beleggingsfondsen N.V., keert ASN Microkredietpool geen dividend meer uit. Dividenduitkeringen vinden nu plaats bij het ASN-Novib Microkredietfonds.

5 Het totale resultaat per participatie is voor de boekjaren 2017, 2016 en 2015 berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode. In eerdere jaarverslagen werd nog uitgegaan van het aantal uitstaande participaties aan het einde van de verslagperiode, de vergelijkende cijfers zijn voor 2015 derhalve aangepast.

5.7.2 Toelichting op de winst-en-verliesrekening

(M) Opbrengsten uit beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Dividenden uit aandelenparticipaties	1.149	1.175
Rente op kredieten en achtergestelde leningen	23.937	17.713
Rente op valutaswaps (cross currency swaps)	-5.367	-3.333
Totaal	19.719	15.555

De rente op valutaswaps (cross currency swaps) was in de verslagperiode negatief. De valutatermijncontracten zijn in sterke mate gerelateerd aan de beleggingsportefeuille, want zij worden afgesloten om het valutarisico op de US-dollar en overige valuta's af te dekken. Daarom wordt deze rente verantwoord onder Opbrengsten uit beleggingen.

(N) Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelenparticipaties	-58	-20
Kredieten	1.058	1.228
Achtergestelde leningen	-719	-13
Staatsobligaties	-	-48
Valutaswaps (cross currency swaps)	5	690
Valutatermijncontracten (FX forwards)	-4.399	-3.333
Totaal	-4.113	-1.496

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a (RJ = Richtlijn voor de jaarverslaggeving) volgt hierna informatie over de gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - gerealiseerde koerswinsten	8	-
Aandelen - gerealiseerde koersverliezen	-76	-24
Aandelen - gerealiseerde valutawinsten	10	4
	-58	-20
Kredieten en achtergestelde leningen - gerealiseerde koerswinsten	188	188
Kredieten en achtergestelde leningen - gerealiseerde koersverliezen	-759	-12
Kredieten en achtergestelde leningen - gerealiseerde valutawinsten	997	1.595
Kredieten en achtergestelde leningen - gerealiseerde valutaverliezen	-87	-556
	339	1.215
Staatsobligaties - gerealiseerde koersverliezen	-	-48
	-	-48
Cross currency swaps - gerealiseerde koerswinsten	226	135
Cross currency swaps - gerealiseerde koersverliezen	-10	-5
Cross currency swaps - gerealiseerde valutawinsten	284	568
Cross currency swaps - gerealiseerde valutaverliezen	-495	-8
	5	690
FX forwards - gerealiseerde koerswinsten	14	11
FX forwards - gerealiseerde koersverliezen	-2.021	-1.258
FX forwards - gerealiseerde valutawinsten	6	1.121
FX forwards - gerealiseerde valutaverliezen	-2.398	-3.207
	-4.399	-3.333
Totaal	-4.113	-1.496

(O) Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelenparticipaties	769	525
Kredieten	178	153
Achtergestelde leningen	499	612
Staatsobligaties	-	-
Valutaswaps (cross currency swaps)	-59	1.677
Valutatermijncontracten (FX forwards)	-2.128	-5.350
Totaal	-741	-2.383

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In overeenstemming met RJ 615.405a (RJ = Richtlijn voor de jaarverslaggeving) volgt hierna informatie over de niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit beleggingen per soort belegging en gesplitst naar koers- en valutaresultaten.

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Aandelen - niet-gerealiseerde koerswinsten	4.108	4.369
Aandelen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-2.818	-3.070
Aandelen - niet-gerealiseerde valutawinsten	389	647
Aandelen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-910	-1.421
	769	525
Kredieten en achtergestelde leningen - niet-gerealiseerde koersverliezen	-959	-681
Kredieten en achtergestelde leningen - niet-gerealiseerde valutawinsten	2.195	4.420
Kredieten en achtergestelde leningen - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-1.117	-1.299
Dotaties voorziening kredieten en achtergestelde leningen	963	682
Onttrekkingen voorziening kredieten en achtergestelde leningen	-405	-2.357
	677	765
Cross currency swaps - niet-gerealiseerde koerswinsten	277	510
Cross currency swaps - niet-gerealiseerde koersverliezen	-586	-275
Cross currency swaps - niet-gerealiseerde valutawinsten	979	1.641
Cross currency swaps - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-729	-199
	-59	1.677
FX forwards - niet-gerealiseerde koerswinsten	4.599	40
FX forwards - niet-gerealiseerde koersverliezen	-3.148	-1.816
FX forwards - niet-gerealiseerde valutawinsten	224	229
FX forwards - niet-gerealiseerde valutaverliezen	-3.803	-3.803
	-2.128	-5.350
Totaal	-741	-2.383

(P) Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit rente op de rekeningen-courant.

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Commissie verstrekte leningen	588	472
Settlementverschillen / reconciliatieverschillen	12	-
Overige opbrengsten	45	561
Totaal	645	1.033

De overige bedrijfsopbrengsten in 2019 hebben betrekking op een boeterente van CMAC Sullana. In 2018 bestond het saldo voornamelijk uit nagekomen opbrengsten uit hoofde van de verkoop van de aandelenparticipaties van HKL Cambodia die in 2016 heeft plaatsgevonden.

Onder de post *Commissie verstrekte leningen* worden de afsluitprovisies verantwoord die in rekening worden gebracht bij het verstrekken van een nieuwe lening. De hoogte van de provisie is afhankelijk van de afspraken die worden gemaakt in de leningovereenkomst.

(Q) Bedrijfslasten

De bedrijfslasten in de verslagperiode bestaan uit:

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Bedrijfslasten		
Koersverschillen op geldmiddelen	152	264
Rente rekening-courant	348	78
Overige bedrijfslasten	142	60
Totaal bedrijfslasten¹	642	402

¹ Exclusief mutatie voorziening kredieten en achtergestelde leningen.

De lopende kosten van een beleggingsfonds omvatten, naast de fondskosten, alle andere kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties, interestkosten en de mutatie van de voorziening kredieten en achtergestelde leningen. De lopendekostenfactor wordt uitgedrukt in procenten van het gemiddelde fondsvermogen van het fonds in de verslagperiode.

In duizenden euro's	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Lopende kosten		
Overige bedrijfslasten	142	60
Gemiddeld fondsvermogen gedurende de verslagperiode	397.812	301.431
Lopendekostenfactor (op jaarbasis)¹	0,04%	0,02%

¹ De fondskosten zijn niet verantwoord in de beleggingspool, maar in de bovenliggende fondsen (ASN Novib Microkredietfonds, ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief, ASN Duurzaam Mixfonds Defensief, ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal, ASN Duurzaam Mixfonds Offensief en ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief).

De lopendekostenfactor (LKF) ten op zichte van de fondskosten is als volgt:

	LKF		Fondskosten	
Fondskosten	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
ASN Microkredietpool	0,04%	0,02%	-	-

In aanvulling op de fondskosten die per maand aan het beleggingsfonds zijn onttrokken, kunnen kosten separaat ten laste van de beleggingspool worden gebracht:

- kosten die derden, anders dan derde partijen zoals hiervoor genoemd, in rekening brengen in verband met het aangaan, aanhouden, herstructureren en liquideren van beleggingen door de pool;
- de helft van de afsluitprovisies die Triple Jump in rekening brengt wanneer het fonds afsluitprovisies verkrijgt op verstrekte onderhandse leningen;
- kosten die beleggingsinstellingen in rekening brengen wanneer de pool belegt in beleggingsinstellingen.

In de verslagperiode is een bedrag van € 142 duizend (2018: € 60 duizend) ten laste van de pool gekomen. De overige bedrijfslasten hebben met name betrekking op bank- en bewaringskosten en advieskosten.

Omloopfactor

De omloopfactor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille. Dat geeft een indruk van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt berekend als het percentage dat het totale bedrag aan effectentransacties min het totale bedrag aan transacties van participaties, uitmaakt van de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingspool.

	01-01-2019 t/m 31-12-2019	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Omloopfactor	27,54%	55,10%

De omloopfactor van de ASN Microkredietpool kwam in de verslagperiode uit op 27,54 % (2018: 55,10%). Als de aflossingen van kredieten, achtergestelde leningen en staatsobligaties ter grootte van € 77,9 miljoen (2018: € 75,4

miljoen) buiten beschouwing worden gelaten, komt de omloopfactor van de ASN Microkredietpool uit op 7,96% (2018: 18,88%).

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten in de verslagperiode, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar waren, bedroegen nihil (2018: nihil).

5.7.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum deden zich de volgende gebeurtenissen met betrekking tot de ASN Microkredietpool plaats

- De ASN Microkredietpool heeft een lening verstrekt aan een MFI in Libanon. De politieke onrust in Libanon heeft geresulteerd in een economische recessie, die ook haar weerslag heeft op de MFI. Wij verwachten dat een aanhoudende recessie gevolgen kan hebben voor de terugbetalingscapaciteit van de MFI. ABB heeft onderzoek gedaan naar de impact van de recessie en de politieke ontwikkelingen in Libanon op de door de ASN Microkredietpool verstrekte lening. De uitkomsten van dit onderzoek hebben ABB in februari 2020 doen besluiten een voorziening ter grootte van in totaal USD 2,5 miljoen te treffen op deze lening.
- Het beleggingsbeleid van de ASN Beleggingsfondsen en pools is erop gericht om niet te beleggen met geleend geld; om geen hefboomfinanciering aan te gaan. Voor de ASN Microkredietpool geldt een uitzondering. De pool kan conform het prospectus vreemd vermogen aantrekken tot maximaal 10% van het fondsvermogen. Dit vreemd vermogen kan de ASN Microkredietpool aanwenden voor te verrichten beleggingen. Op 10 maart 2020 is de ASN Microkredietpool een kredietfaciliteit aangegaan voor een bedrag van € 25 miljoen (ca. 6,7% van het fondsvermogen op 10 maart). Dit krediet wordt verstrekt door ASN Bank.
Als onderpand voor de lening verstrekt de ASN Microkredietpool een pandrecht op de performing senior leningenportefeuille in de ASN Microkredietpool ter grootte van ongeveer € 260 miljoen. De kredietfaciliteit is bedoeld om de liquiditeitspositie van ASN Microkredietpool optimaler te kunnen managen. De ASN Microkredietpool neemt het krediet ten bedrage van € 25 miljoen niet in een keer op. De kredietfaciliteit kan in delen worden opgenomen en wordt uitsluitend aangewend wanneer de ASN Microkredietpool een liquiditeitsbehoefte heeft.
- Met ingang van 30 maart 2020 kopen het ASN-Novib Microkredietfonds en (onderliggend) de ASN Microkredietpool tijdelijk geen aandelen meer in. De beleggingen van het ASN-Novib Microkredietfonds en de ASN Microkredietpool hebben een illiquide karakter. De pool belegt in leningen aan en participaties in microfinancieringsinstellingen (MFI's). Om voldoende liquiditeit in de pool te waarborgen, voert ABB een strikt liquiditeitsbeleid. De liquiditeitspositie van de ASN Microkredietpool wordt door ABB nauwgezet gemonitord. De pool houdt een deel van het vermogen liquide. Daarnaast heeft ABB in het eerste kwartaal van 2020 gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vreemd vermogen aan te trekken. Om zeker te stellen dat de ASN Microkredietpool over voldoende liquide middelen blijft beschikken, om bijvoorbeeld de onderpandverplichtingen uit hoofde van derivatentransacties te voldoen, heeft ABB besloten het fonds tijdelijk te sluiten voor de inkoop van aandelen. Een sluiting van het fonds is in het belang van de zittende beleggers in de ASN-Novib Microkredietfonds.

5.8 Toerekenbare nettovermogenswaarde beleggingspools

Onderstaand overzicht toont het aantal participaties in de beleggingspools, verdeeld over de fondsen en de ASN Mixpool die belegden in de zeven beleggingspools. De tabel toont de stand van zaken per 31 december 2019 en per 31 december 2018.

	Aantal participaties	Nettovermogens- waarde per participatie van de pool in euro's	Toerekenbare nettovermogens- waarde in duizenden euro's
ASN Aandelenpool			
31-12-2019			
ASN Duurzaam Aandelenfonds	7.526.128		918.394
ASN Mixpool	956.986		116.779
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	35.866		4.376
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	132.489		16.167
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	1.088.472		132.823
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	761.236		92.892
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	1.694.532		206.780
Totaal	12.195.709	122,03	1.488.211
31-12-2018			
ASN Duurzaam Aandelenfonds	8.396.271		768.277
ASN Mixpool	1.182.188		108.173
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	43.596		3.989
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	156.607		14.330
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	1.437.346		131.520
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	852.386		77.995
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	1.959.341		179.284
Totaal	14.027.735	91,50	1.283.568
ASN Obligatiepool			
31-12-2019			
ASN Duurzaam Obligatiefonds	3.792.158		202.303
ASN Mixpool	2.661.910		142.007
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	667.363		35.602
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	867.245		46.266
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	3.002.564		160.180
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	714.981		38.143
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	372.091		19.850
Totaal	12.078.312	53,35	644.351
31-12-2018			
ASN Duurzaam Obligatiefonds	4.259.911		221.897
ASN Mixpool	2.450.599		127.650
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	683.322		35.594
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	863.859		44.998
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	4.227.211		220.193
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	938.395		48.880
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	547.310		28.509
Totaal	13.970.607	52,09	727.721
ASN Mixpool			
31-12-2019			
ASN Duurzaam Mixfonds	3.355.779		258.785
KAS BANK	1		-
Totaal	3.355.780	77,12	258.785
31-12-2018			
ASN Duurzaam Mixfonds	3.536.899		235.823

	Aantal participaties	Nettovermogens- waarde per participatie van de pool in euro's	Toerekenbare nettovermogens- waarde in duizenden euro's
KAS BANK	1		-
Totaal	3.536.900	66,68	235.823
ASN Milieupool			
31-12-2019			
ASN Milieu & Waterfonds	12.484.624		632.534
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	50.378		2.553
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	476.555		24.145
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	317.234		16.073
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	10.800		547
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	659.122		33.394
KAS BANK	1		-
Totaal	13.998.714	50,67	709.246
31-12-2018			
ASN Milieu & Waterfonds	13.274.390		493.855
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	60.416		2.248
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	1.003.385		37.330
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	571.701		21.269
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	13.315		495
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	1.286.122		47.848
KAS BANK	1		--
Totaal	16.209.330	37,20	603.045
ASN Small & Midcappool			
31-12-2019			
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1.734.964		114.804
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	248.147		16.420
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	39.400		2.607
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	8.455		560
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	540.744		35.781
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	372.741		24.664
KAS BANK	1		-
Totaal	2.944.452	66,17	194.836
31-12-2018			
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	1.916.100		92.361
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	156.936		7.565
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	46.437		2.238
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	10.234		493
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	274.595		13.236
KAS BANK	1		-
Totaal	2.404.303	48,20	115.893
ASN Groenprojectenpool			
31-12-2019			
ASN Groenprojectenfonds	16.974.547		463.474
KAS BANK	1		-
Totaal	16.974.548	27,30	463.474
31-12-2018			
ASN Groenprojectenfonds	15.395.247		409.596
KAS BANK	1		-
Totaal	15.395.248	26,61	409.596
ASN Microkredietpool			

	<i>Aantal participaties</i>	<i>Nettovermogens- waarde per participatie van de pool in euro's</i>	<i>Toerekenbare nettovermogens- waarde in duizenden euro's</i>
31-12-2019			
ASN-Novib Microkredietfonds	5.553.267		333.838
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	263.863		15.862
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	205.446		12.351
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	919.404		55.271
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	233.142		14.016
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	143.897		8.650
KAS BANK	1		--
Totaal	7.319.020	60,12	439.988
31-12-2018			
ASN-Novib Microkredietfonds	5.348.293		310.201
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	262.648		15.233
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	210.206		12.192
KAS BANK	1		-
Totaal	5.821.148	58,00	337.626

Recycling

6 Overige gegevens

Bijzondere statutaire zeggenschapsrechten

Volgens de statuten heeft de houder van het prioriteitsaandeel het recht om een bindende voordracht op te stellen voor de benoeming van bestuurders. Daarnaast kan de houder van het prioriteitsaandeel een bindende voordracht doen voor de benoeming van commissarissen, indien de raad van commissarissen (RvC) geen kandidaten voordraagt binnen de daartoe gestelde termijn. Een wijziging van de statuten of een besluit tot ontbinding van de vennootschap kan slechts worden genomen op voorstel van de houder van het prioriteitsaandeel. Bij liquidatie van de vennootschap wordt, na voldoening van alle schulden, allereerst het nominale bedrag van het prioriteitsaandeel terugbetaald.

Het prioriteitsaandeel dient om het bijzondere karakter van ASN Beleggingsfondsen N.V. te beschermen tegen ongewenste invloeden van derden. Het wordt gehouden door ASN Duurzame Deelnemingen N.V., een 100%-dochter van de Volksbank N.V. Voor de rechten die zijn verbonden aan het prioriteitsaandeel, wordt verwezen naar de statuten van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Statutaire winstbestemming

Conform artikel 27 van de statuten bepaalt het bestuur per serie van gewone aandelen welk gedeelte van de winst aan de houders van gewone aandelen wordt uitgekeerd. Het betreft de winst na aftrek van een uitkering ter hoogte van de wettelijke interest, berekend over de nominale waarde van het prioriteitsaandeel. Het bestuur bepaalt de uitkering onder goedkeuring van de raad van commissarissen.

Belangen bestuurders en raad van commissarissen

Conform artikel 122 lid 2 Bgfo wordt in dit verslag gerapporteerd of de leden van de directie van ABB en de leden van de raad van commissarissen een persoonlijk belang hebben gehad bij beleggingen van ASN Beleggingsfondsen N.V. De leden van de directie en van de raad van commissarissen hadden volgens opgave van de betrokkenen geen belangen in beleggingen van ASN Beleggingsfondsen N.V. per begin en einde van de verslagperiode.

Vanuit het oogpunt van transparantie zijn in de volgende tabel de persoonlijke belangen opgenomen die de leden van de directie van ABB en de leden van de raad van commissarissen, volgens opgave van de betrokkenen, hebben gehad in de fondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V. per begin en einde van de verslagperiode.

Omschrijving	Gemeenschappelijk belang directie ABB in aantallen 31-12-2019	Gemeenschappelijk belang directie ABB in aantallen 31-12-2018
ASN Duurzaam Aandelenfonds	24	24
ASN Milieu & Waterfonds	252	252
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	220	220

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van ASN Beleggingsfondsen N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van ASN Beleggingsfondsen N.V. te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ASN Beleggingsfondsen N.V. per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijke Wetboek (BW). De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de winst-en-verliesrekening over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen waaronder de jaarcijfers van de afzonderlijke ASN Beleggingsfondsen (de subfondsen), alsmede de jaarcijfers van ASN Beleggingspools (de beleggingspools) waarin het vermogen van ASN Beleggingsfondsen N.V. is belegd.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van ASN Beleggingsfondsen N.V. (verder: de beleggingsentiteit) zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	De materialiteit is bepaald op het niveau van de subfondsen van ASN Beleggingsfondsen N.V.
Toegepaste benchmark	1% van het eigen vermogen (fondsvermogen) per subfonds en beleggingspool.
Nadere toelichting	De subfondsen en beleggingspools kennen een eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel, koersvorming en een afzonderlijke administratie. Beleggers kunnen (uitsluitend) in subfondsen beleggen. Voor ieder subfonds en voor iedere beleggingspool worden jaarcijfers opgesteld, die onderdeel uitmaken van de toelichting van de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. Deze jaarrekening is gebaseerd op de gecumuleerde jaarcijfers van de subfondsen. Op basis van hetgeen hiervoor beschreven hanteren wij een materialiteit die is gebaseerd op het fondsvermogen per subfonds. Het fondsvermogen per subfonds is de totale (markt)waarde waarop beleggers in het subfonds aanspraak maken en wordt in de sector beschouwd als de belangrijkste factor voor beleggingsbeslissingen door de aandeelhouders.
	De bepaling van de materialiteit is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen groter dan 5% van de materialiteit per subfonds rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben in vergelijking met voorgaand jaar geen wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Bestaan en waardering van beleggingen	
Risico	De subfondsen die samen ASN Beleggingsfondsen N.V. vormen, beleggen via de ASN Beleggingspools in beursgenoteerde en niet-beursgenoteerde beleggingen. Deze beleggingen zijn in belangrijke mate bepalend voor de financiële resultaten van de subfondsen. Wij verwijzen in dat kader naar de toelichting op de effectenportefeuille in de jaarcijfers van de ASN Beleggingspools die onderdeel uitmaken van de toelichting op de jaarrekening van ASN Beleggingsfondsen N.V. Wij schatten het risico op een materiële fout voor de beursgenoteerde beleggingen lager in, mede omdat de beleggingen bestaan uit beursgenoteerde titels waarvoor een prijs op een actieve markt beschikbaar is en derhalve een schattingselement ontbreekt. Voor de niet-beursgenoteerde beleggingen schatten wij dit risico hoger in, als gevolg van het schattingselement ten aanzien van de waardering, omdat de reële waarde niet kan worden afgeleid van beursnoteringen en het bestaan en eigendom niet centraal zijn geregistreerd. In samenhang met de materialiteit voor het geheel van de jaarrekening, beschouwen wij de niet-beursgenoteerde beleggingen als het aandachtsgebied met de grootste impact op onze controle. Wij verwijzen in dit kader naar de toelichting op de categorie-indeling van de beleggingsportefeuille in de jaarrekening ASN Beleggingsfondsen N.V.
Onze controleaanpak	Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van bestaan en waardering van de beursgenoteerde beleggingen bestonden onder andere uit: - het afstemmen van de waardering van de beursgenoteerde beleggingen met minimaal één onafhankelijke prijsbron; - het afstemmen van bestaan en eigendom van de beleggingsportefeuille met rechtstreeks door ons ontvangen externe confirmaties van de bewaarder. De controlewerkzaamheden ten aanzien van de waardering van de niet-beursgenoteerde beleggingen bestonden onder andere uit: - in samenwerking met eigen, onafhankelijke waarderingsspecialisten hebben wij de gehanteerde waarderingmethoden en – modellen gevalideerd om de reële waarde van niet-beursgenoteerde beleggingen te bepalen; - het kritisch beoordelen van de gehanteerde aannames en (markt)input van deze waarderingmodellen, zoals credit spreads en fiscaliteitspreads (voor het ASN Groenprojectenfonds) en multiples ofwel relatieve waarderingfactor (voor het ASN-Novib Mikrokredietfonds). Wij hebben analyses uitgevoerd om vast te stellen dat deze inputwaarden zich binnen een redelijke bandbreedte bevonden van ons bekende (afgeleide) marktgegevens; - verkrijgen van toereikende controle informatie met betrekking tot overige significante inputs in het waarderingproces; het afstemmen van bestaan en eigendom van 100% van de beleggingsportefeuille met rechtstreeks door ons ontvangen externe confirmaties van de bewaarder, externe fondsmanagers en andere relevante tegenpartijen.
Belangrijke observaties	De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen ten aanzien van bestaan of waardering van de beleggingen.
Opbrengsten uit beleggingen	
Risico	De opbrengsten uit beleggingen zijn de belangrijkste opbrengstenstroom en bestaan zowel uit de directe beleggingsopbrengsten (dividend en interest) als uit de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Wij verwijzen naar de uitsplitsing van de opbrengsten uit beleggingen in de winst- en verliesrekening en het verslag over het beheer waarin de resultaten van de subfondsen worden vergeleken met die van de benchmark (voor zover aanwezig).
Onze controleaanpak	Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van de opbrengsten uit beleggingen bestonden onder andere uit: - het kennisnemen en toetsen van de interne beheersmaatregelen, inclusief relevante algemene IT beheersmaatregelen rondom processen inzake transactie verwerking, corporate actions, reconciliatie van beleggingen en portefeuille waardering. Hierbij hebben wij voor uitbestede processen mede gebruik gemaakt van een onafhankelijke rapportage inzake de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersmaatregelen bij betrokken partijen; - het uitvoeren van gedetailleerde cijferanalyses van zowel directe als indirecte opbrengsten in relatie tot de beleggingen alsmede in relatie tot het rendement van de benchmark (voor zover aanwezig) van ieder subfonds.
Belangrijke observaties	De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen ten aanzien van de opbrengsten uit beleggingen.

Uitbesteding	
Risico	De beleggingsentiteit heeft geen werknemers in dienst en vermogensbeheer, risicobeheer en de aandelenregistratie, financiële administratie en beleggingsadministratie zijn uitbesteed aan de beheerder ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. en deels gesubdelegeerd aan de administrateur, BNP Paribas Securities Services SCA. Niet alleen is de financiële informatie die ontvangen wordt van deze partijen betrokken bij de totstandkoming van de jaarrekening van de beleggingsentiteit, ook blijft de directie conform wetgeving eindverantwoordelijk voor de gehele dienstverleningsketen, waaronder de beheerste en integere bedrijfsvoering van de beheerder van de beleggingsentiteit. Dit laatste valt uiteen in de volgende twee aspecten: - de beheersing van processen en operationele risico's door de beheerder (uitbesteding); en - de beheersing van Integriteitsrisico's die onder andere volgen uit de potentiële belangentegenstelling tussen de beheerder en de beleggers in de subfondsen. Wij verwijzen naar "het verslag van de beheerder" en "het verslag over het beheer van de ASN Beleggingsfondsen" inzake (de risico's van) uitbesteding en de verklaring omtrent de bedrijfsvoering van de beheerder alsmede naar de toelichting op de lopende kosten waarin een vergelijking wordt gemaakt met de afspraken die zijn opgenomen in het prospectus.
Onze controleaanpak	In het kader van en voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening van de beleggingsentiteit hebben wij, in lijn met NBA-handreiking 1142 <i>Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij (beheerders van) beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen</i>, aandacht besteed aan de beheerste en integere bedrijfsvoering van de beheerder. Onze controlewerkzaamheden bestonden onder andere uit: - het kennisnemen en toetsen van de interne beheersmaatregelen bij de beheerder en andere partijen waaraan (kern)taken zijn uitbesteed, inclusief relevante algemene IT beheersmaatregelen rondom processen. Hierbij hebben wij mede gebruik gemaakt van de onafhankelijke rapportage inzake de opzet, het bestaan en de werking van relevante beheersingsmaatregelen bij betrokken partijen; - het vaststellen dat de beheerder beschikt over de vereiste vergunning van de toezichthouder; - aanvullend hebben wij onder andere kennis genomen van correspondentie met de toezichthouders, de rapportage van de onafhankelijke bewaarder en zijn wij bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden alert gebleven op mogelijke signalen van niet naleving van wet- en regelgeving in het algemeen en de bepalingen bij of krachtens de Wet op het financieel toezicht en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme in het bijzonder; - verder hebben wij onder andere de in rekening gebrachte beheervergoeding en overige kosten gecontroleerd door middel van een controleberekening in lijn met de afspraken die zijn opgenomen in het prospectus en hebben wij vastgesteld dat transacties met gelieerde partijen juist en volledig zijn toegelicht; en - tenslotte hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen.
Belangrijke observaties	De uitvoering van deze werkzaamheden heeft niet geleid tot significante bevindingen met een directe invloed op de jaarrekening van de beleggingsentiteit ten aanzien van de uitbestede processen en de financiële informatie die daaruit voortkomt.

Benadrukking van ontwikkelingen omtrent Corona

De ontwikkelingen rondom het Corona (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en de onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt en de situatie verandert van dag tot dag.

De invloed van deze ontwikkelingen op ASN Beleggingsfondsen N.V. is uiteengezet in:

- het Verslag van de beheerder onder paragraaf 1.10 Economie en financiële markten in 2019 en vooruitzichten 2020, sub paragraaf Economische vooruitzichten op pagina 40; en
- de toelichting opgenomen bij de gebeurtenissen na balansdatum onder paragraaf 3.7 Overige toelichtingen op pagina 154 en 155.

Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag, bestaande uit het verslag van de beheerder en het verslag over het beheer van de ASN Beleggingsfondsen;
- de overige gegevens;
- de overige informatie, bestaande uit de voorwoord van de directie, de kerncijfers, de begrippen, het verslag van de raad van commissarissen en de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Benoeming

Wij zijn door de algemene vergadering benoemd als accountant van ASN Beleggingsfondsen N.V. vanaf de controle van het boekjaar 2016 en zijn sinds dat boekjaar tot op heden de externe accountant.

Geen verboden diensten

Wij hebben geen verboden diensten geleverd als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de beleggingsentiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de raad van commissarissen op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 2 april 2020

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.J. Bleijs RA

7 Bijlagen

Bijlage1 Beleidsbepalers en vermogensbeheerders

Verschillende teams zijn verantwoordelijk voor het beleid van de ASN Beleggingsfondsen. Hieronder zijn de leden van deze teams die in 2019 werkzaam waren voor de ASN Beleggingsfondsen, hun functie, verantwoordelijkheden en ervaring vermeld.

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB)

ABB is verantwoordelijk voor het portefeuillemanagement, de ontwikkeling en marketing van beleggingsproducten en het risicomanagement van de ASN Beleggingsfondsen. Dit team draagt tevens zorg voor de uitvoering van wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op de klanten en producten, en voor het beleggingsbeleid en beheer van de fondsen.

Verschillende teams zijn verantwoordelijk voor het beleid van de ASN Beleggingsfondsen. Hieronder zijn de leden van deze teams die in 2019 werkzaam waren voor de ASN Beleggingsfondsen vermeld, evenals hun functie, verantwoordelijkheden en ervaring.

Naam	Functie	Werkervaring
Fabrice Albronda	Distributiemanager	23 jaar
Kirsten den Boer	Analist impactfondsen	1 jaar
Karin van Dijk	Portefeuillemanager	8 jaar
Carine van der Kooij Guevara-Verhoeven	Productmanager	7 jaar
José de Jong	Secretaris	28 jaar
Stephan Langen	Portefeuillemanager	28 jaar
San Lie	Manager Portefeuillemangement	22 jaar
Priscila Mauricio Goncalves	Fondsjurist	1 jaar
Rosemarijn van der Meij	Portefeuillemanager	22 jaar
Sascha Noé	Portefeuillemanager	17 jaar
Maurits de Ruiter	Risico Analist	10 jaar
Mariëtta Smid	Senior Manager Duurzaamheid	24 jaar
Leon Vingerhoeds	Productmanager	26 jaar
Paul van der Weijden	Analist impactfondsen	5 jaar
Katja Wende	Fondsjurist	14 jaar

Beleggingsfonds	Strategie	Vermogensbeheerder/adviseur
ASN Duurzaam Aandelenfonds	Aandelen wereldwijd; actief	ACTIAM N.V.
ASN Duurzaam Obligatiefonds	Euro-obligaties; actief	ACTIAM N.V.
ASN Duurzaam Mixfonds	Aandelen wereldwijd 45%; passief	ACTIAM N.V.
	Euro-obligaties 55%; passief	ACTIAM N.V.
ASN Milieu & Waterfonds	Aandelen wereldwijd; actief	Impax Asset Management Ltd.
ASN Duurzaam Small & Midcapfonds	Aandelen Europa; actief	Kempen Capital Management N.V.
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Defensief	Aandelen wereldwijd 3 - 13%; actief	ACTIAM N.V.
	Aandelen wereldwijd 0 - 6%; actief	Impax Asset Management Ltd.
	Aandelen Europa 0 - 6%; actief	Kempen Capital Management N.V.
	Euro-obligaties 62 - 72%; actief	ACTIAM N.V.
	Microkrediet 18 - 28%	Triple Jump B.V.
ASN Duurzaam Mixfonds Defensief	Aandelen wereldwijd 14 - 24%; actief	ACTIAM N.V.
	Euro-obligaties 51 - 61%; actief	ACTIAM N.V.
	Aandelen wereldwijd 0 - 8%; actief	Impax Asset Management Ltd.
	Aandelen Europa 0 - 8%; actief	Kempen Capital Management N.V.
	Microkrediet 14 - 24%	Triple Jump B.V.
ASN Duurzaam Mixfonds Neutraal	Aandelen wereldwijd 28 - 38%; actief	ACTIAM N.V.
	Euro-obligaties 36 - 46%; actief	ACTIAM N.V.
	Aandelen wereldwijd 1 - 11%; actief	Impax Asset Management Ltd.
	Aandelen Europa 1 - 11%; actief	Kempen Capital Management N.V.
	Microkrediet 9 - 19%	Triple Jump B.V.
ASN Duurzaam Mixfonds Offensief	Aandelen wereldwijd 47 - 57%; actief	ACTIAM N.V.
	Aandelen wereldwijd 4 - 14%; actief	Impax Asset Management Ltd.
	Aandelen Europa 4 - 14%; actief	Kempen Capital Management N.V.
	Euro-obligaties 17 - 27%; actief	ACTIAM N.V.
	Microkrediet 3 - 13%	Triple Jump B.V.
ASN Duurzaam Mixfonds Zeer Offensief	Aandelen wereldwijd 63 - 73%; actief	ACTIAM N.V.
	Aandelen wereldwijd 6 - 16%; actief	Impax Asset Management Ltd.
	Aandelen Europa 6 - 16%; actief	Kempen Capital Management N.V.
	Euro-obligaties 2 - 12%; actief	ACTIAM N.V.
	Microkrediet 0 - 8%	
ASN Groenprojectenfonds	Groenprojecten Nederland euro	ASN Duurzame Financieringen
	Groenprojecten buitenland	FMO
ASN-Novib Microkredietfonds	Microkrediet wereldwijd	Triple Jump B.V.
	Participaties wereldwijd	Triple Jump B.V.

Expertisecentrum Duurzaamheid (ECD)

Het Expertisecentrum Duurzaamheid van ASN Bank (ECD) adviseert ASN Beleggingsfondsen over het duurzaamheidsbeleid. Het team onderzoekt landen, projecten en ondernemingen waarin de ASN Beleggingsfondsen kunnen beleggen. Ook voert het team de dialoog met ondernemingen (engagement) op verzoek van ASN Beleggingsfondsen.

Naam	Functie	Werkervaring
Piet Sprengers	Hoofd Duurzaamheid	32 jaar
Lisa van Blaricum	Senior adviseur duurzaamheid	8 jaar
Stef Driesen	Analist Duurzaamheidsbeleid & - Onderzoek	3 jaar
Freek Geurts	Carbonfootprintanalist	4 jaar
Jeroen Loots	Senior adviseur klimaat	23 jaar
Roel Nozeman	Senior adviseur Biodiversiteit	14 jaar
Sjirk Prins	Duurzaamheidsanalist	3 jaar
Irina van der Sluijs	Senior adviseur mensenrechten	16 jaar
Jonna Tjapkes	Duurzaamheidsanalist	5 jaar
Emmelien Venselaar	Duurzaamheidsanalist	1 jaar

Vermogensbeheerders

ABB heeft het vermogensbeheer van de ASN Beleggingsfondsen uitbesteed. Bij de selectie van een vermogensbeheerder beoordeelt ABB de vermogensbeheerders onder meer op hun kennis en ervaring, hun prestaties op het gebied van performance en de duurzaamheid van de vermogensbeheerder.

De volgende teams voeren het dagelijkse vermogensbeheer van de ASN Beleggingsfondsen uit.

- ASN Aandelenpool, de ASN Obligatiepool, de ASN Mixpool en de ASN Duurzaame Mixfondsen: ACTIAM N.V.
- ASN Milieupool: Impax Asset Management.
- ASN Small & Midcappool: Kempen Capital Management.

ACTIAM

Managers ASN Duurzaam Aandelenfonds

Naam	Functie	Werkervaring
Bram Ragetlie	Senior Portefeuillemanager	22 jaar ervaring in het beheer van aandelenportefeuilles met wereldwijde spreiding, gespecialiseerd in kwantitatieve analyse
Hans Slomp	Senior portefeuillemanager	31 jaar ervaring in het beheer van aandelenportefeuilles met wereldwijde spreiding, gespecialiseerd in fundamentele analyse

Managers ASN Duurzaam Obligatiefonds

Naam	Functie	Werkervaring
Johan Idema	Hoofd vastrentende waarden, hoofd interest rate-team	9 jaar ervaring in alle categorieën vastrentende waarden met een investment grade-rating
Pim Burggraeve	Senior portefeuillemanager	23 jaar ervaring in rates, inclusief rates derivatives
Mehdi Abdi	Senior Portefeuillemanager	12 jaar ervaring in rates & credits

Managers ASN Duurzame Mixfondsen en ASN Mixpool

Naam	Functie	Werkervaring
Gita Doekharan	Portfolio Implementation Manager	13 jaar ervaring

Impax Asset Management

Managers van het ASN Milieu & Waterfonds

Naam	Functie	Werkervaring
Bruce Jenkyn-Jones	Hoofd Listed Equities, managing director	26 jaar ervaring
Jon Forster	Senior portfoliomanager, director	23 jaar ervaring
Justin Winter	Portfoliomanager, director	15 jaar ervaring

Bruce Jenkyn-Jones en Jon Forster beheren samen de Environmental Specialists Strategy waaronder het ASN Milieu & Waterfonds valt.

Kempen Capital Management

Managers van het ASN Duurzaam Small & Midcapfonds

Naam	Functie	Werkervaring
Jan-Willem Berghuis	Hoofd Small-Cap team	21 jaar ervaring
Michiel van Dijk	Senior portfoliomanager	12 jaar ervaring
Ingmar Schaefer	Senior portfoliomanager	14 jaar ervaring
Sander van Oort	Senior portfoliomanager	19 jaar ervaring

Triple Jump

Triple Jump B.V. is de projectadviseur van de ASN Microkredietpool. Het team van Triple Jump B.V. bestaat uit onder andere de volgende personen:

Naam	Functie	Werkervaring
Steven Evers	Algemeen directeur	19 jaar ervaring
Orsolya Farkas	Hoofd equity	15 jaar ervaring
Eelco Mol	Hoofd leningen	21 jaar ervaring
Tara Luyer	Hoofd portefeuillebeheer	15 jaar ervaring

Afdeling Duurzame Financieringen van ASN Bank

Het team van de afdeling Duurzame Financieringen van ASN Bank verzorgt het projectadvies voor de ASN Groenprojectenpool. Het team bestaat uit de volgende personen:

Naam	Functie	Werkervaring
Jort Bakker	Bedrijfs hoofd Duurzame Financieringen	27 jaar bankervaring
Yvonne van Hoof	Afdelingshoofd Duurzame Financieringen	29 jaar bankervaring
Olga Bruinen-van Bracht	Senior commercieel ondersteuner	4 jaar bankervaring
Barry Bulpitt	Senior medewerker documenten- en zekerhedenbeheer	15 jaar bankervaring
Ad Diemel	Senior medewerker documenten- en zekerhedenbeheer	40 jaar bankervaring
Sonja van der Eijk	Accountmanager zonne-energie, (sociale)woningbouw, maatschappelijk vastgoed, zorg & welzijn	19 jaar financiële ervaring
Peter van Emmerik	Senior kredietanalist	25 jaar bankervaring
Siham Feddani-Azgaguen	Commercieel ondersteuner	7 jaar bankervaring
Ineke Heurter	Senior kredietanalist	15 jaar bankervaring
Jacinte Hoogerbeets-de Ruiter	Senior medewerker analyse, rapportage en advies	16 jaar bankervaring
Reinaud Struycken	Accountmanager	20 jaar bankervaring
Aleida de Swart	Senior commercieel ondersteuner	22 jaar bankervaring
Audrey de Werker	Senior accountmanager zorg & welzijn	27 jaar bankervaring
Cees Zandbergen	Senior kredietanalist	19 jaar bankervaring
Ronald Zeeman	Senior accountmanager decentrale energieopwekking, (sociale) woningbouw, maatschappelijk vastgoed, zorg & welzijn	26 jaar bankervaring
Emiel van Zwet	Accountmanager windenergie	3 jaar bankervaring plus 10 jaar andere relevante ervaring

FMO Investment Management B.V

FMO Investment Management B.V. (FMO IM) is de projectadviseur van de ASN Groenprojectenpool. Het team van FMO IM bestaat uit onder andere de volgende personen:

Naam	Functie	Werkervaring
Yvonne Bakkum	Managing director	26 jaar ervaring
Erik Smeets	Portfolio manager	21 jaar ervaring

Bijlage2 Adresgegevens en personalia

ASN Beleggingsfondsen N.V.

Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Telefoon 070 - 356 93 89
www.asnbeleggingsfondsen.nl

AIF-beheerder

ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.
Bezuidenhoutseweg 153
2594 AG Den Haag
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

1. Bas-Jan Blom
2. Gert-Jan Bruijnooge

Raad van commissarissen ASN Beleggingsfondsen N.V.

1. Anne Gram (voorzitter)
2. Lodi Hennink (vicevoorzitter)
3. Rik Plomp
4. Peter Verbaas
5. Tineke Lambooy (vanaf 17-05-2019)

Bewaarder

KAS BANK N.V.
De Entree 500
1101 EE Amsterdam-Zuidoost

Juridisch Eigenaar

Pettelaar Effectenbewaarbedrijf N.V.
Bezuidenhoutseweg 153
Postbus 93514
2509 AM Den Haag

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Fiscaal adviseur

KPMG Meijburg & Co B.V.
Laan van Langerhuize 9
1186 DS Amstelveen
Postbus 74600
1070 DE Amsterdam

Vermogensbeheerders

ACTIAM N.V.
Graadt van Roggenweg 250
3531 AH Utrecht
Postbus 679
3500 AR Utrecht

Impax Asset Management Ltd.
7th Floor
30 Panton Street
London SW1Y 4AJ
Verenigd Koninkrijk

Kempen Capital Management N.V.
Beethovenstraat 300
1077 WZ Amsterdam
Postbus 75666
1070 AR Amsterdam

Fund Agent

KAS BANK N.V.
De Entree 500
1101 EE Amsterdam-Zuidoost

Raad van commissarissen

Anne Gram (Voorzitter)

Benoemd in 2017, lopende termijn tot 2021.

Anne Gram (1965) is werkzaam als onafhankelijke deskundige en toezichthouder bij diverse organisaties. Anne is sinds 1991 werkzaam in de financiële sector. Ze begon als derivatenanalist bij Nordea Securities in Denemarken, haar geboorteland. Vervolgens heeft zij gewerkt als portfolio manager bij o.a. Robeco, hoofd Europese core aandelen bij ABN Amro en Directeur Beleggingen en Chief Investment Officer bij Fortis MeesPierson. Naast haar universitaire opleiding Internationale Bedrijfseconomie is Anne Gram ook CFA (Chartered Financial Analyst). Zij is medeoprichter en oudvoorzitter van de CFA Society in Nederland. Anne Gram is lid van de raden van toezicht bij Pensioenfondsen Zorg en Welzijn PFZW, Pensioenfondsen Horeca & Catering, Stichting Pensioenfondsen DNB, Akzo Pensioenfondsen APF, lid visitatiecommissie bij Pensioenfondsen HAL, lid Bestuurscommissie Beleggingen en Balansmanagement Stichting Pensioenfondsen voor de Huisartsen, lid Commissie Beleggingen en Balansbeheer Stichting Pensioenfondsen UWV, bestuursadviseur beleggingen PF ING en voorzitter Beleggingadviescommissie Pensioenfondsen IBM Nederland (SPIN).

Lodi Hennink

Herenoemd in 2019, lopende termijn tot 2023.

Lodi Hennink (1957) is bestuurder, toezichthouder en bestuursadviseur. Hij studeerde bedrijfseconomie met de fiscale afstudeervariant aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Parallel studeerde hij rechten in de privaatrechtelijke en bedrijfsjuridische afstudeerrichtingen. Hij startte zijn loopbaan in de farmaceutische divisie van Gist-Brocades. Daar was hij verantwoordelijk voor de marketing van diverse geneesmiddelen. In 1989 maakte hij de overstap naar de Robeco Groep, waar hij international marketingmanager werd voor de beleggingsproducten van deze vermogensbeheerder, vooral voor de Duitstalige gebieden. Na een uitstap van twee jaar in een managementpositie bij de organisatie van Randstad ging hij in 1995 terug naar de financiële wereld. Hij werkte ruim tien jaar in diverse management- en staffuncties bij verschillende onderdelen van Interpolis, waaronder de onderdelen toekomstvoorzieningen (levensverzekeringen) en sociale zekerheid. Nadat Interpolis fuseerde met Achmea was hij manager business development in de holding. In 2007 maakte hij de overstap naar de Landelijke Huisartsen Vereniging, waarvan hij bijna tien jaar algemeen directeur was. In 2018 en 2019 is hij algemeen directeur a.i. geweest van Vereniging Humanitas. Lodi Hennink is vicevoorzitter van de raad van toezicht van Tactus Verslavingszorg, lid van de raad van toezicht van Vereniging Eigen Huis en lid van de raad van advies van de Forensisch Medische Maatschappij Utrecht (FFMU/medTzorg).

Rik Plomp

Benoemd in 2016, lopende termijn tot 2020.

Rik Plomp (1962) is sinds december 2009 senior investment manager bij PGGM Investments in Zeist. Hij is daar onder andere verantwoordelijk voor een portefeuille van beleggingen in wereldwijde land- en bosbouw met een totale omvang van circa 1 miljard euro. In deze functie speelt duurzaamheid een grote rol. De afgelopen 25 jaar heeft Rik Plomp in diverse functies in de financiële sector gewerkt. Daarbij deed hij ervaring op in uiteenlopende gebieden zoals financiering, renterisicobeheer, treasury en investeringen. Rik Plomp studeerde HEAO Commerciële Economie aan de Hogeschool in Eindhoven. In 2000 deed hij de postdoctorale opleiding Treasury Management aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. In juni 2004 volgde hij het Finance for Executives Programme aan INSEAD, Fontainebleau, Frankrijk. In 2014 volgde hij het Programma voor Commissarissen en Toezichthouders aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam en in 2017 het Certified Pensioenexecutive programma aldaar. Als nevenfunctie bekleedt Rik Plomp momenteel de functie van lid van de raad van toezicht van Stichting Sympany/Stichting Sympany+. Tevens is hij voorzitter van de auditcommissie aldaar. Stichting Sympany is een van de grootste inzamelaars van textiel in Nederland. Via de Stichting Sympany+ worden de gelden

besteed aan maatschappelijk verantwoorde doelen in diverse landen, vooral in de textielketen. Van 2010 tot 2013 was Rik Plomp lid van het bestuur van de Stichting Toezicht Interne Markt Rabo Extra Ledenobligaties bij de Rabobank in Utrecht.

Peter Verbaas

Benoemd met ingang van 2017, lopende termijn tot 2021.

Peter Verbaas (1959) is sinds 2011 partner van Charistar, een not-for-profit consultancy voor maatschappelijke impactdoelen van organisaties. Ook is hij als docent verbonden aan het Nyenrode Center for Private Wealth Management. Daarnaast bekleedt Peter Verbaas uiteenlopende nevenfuncties: hij is lid van de raad van toezicht van het VU Medisch Centrum Fonds, voorzitter van de raad van toezicht van Oxfam Novib en hierdoor lid van de raad van toezicht van Oxfam International. Peter Verbaas studeerde eerst bedrijfseconomie gevolgd door bedrijfskunde. Daarna volgden diverse bancaire en managementopleidingen. Later volgde hij het programma voor commissarissen en toezichthouders aan de Erasmus Universiteit en in 2018 het International Directors Program op INSEAD. Van 1984 tot 1999 bekleedde Peter Verbaas diverse functies bij ABN AMRO in Amsterdam, Londen, Luxemburg en Zürich, vanaf 1992 op het gebied van private banking. Na korte periodes bij UBS en Uxel Ltd in Londen ging hij naar CenE Bankiers als lid van de statutaire directie en concerndirecteur ING Private Banking. Van 2004 tot 2011 was hij als concerndirecteur bij F. van Lanschot Bankiers verantwoordelijk voor particuliere klanten en international private banking.

Tineke Lambooy

Benoemd op 17-05-2019, lopende termijn tot 2023

Tineke Lambooy is gespecialiseerd in ondernemingsrecht, corporate governance en corporate social responsibility (CRS). Sinds 2015 is zij professor Corporate Law aan Nyenrode Business Universiteit. Zij houdt zich onder andere bezig met onderwijs en onderzoek. Daarnaast is zij als externe research fellow verbonden aan het Researchteam Water, Oceans and Sustainability Law van de Universiteit van Utrecht en geeft zij gastcolleges bij Airlangga University in Surabaya, Indonesië. Tineke Lambooy studeerde rechten en psychologie aan de Universiteit van Leiden en vervolgde haar opleiding aldaar met een master staats- en bestuursrecht en een master internationaal publiek recht. Daarna studeerde zij een jaar in Texas (American Corporate Law and Tax Law) en volgde de jaaropleiding voor commerciële advocatuur aan de Grotius Academie in Amsterdam. Vervolgens voltooide zij de opleiding van de Nederlandse Orde van Advocaten. Van 1989 tot 2007 werkte zij als advocaat ondernemingsrecht voor het kantoor van Loyens & Loeff (en rechtsvoorgangers). Van 2004 tot 2010 deed zij promotieonderzoek naar de juridische aspecten van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Dit resulteerde in de publicatie Corporate Social Responsibility. Legal and semi-legal frameworks

supporting CSR (Kluwer, 2010). Tussen 2007 en 2015 was zij verbonden als onderzoeker en docent aan Nyenrode Business Universiteit en de Universiteit van Utrecht. Naast haar werkzaamheden is Tineke onder andere bestuurslid van de Stichting Club van Rome – Nederland en van de Stichting Stand Up For Your Rights. Als lid van de raad van advies is zij betrokken bij de social enterprise The Social Handshake. Zij is lid van het Groene Brein en de Worldconnectors en zij is actief betrokken bij het Lab for Future Generations.

Directie ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V.

Bas-Jan Blom

Bas-Jan Blom (1962) is sinds 2007 directeur van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. Bas-Jan is voorzitter van de directie en is verantwoordelijk voor Productontwikkeling, Marketing & Sales en Portfoliomanagement. Daarvoor heeft hij acht jaar bij Schretlen & Co gewerkt, waar hij verschillende managementfuncties vervulde op het gebied van financiële planning, relatiemanagement en beleggingsadvies. Daarvoor was hij vijftien jaar werkzaam bij ABN AMRO.

Gert-Jan Bruijnooge

Gert-Jan Bruijnooge (1970) is sinds 9 juli 2018 directeur ad interim van ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB). Gert-Jan is binnen ABB verantwoordelijk voor Risicomanagement, Waardering en Compliance en Productmanagement. Van 2011 tot eind 2017 was hij CFRO van Staalbankiers N.V. Daarvoor was hij van 2004 tot 2011 werkzaam als accountant bij KPMG waar hij leiding gaf aan accountantscontroles en adviesopdrachten bij financiële instellingen. Gert-Jan is afgestudeerd als bedrijfseconoom aan de Universiteit van Tilburg, en behaalde in 1999 de titel van Register Accountant en in 2010 de titel van Register Controller.

